

MARATHWADA MITRA MANDAL'S COLLEGE OF COMMERCE

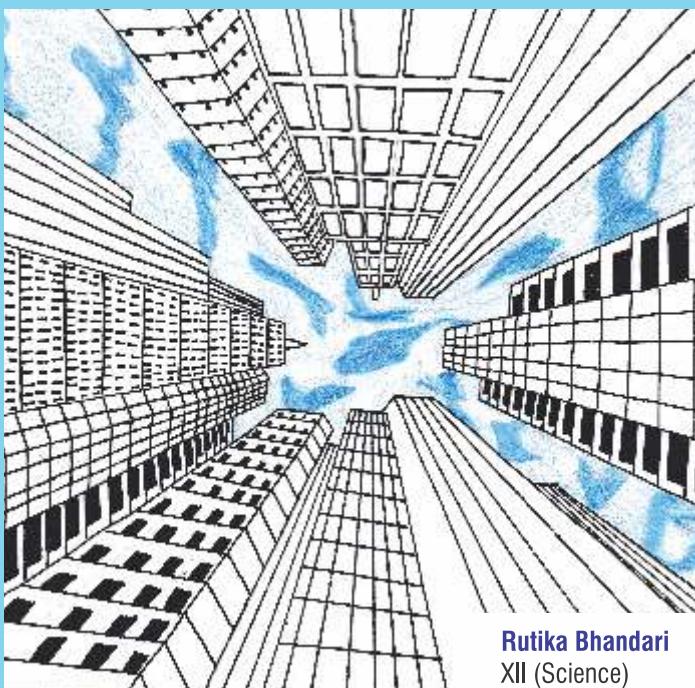
Affiliated to Savitribai Phule Pune University

URMI
2017-18

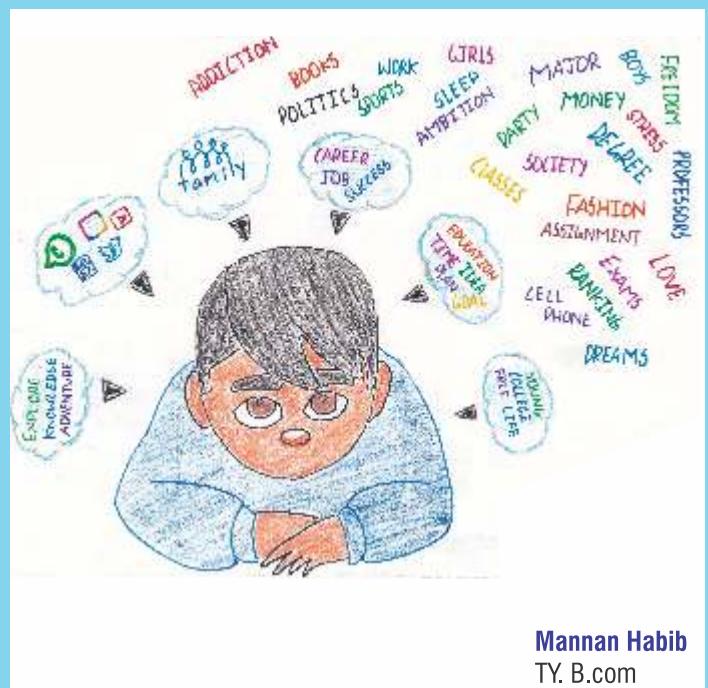
STUDENT GALLERY

Siddeshwar Harishchandra Yadav
SY. B.com

Rutika Bhandari
XII (Science)

Mannan Habib
TY. B.com

Our Source of Inspiration
Founder President
Late Hon. Shankarraoji Chavan

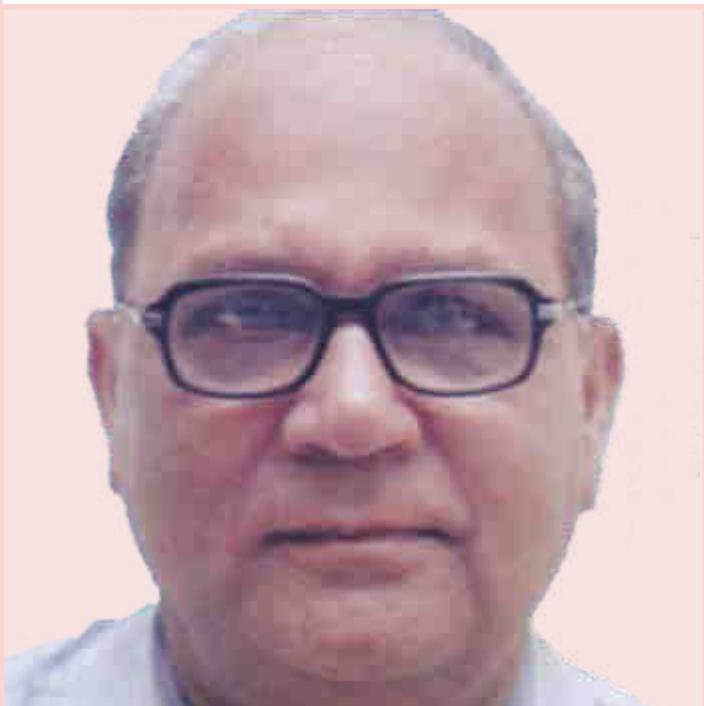

Our Patron
**Late Hon.
Shri. Vilasraoji Deshmukh**

Our Patron
Shri. Shivajirao D. Ganage
(President)

Founder Principal &
Executive President
Principal Bhausaheb G. Jadhav

Executive Committee

Shri Shivajirao D. Ganage
President

Prin. Bhausaheb G. Jadhav
Exec. President

Dr. Madhavrao V. Suryawanshi
Vice President

Dr. Sampatrao D. Jadhav
Vice President

Dr. Nagnath V. Biradar
Dy. Exec. President

Shri KishoreH. Mungale
Secretary

Shri Annasaheb S. Pawar
Treasurer

Shri Nivrutti T. Kitekar
Joint Secretary

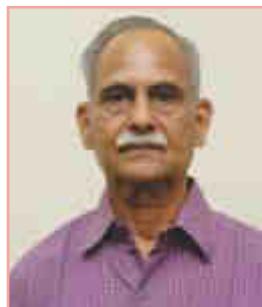
Shri Sanjay S. Garge
Joint Secretary

Dr. Vishvas S. Patil
Member

Dr. Sakharam H. Gavhane
Member

Prin Dwarkadas S. Bhandari
Member

Shri Sanjay S. Suryawanshi
Member

Shri Tej P. Niwalikar
Member

Shri Jitendra M. Pawar
Member

DR. M. D. LAWRENCE

FROM THE PRINCIPAL'S DESK

Warm Greetings!

It was quite inspiring to watch and witness the potential of our students unfolding at various stages and situations each day trying and tasting time during the hectic semester system have elicited our students to put forth their best.

The management and the staff have been supportive of the various activities that were undertaken by the students in the view of helping them reach the pinnacle of perfection and professionalism in whatever task they look on, thus strengthening our journey of achieving excellence.

The college magazine exemplifies the voyage, transverse and exhibits the

literacy skills of our students.

As you read along you will come across articles ranging from Indian sports to challenges in Education. Indian women have come out of the Cocoon and have learnt to face the world of opportunities and challenges.'Urmi' also contains our students views on social media and its effects.

Best wishes and blessings to our dear outgoing students and congratulations to the editorial team for their determined efforts in bringing out this magazine.

— Dr. M. D. Lawrence

EDITORIAL

Greetings to All,

Another exciting year has passed by and I am glad to place in your hands, 'Urmi College Magazine' .The articles and poems touch upon various walks of life including sports, women and education. Sports in India, is definitely taking a front seat. We wish to bring to light the challenges in Indian Education and influence of Globalization over it. Women have always been the cream of the society. The articles also convey the changing faces of Indian Women.

The Magazine,'Urmi' does not just communicate student's thoughts, but it also highlights the achievements and pursuits of our students. Each issue of the 'Urmi' is a Milestone that marks our growth and gives life to our thought.

I sincerely express my gratitude to our Principal, Dr.M.D.Lawrence, who has lent his expertise in all our initiatives throughout the year. Teamwork and collaboration are the hallmark of 'Urmi' and through efforts we can achieve more!

HAPPY READING!

Nidhi Satavlekar

DTP, DESIGN & PRINTED BY

Repro Prints
Kasba Peth, Pune

EDITOR
DR. M. D. LAWRENCE

EXECUTIVE
EDITOR
NIDHI SATAVLEKAR

EDITORIAL BOARD

Ms. Nutan Kanegaonkar
Mrs. S. M. Barve
Mr. A. S. Bhakad
Mrs. Manisha Chavan

Ms. Suparna Das
Mrs. Vaishali Tanpure
Dr. Sujata Shenai

STUDENT COMMITTEE

Krishna Joshi
Prajkata Landge
Gaurav Nahata

Harshad Jain
Meenakshi Jain
Ankita Kukereja

The views and ideas expressed in this book are solely of the writer.
The editor, Editorial and Printers are not responsible for
any conflicts occurred there after.

We as a
FAMILY

All the Staff Members with the Principal

MMCC will strive to offer opportunities for learning and development of our students and work towards attainment of social justice, equity and contentment for all our stakeholders.

To impart quality education for professional excellence and sustainable development through continuous improvement, team work and efforts so as to promote welfare to all our stakeholders.

JUNIOR COLLEGE SCIENCE

1

2

3

4

5

1. WE-GYAN 2017 Prize Distribution Cheif Guest Prof. Suresh Naik
2. Rythm 2017 Solo Dance Performance Science Department
3. WE-GYAN 2017 Interaction of Prof. Suresh Naik with Participants

- 4 Rythm 2017 Traditional Dance Science Department
- 5 WE-GYAN 2017 Release of Hindi Book

प्रियदर्शनी युवती मंच

- १ एक दिवसीय व्याख्यानमालेत स्वातंत्र्य आणि सजगता या विषयावर व्याख्यान देताना अपर उपआयुक्त मा. सुषमा चव्हाण
- २ महाराष्ट्र यु. पी. सी. एस. सी टॉपर विश्वांजली गायकवाड यांचे स्वागत करताना मराठवाडा मित्र मंडळाचे कार्याध्यक्ष मा. प्रा. बी. जी. जाधव
- ३ महाराष्ट्र यु. पी. सी. एस. सी टॉपर विश्वांजली गायकवाड विद्यार्थीशी संवाद साधताना.
- ४ सहसंवेदना जागृती शिक्षीयांचे उद्घाटन करताना मा. नंदिनी जाधव आणि श्री विजय फळणीकर.
- ५ प्रमुख पाहण्या मा. नंदिनी जाधव मार्गदर्शन करताना. ६ नृत्य करताना विद्यार्थिनी

Contents

Annual Report

Post-graduation Department, Commerce (M.Com).....	Dr. N. B. Shaikh	5
Senior Commerce	Dr. Sunita Pokharna	10
Physical Education and Sports Department Senior College	Prof. Dr. M. R. Gaikwad	31
BBA (CA) & B.Sc. Computer Science	Mrs. Vishakha Wagh	35
BBA and BBA (IB).....	Mr. Uday Kiran, Ms. Kalpana Vaidya	41
Department of Mass Communication and Journalism	Santosh Shenai	45
Report of National Service Scheme for the Academic year 2017-18 ...	Prof. Sushil Gangane	48
Junior College of Commerce.....	Mr. G. K. Aswale.....	52
Junior College Of Commerce Cultural Committee	Prof. P. R. Waykar	59
Junior College Of Science	Mrs. Asha Desai	61
कनिष्ठ महाविद्यालय व्होकेशनल विंग.....	श्री. रमेश रा. पंडित	64
कनिष्ठ महाविद्यालय क्रिडा विभाग	प्रा. ए. एस. नवगिरे.....	68
मराठवाडा मित्र मंडळ सेवक कल्याण निधी, पुणे	श्री. रोहीदास शेडगे	70
मराठवाडा मित्र मंडळ विद्यार्थी सहकारी ग्राहक संस्था मर्यादीत, पुणे	प्रा. बी. ए. शिंदे.....	72
मराठवाडा मित्र मंडळ सेवकांची सहकारी पतसंस्था मर्यादीत पुणे	श्री. एस. एन. कदम	75
प्रियदर्शनी युवती मंच	प्रा. बसंती फडके	76
लैंगिक छळवाद विरोधी समिती	प्रा. बसंती फडके	78
स्पार्ट गर्ल – To be happy To be strong	79
'वाटचाल 'स्वयंसिद्धा' होण्याच्या दिशेने स्वयंसिद्धा युवती संमेलन – वर्ष ७ वे	
..... प्रा. सौ. माधुरी पवार, स्वाती गवळी	80	
A Report on workshop on Intellectual Property Right and		
Case Study Effective pedagogy for Teaching and Learning	82
शिक्षणाची गंगा विद्यार्थ्यांपर्यंत पोचावी ही खरी आंतरिक		
इच्छा कार्याध्यक्ष भाऊसाहेब जाधव	डॉ. सुजाता शेणई	83

Wordsmith

LIFE is Beautiful	Keerthi Achary	86
Challenges for Indians Education System of India.....	Amarendra Raddi	87
Be A Winner	Nikhil Chopade	88
Fearless Women	Revati Arge	88
Challenges and Complexities in the World of education.....	Kajal Shelar	89

Listen to the Voice in you !!	Shreya Rajderkar	89
Changing Face of Indian Sports.....	Charuta Khadilkar	90
B. K. S. Iyengar	Vaibhavi Gaikwad	91
Depression : Don't Bow to it, Fight it	Rashmi Zagzde.....	93
Entrepreneurship and Role of Women in it.....	Swati Dede.....	94
Football an Enraging Sport in India	Dhruv Shah	95
Entrepreneurship : Role of a Women.....	Shreyas Davajekar	96
My Exchange Year	Kadambari Bhujbal.....	97
The Golden ways of life!!! Happy Thoughts.....	Bhagyashri Shivkar.....	98
Mother India.....	Sakshi Kamble.....	99
Increasing trend of online Shopping	Anamika	100
Worth of Being.....	Shambhavi Patil.....	100
Cinema in its Studio Era	Aditya Patil.....	101
The Intellect in Human Consciousness.....	Aditya Patil.....	101
The Rise of Social Media	Mogal Vitthal	102
I am Magnificent.....	Dr. Swapna Kolhatkar	103
We and Women	Asst. Prof. Teja V. Dighe	104
Mathematics Department Largest Known Prime Number Discovered.....	Mrs. Sushma Deshmukh, Mrs. Rupali Kulkarni	106
Environment challengers	Priyanka Naik	107
" Indian Biologist"	Prof. Archana Kamthe.....	108
Challenge and Complexities In The Higher Education System in India	Mrs. Pritee Garbhe.....	110
Changing Face of Indian Women.....	Asst. Prof. Meenal Kabra	112
My World, My Mother.....	Nikhil Chopade	113
Bigwig Women Of Indian Sports	Dr. Mukti Bapna.....	114
As simple as that.....	Aniruddha Mali.....	116
Friendship	Arti Chouhan	116
Graduation	Nikhil Chopade	116

संपदने भायाबोलीची

भारतीय महिलांचा बदलता चेहरा	पल्लवी खंडारे	११८
अखेरचा अशु	पौर्णिमा जाधव	११९
मराठी भाषा जगेल का ?	श्वेता कोळाळो	१२०
हरवलेली पाखरे	उषा हनवते	१२१
बदलेली दुनिया	योगेश शिंदे	१२१

आजची स्त्री व देशातील परिस्थिती	भाग्यश्री शिवकर	१२२
आयुष्य म्णणजे अजून काय असाव?	स्वाती गवळी	१२३
शिकवण	पौर्णिमा जाधव	१२३
देव नाही देव्हाच्यात	देविका नागलकर	१२४
मनोगत शहिदाचे	सुरज मदने	१२५
श्रावण	मृणमयी जोगळेकर	१२५
भगवान महावीर : मानवतेचा दीपस्तंभ	सोनल शहा	१२६
कल	योगेश शिंदे	१२८
प्रवासवर्णन	धनराज गोखले	१२९
मला कळालेल्या आयुष्याचा अर्थ	सायली गोरड	१३०
कोण म्हणतो भ्रष्टाचार संपूर्ण शक्त नाही?	श्रेया फुलसुंदर	१३१
नार्सिसस आणि 'सेल्फी'	संतोष शेणई	१३२

छात्र ख्यालों के मयूरपंख

प्रतिभाशाली महिला	अर्थव जानवी	१३५
भारतीय फौजी – एक शेरदिल	अर्थव गरुड	१३६
भारतीय नारी का बदलता रूप	मानसी बढाई	१३७
सोशल मीडिया का युवकों पर होने वाला प्रभाव एवं परिणाम ...!	अंकिता आगळे	१३८
आदिवासी समाज	अक्षदा भवारी	१३९
शहीद भगत सिंह	भुषण लाठी	१४०
सच कहूँ	साक्षी शिंदे	१४०
सोशल मीडिया एक बिमारी	श्रावणी गुजर	१४१
सहकार	कुनाल शेवाळे	१४१
भारतीय नारी का बदलता रूप	अक्षता झेंडे	१४२
सोशल मीडिया एक घटक	राहूल गोटुखडे	१४२
सोशल मीडिया का युवकों पर होनेवाला परिणाम	तरुष वर्मा	१४२
मेरे सपनों का भारत	ओम चव्हाण	१४३

कुछ करके दिखाओ	श्रेयस कांबळे	१४३
भारतीय नारी का बदलता रूप	शुभम सालेकर	१४४
सोशल मीडिया	गायत्री बादल	१४४
पिता	आदर्श पितळे	१४४
सोशल मीडिया एक घातक समस्या	शुभम सालेकर	१४५
नारी शक्ति	निशांत भमकर	१४५
साहित्य, भाषा और समाज	प्रा. आदिनाथ शेषराव भाकड	१४६
मुझे भी दुनिया देखने दो !	वैष्णवी जगताप	१४६

German Language

Deutsche Filmindustrie	Ishan Medhekar	147
Mein Garten	Ayush Kothari.....	148
Zungenbrecher	Arpita Brahme	148
Fakter über Deutschland.....	Kajal Shelar	148
Deutchunterricht Meine Familie	Pinal Shah	149
Wer bin ich?	Nidhi Sahane, Siddhe Tambolkar	149
FREIMART	Rucha Sapkale	149
Ein Freund.....	Sejal Desarda	150
Gebet	Nayon Mali.....	150
Sommer	Abhishek Parkar	150
Quiz	Amruta Shah Rujuta Deo	150
Rätsel	Ketki Chilla.....	151
Dom Fest	Prajakta Kuber	151
Proverbs	Vijay Mahagovind	152
	Gaurav Nahata	152

Post-graduation Department Master In Commerce (M.Com.)

**Dr. N. B. Shalit
(HOD, M.Com)**

Education is no longer a concern of students but it has become a matter of social and economic importance. The changes at the global level has influence the educational system, structure and expectations of the users. University education needs to take contingency of all these changes and restructure itself to stand in a competitive dynamic environment. Professional stream of learning like commerce have to be properly upgraded to accommodate challenges of change, expectations of employers and offer global opportunities to the learners. From this point of view Savitribai Phule Pune University has introduced Choice Based Credit System of course structure. This system offers a flexible user friendly opportunity to the learners. It will broaden the horizon of commerce education and will give fair chance to every single learner to exhibit their talent, acquired -skills and enhance their personality.

The academic year 2017-18 of M.Com. CBCS pattern commenced from 16th August, 2017. The present report provides an inclusive overview of programs and activities conducted in the academic year 2017-18. Our department focuses on continuous improvement and excellence teaching-

learning process which leads to overall development of both students and faculty members.

Mission : MMCC will strive to offer opportunities for learning and development of our students and work towards attainment of social justice, equity and contentment for all our stakeholders.

Vision : To impart quality education for professional excellence and sustainable development through continuous improvement, team work and efforts so as to promote welfare to all our stakeholders.

Aims : Our aim is to foster students capable of exerting leadership, which will possess a high level of specialist knowledge of the real world and truly innovative problem solving skills.

Objectives : The principle objectives of M.Com. Department is as follows:

1. To equip and train Post Graduate students to accept the challenges of Business World by providing an opportunities for the study and analysis of advanced commerce and business methods and processes.

2. To develop independent logical thinking and facilitate personality development.
3. To equip the students for seeking suitable careers in management and entrepreneurship.
4. To study the methods of Data collection and their interpretations.
5. To develop among the students Communication and Analytical skills.

Admission Position for the Academic Year 2017-18 :

Course	No. of Students		Total
	Girls	Boys	
M.Com. Part I	45	32	77
M.Com. Part II	40	26	66

Achievements :

- Prof. Pravin Kad has published a book titled "Book Keeping and Accountancy" for Maharashtra Public Service Commission Exam.
- M.Com. II students were interviewed by Global Talent Track Pvt. Ltd. on 11th Dec.2017 under the Placement Cell of our college and following five students were selected for "Account & Finance" profile in Infosys:
 - 1) Mr. Awade Chetan Nandu
 - 2) Ms. Gaikwad Rutuja Anil
 - 3) Ms. Gadskar Dhanashree Bahurao
 - 4) Ms. Shitre Suman Anil
 - 5) Ms. Thakar Pravali Pramod

Participation :

- Bharat Kumar Choudhari, M.Com. part I , participated in the 3rd Bharatiya Chhatra Sansad, organized by MAEER's MIT School of Government, Pune.
- Sparsh Agarwal (M.Com. part II) and Sharwari Kulkarni (M.Com. part I) participated in Vibration 2018 - Inter Collegiate Competition (Quiz competition and Business Plan) organised by H.V. Desai College, Pune.

M.Com. Part II Toppers for the Academic Year 2016-17 :

Events Conducted during the Academic Year 2017-18 :

Faculty Development Program conducted during the Academic Year 2017-18 :

Students mentoring Cell:

Sl. No.	Name of the student	Grade	Percentage
1	Ms. Gargi Lele	'O'	77.5%
2	Mr. Govind Rathod	'O'	76.25%
3	Mr. Deepak Ghodake	'O'	75.56%

- M.Com. students are guided by Senior Faculty members for various academic and non-academic activities.

Sr. No.	Date	Name of the event	Activities
1	3 rd September, 2017	Teacher Day	Speeches, Dance, Skits
2	15 th September, 2017	Workshop on GST and Taxation policy	One day workshop on GST and Taxation Policy was organized by college in collaboration with Janvitta Abhiyan, Pune. In the first session Prof. Abhyankar describe the impact of GST on macroeconomic and in the second session Advocate Mahesh Bhagwat shared the benefits of the concept and working of GST.
3	11 th December, 2017	Infosys Campus Drive	On behalf of Infosys, Global Talent Track (GTT) Pvt. Ltd. Conducted a Campus Drive for "Account and Finance" profile.
4	16 th December, 2017	Anti-dowry Elocution Competition	Anti-dowry Elocution Competition was organized by the college in collaboration with Anti-dowry movement, Mumbai. The competition received overwhelming response as about 70 students from various colleges affiliated to Savitribai Phule Pune University actively participated.
5	27 th January, 2018	Consumer Day	Participation of the students in arranging various stalls like Bhelpuri stall, Pani Puri stall, Home-made cakes and games stall etc.

- Each 15 students are guided by 1 faculty member with a view to achieve brighter success in their life and careers.

Sr. No.	Date	Name of the event	Activities
1	6 th January, 2018	How to apply Online Course	Speaker Mr. Manoj Awasare explained the advance courses offer by "MillionLights" Pvt. Ltd.
2	10 th January, 2018	How to write a research paper?	Dr. M.D. Lawrence enlighten the audience on how to write a research paper.

Topics of Project work :

For M.Com. Part II students (Semester IV) students' project report is compulsory. Project work is one of the paper for M.Com. II final year students. Students have to submit project work compulsorily as per University and College rules.

The following is the list of selected topics and areas for project work recommended by Savitribai Phule Pune University:

- 1) A study of production process in an industrial undertaking.
- 2) Plant layout and organization structure of a selected unit.
- 3) Production Planning and Control.
- 4) Material and Inventory Control methods of Inventory control.
- 5) Documentation and computerization.
- 6) Quality circles and TQM.
- 7) Procedure for obtaining ISO certification.
- 8) Store organization in a large scale organization.
- 9) Study of consumer behaviour in using particular product.
- 10) Consumer Relationship Practices.
- 11) Marketing Strategies.
- 12) Popularity of particular brand of product.
- 13) Organization of Finance Department.
- 14) Analysis of Financial statement of a company for at least 3 years.
- 15) Working capital management.
- 16) Analysis of appropriation of profits for the last 3 years.
- 17) Study of various reserves in a particular company.
- 18) A case study of corporate Merger/Acquisition/Combination from available secondary data like books, journals, periodical, etc.
- 19) Foreign Exchange transactions in an export oriented business enterprise.
- 20) Organization of H.R.M. function.
- 21) Recruitment and selection procedure.
- 22) Training and development of Employees and executive.
- 23) Working conditions, Health and Safety.
- 24) Employee Welfare.
- 25) Study of Industrial Disputes - causes, consequences.
- 26) Employee and performance appraisal.
- 27) Compensation structure.
- 28) A study of Voluntary Retirement Schemes.
- 29) Workers satisfaction survey.

Soft Skills:

- ❖ Interpersonal communication
- ❖ Team building skills
- ❖ Negotiation skills
- ❖ Body language
- ❖ Communication skills

Human Rights:

- ❖ Fundamental Rights
- ❖ Free speech
- ❖ Women rights

Cyber Securities :

- ❖ Information security policy
- ❖ Risk management practices
- ❖ Information security assurance practices
- ❖ OS security
- ❖ Wireless authentication standards

List of Faculty Members :

Sr. No.	Name of the faculty member	Subject	Qualification	Experience
1	Prof. Pravin Kad	Commerce	M.Com., NET, SET	5 years
2	Prof. Rajkumari Tamphasana	Commerce	M.Com., M.Phil.	5 years
3	Dr. Shilpa Kabra	Commerce	M.Com., M.Phil., Ph.D.	3 years
4	Dr. Vikas Bhatnagar	Human Rights	L.L.M., M.B.A. (HR), Ph.D.	14 years
5	Dr. Deepali Bankapure	Commerce	M.B.A., L.L.B., Ph.D.	10 years
6	Prof. Harsha Mehta	Commerce	M.Com., M.B.A.	7 years
7	Dr. Ravi Ahuja	Commerce	M.Com., M.B.A., SET, Ph.D.	7 years
8	Prof. Hemant Dusane	Cyber Security	M.Com.	3 years

Senior Commerce

Dr. S. S. Pokharna
(HOD Commerce)

**Academic Year
2017-18**

Content

1. Admission Position
2. Result Position
3. Activities Conducted for students.
4. Students deputed to various colleges for competitions.
5. Co-Curricular Activities
6. Report of Cultural Department
7. Report of Art Circle.
8. Library Report
9. Student Placement.
10. Faculty List
11. Faculty Achievements and Seminars /Conferences attended, papers presented.
12. Administrative Staff

Departmental Report (B.com Senior College)

Academic Year 2017-18

The triumph and prosperity of our college is the team work of our qualified and committed teachers with the support of non teaching staff. We have already tried to encourage and motivate in achieving the success in their academics by providing them practical knowledge through various workshops, guest lectures etc. Our students have excelled in various college activities in academics and sports and have bagged prizes.

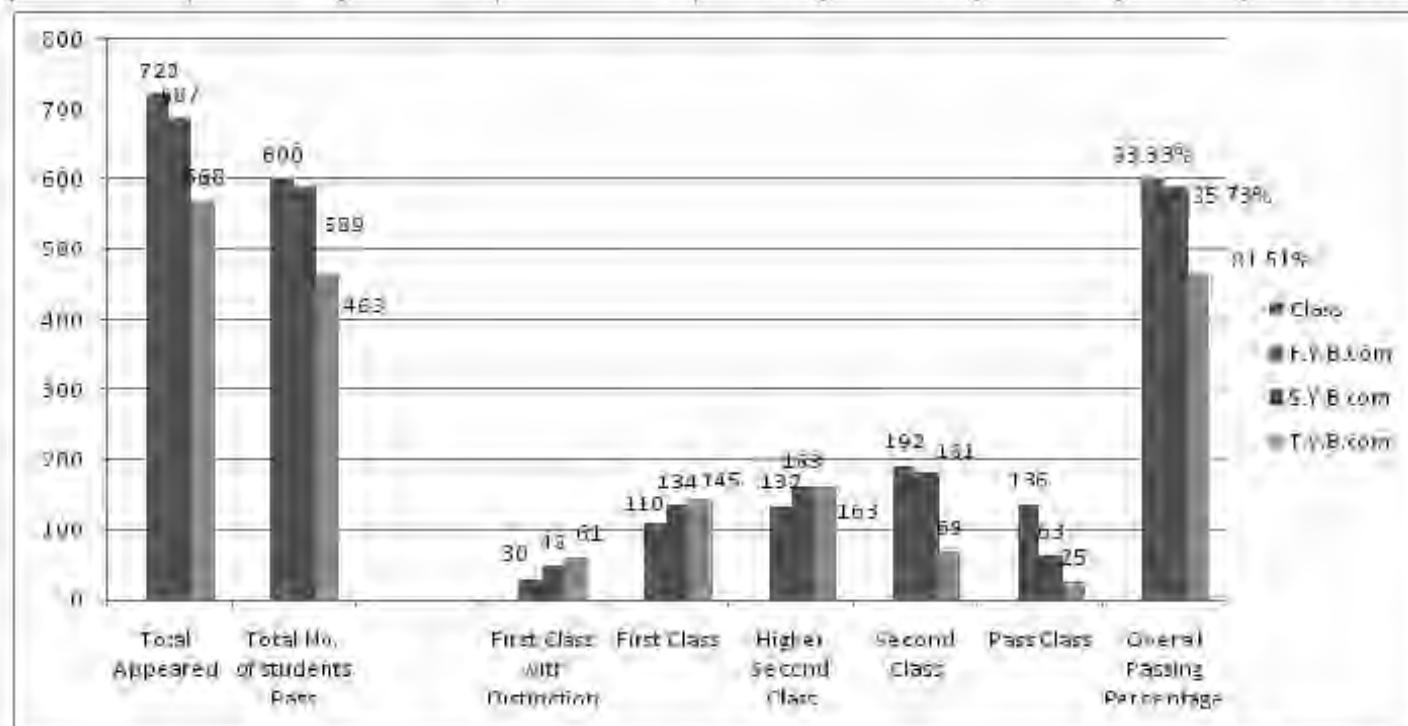
The academic year 2017-18 at a glimpse:-

Admission Position for the Academic Year 2017-18

Year	Admission
F.Y.B.com	680
S.Y.B.com	659
T.Y.B.com	649

RESULTS OF ANNUAL EXAMINATION HELD (March/April-2017)

Class	Total Appeared	No. of Students Pass	First Class with Distinction	First Class	Higher Second Class	Second Class	Pass Class	Overall Passing Percentage
F.Y.B.Com	720	600	30	110	132	192	136	83.33%
S.Y.B.com	687	589	48	134	163	181	63	85.73%
T.Y.B.com	563	463	61	145	163	69	25	81.51%

List of Academic Toppers Year 2016-17
F.Y.B.com Toppers

Rank	Name of the Student	Marks	Percentage
1	Siddhi Lunawat	560	80
2	PushparajRenith	535	76.43
3	MadhuraKulkarni	532	76.00

**S.Y.B.Com
Rank Holders**

Rank	Name of The Student	Marks	Percentage
1	Sonal Shah	459	76.5
1	PurvaRaste	459	76.5
2	ShrutiParthe	454	75.66
3	NidhiPatni	448	74.66

T.Y.B.Com Rank Holders

Rank	Name of The Student	Marks	Percentage
1	Shalaka Kulkarni	952	79.73
2	Vrushali Belapure	918	76.50
3	Priya Gupta	900	75.00

Activities Conducted for students

Sr.No	Date	Event
1	21 st June 2017	International Yoga day was celebrated in which all the staff members under the guidance of expert performed yoga. The experts were our own students Santosh Kambleand Nitin Surate who are national champions in Yoga.
2	28 th June 2017	Guest lecture of API Sanjay Thuge. was arranged by the college in collaboration with “Anandvan Rehabilitation Centre on account of Anti Narcotics Trafficking Day .
3	8 th July 2017	Workshop titled :Sahasavedna Jajruti Shibir: for girls students was arranged by Priyadarshni Yuvati Manch at “Apla Ghar”where 53 girls along with 8 faculties participated . The workshop included a documentary on formation of the “Apla Ghar”.The founder chairman Mr. Vijay Phalnikar shared the formation of the same. The chief guest Mrs. Nandini. Jadhav Executive President “Andhashradha Nirmulan”shared her expereinces with the experiment about the various Superstitions prevailing in the society.
4	11 th July 2017	World Population Day and Guru Pournima was observed and celebrated in which 21 students participated in the form of speeches, PPT presentation, Charts etc.
5	12 th July 2017	A guest lecture in collaboration with Gita Youth Society for Transformation was arranged on “How to achieve Success” The guest speaker Mr. Abhay Soni who has cleared UPSC, guided the students about preparation for UPSC .GYST ”is into youth de-addiction and empowerment campaign.”
6	15 th July 2017	Inauguration of Silver Jubilee Year Priyadarshini Yuvati Manch by the hands of our student Vishwanjali Gaikwad the Maharashtra topper in UPSC and 11th rank holder all over India. The programme was also a felicitation ceremony of Vishwanjali Gaikwad..
7	15 th July 2017	A guest lecture was arranged for the S.Y.B.com students on “Career as a Company Secretary”. The guest speaker was Mr.Anand Dixit. More than 84 students attended the same.

Sr.No	Date	Event
8	17 th July 2017	F.Y.B.com orientation programme was arranged in which series of guest lectures were arranged of various leading personalities experts in their respective fields.
9	18 th July 2017	The guest lecture of Mr. Prasad Pawar on “Assertive Communication Skills.” was arranged under F.Y.B.com orientation . More than 150 students attended the same.
10	19 th July 2017	Guest lecture on Tally ERP was arranged under F.Y.B.com orientation programme .The guest speaker was Mr. Gajanan Phadake CEO Suyash academy.195 students attended the same.
11	20 th July 2017	Guest lecture of Mr.Anand Mantri GYST Innovation Head on “Gateway to Great way” was organized under F.Y.B.com orientation Programme .212 students were present for the same.
12	21 st July 2017	Guest lecture of Prof. T.A.Satyanarayan on “Career Opportunities in Commerce in India and Abroad” was organized under F.Y.B.com orientation programme 146 students attended the same.
13	22 nd July 2017	Guest lecture of Mr.Hrisikesh Wagh (CS) on “Company Secretary as Career “was arranged under F.Y.B.com Orientation Programme .93 students attended the same.
14	23 rd July 2017	Guest lecture of Mrs.Vrushali. Joshi on “Career Opportunities in Cost and Works Accounting” was arranged under F.Y.B.com orientation programme ,136 students attended the same.
15	26 th July 2017	Guest lecture of Mrs. Dhanashree Ghare on “Personality Enhancement “was arranged under F.Y.B.com orientation programme,119 students attended the same.
16	12 th August 2017	Inter class Cultural competitions were held in which events like Rangoli, Salad decoration, Nail art, Poster making, Group singing ,Mehendi etc.were conducted, 63 students from F.Y/S.Y/T.YB.com students participated.
17	12 th August 2017	Prof. Renuka Talwar and Prof. Teja Dighe attended the One day training course for counselors arranged by “Indian Red Cross Society.”
18	15 th August 2017	Independence day celebration and Flag-Hosting by Hon. Laxmikant Deshmukh (Retired IAS officer)
19	22 nd August 2017	Seminar on Career in Banking for T.Y.B.Com. 95 students attended the same.
20	23 rd August 2017	Principals address was arranged for the F.Y.B.com students.256 students were present for the same.
21	7 th September 2017	Teachers day programme was celebrated by the students to show their love and respect for the teachers. The programme included the speeches, skit ,dance and a documentary prepared by the T.Y.B.com students.
22	8 th September 2017	A workshop on “GST and Taxation Policy” was held on 15th September 2017. 103 students of T.Y.B.com attended the same.
23	18 th September 2017	A scholarship Exam was arranged by NIIT limited for the T.Y.B.com students in which 63 students participated.

Sr.No	Date	Event
24	18 th November 2017	NAAC 7.1.4 Compliance program seminar was attended by two faculties .
25	29 th November 2017	Aptitude Test was conducted by BSE for T.Y.B.com students in which 56 students participated .
26	30 th November 2017	Apptitude Test was arranged by ICA for the T.Y.B.com students in the Inter college Commerce Championship . 82 students participated in the same.
27	6 th December 2017	Guest lecture in collaboration with ISKON on “Stress Management “was held for,F.Y, S.Y and T.Y B.com students by Mr. Amber Sayal 85 students attende the same.
28	9 th December 2017	Guest lecture on : Stress Management by Mr. Amber Sayal was arranged for F.Y./S.Y/T.YB.com students in collaboration with ISKON.
29	11 th December 2017	A lecture on “Career Opportunities in Commerce “was arranged for S.Y/T.Y B.Com students the guest speaker was Ujjawal Nagar of Endaveour Institute .
30	16 th December 2017	College in collaboration with Anti Dowry movement Mumbai organized 26th Inter collegiate Elocution Competition in which students from more than 40 colleges affiliated to SPPU from Nagar, Nashik and Pune district participated. The competition was inaugurated at the hands of Shri Madhukar Kokate ex –collector of Pune and ex chairman of MPSC.The pro Vice chancellor Dr. N.S. Umrao was the chief guest for the prize distribution ceremony. Saurabhchavan from Modern college Shivajinagar have won the first prize.
31	19 th December 2017	Guest lecture was arranged for S.Y.B.com and T.Y.B.com students on “Communication Skills and Personality Development” by Jayashree Chougule from ITM Institute ,Mumbai.
32	29 th December 2017	Guest lecture was arranged for T.Y.B.com students on marketing Research which was attended by 93 students .The resource person was research expert Dr. S. S. Pokharna.
33	30 th January 2017	Guest lecture was arranged for T.Y.B.com students in collaboration with Times Pro in “Career Opportunities in Banking Sector “.The resource person was Mr. Prasad Munje.123 students attended the same.
34	30 th January 2018	An Interreligious dialogue was arranged in collaboration with Muslim Satyashodhak mandal and Swachand Pune which had guest speakers Dr. Sadanand More, Dr. Dattaray Tapkir, Dr. Thomas Dabre. The programme was arranged by Dr. Shamsuddin Tamboli.
35	2 nd February 2018	Guest lecture was arranged for T.Y.B.com students on “An Overview of Taxation syllabus “by Mr.N.D.Apte.
36	3 rd February 2018	Guest lecture by PrajaptiBrhamkumarisIshwariyaVishwaVidyalayawas arranged on “SWOT” under Campaign “Mera Bharat Swarnim Bharat, All India Exhibition Bus Campaign”

Sr.No	Date	Event
37	5 th February 2018	Guest lecture was arranged for T.Y.B.com students on “Job Opportunities in Market and preparation required to enter in corporates” by MMCC Alumni association.
38	7 th February 2018	Guest lecture was arranged for T.Y.B.com students on “Workshop on Career opportunities after graduation” in collaboration with MM'sIMERT. The resource person Prof. Swapnil Kharde and Prof. Praful. Sarangdhar.
39	8 th February 2018	A workshop on “UGC NET (JRF)/SET preparation “was arranged for the M.com students and faculty members.
40	11 th March 2018	Convocation ceremony of our students was held in which the toppers were felicitated at the hands of chief guest Mr. Abhay Wagh

Seminars /Workshops/Faculty Development Programme:-

- Faculty development Workshop on “Intellectual property Rights:- Issues and Challenges and New Trends.” was arranged by college on 27th February 2018. The workshop was attended by faculties from 33 colleges from Pune city and cities like Nagar,Nashik,Sangamner etc.
- Faculty Development workshop on “Case Studies as an Effective Pedagogy for Teaching and Learning” was arranged by the college on 1st march 2018. The workshop was attended by 31 colleges from outside and within Pune city.

Students deputed in other Colleges/ Institutions to participate in various Events

Sr.No	Date	Event
1	22 nd August 2017	5 students participated in the Intercollegiate Event “Spectrum” at AbedaInamdar college in MadAd.
2	21 st August 2017	3 students participated in the essay competition at the “Astitva” intercollegiate event. Also 2 students participated in the collage making competition
3	18 th August 2017	10 students participated in the skit in the inter collegiate competition “Vedant” at B.J.Medical college.
4	26 th August 2017	The students represented the college in “PurshottamKarandank” with One act play “Visarjan”.
5	7 th October 2017	Won first prize in One Act Play category of SPPU “Youth Festival” 2017 for one act “Visarjan”.
6	7 th October 2017	One of our student won the Best actress award for'Indu Thatte" in the SPPU Youth Festival.
7.	7 th October 2017	Suchita Joshi student of F.Y.B.com won first prize in classical dance.
8	8 th October 2017	Siddhi Podwal S.Y.B.com student have won second prize in “On the Spot Painting “in the SPPU “Youth Festival”

Sr.No	Date	Event
9	19 th November 2017	10 students participated in the Poster and Essay competition arranged by “Red Cross Society”.
10	23 rd November 2017	27 students participated in Mock Stock Exchange trading workshop and competition conducted by Symbiosis School of Banking and Finance.
11	6 th December 2017	23 girls participated in “Swayamsiddha Yuvati Sammelan”organized by Sharda Bai Pawar Mahila Mahavidyalay from 6th December 2017 to 9th December 2017 .
12	7 th December 2017	Two students,ShivrajLokare and SonalShah participated in state level “BhagwanMahveer state level elocution competition at Kolhapur.
13	18 th December 2017	Two students from T.Y.B.com,Sanchita Halengady and Ashi Pathak participated in “Avishkar”-2017 at Zonal Level Research Competition.

Co-Curricular Activities-

Report of Pre Interview Test

MarathwadaMitraMandal's College of Commerce in joint collaboration with International Intelligence Testing Centre has organized Pre-Interview Test for the F.Y. / S.Y. / T.Y.B.Com. students on 2nd December 2017. Total 315 students had participated in this test.

Following students secured 1st and 2nd Rank respectively and won Prize in memory of “Late Mr. M.R.Alegaonkar founder of Alegaonkar Schools in 1913 of Khadki, Pune 3”

Name of the Student	Rank
Bhor Vivek	1 st
Jere Aditya	2 nd
Sable Aditya	3 rd
Pawar Prathamesh	4 th
Taparia Sonal	5 th

Scholarships for T.Y.B.com Students

Three students from T.Y.B.com received the scholarships in the Inter College Commerce championship. The topper was awarded the scholarship of Rs.10,000 and the second and third number the scholarship of Rs.5000 each along with the cash prize of Rs.2000 which was given to the first topper and certificate and gift voucher respectively to the second and third rankers. Following are the details :-

1. Shraddha .R.Rathi –First Prize, Scholarship of Rs.10,000 and cash price of Rs.2000
2. Ashi.Pathak - Second prize ,Scholarship of Rs.5000
3. GaytriBhosale - Third Prize.,Scholarship of Rs.5000

Students Achievements

- T.Y.B.com student Mr.SatishKasale won the first Prizein “Free Runners Ganegaon Half Marathon”in the 21k.m male category.
- T.Y.B.COM studentShweta .Korhale won the gold medal in below 49 kg Kyorogi category.
- Shweta .Korhale have also secured gold medal in Girls Black belt Poomsae Category.

Report of Cultural Department

- Various Cultural Competitions were held by Senior College of Commerce on 10th, 11th, and 12th August, 2017. Students participated in large number and showcased their creativity and talent. The results of the various competitions are as under:-

Sr.No	Name of the Activity	Rank	Name of the Student
1	Solo Singing	First Second	GayatriDhyber Pratik Pawar
2	Group Singing	First	UrmilaThavani,RutikJadhav,PratiikPawar
3	Group Dance	First	ShraddhaBojware,RutujaWadhwar, and PreetiShewante
4	Rangoli	First Second	RutujaWadkar TanvangiDeshmukh
5	Salad Decoration	First Second	ShaivaneeKulkarni,TanviPandit,SarikaMulay GayatriBhagyawant,SamruddhiKolekar,AkshadaDengle
6	Poster Making	First Second	SanikaKulkarni MadhaviKamble
7	Mehendi	First Second	Nikita Shelar RevatiSutar

The judges for the competition were Ms. Neeta Patil, Mrs. Varsha Pokharna, Mrs. Teja Dighe, Dr. Mrs. Ashwini Parkhi, Mrs. Madhuri Pawar, Mrs. Pradnya Aadhav, and Mrs. Shubangi Mate. The program was coordinated by Dr. Shilpa Kabra & Dr. Mukti Bapna.

Report of Art Circle

The Students of Art Circle have always been enterprising and dynamic in this spirit of excelling in the various activities and won prizes in One Act Play-“Visarjan” and “The Curious Case of.....” and also in various competitions like Purushottam Karandak, Bharat Karandak, Dajikaka Gadgil Karandak, Loksatta Karandak. It is a great privilege for our college to achieve the first prize at District Level and third prize at Zonal level in Youth Festival organized by Savitribai Phule Pune University and won the second prize in 32nd state level One Act Play Competition organized by Nataraj Natya Kala Mandal, Baramati.

It is rightly said that “Competition hones the quality of life”.

Following students achieved awards for their outstanding contribution in the various competitions:

Name	Class	Award
1.Indu Thatte	T.Y.B.Com	Rama Purushottam Award for Acting in Purushottam Karandak
2.Prashant Landage	S.Y.B.Com	Best Acting award in Youth Festival organized by SPPU (final round)
3.Mandar Ingale	S.Y.B.Com	Best Direction Award in Bharat Karandak
4.Vyankatesh Yadav	S.Y.B.Com	Prize for Set Design in Bharat Karandak
5.Aditya Pophale	F.Y.B.Com	Prize for Set Design in Bharat Karandak
6.Suchika Joshi	F.Y.B.Com	Won second prize in Bharatnatyam in Youth Festival organized by SPPU (final round)
7.Raviraj Kale	F.Y.B.Com	Best Music Award in Youth Festival organized by SPPU (final round)
8.Mukul Dhekale	12th Commerce	Best Acting Award in Dajikaka Gadgil Karandak- Primary round

Library Report

- Gateway of Knowledge

Mr. Manohar V Gohane

The Library is not simply a place or building, nor is it only a collection of resources. Rather, the Library, as a program of services (including on-site and remote collections), possesses a mission of supporting learning by providing information services to meet the needs of students and faculty. There has been a long felt need to bring clarity and uniformity in procedures and practices of the library and resource center so as to further improve its efficiency, and utility services.

Thus, in keeping with this idea, our library has added 345 books to the collection in this year and also subscribed 39 printed journals and magazines for periodical section. We are member of in N-List program, "N-List – National Library and Information services Infrastructure for Scholarly Content" being jointly executed by the UGC-INFONET Digital Library Consortium. It provides the widest range of online resource to us. We can read and unlimited download from N-List package. It is very useful for research scholars. We are also member of DELNET, "DELNET-Developing Library Network" is a major resource sharing library network in India connecting more than 6054 libraries in 33 States and UTs in India and 25 other countries. It provides Inter Library Loan service and access of Union Catalogues to us.

LIBRARY ADVISORY COMMITTEE (LAC):

The function of the Library Advisory Committee is to support the functioning of the library so that it can facilitate the library development plans by advocating the library development activities with the management. This act as a channel of communication and dialogue between the Library System and its users. The Committee's main objective is to aid in the establishment of a bridge between the Library and the academic fraternity and the institute management.

LIBRARY MEMBERSHIP (USERS):

MMCC Library has more than 3600 memberships include our parental institution, students and staff members.

S.NO	USER DETAILS	NO OF USERS
1	Students	3590
2	Staff	139
Total	3729	

STATUS OF LIBRARY:

S. NO	PARTICULSRS	QTY.
1	Total No. of Books	29287
2	Journals/Periodicals	39
3	N-LIST online E-journals	6000 +
4	N-LIST online E-books	97000 +
5	CD/DVD	420

SUBSCRIBED ONLINE DATABASES:

NAME OF THE DATABASE	E-JOURNALS	E-BOOKS
N-LIST	6000 +	97000 +
DELNET	Union Catalogue	Union Catalogue

READING MOTIVATION DAY:

The MMCC Library has celebrated Wachan Prerna Din (Reading Motivation Day) on 15th October 2017 on the occasion of birth anniversary of Dr. A P J Abdul Kalam, former president of India. Principal Dr. M D Lawrence was Chief Guest and Vice-Principal Prof. G K Aswale was Speaker of this function.

POETRY READING & POETRY BOOKS EXHIBITION:

The library organized Poetry Books Exhibition on the occasion of the Wachan Prerna Dintopromote the reading habits among the students. On this occasion library has displayed unique Poetry books available in library in various languages. The Students and Staff of the college present poetry reading on this occasion in various languages as like as English, Hindi, Marathi, German etc.

****** "WHEN A LIBRARY IS OPEN, NO MATTER ITS SIZE OR SHAPE, DEMOCRACY IS OPEN, TOO." ******

Students Placement:

- Concentrix Private limited have shortlisted six students for the second round for the Customer Executive post.
- TCS had come for the campus recruitment in which eight students of T.Y.B.com were selected for second round for the post of Customer Executive.

Faculty List:-

Sr. No	Name of the teaching staff	Designation	Qualifications	Experience UG
1	Dr. M. D. Lawrence	Principal	M.Com, MMS, B. Ed, M. Phil, Ph.D.	30 Years
2	Dr. Sunita Pokharna	Associate Professor	M.com, M. Phil, PGDHRM, Ph. D	26 Years
3	Prof. S. M. Edke	Associate Professor	M.com, M. Phil	26 Years
4	Prof. S. D. Pawar	Associate Professor	M.com, M. Phil	26 Years
5	Prof. Dr. N. B. Shaikh	Associate Professor	MA, M. Phil, MMS, M. Ed, Ph. D	23 Years
6	Dr. M. R. Gaikwad	Director of Physical Education	M.com, M. Ed (Phy), Ph. D, PGDSM	27 Years
7	Prof. Manohar .H Gavane	Librarian	M.Lib, and I.SC,NET,SET	04 Years
8	Dr. Ashwini Parkhi	Assistant Professor	M.Com, MBA, Ph.D.	10 Years
9	Prof. Madhuri Pawar	Assistant Professor	M.com, LLB	19 Years
10	Prof. SushilGangane	Assistant Professor	M.com, M.B.A	6 Years
11	Dr. Shilpa Kabra	Assistant Professor	M.Com. M.Phil. Ph. D	3 Years
12	Dr. Mukti Bapna	Assistant Professor	M.Com,M.Phil,Ph.D,M.P.SLET, UGC-NET	3 Years

Sr. No	Name of the teaching staff	Designation	Qualifications	Experience UG
13	Ms. Renuka Talwar	Assistant Professor	M.Com,UGC-NET	3 Years
14	Prof. Teja.Dighe	Full Time Faculty	M.Com,LLB,LLM	4 Years
15	Prof. B.T. Phadke	Assistant Professor	M.com. M. Phil	18 Years
16	Mrs. S.G. Shenai	Assistant Professor	MA,B.Ed,Ph.D	18 Years
17	Ms. Rinkal Pramani	Assistant Professor	MA (German)	4 Years
18	Prof. Jayshree. Kitekar	Assistant Professor	M.Sc,M.Phil	6 Years
19	Mrs. Harpreetkaur Gandhi	Assistant Professor	M.A,M.Ed	3 Years
20	Mrs. Pradnya Adhav	Assistant Professor	M.A,SET	3 Years
21	Mr. Amol. Choudhari	Assistant Professor	M.A, NET,SET	2 Years
22	Mrs. Rupali. Kulkarni	Assistant Professor	B.Sc (Maths),M.Tech (IMWCA),B.Ed	2 Years
23	Mrs.Varsha. Pokharna	Assistant Professor	MCA	5 Years

Faculty Achievements and Seminars /Conferences attended, papers presented.

Sr.No	Name of Faculty	Awards/Achievements/Recognitions	Seminars/Conferences attended/Papers presented with ISBN/ISSN No
1	Dr. N. B. Shaikh	A Recipient of “Dr.Sarvapalli Radhakrishnan Best Teacher Award 2017” given by Bharat RatnaMaulana Azad Social Education and Sports Association.	<ul style="list-style-type: none"> 1. Won the third prize in the research competition held in the college for the paper “Recent trends in IPR with special reference to pharmaceutical industry under the rules and regulations of WTO” 2. Presented paper titled “Recent trends in IPR with special reference to pharmaceutical industry under the rules and regulations of WTO” in Multidisciplinary conference on Emerging Issues in Management ,Commerce, Engineering and Technology on 4th February 2018 in UGC listed Journal “Royal” ISSN 2278-8158, Impact Factor :- 4.42. 3. Attended workshop on “Intellectual property Rights:- Issues and Challenges and New Trends.” was arranged by college on 27th February 2018. 4. Attended Faculty Development workshop on “Case Studies as an Effective Pedagogy for Techning and Learning arranged”by college on 1st March 2018

Sr.No	Name of Faculty	Awards/Achievements/Recognitions	Seminars/Conferences attended/Papers presented with ISBN/ISSN No
2	Dr. S. S. Pokharna		<p>1. Presented paper inthe International seminar: Innovation Practices in Development of Commerce at Poona College titled “Women Entrepreneurship Development and their Innovative Practice with ISSN2319-8508 in Peer Reviewed Referred and UGC listed journal , Journal no. 47023 with Impact factor/Indexing2016-4.361es“on 8th January 2018.</p> <p>2. Presented paper titled “Current Scenario of Consumer Awareness towards Green Marketing in India” in National Conference on” Horizons in Accounting, Taxation and Management” withISSN-2278-8158 held on 5th and 6th of January 2018 in Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce.</p> <p>3. Presented paper titled –“A study of sustainable business development in Green products in India” in Multidisciplinary conference on Emerging Issues in Management ,Commerce, Engineering and Technology on 4th February 2018 in UGC listed Journal “Royal” ISSN 2278-8158, Impact Factor :- 4.42.</p> <p>4. Presented paper titled” A Study of Problems in Human Resource administration in selected BPO Industries in Pune City “ in the International conference “ G lobal Business,Management,Digitalisation,Ethical and Economic Concern” at PIMSE in UGC listed journal CAME-C,ISSN 2319-6270 with impact factor 5.191</p> <p>5. Attended workshop on “Intellectual property Rights:- Issues and Challenges and New Trends.” was arranged by college on 27th February 2018.</p> <p>6. Attended Faculty Development workshop on “Case Studies as an Effective Pedagogy for Teaching and Learning arranged “by college on 1st March 2018</p>

Sr.No	Name of Faculty	Awards/Achievements/Recognitions	Seminars/Conferences attended/Papers presented with ISBN/ISSN No
3	Dr. M. R. Gaikwad		<ul style="list-style-type: none"> 1. Continuation of term of post of Treasurer of Pune University Physical Education Teachers Association working since last seven years. 2. Acted as a Treasures of Pune city Zonal Sports committee 2017-18. 3. Acted as a Team manager of Pune city Zonal team for Rowing, Kayaking, lawntennis, Badminton, Canoing and Cricket. 4. President and member of various committees formed for selection of teams from various Inter collegiate sports tournament organized by Pune city zonal Sports committee and Inter zonal sports tournament by Savitribai Phule Pune University. 5. Participated in Physical Education three days workshop/Seminar organized by SPPU and Arts Sceince and Commerce college Narayangaon held at Lenyadri from 17th July to 19th July 2017. 6. Attended workshop on “Intellectual property Rights:- Issues and Challenges and New Trends.” was arranged by college on 27th February 2018. 7. Attended Faculty Development workshop on “Case Studies as an Effective Pedagogy for Teaching and Learning arranged “by college on 1st March 2018

Sr.No	Name of Faculty	Awards/Achievements/Recognitions	Seminars/Conferences attended/Papers presented with ISBN/ISSN No
4	Dr. Ashwini. Parkhi		<p>1. Presented paper intheInternational seminar: Innovation Practices in Development of Commerce at Poona College titled “Women Entrepreneurship Development and their Innovative Practices “on 8th January 2018 with ISSN2319-8508 in Peer Reviewed Referred and UGC listed journal ,Journal no.47023 with Impact factor/Indexing2016-4.361</p> <p>2. Presented Paper titled “A Study of Start –Up Trends in India Conference “ in the International Multidisciplinary conference on Emerging Issues in Management ,Commerce, Engineering and Technology on 4th February 2018 in UGC listed Journal “Royal”ISSN 2278-8158 Impact Factor 4.42</p> <p>3. Presented papetr titled “A study of Role of Women in Service Sector”“ in the International conference “Global Business, Managenent, Digitalisation, Ethical and Economic Concern” at PIMSE in UGC listed journal CAME-C,ISSN 2319-6270 with impact factor 5.191</p> <p>4. Attended workshop on “Intellectual property Rights:- Issues and Challenges and New Trends.” was arranged by college on 27th February 2018.</p> <p>5. Attended Faculty Development workshop on “Case Studies as an Effective Pedagogy for Teaching and Learning arranged “by college on 1st March 2018</p>

Sr.No	Name of Faculty	Awards/Achievements/Recognitions	Seminars/Conferences attended/Papers presented with ISBN/ISSN No
5	Asst. Prof. Susheel. Gangane	1	<p>1. Attended the workshop “Powering Professionals ,Empowering Academicians arranged by Pune Chapter of WIRC of ICSI in collaboration with Department of Commerce SPPU Pune on 23/9/2017.</p> <p>2. Attended one day seminar on NAAC 7.1.4 compliance program on 18/9/2017.</p> <p>3. Attended one day workshop on Cyber security organized organized by Pune city Police on 29/11/2017.</p> <p>4. Presented Paper titled “Major Challenges and Problems of Rural Entrepreneurship” in Multidisciplinary conference on Emerging Issues in Management ,Commerce, Engineering and Technology on 4th February 2018 in UGC listed Journal “Royal” ISSN 2278-8158, Impact Factor :- 4.42.</p> <p>5. Presented paper titled “A Study of Women Entrepreneurship in India – Problems and Prospectives”in the International conference “Global Business, Management, Digitalisation, Ethical and Economic Concern” at PIMSE in UGC listed journal CAME-C,ISSN 2319-6270 with impact factor 5.191</p> <p>6. Attended workshop on “Intellectual property Rights:- Issues and Challenges and New Trends.” was arranged by college on 27th February 2018.</p> <p>7. Attended Faculty Development workshop on “Case Studies as an Effective Pedagogy for Techning and Learning arranged “by college on 1st March 2018</p>

Sr.No	Name of Faculty	Awards/Achievements/Recognitions	Seminars/Conferences attended/Papers presented with ISBN/ISSN No
6	Dr. Shilpa Kabra		<p>1. Presented paper at ASC college Niphad on “ A comparative study of GST in India and other Economy”on 18th January 2017 with ISBN 2348-2143 and Impact Factor-3.452.</p> <p>2. Presented Paper titled “A study on Job Satisfaction and its impact on employees performance”in Multi disciplinary conference on Emerging Issues in Management ,Commerce, Engineering and Technology on 4th February 2018 in UGC listed journal “Royal”ISSN 2278-8158 ,Impact Factor-4.42.</p> <p>3. Presented paper titled “A Study of Changes and Complexities in the era od Digitalisation” in the International conference “Global Business, Managenent, Digitalisation, Ethical and Economic Concern” at PIMSE in UGC listed journal CAME-C,ISSN 2319-6270 with impact factor 5.1.9</p> <p>4 . Attended workshop on “Intellectual property Rights:- Issues and Challenges and New Trends.” was arranged by college on 27th February 2018.</p> <p>5. Attended Faculty Development workshop on “Case Studies as an Effective Pedagogy for Teaching and Learning arranged “by college on 1st March 2018</p>

Sr.No	Name of Faculty	Awards/Achievements/Recognitions	Seminars/Conferences attended/Papers presented with ISBN/ISSN No
7	Dr. Mukti Bapna		<ol style="list-style-type: none"> Attended one day seminar on NAAC 7.1.4 compliance program on 18/9/2017. Attended the workshop "Powering Professionals ,Empowering Academicians arranged by Pune Chapter of WIRC of ICSI in collaboration with Department of Commerce SPPU Pune on 23/9/2017. Attended One day Workshop on "GST"by "Times Expo":on 20/7/2017. Presented paper at ICETSMI-2017 on 'A Study of IFRS and its adaption in India- Prospects and Challenges'on 31/12/2017 in UGC approved journal with ISSN-2934-338 5.Presented paper at ASC college Niphad on " A comparative study of GST in India and other Economy " on 18th January 2017 with ISBN 2348-2143 and Impact Factor-3.452 Presented paper titled "An analytical study on collaborative Accounting" in Multi disciplinary conference on Emerging Issues in Management ,Commerce, Engineering and Technology on 4th February 2018 in UGC listed journal "Royal"ISSN 2278-8158 ,Impact Factor-4.42. Attended workshop on "Intellectual property Rights:- Issues and Challenges and New Trends." was arranged by college on 27th February 2018. Attended Faculty Development workshop on "Case Studies as an Effective Pedagogy for Teaching and Learning arranged "by college on 1st March 2018
8	Asst. Prof. Renuka Talwar		<ol style="list-style-type: none"> Participated in one day counselor training organized by Indian Red Cross society at Modern College ,Ganeshkhind on 12/8/2017. Attended one day workshop on 'GST' on 20/07/2017. Attended and Participated in the workshop on IFRS for seven days. Attended Faculty Development workshop on "Case Studies as an Effective Pedagogy for Teaching and Learning arranged"by college on 1st March 2018

Sr.No	Name of Faculty	Awards/Achievements/Recognitions	Seminars/Conferences attended/Papers presented with ISBN/ISSN No
9	Asst. Prof. Teja Digue		<p>1. Participated in one day counselor training organized by Indian Red Cross society at Modern College ,Ganeshkhind on 12/8/2017.</p> <p>2. Attended the workshop “Powering Professionals ,Empowering Academicians arranged by Pune Chapter of WIRC of ICSI in collaboration with Department of Commerce SPPU Pune on 23/9/2017.</p> <p>3. Presented paper titled 'An Analytical study of operations and Merchandising in Retail Management" in Multi disciplinary conference on Emerging Issues in Management ,Commerce, Engineering and Technology on 4th February 2018 in UGC listed journal "Royal"ISSN 2278-8158 ,Impact Factor-4.42.</p> <p>4. Presented paper titled “Corporate Social Responsibility-A Boon to Businesses in India “in the International conference “Global Business, Managenent, Digitalisation, Ethical and Economic Concern” at PIMSE in UGC listed journal CAME-C,ISSN 2319-6270 with impact factor 5.191 .She has won second prize for the paper in the research paper competition.</p> <p>5. Attended workshop on “Intellectual property Rights:- Issues and Challenges and New Trends.” was arranged by college on 27th February 2018.</p> <p>6. Attended Faculty Development workshop on “Case Studies as an Effective Pedagogy for Teaching and Learning arranged “by college on 1st March 2018</p>

Sr.No	Name of Faculty	Awards/Achievements/Recognitions	Seminars/Conferences attended/Papers presented with ISBN/ISSN No
10	Asst. Prof. Amol. Choudhari	Cleared the January 2017 NET exam , and April 2017 SET exam	<ul style="list-style-type: none"> 1. Presented paper titled "Impact and Participation of Women and SC/ST,s in MGNREGA of Maharashtra state." in Multi disciplinary conference on Emerging Issues in Management ,Commerce, Engineering and Technology on 4th February 2018 in UGC listed journal 'Royal'ISSN 2278-8158 ,Impact Factor-4.42 2. Presented paper titled "Analysis of fertilizer Industry in India'in the International conference "Global Business, Managenent, Digitalisation, Ethical and Economic Concern" at PIMSE in UGC listed journal CAME-C,ISSN 2319-6270 with impact factor 5.191 . He has won first prize for the same paper in the research paper competition. 3. Attended workshop on "Intellectual property Rights:- Issues and Challenges and New Trends." was arranged by college on 27th February 2018. 4. Attended Faculty Development workshop on "Case Studies as an Effective pedagogy for Teaching and Learning arranged "by college on 1st March 2018
11	Asst. Prof. Harpreetkaur Gandhi		<ul style="list-style-type: none"> 1.Invited as one of the judges for 10th State level Elocution organized by Late ShriShankararo Chavan Law College. 2.Invited as a judge for debate competetio by Klien Memorial ICSE school Bibwewadi.
12	Dr. Sujata Shenai	<ul style="list-style-type: none"> 1. . Awarded Ph.D by SNDT University for the topic "A Surve,Mahanorani Grace , HyanchiKavita: Visheshadhyayan" on 12th December 2017. 2.Felicitated as "BestTeacher"bySahitya Deep Pratisthan ' 3.Felicitated as "Best Teacher" by Rotary Club of Pune. 4. Was selected on Board of Studies of Secondary Boards Maharashtra MuktVidyalay 	

Administrative Staff.

Sr.No	Name of the Non Teaching Staff
1	Smt.S.P.Khese – Office Superintendent
2	Shri.K.S.Shringare - Head Clerk
3	Shri.B.A.Atole – Senior Clerk
4	Shri.R.V.Mane – Senior Clerk
5	Shri.S.J.Gejage – Junior Clerk
6	Shri.G.B.Date - Junior Clerk
7	Shri.D.T.Khatpe – Library Clerk
8	Shri.S.M .Mitkari – Junior Clerk
9	Shri.M.H.Chavan - Junior Clerk
10	Shri.T.P.Shinde- Library Attendent
11	Shri.B.M.Shinde - Library Attendent
12	Shri.A.A.Bhondve - Library Attendent
13	Shri.A.B.Bhavari - Library Attendent
14	ShriN.R.Kamble - Library Attendent
15	Miss.S.S.Malunjkar - Library Attendent
16	Shri.P.M.Jadhav - Library Attendent
17	Shri.D.T.Khase- Laboratary Attendant
18	Shri.V.S.Jadhav - Library Attendent
19	Mr.Ravindra .Deshpande- Accountant
20.	Mrs.HarshalaWadkar–Administrative Officer
21.	Shri.RajeshWankhede - Administrative Officer
22	Miss.PurvaChaskar – Junior Clerk
23	Mrs.Monali.Kabdule –Junior Clerk
23	Miss.Vaishali.Burate – Library Attendent.

I would like to sign off by quoting the famous words of Dalai Lama, who said “When educating the minds of our youth we must never forget to educate their hearts.”

Dr.S.S.Pokharna
HOD Commerce

Physical Education and Sports Department Senior College

Prof. Dr. M. R. Gaikwad

In the academic year 2017-18 Physical Education and Sports Department of Senior College had Organized various sports competition and educational programmes, these programmes are as follows.

A) Inter Class and Inter Collegiate Sports Competition

Following Inter-class competition were conducted in the college and team was prepared for Inter-collegiate (Girls and Boys) Sports Tournaments organized by Pune City Zonal Sports Committee. These teams achieved a special success in the Tournament in the following events:-

Cross Country	Base Ball	Lawn Tennis	Judo	Chess	Table Tennis
Soft Ball	Swimming	Fencing	Rowing	Cricket	Kho-Kho
Net Ball	Volley Ball	Archery	Basket Ball	Athletics	Hand Ball
Foot Ball	Kabaddi	Hockey	Shooting	Wrestling	Cycling
Boxing	Gymnastic	Mallkhamb	Badminton	Wight Lifting	Best Physique
Rope Mallkhamb	Power Lifting	Yoga	Etc.		

B) Inter Collegiate Level Sports Organized By Pune City Zonal Sports Committee. (pczsc)**B.I. Inter collegiate different individual sports activities organized by Pune City Zonal Sports Committee.**

The following students have brought honor & glory to the college in various sports events.

1. Shri. Satish Kasle (T.Y.B.Com)
 - Ninth Prize in Inter collegiate Cross Country Competition held at Taljai Tekadi Pune.
2. Miss. Disha Jadhav (T.Y.BCS)
 - Seventh Prize in Inter collegiate Rifle shooting Competition held at Hadapsar Pune.
3. Shri. Nitin Surate (M.Com-II)
 - First Prize in Inter collegiate and Inter Zonal Yoga Competition, held at AGC Pune.
 - Fifth Prize in Inter collegiate Mallkhamb Competition held at C.A.C.P.E., Pune.
4. Shri. Avinash Tembe (T.Y.B.B.A.)
 - Third Prize in Inter collegiate Best Physique competition held at Azam Campus Pune.
5. Shri. KedarNangre (T.Y.B.C.A.)
 - First Prize in Inter collegiate Boxing Competition held at Wagholi Pune (Wt Category 60 to 40 Kg.)
 - First Prize in Inter Zonal Boxing Competition held at Wagholi Pune (Wt Category 60 to 40 Kg.)
 - Received Sports Prize award of Rs. 5000/-
6. Miss. Vaishnavi Gandhi (S.Y.B.B.M..)
 - Third Prize in Inter collegiate Archery Competition held at S.P. College Pune.
 - Second Prize in Inter Zonal Archery Competition held at Nashik.
 - Received Sports Prize award of Rs. 7000/-
7. Shri. Viraj Ranawade (F.Y.B.Com.)
 - First Prize in Inter collegiate Wrestling Competition (Weight Group - 72 Kg) Grico held at Mamashaheb Mohal, Karaj Pune.
 - First Prize in Inter Zonal Wrestling Competition (Weight Group - 72 Kg) Grico held Karjat Dist Ahmadnagar.
8. Miss. Arti Chouhan - (MJMC -II)
 - Third Prize in Inter collegiate Judo Competition (Weight Group - 48 Kg) held at AISSMSIOIT, Pune.
9. Shri. Satish Kasale (T.Y.B.Com)
 - Third Prize in Inter collegiate 400 Mtrs Running (Athletics) Competition held at Sanas Ground, Pune.
 - Fourth Place in Inter collegiate 1500 Mts. Running (Athletics) Competition held at Sanas Ground, Pune.
10. Miss. Siddhi Jadhav (F.Y.B.Com)
 - Second Prize in Inter collegiate 200 Mtrs Running (Athletics) Competition held at Sanas Ground, Pune.
11. Miss. Prarthana Gawade T.Y.B.Com
 - Fifth Prize in Inter collegiate Air Pistol Shooting Competition held at Poona College, Pune.
12. Shri. Rishabh Deshpande (F.Y.B.Com)
 - First Prize in Intercollegiate and Inter Zonal Badminton tournament, held at AISSMSCOE, Pune.
13. Shri. Anirudha Mayekar (F.Y.B.Com)
 - Fourth Prize in Inter collegiate Badminton tournament, held at ASSMSCOE, Pune.
14. Shri. Hruvitvik Ambekar (F.Y.B.Com)
 - Fifth Prize in Inter collegiate Badminton tournament held at AISSMSCOE, Pune.

15. Shri. Samarth Haware (F.Y.B.Com)

- Second Prize in Inter collegiate Fencing competition held at Huzurpaga college.

B.2. Inter college Team Event sports Activities

Following teams of our college have received special awards in Inter collegiate team event organized by Various Institutes

1. Badminton (M)	- PCZSC Tournament Karandak	- Winner
2. Cricket (M)	- PCZSC David Karandak	- Runners up

C. Inter Zonal Tournament

Following students of our college selected for Inter Zonal various sports events organized at different locations by Savitribai Phule Pune University.

SR. No.	Name of the player	Class	Event	Venue
01	Shri. Nitin Surate	M.Com -II	Yoga	Nashik
02	Shri. Omkar Khatpe	T.Y.B.Com	Cricket	Lonavala
03	Shri. Kedar Nangre	T.Y.B.C.A.	Boxing	Wagholi
04	Shri. Satish Kasle	T.Y.B.Com	Cross country	Trimbkeshawar
05	Miss. Vaishnavi Gandhi	S.Y.B.B.M.	Archery	Nasik
06	Shri. Shubham Sutar	M.Com.	Soft Ball	Indapur
07	Miss. Payal Deshmukh	T.Y.B.Com	Net Ball	Ywala
08	Shri. Rishabh Deshpande	F.Y.B.Com	Badminton	Pune
09	Shri. Anirudha Mayekar	F.Y.B.Com	Badminton	Pune
10	Shri. Hruityik Ambekar	F.Y.B.Com	Badminton	Pune
11	Shri.Rishi Shukla	T.Y.B.Com	Basket Ball	Pune
12	Miss. Rutuja Alhat	F.Y.B.Com	Hand Ball	Junner
13	Miss. Siddhi Jadhav	F.Y.B.Com	Athletics	Pune
14	Shri. Viraj Ranawade	F.Y.B.Com	Judo	Nasik
15	Shri. Satish Panadiwar	M.Com	Ball Badminton	Rahuri
16	Miss. Rutuja Alhat	F.Y.B.Com	Ball Badminton	Rahuri
17	Shri. Viraj Ranawade	F.Y.B.Com	Wrestling	Karjat
18	Miss. Shweta Borude	F.Y.B.Com	Foot Ball	Pune
19	Shri. Shivam Pednekar	S.Y.B.Sc.	Foot Ball	Ahmadnagar
20	Shri. Samartli Haware	F.Y. B.Sc.	Fencing	Pune
21	Shri. Paras Gawali	S.Y.B.Com	Cricket	Lonawaia
22	Shri. Vinay Patil	PGDBF	Cricket	Lonawala
23	Shri. Atharva Patil	F.Y.B.Com	Cricket	Lonawaia
24	Shri. Dhiraj Phatangare	S.Y.B.Com	Cricket	Lonawala

D.) Inter University / All India Inter University Sports/ Tournament

Following students of our college selected for Inter University various sports events organized at different venues by All India University organization, Delhi

SR.NO.	Name of the player	Class	Event	Venue
01	Shri. Nitin Surate	M.Com -II	Yoga	Bhuvneshawer
02	Shri. Kedar Nangre	T.Y.B.C.A.	Boxing	Chandigarh
03	Shri Viraj Ranawade	F.Y.B.Com	Wrestling	Rohtak
04	Shri Rishabh Deshpande	F.Y.B.Com	Badminton	Jalgaon
05	Shri Anirudha Mayekar	F.Y.B.Com	Badminton	Jalgaon
06	Shri Hruitvik Ambekar	F.Y.B.Com	Badminton	Jalgaon
07	Miss, Shweta Borude	F.Y.B.Com	Foot Ball	Gwalior
08	Shri. Shivam Pednekar	S.Y. B.Sc.	Foot Ball	Bhopal
09	Miss. Vaishnavi Gandhi	S.Y.B.B.M.	Archery	Odisha
10	Shri. Paras Gawali	S.Y.B.Com	Cricket	Bhopal
11	Shri. Vinay Patil	PGDBF	Cricket	Bhopal
12	Shri. Dhiraj Phatangare	S.Y.B.Com	Cricket	Bhopal
13	Shri. Atharva Patil	F.Y.B.Com	Cricket	Bhopal
14	Miss. Payal Deshmukh	T.Y.B.Com	Net Ball	Menglor
15	Shri. Shubham Sutar	M.Com	Soft Ball	Phagawada

National and International Sports

1. Shri. Chetan Sapkal (S.Y.B.Com)
 - Represented XXII National Badminton Tournament held at Mega Sports Complex Ranchi-organized by All India Sports Council of the Deaf.
2. Miss. Disha Jadhav (T.Y.B.Sc.)
 - Represented H H Sheikha Fatima Bint. Mubarak Women's International Shooting Championship held at CAIRO EGYPT organized by ASSF.
3. Miss. Siddhi Jadhav (F.Y.B.Com)
 - Represented 42nd Senior National Tinnikoit Championship 2017 held at Cuttack (Odisha) organised by Odisha Amateur Tenni-koit Association .
4. Shri. Rishabh Deshapande (F.Y.B.Com)
 - Participated in the 82nd Denior National Badminton champion ship held at Nagpur
 - Participated in the All India Senior Ranking Badminton tournament 2017 held at Guntur.

Personal Activities of Director of Physical Education Prof. Dr. M. R. Gaikwad

1. Continuation of term of the post of Treasurer of Pune University Physical Education / Teachers association (PUPETA) working since last Seven years.
2. Acted as an Treasurer of Pune City Zonal Sports Committee 2017-18
3. Acted as a team manager of Pune City Zonal team for Rowing, Kayaking, Lawn tennis, Badminton, Canoing and Cricket.
4. President and member of various committees formed for selection of teams from various Inter-collegiate sports Tournaments organized by Pune City Zonal Sports Committee and Inter zonal Sports tournaments by Savitribai Phule Pune University.
5. Participated in Physical Education three days workshop/Seminar organized by Savitribai Phule Pune University and Arts Science & Commerce college Narayangaon held at Lenyadri from 17th July to 19th July, 2017.

BBA(CA) & B.Sc. Computer Science

Mrs. Vichalda Wagh

The academic year commenced on 26th June 2017. The report presents the achievements of the student and activities organized in the academic year 2017-18.

Year wise student on roll B.S.C(Computer Science)2017					
Sr. No	Name of Course	Sanctioned Intake	Boys	Girls	Total
1	FY.B.Sc	160	106	42	140
2	SY.B.Sc	160	83	49	132
3	TY.B.Sc	160	81	34	115
	Total	480	262	125	387

Year wise student on roll BBA(CA)2017					
Sr. No.	Name of Course	Sanctioned Intake	Boys	Girls	Total
1	FY.BBA(CA)	160	68	38	102
2	SY.BBA(CA)	160	109	26	135
3	TY.BBA(CA)	160	61	27	83
	Total	480	229	91	320

Guest Lecture /Seminar /Workshop from July2017

Sr No	Description	Guest Speaker	Date
1	FY- Orientation (Life Management Skill)	Mrs. Dhanashree Ghare	21/07/2017
2	FY- Orientation (Soft Skills)	Dr. T. M. Satyanarayanan	26/07/2017
3	FY- Orientation (Current trends and opportunities)	Mr. Vikas Bapat	26/07/2017
4	FY- Orientation (Stress Management)	Mrs. Dhanashree Ghare	28/07/2017
5	Seminar - Robotics & Automation	Mr. Vinay Kunwar	16/08/2017
6	Seminar - Robotics & Automation	Mr. Udayan Pandey	16/08/2017
7	Seminar- Cyber Security	Mr. Abhay Jail	19/08/2017
8	Cloud Computing	MrNizam	08/12/2017
9	Interview Skills	Mr. Swanand Dhekane	14/12/2017

Student's Achievements:-

1. Sanskruti More and Rajesh Pinak of FYBCA participated in Photography competition on 18Aug2017 by Tilak Maharashtra Vidyapeeth.
2. Sagar Sakhare from S.Y.B.Sc recorded in Guinnesse Book of world record for preparing Kg Cake which was offered to Dagdusheth Halwai Ganpati.
3. Arora Simran ,Demello Seona from Sy.B.Sc participated in dance competition organized by BMCC on 21st Aug2017.
4. Rucha Butala received second prize in elocution competition organized by Swami Vivekanand and ABVP and RCPMM.
5. Rohan Phadke for TY BSc CS participated and first prize in essay writing competition conducted by GYST- ISKON
6. YogeshDeokar participated in District level Elocution competition at Aurangabad, Maharashtra.

Annual event Pegasus was organized successfully for the ninth consecutive year comprising of various academic, co-curricular, extra-curricular, cultural activities.

The annual Cultural event program was organized on 26th April 2018 in Nehru Memorial Hall. Students participated in various events like solo dance, group dance, instrumental, Solo singing and performed drama/Skit to convey social message. The Farewell Function was organized for TY.B.Sc (computer science) and TY.BBA (CA) on 27th April 2018. The Principal advised on the duties and responsibilities of a good citizen and made them aware of giving back to the society. He also mentioned the benefits of inter disciplinary studies. Students expressed their emotions, and feedback about the college.

Academic Competitions involved checking skills in C Programming, Java Programming. Database Programming, E-Commerce, Networking-3Dmodel, Networking-Project,

Co-Curricular Activities involved Mehndi, Rangoli, Memory Creation and Make Over

Sr.No	Name of the event	Date	Number of student Participated	Topic
1	Debate competition	5Aug2017	40	Online or theory exam, Democracy or dictatorship, News Media curse or boon
2	Poster competition	12Aug2017	25	Cloud Computing ,Web redesigning the world, Cyber security
3	Mehendi Competition	17 Feb 2018	15	Traditional
4	Memory Creation	17 Feb 2018	32	Album designing, collage
5	Rangoli	17 Feb 2018	14	-
6	Makeover	17 Feb 2018	20	Beauty and the Beast

Sports Activities included Cricket, Football, Badminton, Chess and Carrom.

Open Book Test was conducted for FYBCA &FYBSc(CS) students based on personality development with reference to Bhagwad Gita

Many students participated in Intercollegiate Debate, Quiz, Programming competition, Project Competition, Essay writing, music, drama, sports etc events

Student Placement:-Fifty three students placed in various IT companies with highest package of 3.2LPA.

Sr.No.	Name of the student	Course	Company
1	Sanjana Singh	TYBCA	Infosys
2	Aishwarya Anil Gaikwad	TYBSc.(Comp.Sc.)	Infosys
3	Mayuri Rangroa Patil	TYBSc.(Comp.Sc.)	Infosys
4	Bhagyashree Sanjay Shelar	TYBSc.(Comp.Sc.)	Infosys
5	Dolisha Prakash Shelar	TYBSc.(Comp.Sc.)	Infosys
6	Omkar Koujalgi	TYBCA	Deloitte
7	Ashwini Vaidya	TYBCA	L & T Infotech
8	Sanjana Singh	TYBCA	L & T Infotech
9	Aishwarya Anil Gaikwad	TYBSc.(Comp.Sc.)	L & T Infotech
10	Akshaykumar Halse	TYBCA	L & T Infotech
11	Bhagyashree Sanjay Shelar	TYBSc.(Comp.Sc.)	L & T Infotech
12	Mayuri Rangroa Patil	TYBSc.(Comp.Sc.)	L & T Infotech
13	Omkar Koujalgi	TYBCA	L & T Infotech
14	Mayuri Deshpande	TYBSc.(Comp.Sc.)	L & T Infotech

Sr.No.	Name of the student	Course	Company
15	Nikita Bhagat	TYBSc.(Comp.Sc.)	Cognizant
16	Yogesh Mankar	TYBSc.(Comp.Sc.)	Cognizant
17	Rekha Jadhav	TYBSc.(Comp.Sc.)	Cognizant
18	Surabhi	TYBSc.(Comp.Sc.)	Cognizant
19	Jayesh Chavan	TYBSc.(Comp.Sc.)	Capgemini
20	Divya Bhandari	TYBSc.(Comp.Sc.)	Capgemini
21	Rucha Bhutala	TYBSc.(Comp.Sc.)	Capgemini
22	Shubhangi Bhutekar	TYBCA	Capgemini
23	shrushti Bhagat	TYBCA	Capgemini
24	Prachi Shirke	TYBCA	Capgemini
25	Shelton Louis	TYBCA	TCS BPS
26	Gayatri Memane	TYBCA	TCS BPS
27	Shubhangi Bhutekar	TYBCA	TCS BPS
28	Vijayalaxmi Nandgavi	TYBCA	Concentrix Shortlisted
29	Aneri Shah	TYBCA	Concentrix Shortlisted
30	Rohan Shendage	TYBCA	Concentrix Shortlisted
31	Mahajan Mayur	TYBCA	Concentrix Shortlisted
32	Shelton Louis	TYBCA	Concentrix Shortlisted
33	Amit Khadiwale	TYBCA	Concentrix Shortlisted
34	Shubham Jadhav	TYBSc.(Comp.Sc.)	Concentrix Shortlisted
35	Utkarsha Ghag	TYBCA	Concentrix Shortlisted
36	Saeel Relekar	TYBCA	Concentrix Shortlisted
37	Seema Thapa	TYBCA	Concentrix Shortlisted
38	Nikita Bhagat	TYBSc.(Comp.Sc.)	Concentrix Shortlisted
39	Dhanashree Datre	TYBSc.(Comp.Sc.)	Concentrix Shortlisted
40	Vaibhavi Tembe	TYBSc.(Comp.Sc.)	Concentrix Shortlisted
41	Nahum Thombare	TYBSc.(Comp.Sc.)	Concentrix Shortlisted
42	Siddharth Bagal	TYBSc.(Comp.Sc.)	Concentrix Shortlisted
43	Vikrant Ahire	TYBSc.(Comp.Sc.)	Concentrix Shortlisted
44	Hrishikesh Dudhane	TYBSc.(Comp.Sc.)	Concentrix Shortlisted
45	Shashikant Palkrutwar	TYBSc.(Comp.Sc.)	Concentrix Shortlisted
46	Mahesh Sahane	TYBSc.(Comp.Sc.)	Concentrix Shortlisted

Sr.No.	Name of the student	Course	Company
47	Sushant Temkar	TYBSc.(Comp.Sc.)	Concentrix Shortlisted
48	Nikhil Malusare	TYBSc.(Comp.Sc.)	Concentrix Shortlisted
49	Rajesh Devasi	TYBCA	Concentrix Shortlisted
50	Pradip Pawar	TYBCA	Concentrix Shortlisted
51	Aditya Golatkar	TYBCA	Concentrix Shortlisted
52	Komalnit Kashyap	TYBCA	Concentrix Shortlisted
53	Vivek Morey	TYBCA	Concentrix Shortlisted

Student Activities of Rotract Club

- Nirmalya collection:** On the occasion of Ganesh Chaturthirotactors completed our flagship project. On 5th September Rotaractors of RCPKMM collected wet and dry Nirmalaya at SM Joshi Bridge
- Faral donation :-** Rotaract Club of Pune Kothrud Marathwada Mitramandal did its flagship event of FARAL DONATION jointly with Rotaract club of Laxmi College of optometry on 18/10/2017 at Bhide Bridge, Pune They donated faral to the kids who live in the slums They distributed sweets too.
- Tree plantation :** Rotaract Club of Pune Kothrud Marathwada Mitra Mandal actively participated in tree plantation program.

Faculty Achievements:-

- Mrs. Rajeshwari Nellogi has submitted her Ph.d thesis and is awaiting her viva
- Ms. Geeta Patil and Ms.Nita Patil completed MBA with distinction.
- Ms. Komal Dhoot was awarded as "Best teacher " by IIHM ,Pune from Science stream
- About 15 Faculty members have presented research papers at various national and international level. Also few have contributed their articles for magazine URMI

Teaching faculty list for (BBA(CA) and B.Sc. (Computer Science)

Sr. No.	Name	Qualification
1	Dr. Swapna Kolhatkar	MCA, Ph.d
2	Mrs. Vishakha N. Wagh	MCM,MCA
3	Miss Charushila Nigudkar	M.Sc(Stat),MBA
4	Miss Shubhangi Choudhari	M.Sc(Stat),MPM,M.Phil, Ph.d (pursuing)
5	Miss Seema Mishra	M.Sc(Electronics)
6	Mrs. Shubhangi Mathe	M.Sc(Computer Science) Pursuing (M.Phil)
7	Miss Shaheen Mulani	M.Sc(Computer Science)
8	Mrs. Sonali Wagh	M.Sc(Computer Science)
9	Mrs. Preeti Garbhe	M.Sc(Mathematics),B.Ed

Sr. No.	Name	Qualification
10	Miss Komal Dhoot	M.Sc(Computer Science)
11	Mrs. Swati Shelar	M.Tech (E& TC)
12	Mrs. Rajeshwari Nellogi	M.Sc(Electronics),
13	Mrs.Amruta Paranjape	M.Sc(Mathematics)
14	Mrs. Nidhi Satavlekar	MCM,MCA,M.Phil
15	Mrs. Meenal Kabra	MCM,MCA
16	Miss Geeta Patil	MCA, MBA
17	Miss Nita Patil	MCA, MBA
18	Miss Pranita Raskar	MCM,MCA,Ph.d(pursuing)
19	Miss Poonam Bhoj	MCA
20	Mrs. Priyanka Jadhav	MCA
21	Mrs. Manjiri Deshmukh	MCA, M.Phil
22	Mrs. Manisha Patil	MCA
23	Miss AshwiniKitekar	MCA

Visiting staff members

Administrative Staff

Sr. NO.	Name of Faculty
1	Mrs. Archana Kamthe
2	Mr. Rajesh Mehta

Sr. NO.	Name of the staff member
1	Mrs. Savita Pujari
2	Mr. Sachin Patil

BBA and BBA (IB)

Mr. Kalpana Valdya
Mr. Uday Kiran

Academic Year 2017-2018

The Academic year 2017-18 commenced on 15 June 2017 and has been successful in fulfilling two divisions of BBA and one division of BBA-IB.

Guest Lecture conducted by BBA/BBA-IB Department for the Academic Year 2017-2018

S.No	Date	Event
1	24 th July 2017	Orientation program on Mind Power - the art of positive thinking was organized where the guest speaker was Mrs. Dhanashree Ghare for FY BBA/BBA-IB Students.
2	25 th July 2017	Orientation program on The art of decision making was organized where the guest speaker was Mr. Prasad Pawar for FY BBA/BBA-IB Students.
3	26 th July 2017	Orientation program on Career opportunities in Finance was held by Mr. Sudhir Dravid organized for FY BBA/BBA-IB Students.

S.No	Date	Event
4	23 rd August 2017	A guest lecture on Start enterprises was organized where the resource person was Ms. Kirti Bhatia
5	24 th August 2017	A guest lecture on 80% Mindset 20% Skill-Life Changing Formula to Become Unstoppable in 9 days " was organized where the resource person was Mr. Dev Gadhvi
6	9 th December 2017	A seminar on Spiritual Development and Bhagwad Gita was organized by ISKON
7	13 th December 2017	A guest lecture on Orientation to Bombay Stock Exchange was organized for TYBBA/BBA-IB students where the guest speaker was Mr. Pankaj Mhatkar
8	14 th December 2017	A guest lecture on personality development and motivation was organized for FY and SYBBA/BBA-IB where the guest speaker was Brigadier Ashwani Kapoor
9	15 th December 2017	A guest lecture on Career options in 2018 was organized for SY and TYBBA/BBA-IB where the guest speaker was Mr. Pankaj Mishra

Workshops conducted by BBA/BBM-IB Department for the Academic Year 2017-2018

S.No	Date	Event
1	21 st August 2017	A workshop on How to solve a case study was conducted by IBS-Pune resource person was Prof. Jyoti Tilak.
2	29 th and 29 th August 2017	A workshop on Entrepreneurship was organized by Makeintern.com in collaboration with IIM-K where the guest speaker was Swagata Mahipatdar
3	7 th September 2017	A work shop on Resume Writing was organized where the resource person was Mr. Saurabh Sable
4	29 th November 2017	A workshop on motivation and personality development was organized for first year students
5	5 th December 2017	A career guidance session on careers in finance and banking was organized for TYBBA/BBA-1B students
6	8 th December 2017	A workshop on How to crack competitive exams was organized for SY and TYBBA/BBA-IB students
7	18 th December 2017	A workshop on personality enhancement was organized for SY and TYBBA/BBA-IB where the resource person was Prof. S. Jayaraman from IIM-Kolkata
8	18 th January 2018	A workshop on Hypnotism and stress management was organized for BBA/BBA-IB where the resource person was Mr. Prasad Hullewar

Students' participation in various activities for the Academic Year 2017-2018

- ▶ Saish Rane, Akshata Kattakar, Dia Maheshwari, Dynanraj Kale participated in the debate competition and business plan competition at COMM FEST 2017 organized by Abeda Inamdar College of Commerce. "
- ▶ Ms. Dia Maheshwari, Dinesh participated in debate competition held by Rotract club in Pune.
- ▶ Ms. Dia Maheshwari, Dynanraj Kale, Yatin Patil, Harshad Jain, Mehul Solanki participated in Scavenger Hunt in Enfhusia organized by MIT college
- ▶ Ms. Shravya Shetty participated in the elocution competition held by Kanada Sangh's Kaveri College.
- ▶ Mr. Piyush Nagori, Mr. Siddharaj Sadawarte, Ms. Niti Dhand, Ms. Komal Surve, Mr. Saurabh Joshi participated in Fresh face competition held by Clean and Clear face wash and Oppo Mobiles.

Students Achievements in Extra Curricular Activities:

- ▶ Ms. Dia Maheshwari won the first prize in business plan competition at COMM FEST 2017 organized by Abeda Inamdar College of Commerce
- ▶ Ms. Komal Surve was amongst the top ten finalist for Shrawan Queen 2017 organized by Maharashtra Times.
- ▶ Mr. Piyush Nagori was amongst the top two finalist for Fresh face competition held by Clean and clear face wash and Oppo Mobiles on 16th September 2017
- ▶ Ms. Vaishnavi Gandhi has won the third place in the interuniversity district level archery championship on 11th December 2017.
- ▶ Ms. Vaishnavi Gandhi has won a gold medal in All India University Nationals which was held from 27th December to 30th December 2017 in Bhubhaneswar.
- ▶ Ms. Siddhi Pedwal and her team won the second prize in Natraj Karandak-Drama competition Baramati

Faculty Development Activities and Achievements:

- ▶ Prof Gauri Jadhav was awarded the Best teacher Award 2017 by IIHM International Institute of Hotel management-Pune.
- ▶ Prof. Kalpana Vaidya, K.Uday Kiran, Dr. Ashwini Kulkarni, Prof. Gurmeet kaur attended an Faculty development programme organized by Shankar Rao Chavan law in collaboration with Marathwada Mitra Mandal's college of Commerce on self development.
- ▶ Prof. Gurmeet kaur Raj pal published a research paper on Problems of domestic servants in India in an international conference organized by Poona College.

Placements conducted by BBA/BBA-IB Department for the Academic Year 2017-2018

- ❖ A placement drive was organized by the BBA/ BBA-IB department for Orthotools Pvt Ltd where Eight students from TYBBA marketing specialization were placed.
 1. Mr. Makrand Milind Shende
 2. Ms. Krishna Soni
 3. Ms. Vasudha Kulkarni
 4. Mr. Abhijeet Marda
 5. Ms. Reshma Lature
 6. Mr. Shubham Thakur

- 7. Mr. Harshal Kunkulol
- 8. Mr. Vipul Kocchar
- ❖ A placement drive was organized by the BBA/ BBA-IB department for **Green Peace** where **Eight** students from TYBBA and TYBBA-IB were placed.
 - 1. Ms. Amrapali Choudhari
 - 3. Mr. Saurav Onkar Chavhan
 - 5. Mr. Harshal Kalyan Kunkulol
 - 7. Ms. Reshma Shrishail Lature
 - 2. Mr. Burhanuddin Jamnagarwala
 - 4. Ms. Vasudha Kulkarni
 - 6. Ms. Shravya Prakash Shetty
- ❖ A placement drive was organized by the BBA/ BBA-IB department for **Samson Logistics** where **Three** students from TYBBA-IB were placed.
 - 1. Ms. Shravya Shetty
 - 2. Mr. Tanmay Ranade
 - 3. Mr. Samar Vaidya
- ❖ A placement drive was organized by the BBA/ BBA-IB department for **Tata Consultancy Services** where **Thirteen** students from TYBBA/TYBBA-IB were placed
 - 1. Mr. Marshal Kunkulol
 - 3. Ms. Shivani Kulkarni
 - 5. Mr. Rohit Mote
 - 7. Mr. Somayarajan Behera
 - 9. Mr. Abhishek mishra
 - 11. Ms. Akanksha Darwatkar
 - 13. Mr. Priyank Jain
 - 2. Ms. Priyanka Waghmare
 - 4. Mr. Priyank Jain
 - 6. Mr. Shantanu Tembe
 - 8. Mr. Faizan Inamdar
 - 10. Mr. Shiyan Kutty
 - 12. Ms. Amrapali Chowdhary
- ❖ A placement drive was organized by the BBA/ BBA-IB department for **Concentrix** where **fifty two** students cleared operations round. The final employment decision shall be communicated in February 2018.

Industrial Visits:

On 12th December 2017 the students of SYBBA/BBA-IB were taken to the following industries for an industrial visit.

Sr. No	Name of the industries	No of students	
		BBA	BBA- IB
1	S1L agro Products Pvt. Ltd	130	60
2	Anandi Milk Co-operative Ltd	130	60
3	Aditya Engineering Works. Pvt. . Ltd	130	60
4	Accurate Gauges Works Pvt. Ltd	130	60
5	Agro Tourism	130	60

Extension Activities:

SYBBA / BBA-IB students took part in the water conservation project -An initiative by Water conservation and sustainable development, Saswad.

DEPARTMENT OF MASS COMMUNICATION AND JOURNALISM

Santosh Shenai

The academic year 2017-18 began on 3rd July 2016 for part 2 and 17th July 2016 for part 1. It was a productive year for the development of the department. This report provides a comprehensive overview of programs and activities conducted in the academic year 2017-18. Our department focuses on continuous improvements and excellence in academics, social and cultural growth along with overall development of students.

Admissions: were with an intake of 30 students per batch. Current strength of MJMC Part 1 is 28 while MJMC Part 2 students is 28.

Objective of the department:

1. To produce dynamic and competent media professionals.
2. To train students for becoming responsible and sensitive journalists.
3. To provide students with advanced technical facilities eg. Editing set up, pagination software etc.
4. To acquaint students with knowledge base by the lectures conducted by various media professionals.

Teacher's profile:

1. Mr. Santoah Shenai- MA. Marathi, NET, Diploma of Journalism
2. Ms. Swapnaja Marathe- BMM, MA.MCJ
3. Ms. Nutan Kanegaonkar- BA.Economics, MAMCJ, PG Diploma in Event Management.

Teacher's achievements and activities:

1. Mr. Santosh Shenai

He is on the advisory board of the CSR 'DE AASRA' Foundation of Persistent Technologies Pvt. He has edited a book 'Shikshan Ati Charityasamvardhan' and Alumni magazine published by BMCC celebrating their 75th year. He has delivered a lecture on 'Prasar madhyam: Tantra aani Mantra' at Keshavrao Jedhe College of Arts, Science & Commerce.

2. Mrs. Swapnaja Marathe Patwardhan

She has successfully cleared IELTS Exam. She has presented a Research Paper titled 'To study the use of news applications for

consumption of news by the young adults of pune city' in an International Conference on New Media Practices at Tilak Maharashtra Vidyapeeth. She has actively participated in the working of examination department of SPPU. She has participated in 'Historicizing Indian Television Conference' a National Conference, at DMCS. She has also participated and presented a paper in International conference by Indo Global Chamber Of Commerce in association with Marathwada Mitra Mandal College of Commerce

3. Mrs. Nutan Kanegaonkar Kulkarni

She is in the organising committee of Pune International Film Festival (PIFF) and handles Audience Award Committee. She is pursuing her PhD in Mass Communication. She has presented a Research Paper titled 'Use of New Media for social development and education' in an International Conference on New Media Practices at Tilak Maharashtra Vidyapeeth. She has actively participated in the working of examination department of SPPU. She has participated in 'Historicizing Indian Television Conference' a National Conference, at DMCS.

Admissions and position for the academic year 2017-18

Course	No. of students Enrolled		
MJMC PART 2	28	17 MALE	11 FEMALE
MJMC PART 1	28	18 MALE	10 FEMALE

Results of examination held in May 2017

	MJMC 1		MJMC 2	
	Male	Female	Male	Female
Number of students appeared	19	11	16	14
First class with distinction	2	2	0	1
First Class	11	5	3	4
Higher second class	0	0	6	6
Second class	1	1	1	0
Pass Class	0	0	1	0
Total students passed	14	8	11	11
Percentage passed	73.68%	72.72%	68.75%	78.57%
Total fail percentage	26.60%		26.60%	
Percentage	75.40 %		75.40%	

Academic topper year

- Ms. Anuksha Biswas (MJMC Part 2)
- *100% students have been placed in various media houses.

ACTIVITIES OF DEPARTMENT OF MJMC ACADEMIC YEAR 2017-18

Sr. No	Date	Activity
1	17 th July 2017	Induction program in the presence of Principal, Dr. M.D.Lawrence
2	8 th August 2017	Guest Lecture by Manaswini Prabhune on Political PR
3	9 th August 2017	Fresher's Party
4	12 th August 2017	Guest Lecture by Mr. Vijay Bawiskar (Editor Lokmat, Pune) on current media scenario.
5	22 nd September 2017	Guest Lecture by Mr. Bindumadhav Khire on LGBTI Issues
6	29 th September 2017	Film Workshop by- UNICEF in association with Charkha Foundation, Delhi
7	11 th October 2017	Radio documentary recording at professional recording studio
8	13 th October 2017	Field visit to BORI
9	8 th January 2018	Guest Lecture by Mr. Gopal Joshi (Editor Punyanagri, Pune) on Environmental Awareness in association with Kirloskar Vasundhara International Film Festival.
10	23 rd January 2018	Guest lecture by Mr. Kedar Athavle on Voice Culture and dubbing.
11	3-5 th February 2018	Departmental fest – La Journaliste, inauguration by Mr. Parag Karandikar, Editor, Maharashtra Times Pune and closing ceremony by MS. Nilambari Joshi

Student's achievements and activities:

- Students worked as volunteers in 16th Pune International Film Festival.
- Students worked as interns with PR team at PIFF.
- Students have participated in short film competition organized by UNICEF, Mumbai.
- Students have published yearly academic magazine 'Media Voice' 2017 and published a yearly tabloid.
- Students attended the launching program of BBC regional channel at Ranade Institute.
- Students did internship in Print media, Electronic media and online Media.
- Students are engaged in research activity.
- MJMC –Part I student Mr. Rahul Gayakwad has been awarded as 'Best Press Photographer' by Kolhapur Press Club on 6th January, 2018 on the occasion of Marathi Patrakar Divas. The award includes a Trophy and Rs.500/- cash prize In addition to this, Hon. Governor of Sikkim Shri Shrinivas Patil personally felicitated the awardees with shawl made from pure silk which is known to be the 'Pride of Sikkim'.

Report of National Service Scheme for the Academic Year :2017-18

Asst. Prof. Sushil Gangane

The University of Pune granted permission for a unit of 100 N.S.S students to the college for the academic year 2017-18. National service scheme is one of the unique departments working in the college right from the inception. Personality development, confidence building, selflessness attitude, ready to work for 24 hrs without any expectations these are the distinct features of this department. Inculcating good moral and ethical values amongst the youth is one of the objectives of this department.

During academic year 2017-18 our N.S.S unit has implemented following activities

N.S.S Regular Activities.

1. Inaugration of N.S.S unit

The inauguration ceremony of N.S.S unit was held on 20th June 2017. Prin. Dr. M.D. Lawrence, Prof. S.M. Edke, Prof. S. M. Gangane (Programme Officer NSS) were presents on the occasion. Prof. S. M. Gangane (Programme Officer) outlined the programmes of the N.S.S where as Prof. S. M. Edke spoke on 'special winter camp' and other extension

activities conducted through N.S.S. Prin. Dr. M.D. Lawrence motivated the students towards various social activities and guided them in proper direction.

2. Guest Lectures/Lecture series.

In order to create interest about social activities amongst the students N.S.S department had organized various lectures on different social issues which can be summarized as follows.

• Special program awareness against Drug abuse and Illicit trafficking :

On 27th June 2017 observed "International day against Drug abuse and Illicit Trafficking". API Sanjay Thenge, (Chaturshringi Police Station, Pune) guided students regarding Illicit trafficking and provisions in the law regarding criminal activities of drug trafficking.

Dr. Dudhane and Mr. Chandekar of Anandvan Rehabilitation Center, Pune interacted students regarding consequences of various drugs on the health and psychology of students. More than 120 students were present for the programme.

- **Special program on occasion of 9th August 'Kranti Din'**

On 9th August 2017, on the occasion of 'Kranti Din' special lectures on 'Contribution of Swatantryavir Savarkar' was organised at Dnyaneshwar hall. Principal Dr. M.D. Lawrence. Prin. Dandekar Sir guided the students on this occasion. Prin. Dandekar briefly reviewed the biography of Vinayak Damodar Savarkar. About 100 students were present for the programme.

- **Lecture on "Thoughts of Dr. Ambedkar on social development"**

On 22nd August 2017 N.S.S department of our college organised lecture on 'Thoughts of DrB.R.Ambedkar on Socio Economic development of India. Hon. B.N. Patil an eminent speaker on Sociology has been invited as the resource person. During his lecture he outlined some unique qualities of Dr. Babasaheb Ambedkar and encouraged the students to be a great person like Dr. Babasaheb Ambedkar.

- **Lecture on Sports**

On 2nd Sepetember 2017 the N.S.S department of the college organised a special lecture on importance of sports in the human life Dr. N.S.Borade an eminent Ayurvedacharya was the main speaker of the program while explaining the importance of indoor & outdoor games he narrated the advantages of indoor & outdoor games in human life.

He said after any types of indoor & outdoor games human body gets full exercise which keeps the person always cheerful & happy. He advised the N.S.S volunteers to involve such games rather than wasting your time in unnecessary activities

- **Environment awareness regarding E-Wastage:**

On 20th Sept., 2017 documentary on E-wastage shown to NSS volunteers and other students. 224 students have participated in programme.

- **NSS DAY :**

On 24th Sept., 2017 NSS day was celebrated by NSS Volunteers in which documentary on the "Indian Constitution" was arranged for students in which 100 students attended the same.

- **Swachha Bharat Abhiyan**

On 2nd October, 2017 on the occasion of "Mahatma Gandhi Jayanti" the NSS Volunteers of MMCC had cleaned entire college campus under Swachha Bharat Abhiyan and gave message of Clean India – Green India in the college campus in which more than 155 students voluntarily participated. Prof. S. M. Edke spoke on this occasion. He said Mahatma Gandhi Spent his entire life for getting freedom for our country. It is our responsibility to keep our country clean. Principal Dr. M. D. Lawrence motivated the students to continue this activity for whole year on this occasion.

- **Celebration of Constitution Day :**

On 26th November 2017 NSS Unit has celebrated Constitution Day. On this occasion Prof. S.M.Edke guided students regarding constitutional rights and responsibilities of the citizens. All Volunteers, students and staff members have read the Preamble in common after the programme. More than 250 students were present for the programme.

- **AIDS awareness Rally on the occasion of 1st December.**

On 1st December, 2017 on World AIDS awareness Day. Mr. Anand Pawar president of 'Samyak' the NGO took initiative and organised following programs to create awareness amongst the N.S.S youth Mr. Anand Pawar Spoke on conceptions & misconceptions about AIDS followed by Documentaries on impact of AIDS on new young generation. After the programme Rally organized from MM College campus to Khandojibaba Chowk, Deccan. 114 students were participated in the programme followed by awareness rally.

- **Rally on 31st December 2017:**

On 31st December 2017 the NSS Unit of our college in collaboration with Anandvan Vyasan Mukti Kendra has organised special Rally on the eve of year end. Rally started from our college campus to Goodluck Chowk. More than 150 students of the college were participated in this rally. Students gave message of "Drink Milk No wine" Hon. Girish Bapat (Cabinet Minister Food), Hon Mukta Tilak(Mayor, Pune Corporation) were present for the programme.

- **Special program on occasion of youth week.**

N.S.S department of our college celebrated youth week from 12th Jan 2018 To 19th Jan 2018 following programs were organized during this period. During the period N.S.S. dept. has organised various programmes on various social issues.

On 12th January 2018 Youth Festival is inaugurated by Mr. Niraj Jain and he enlighten students by the lecture on Swami Vivekanand's thoughts and Today's youth. In second session of programme MMCC NSS Unit in collaboration with Anandvan rehabilitation center Pune Organised Discussion on Hukka Parlor as a rising addiction in Youth. In This Discussion and awareness programme Hon. Dr. Siddharth Dhende (Dy. Mayor Pune Corporation), Hon. Arun Avhad (PI Crime Branch, Pune), Hon. Amodh Borkar (Renown Psychiatrists), Dr. Dudhane (Chairman, Anandvan), Hon. Chandekar (Executive, Anandvan), Prin. M.D. Lawrence, Prof. S. M. Edke, and Prof. Sushil Gangane presented their views on the topic and guided the students.

1. Guest Lecture on Disaster Management by Prin. Dandekar on 13th January, 2018
2. Guest Lecture on Shivaji Maharaj as a Management Guru by Dr. Ajit Apte on 15th January, 2018
3. Guest Lecture on Importance of soft skills for career development of youth by Mrs. Manjiri Dhamankar on 16th January, 2018.
4. Guest Lecture on Media and Social System on 17th January, 2018

5. Street Plays by the students on various social issues by NSS volunteers.

- **Programme on Traffic Awareness.**

On 19 th January 2018 The N.S.S unit of M.M.C.C in joint collaboration with traffic branch of Deccan Gymkhana, Pune organised special programme on traffic awareness in which API Raju Bahirame, Traffic Police Dnyaneshwar Kumbhar and Vijaya Gaikwad of Traffic division of Deccan Police station, demonstrated the rules and regulations related to the traffic. They motivated the youth to create awareness about traffic problems of Pune City amongst the citizen of Pune City by way of direct and indirect involvement in the remedial majors taken by the Traffic police to control the Traffic of Pune City. They also advised the students to spear at least an hour in a week for controlling the traffic in crowded places of the city.

- **Participation in Rally on Environmental awareness.**

This year our N.S.S volunteers actively participated in the social rally organised by N.S.S unit of the college on occasion of "Vahtuk Suraksha Saptah" which was organized from M.M.C.C to Deccan and back. Around 150Volunteers were participated in the rally. Principal Dr M.D Lawrence, inaugurated the rally by participating in the rally from M.M.C.C to Deccan and back.

- **Cultural Programmes**

The NSS unit of the college organized different cultural programmes at various places in Pune these programme were specifically organised for mentally retarded students and old aged citizens at different N.G.Os of Pune .

- **Street plays on social issues**

The N.S.S volunteers of the college organised street plays on various social issues such as Dowry and Evil System, Population explosion, Impact of pollution, superstitions and its impact on Society and national integration and secularism etc. These programmes were organised at major slum areas of the various parts of the city. Eminent social activists and

environmentalists of Pune were appreciated the efforts of college and N.S.S volunteers.

- **Social Activities (Sharamandan)**

In order to inculcate the value of the dignity of labor amongst the N.S.S students the N.S.S Dept had organised various Social activities (Sharamadan programmes) at various places of the city this Programme includes.

- 1) Tree plantation C.C.T (Continuous counter Trenches)
- 2) College cleanliness campaign
- 3) Cleaning and colouring schools and holy places eg. Temples, masjids & churches etc.

- **Special Winter camp:**

The special winter camp of the N.S.S dept was held at Gorhe Khurd, Tal. Haveli Dst. Pune from 15th Dec, 2017 to 21st Dec. 2017 In which 50 N.S.S volunteers and 5 non N.S.S members were participated. The camp was inaugurated by Hon. Ashokrao Mohol (Former Member of Parliament) Laxman Matale (Former Sarpanch) of Gorhe Kh.,

Principal Dr. M.D.Lawarance, Prof. S.M. Edke, Prof. Sushil Gangane Dr. M.R. Gaikwad, Dr. N. B. Shaikh and other faculty member of Sr college were graced the occasion. The following social activities were undertaken during the camping period

1. Swachhh Bharat Mission
2. Construction of rural roads
3. Construction of Vanrai Bund.
4. Tree Plantation.

Social awareness programmes. During the camping period the social awareness programmes like Swachha Bharat Abhiyan, Aids awareness, population explosion, women empowerment, environment protection and National Integration were undertaken by the N.S.S unit. The closing ceremony of the camp was held on 21st December 2017 in the presence of Hon. Vikas Nana Dangat (Ex. Corporater Pune Corporation) Hon. Balasaheb Parge (Life member of Pune district education board), Villagers participants and college staff put their efforts together to make the camp a great success.

Junior College of Commerce

Mr. G. K. Asawale
(Vice-Principal)

1. Information About Junior College of Commerce

- 1.1) The academic year 2017-18 commenced on 15th June 2017 with the staff meeting and regular lectures of standard XII.
- 1.2) Timing - i) Junior College lecture timing from 11.30 a.m. To 5.45 p.m.
ii) Office Time from 10.00 a.m. To 5.00 p.m.
- 1.3) Number of Faculties in the Department
Full Time Permanent Teachers :-14
Full Time Continued Teachers :-02
Part Time Permanent Teachers :-03
Part Time Continued Teachers :-05
Part Time New Appointments :-01
- 1.4) Courses - Along with Junior college of commerce academic syllabus we are conducting certificate courses MS Office for std. XI students and Tally package for Std. XII students.
- 1.5) The commerce workload and teaching staff approval from the Deputy Director of Education, Pune for the academic year 2017-18 is under process.

2. HSC Board Result 2016-17

Result Analysis

Particulars	No. of students
Appeared	559
Passed	538
Failed	21
Passing Percentage	96.24%

Particulars	No. of Students
Distinction	134
First Class	211
Second Class	166
Pass Class	27
Failed	21

Toppers

Sr. No.	Name of the Student	Percentage
1	Deshpande Rishabh Sanjay	90.92%
2	Sonawane Rutuja Maruti	88.15%
3	Shinde Arti Bhausaheb	87.69%

1. Baldota Bhawin Sunil: Scored 100 / 100 in Book Keeping & Accountancy.

2. Deshpande Swarali Shriniwas : 2nd in the HSC Board Japanese Subject and Recipient of Board Award of Rs. 1000/-

HSC RESULT FEB / MAR 2014, 2015, 2016 & 2017 COMMERCE STREAM

Year	2014	2015	2016	2017
No. of Students Appeared	616	617	546	559
No. of Students Passed	536	565	492	538
No. of Students Failed	80	52	54	21
Passing Percentage	86.85	91.57	90.10	96.24
Result with Class				
Distinction	61	95	87	134
First Class	236	235	200	211
Second Class	158	156	165	166
Pass Class	80	78	40	27
Failed	80	52	54	21
Total	616	617	546	538
Overall Passing Result	2014	2015	2016	2017
	86.85	91.57	90.10	96.24

3. Standard XI Result: XI standard overall result is 95.31 %
Nikam Ashlesha Madhukar Ranked First with 90 %

4. Admission Details:

Grantable Divisions Standard XI - 5 Divisions
 Standard XII - 5 Divisions
 Total - 10 Divisions Grantable

Std. XI Divisions	Boys	Girls	Total	Intake Capacity
A	72	50	122	120
B	65	53	118	120
C	84	36	120	120
D	65	56	121	120
E	63	56	119	120
Total	347	250	600	600

Std. XII Divisions	Boys	Girls	Total	Intake Capacity
A	66	55	121	120
B	63	41	104	120
C	83	26	109	120
D	62	58	120	120
E	58	47	105	120
Total	332	227	559	600

5. Cultural Activities Conducted in the College :

Date	Particulars
26 th July, 2017	'Career After XIIth' organized by M.M.Jr. College of Commerce Pune-4. and T.I.M.E. (Triumphant Institute of Management Education Pvt. Ltd.)
12 th August, 2017	'Principal's Address was organized by M.M.Jr. College of Commerce Pune-4.
18 th August, 2017	A programme on 'Andhshradha Nirmulan' was organized by M.M. Jr. College of Commerce Pune-4. and Andhashradha Nirmulan Samiti.
7 th September, 2017	"Teachers Day" programme was organized by M.M.Jr. College of Commerce Pune-4.
14 th September, 2017	Celebrated Hindi Diwas by M.M. Jr. College of Commerce Pune 4.
13 th October, 2017	Wachan Prerna Din - Dr. A. P. J. Abdul Kalam Birthday Anniversary.

Date	Particulars
24 th November, 2017	Career Launcher seminar arranged by CL Educate in our college for Std. XI & Xlth.
27 th November, 2017	Essay writing competition and handwriting competition.
28 th November, 2017	Mehandi, Rangoli handmade greetings competition.
29 th November, 2017	Poetry Recitation and elocution
13 th December, 2017	Kalawishkar Programme
15 th December, 2017	Celebrated Economics Day
16 th December, 2017	Commerce Quiz for Std. Xlth.
23 rd December, 2017	Celebrated Consumer's day
13 th January, 2018	Annual Prize distribution programme
25 th January, 2018	Work-shop for Smart Girls: To be strong , To be happy.

6. Students' Achievements in Cultural activities :- Inter Collegiate Level Winner of the Competitions 2017-18

Date	Name of the Students	Competition (Event)	Rank
04.08.2017	Bansal Pratiush XII-D	Elocution(Held by ABVP)	3rd

Winners of MIT - Enthusia - 2017 (Held on 1st & 2nd Sept.,2017)

Date	Name of the Students	Competition (Event)	Rank
1 st & 2 nd Sept.,2017	Datar Unmesh XII-D	Debate	2 nd
1 st & 2 nd Sept.,2017	Ingawale Tanvi XII-D	Solo Singing	2 nd
1 st & 2 nd Sept.,2017	Hagawane Manasi XI -D	Instrumental	1 st
1 st & 2 nd Sept.,2017	Wagh Atharv XII - D	Scavenger Hunt	1 st
1 st & 2 nd Sept.,2017	Gaikwad Neha XII-D	Scavenger Hunt	1 st
1 st & 2 nd Sept.,2017	Ingawale Tanvi XII - D	Scavenger Hunt	1 st
1 st & 2 nd Sept.,2017	Hagawane XI- D Marathe Akshita XI-A	Scavenger Hunt	1 st

Date	Name of the Students	Competition (Event)	Rank
1 st & 2 nd Sept.,2017	Bhat Shruti XII-A	Box Cricket	2 nd
1 st & 2 nd Sept.,2017	Randhad Raman XII - A	Box Cricket	2 nd
1 st & 2 nd Sept.,2017	Nahar Satkar XII-A	Box Cricket	2 nd
1 st & 2 nd Sept.,2017	Bedmuttha Sahil XII-A	Box Cricket	2 nd
1 st & 2 nd Sept.,2017	Gugale Chirag XII-A	Box Cricket	2 nd
6 th Jan 2018	Miss. Neha Padhye XII-D	In State Level Natyasangeet singing competition held by Madhukauns at Gandharva Mahavidyalaya, Pune	2 nd

7. Sports Achievements

Sr. No.	Particular
1	Ms. Sadhvi Dhuri selected at National Level in Swimming Competition. She represented in swimming competition at International Level bagged the First Prize.
2	Our students have achieved special prize in water polo competition held at Balewadi at District Level.
3	Under the leadership of Ms. Neel Patil our Jr. College have achieved. Third Prize at District Level in C.K. Naidu Karandak Cricket Competitions.
4	Ms. Ingle Pooja selected at National Level in Lawn Tennis.
5	Karlekar Vinayak, Joshi Prathamesh, Mainkar, Ashtaputre Atharva, Deo Swaraj, Khawale Saurabh, Bhave Dhruva, Bodake Amit, Dhuri Swayambhu represented at State Level Swimming Competition.
6	Ritika Shilamkar & Mahangare Shubham selected at State Level Athletics Competition.
7	Nihal Taru selected at Inter-School State Level Cricket competition.
8	Salunkhe Vaishnavi & Taware Aniket Selected at Zonal Level Marshal Art Competition.
9	Ghamande Ruchir Selected at Zonal Level Cricket Competition.
10	Patil Nil, Rodriks Shwan, Shukla Yashodhan, Shrikhende Suhel, Chumbale Kaustubh, Kamble Tejas, Phatale Sanmay, Gaikwad Abhinandan, Harnale Shreyas, Bharadwaj Chinmay, Kankriya Sumit, Rahirkar Kabir, Kunkariya Vinit, Karlekar Vinayak C.K. Naidu Karandak Cricket Competitions

8. Faculty Achievements :-

Name of Faculty	Achievements
Mr. G.K. Asawale	<p>Dr. Sarvapalli Radhakrishnan Ideal Teacher's Award Felicitating professor and Teachers on the Auspicious Occasion of Birth Anniversary of Dr. Sarvapalli Radhakrishnan (Teachers Day : 5th Sept. 2017) by Bharatratna Maulana Azad Social, Education and sports association freedom fighter and 1st Education Minister of India.</p> <p>He has Worked as a Co-ordinator for centralize admission process other than Maharashtra Board.</p>
Dr. S. M. Tamboli	<p>Jagganath Rathi Award by S.P.P.U. Pune on Foundation day 10th Feb. 2017.</p> <p>Marathwada Bhushan Award by Marathwada Samanvay Samiti on 17th Sept. 2017.</p> <p>Hero of Pune Merit Award by Pune Mirror Times Group on 22nd Sept. 2017.</p> <p>Sanvidhan Sanman Award by Sarvodaya Rashtrasevadal on 26th Nov. 2017.</p> <p>Academic : - Ph. D. is awarded by Dept. of Education Saavitribai Phule Pune University on 13th April 2017.</p> <p>Publications : - What Ails Indian Muslim published by Aakar Books Delhi.</p> <p>Secularism under Siege published by Aakar Books, Delhi.</p> <p>Articles : - Newspapers, Deepavali special issues and magazines.</p> <p>Resource Person :- National Seminar by SPPU Pune, State level study camp in Wardha, Akola, Amravati Vasant Vyakhanmala Pune. Member of Academic Council Maharashtra State Board, Pune.</p>
Dr. J.M. Gaikwad	<p>Member of Academic Council Maharashtra State Board, Pune. Co-opted member, Managing Committee, ICS1, Pune Chapter.</p> <p>Appointed as a Resource Person for Jr. College Teachers in service training programme.</p> <p>Member of Centralized Admission Committee for preparing information booklet Standard XI CAP.</p>
Mrs. S.M. Barve	<p>Attended Smart Girl Trainers Training programme on 27/28 Nov. 2017 at Hutatma Rajguru Mahavidyalaya, Pune arranged by Zilla Parishad Education Office.</p> <p>Attended Workshop at HSC Board Pune for Hindi subject activity base Evaluation.</p> <p>'विश्व हिंदी दिवस' के उपलक्ष्य में हिंदी के प्रचार प्रसार हेतु गौरवपूर्ण योगदान के लिए बँक ऑफ इंडिया और एस.पी. कॉलेज पुणे के संयुक्त तत्वावधान में सन्मानित किया गया।</p>
Mrs. Laxmi Ramchandran lyyar	<p>Attended two days Smart Girl Trainers Training programme on 27/28 Nov. 2017 at Hutatma Rajguru Mahavidyalaya, Pune arranged by Zilla Parishad Education Office.</p> <p>Invited by Sakal Newspaper for E Sakal Facebook live for the subject Book-keeping and Accountancy on 30th Jan., 2018 for live guidance to the students of std. XII H.S.C. Board.</p>
Mr. U.P. Suryawanshi	Attended two days workshop at Rajgurunagar Dist. Pune for English, subject activity base Evaluation
Mrs. Jotirmayee Sahoo	Attended two days Smart Girl Trainers Training programme on 27/28 Nov. 2017 at Hutatma Rajguru Mahavidyalaya, Pune arranged by Zilla Parishad Education Office.

Name of Faculty	Achievements
Mrs. Deepali Kapare	Attended two days Smart Girl Trainers Training programme on 27/28 Nov. 2017 at Hutatma Rajguru Mahavidyalaya, Pune arranged by Zilla Parishad Education Office.
Mrs. Vaishali Tanpure	Attended two days Workshop at HSC Board Pune for Marathi subject activity base Evaluation.
Mrs. Manisha Chavan	Attended two days Workshop at HSC Board Pune for Marathi subject activity base Evaluation.

Staff List

SR. No.	NAME OF THE TEACHER	QUALIFICATION	DESIGNATION
1	Mrs. Dr. J. M. Gaikwad	M. Com., B.Ed., Ph. D	Asst. Teacher
2	Mr. G. K. Asawale	M.Com, B.Ed, M.Phil	Vice-Principal
3	Mr. Dr. S. M. Tamboli	MA, B.Ed, Ph.D	Supervisor
4	Mr. S. M. Barve	M.A. B.Ed.	Asst. Teacher
5	Mr. S. S. Natu	M.Com, D.H.E.	Asst. Teacher
6	Mr. Francis Fernandes	MA, M.Com., M.Phil	Asst. Teacher
7	Mrs. Laxmi Ramchandran	M.Com., B.Ed.	Asst. Teacher
8	Mr. A.S. Navgire	M.Com., M.Ed. (Physi.)	Asst. Teacher
9	Mr. U. P. Suryawanshi	M.A. B.Ed.	Asst. Teacher
10	Mrs. Jotirmayee Sahoo	M.Com., B.Ed.	Asst. Teacher
11	Mrs. B.T. Phadke	M.Com., B.Ed., M.Phil	Asst. Teacher
12	Mr. A. N. Deshmukh	M.Com., B.Ed.	Asst. Teacher
13	Mr. Amit Kaiwade	M.Sc. (Comp. Sci.), B.Ed.	Asst. Teacher
14	Mrs. Vaishali Tanpure	M.A. B.Ed.	Asst. Teacher
15	Deepali Kapare	M.Sc (Maths), B.Ed	Asst. Teacher
16	Mrs. Pradnya Waykar	M.Com., B.Ed.	Asst. Teacher
17	Mr. Prasad Barve	M.A. (French), B.Ed.	Asst. Teacher
18	Mrs. Neeta Shimpi	M.A. B.Ed.	Asst. Teacher
19	Mrs. Jayshree Kitekar	M.Sc. (Geo.), B.Ed.	Asst. Teacher
20	Mrs. Malvika Dabhade	M.Sc. (Bio.), B.Ed.	Asst. Teacher
21	Miss. Rinkal Parmani	M.A. (German)	Asst. Teacher
22	Mrs. Rajashri Memane	M.Com, B.Ed.	Asst. Teacher
23	Mrs. Swati Bangar	M.Com, B.Ed.	Asst. Teacher
24	Mrs. Manisha Chavan	M.A., B.Ed.	Asst. Teacher
25	Mrs. Varsha Pokharna	M.Sc. (Comp. Sci.)	Asst. Teacher

9. Earn and Learn Scheme :-

Pooja Kamble and Sunil Bansode are appointed on Earn and Learn scheme in computer Laboratory of Junior college.

Junior College of Commerce Cultural Committee

Prof. P. R. Waykar

Ultimately, education in its real sense is the pursuit of truth. It is an endless journey through knowledge and enlightenment."

-Dr. A. P. J. Abdul Kalam

The best and the foremost way to strengthen our youth is to provide them, formal education which makes them scientific, logical, open minded, self respecting, responsible, honest and patriotic. Thus the core aim of education is to foster all round development of a child. All round development essentially means intellectual, physical, moral, sensible and social development. Along with education, co-curricular activities are equally important for personality development as it helps to develop creativity, self confidence and artistic talents amongst the students.

We, the cultural committee members of our Junior College of Commerce, with the help of all staff members organized various cultural activities in the academic year 2017-18.

To make students aware of the various options available to them for their bright future, the first programme of this academic year, 'Career After 12th' was jointly organized by the MMCC Jr. College and T.I.M.E. (Triumphant Institute of Management Education Pvt. Ltd.) on 26th July, 2017.

On 12th August, 2017, 'Principal's Address' was organized for 11th standard students to make them familiar with the college, its mission and vision.

In the presence of Dr. Hameed Dabholkar, MMCC Jr. College and 'Andhshraddha Nirmulan Samiti' jointly organized a programme on 18th August, 2017 to inculcate scientific attitude amongst the students.,

'Teachers Day' was celebrated on 7th September, 2017 as a mark of tribute to the contributions made by teachers to the society.

'Reading Motivational Day' was celebrated in the library on 12th October, 2017 to mark the birth anniversary of Dr. A.P.J. Abdul Kalam. As this year is known as 'Janmshatabdi' of great Marathi Poet, 'Vinda Karandikar', many students presented the poems in various languages to relive his memories. As a representative of teachers, Prof. S.M. Barve presented the self composed poem.

Various cultural avtivities/competitions like essay writing, handwriting, rangoli, mehendi, handmade greetings, elocution, poetry recitation etc. were held in the second term. Many students actively participated in it and won the prizes.

'Kalavishkar' including the events like solo/group singing, solo/group dance, instrument playing, skit, lathikathi etc. was organized on 13th December, 2017 which paved the way to flourish and strengthen the hidden talents of the students.

Every year our Economics Department celebrates 'Economics Day' where students expressed their views and ideas on various current issues related to economics through speech, powerpoint and chart competitions. This year 'Economics Day'was celebrated on 15th December, 2017.

To develop self confidence, team spirit, general and commerce knowledge and for intellectual development of the students, our Commerce Department oraganised'Commerce Quiz'on 16th December, 2017.

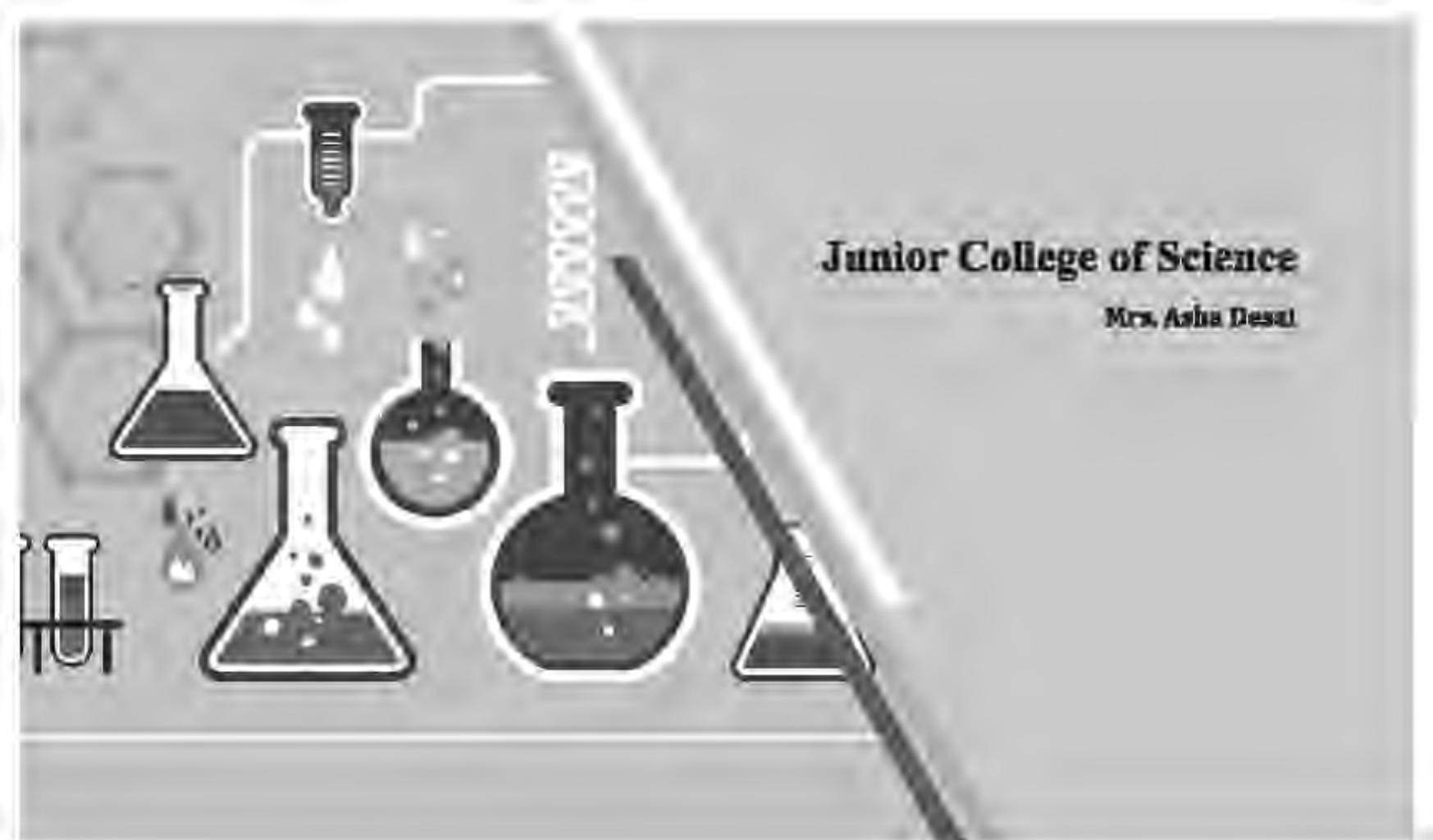
With the help of Commerce Department, 'Consumers Day' was celebrated on 23rd December, 2017. On this day many students put up stalls of eatables and games. Our principal, Dr.M.D.Lawrence, Vice Principal Prof. G.K.Asawale, all faculty members as well as students visited the stalls and motivated the participants.

Annual Prize Distribution program was orgainised by the cultural committee on 13th January, 2018. Vice Principal Prof.G.K. Asawale presented the annual report of Junior college for the academic year 2017-18. Our Vice Principal Prof. G.K. Asawale, Supervisor Dr. S.M. Tamboli and cultural committee in charge Prof. P.R. Waykar gave away the prizes to all the winners of different competitions which were held during the year.

Many students of our college actively participated in intercollegiate competitions oragnised by different colleges during the academic year 2017-18 and won various prizes.

Two students of our college were sent to N.I.E.M.(National Institute of Event Management) for participating in event management and secured achievement certificates.

We express our sincere gratitude towards the President, Executive President and Secretary of Marathwada Mitra Mandal as well as Principal, Vice Principal and Supervisor of our college for extending their support and guidance to conduct all these activities. We also express our thanks to all staff members for their kind co-operation. We congratulate all winners and also appreciate all those students who have participated in various competitions. We are thankful to non-teaching staff and all those who have helped us to make all events a grand success. I am very much thankful to all committee members - Prof. Uday Suryavanshi, Prof. Vaishali Tanpure, Prof. Deepali Kapare, Prof. Neeta Shimpi, Prof. Swati Bangar, Prof. Manisha Chavan, Prof. Rajashree Memane and Prof Vaishali Deshmukh for their kind co-operation to make all events successful.

Junior College of Science

Mrs. Asha Desai

The prime objective of our science college is to provide platform for research oriented young minds and enable them to develop and showcase their innate abilities in academic and co-curricular activities.

In this tenth year We-Gyan the intercollegiate Science exhibition competition conducted by us was appreciated for its unique concept. 60 participants from various colleges presented working and non working models on topical scientific issues. We hope to introduce many more such innovative activities in future.

Throughout the year our students have made us proud at various intercollegiate events and competitions.

It gives me great pleasure to present departmental report for junior college of science 2016-2017

1. Departmental Profile:-

Our science wing conducts 2 courses

A. Bifocal

B. General Science

The intake capacity of Bifocal course is 100 students. It comprises 50 students of Computer Science and 50 students of Electronics. The intake capacity of General Science course is 140 students. Both the courses have well equipped Laboratories.

2. Students Profile:-

A well administered and transparent admission mechanism is followed keeping in view all the educational norms of the Government.

For the Academic Year 2016-2017, the students Profile is as follows

Class	No. of Students	
	XI	XII
C.S	44	48
Electronics	44	46
Gen Science	137	127

3. Staff Profile:-

Science wing has a team of dedicated and well qualified staff. All the staff satisfies the educational qualification and experience as per the Government norms

The details of staff profile is given in the table below

Sr. NO	Name of Staff	Subject	Qualification
1	Mrs. Desai. A.D.	Chemistry	M.sc. B.Ed. M.phil
2	Mr. Shinde. B.A.	Physics	M.sc. B.Ed
3	Miss. Das. S.A.	Chemistry	M.sc. B.Ed
4	Mrs. Katti.N.M	IT	MCM; M.phil, B.Ed.
5	Mr. Wagh.S.W	Electronics	M.sc
6	Mrs. Kamthe.A	Biology	M.sc, B.Ed
7	Mrs. Gawade.A	Physics	M.sc, B.Ed
8	Mrs. Deshmukh. S	Maths	M.sc, B.Ed
9	Mr. Patil.L	English	M.A, B.Ed M.phil, PhD
10	Mrs. Thakur.U.R	Physics	M.sc,B.Ed
11	Mrs. Sholapurkar.M	C.S	B.E. Electronics
12	Mrs. Tamboli.P.	C.S	B.E. Electronics
13	Mrs.Tade.V	Maths	M.sc, B.Ed
14	Mrs. Gunjal Kavita .	Electronics	B.E Electronics
15	Mrs. Mane.V.	Chemistry	M.sc B.Ed
16	Mrs. Jadhav.P	Chemistry	M.scB.Ed
17	Mrs. Kad.N	Physics	M.scB.Ed
18	Ms. Pramani .R	German	M.A
19	Mr. Bhakad.A	Hindi	M.AB.Ed,M.phil,DCJ
20	Mrs Dabbade .M	EVS	M.scB.Ed

Non-Teaching Staff:-

Sr. No	Name of Staff	Subject	Qualification
1	Mr.Mohite Shivshankar	Senior Clerk	B.com MPM
2	Smt.Chhaya Pawar	Librarian	FYBA, LTC
3	Mr.Dilip Mane	Lab Assistant	B.A
4	Mr.Kumar Mandke	Lab Assistant	VIII

Students Achievements:

Academic Result:

Result of HSC 95%

1. Atharva Kawade

First in college in HSC examination held in Feb-2017 scoring 90.92%

2. Neha Dhongade

First in college in FYJC exam held in march-2017 scoring 85.69.%

Cultural:

1. Patil Urja (XI Bifocal)

Received runner up trophy in intercollegiate science exhibition, WeGyan 2017.

2. Chillal Ketki (XI Gen Sci)

3. Received runner up trophy in intercollegiate science exhibition, WeGyan 2017.

4. Bawadekar Atharva (XII Gen Sci)

Best Student of 2017-18

Sports:

1. Kanad Mainkar (XI Bifocal)

Selected at state level swimming competition .

2. Ingale Pooja (XI Gen Sci)

Selected national level lawn tennis competition

Staff Achievement:

Desai A.D

Worked as Co-ordinator for centralized standard XI online Admission Process 2017-18 for other than Maharashtra Board.

Awarded as Ideal Teacher award by Bharat Ratn Maulana Azad Social education and sports association Pune.

Suparna Das:

Awarded as Best Teacher award by IIHM Pune

Teachers from Physics, chemistry, Biology & Mathematics departments attended workshop in various colleges from Pune and around regarding new challenges & trends in respective subjects.

Many teachers also attended workshop conducted by Pune Jilha Parishad based on theme " Smart Girls".

Heartiest congratulation to all prize winners. Sincere thanks to all teaching & Non teaching staff Principal & Management for their whole hearted support and co-operation.

कनिष्ठ महाविद्यालय ठोके शनल विंग

श्री. रमेश रा. पंडित
(विभाग प्रमुख)

व्यावसायिक अभ्यासक्रम विभाग शैक्षणिक वर्ष १९९०-९१ मध्ये सुरु करण्यात आले. हे अभ्यासक्रम संचालक व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय मुंबई (महाराष्ट्र राज्य) मान्यता प्राप्त आहेत.

खालील सहा अभ्यासक्रम महाविद्यालयात चालविले जातात.

१. अॅटोमोबॉइल टेक्नॉलॉजी
२. कन्स्ट्रक्शन टेक्नॉलॉजी
३. इलेक्ट्रिकल टेक्नॉलॉजी
४. इलेक्ट्रॉनिक्स टेक्नॉलॉजी.
५. टॅक्सी अॅन्ड हॉस्पिटलिटी मॅनेजमेंट
६. मेडिकल लॅब टेक्निशियन.

या अभ्यासक्रमाना विद्यार्थ्यांचा कल व गुणवत्ता तपासून व शासनाचे सर्व नियम पाळून प्रवेश प्रक्रिया राबविली जाते. तसेच आर्थिक परीस्थिती कुमकुवत असलेल्या व गुणवत्ता असलेल्या विद्यार्थ्यांना प्राधान्याने प्रवेश दिले जातात. अभ्यासक्रम हे प्रात्यक्षिकावर आधारित असल्यामुळे प्रात्यक्षिकावर जास्त भर देवून विद्यार्थी स्वतःच्या पायावर कसा उभा राहील या बाबीवर भर दिला जातो.

राज्य शासनाने नेमून दिलेली प्रवेश क्षमता २०+५ इतकी आहे. किमान अर्हता इ. १० वी पास अशी आहे. तसेच अभ्यासक्रमाचा कालावधी दोन वर्षे पूर्णवेळ आहे. शिकविण्याचे माध्यम मराठी व इंग्रजी आहे.

प्रत्येक अभ्यासक्रमाकरिता सुसज्ज प्रयोगशाळा व ई-लर्निंगची व्यवस्था केलेली आहे. जास्तीत जास्त प्रात्यक्षिक ज्ञान विद्यार्थ्याना मिळावे याकरीता खालील उपक्रम महाविद्यालयात राबविले जातात.

१. विविध कंपन्या व संस्थांना भेटी (इंडस्ट्रिअल व्हिजिट)
२. उन्हाळ्याच्या सुटद्वीत ऑन द जॉब ट्रेनिंग (ओ.जे.टी.)
३. तज्ज्ञांची विविध विषयावर व्याख्याने.
४. उद्योजकता विकास शिबिर.

५. इंग्रजी भाषेकरीता कम्युनिकेशन स्किल, इंटरव्ह्यू टेक्निक्स या विषयावर कार्यशाळा
६. कमवा व शिका योजना.
७. विविध सामाजिक संस्था, अनाथ आश्रम व वृद्धाश्रमांना भेटी
८. विविध विषयावर निबंध स्पर्धा व पोस्टर स्पर्धेचे आयोजन.

शैक्षणिक वर्ष २०१७-२०१८ करीता महाविद्यालयात खालील प्रमाणे प्रवेश देण्यात आलेले आहेत.

अ.क्र.	अभ्यासक्रमाचे नांव	इ.११ वी.इ.१२ वी
१.	ॲटोमोबॉईल टेक्नॉलॉजी	३०
२.	कन्स्ट्रक्शन टेक्नॉलॉजी	१३
३.	इलेक्ट्रिकल टेक्नॉलॉजी	१६
४.	इलेक्ट्रॉनिक्स टेक्नॉलॉजी.	२३
५.	ट्रिडिम अॅन्ड हॉस्पिटॉबिलिटी मॅनेजमेंट	२३
६.	मेडिकल लॅंब टेक्निशियन.	२०
		१७

महाविद्यालयाचे निकाल -

१. महाविद्यालयाचा इ.१२ वी मार्च २०१७ एच.एस.सी.बोर्ड परीक्षेचा निकाल ९८% इतका आहे.
२. इ. ११ वीचा निकाल ८४.२८%आहे.
३. अक्षय शिगवण हा इलेक्ट्रिकल टेक्नॉलॉजी या अभ्यासक्रमाचा विद्यार्थी इ.११ वी मार्च २०१७ च्या परीक्षेत सर्वप्रथम.
४. संजीवकुमार शर्मा हा इलेक्ट्रिकल टेक्नॉलॉजी या अभ्यासक्रमाचा विद्यार्थी एच.एस.सी.बोर्ड परीक्षा मार्च २०१६ मध्ये सर्वप्रथम.

विशेष उल्लेखनीय -

१. कुमारी कोमल मिसाळ या मेडिकल लॅंब टेक्निशियन या अभ्यासक्रमाच्या विद्यार्थीनीला या वर्षाचा 'डॉ.अनुपमा देशमुख पुरस्कार २०१७' देण्यात आला.
२. व्यावसायिक अभ्यासक्रमाच्या शिक्षकांनी व विद्यार्थ्यांनी जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी पुणे आयोजित भरती मेळाव्यात भाग घेतला.
३. व्यावसायिक अभ्यासक्रमाच्या विद्यार्थ्यांकरिता आंतरर्वर्गीय क्रीडा स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर स्पर्धेचे निकाल खालीलप्रमाणे.

१. क्रिकेट विजेता संघ	:-	कन्स्ट्रक्शन टेक्नॉलॉजी
२. कॅरम मुलांची स्पर्धा	:-	रमङ्गान शेख
३. कॅरम मुर्लींची स्पर्धा	:-	इ.१२ वी ॲटोमोबॉईल टेक्नॉलॉजी
४. बुद्धिबळ मुर्लींची स्पर्धा	:-	कुमारी वैष्णवी पांचाळ
५. बुद्धिबळ मुर्लींची स्पर्धा	:-	इ.१२ वी मेडिकल लॅंब टेक्निशियन
६. बुद्धिबळ मुर्लींची स्पर्धा	:-	कुमारी जुही शहा
७. बुद्धिबळ मुर्लींची स्पर्धा	:-	इ.१२ वी ट्रिडिम अॅन्ड हॉस्पिटॉलिटी
८. बुद्धिबळ मुर्लींची स्पर्धा	:-	अर्थवू धारणकर
९. व्यावसायिक अभ्यासक्रमातर्फे प्रत्येक अभ्यासक्रमाकरिता औद्योगिक भेटी व तज्ज्ञांची व्याख्याने आयोजित केली जातात.	:-	इ.११ वी ट्रिडिम अॅन्ड हॉस्पिटॉलिटी

JUNIOR COLLEGE VOCATIONAL WING
PUNE-411 004.

TEACHING STAFF

SR. NO.	NAME OF THE TEACHER	POST	QUALIFICATION
01	SHRI. R.V. KHAJURE	INSTRUCTOR	D.A.E
02	SHRI. S.C. TANPURE	INSTRUCTOR	B.E.Civil,M.Tech.(Civil)
03	SHRI. R.R. PANDIT	F.T.T.(E.M.)	D.E.E.
04	SHRI. S.V. PAWAR	INSTRUCTOR	D.E.E.
05	SHRI. K.B. PAWAR	F.T.T. (E.T.)	B.E.Electronics
06	SHRI. S.P. KAMBLE	INSTRUCTOR	I.T.I. , M.A. (Marathi)
07	SHRI. A.V. BHOSALE	F.T.T. (T.T.)	M.phil, M.A.B.Ed, PGD Tourism
08	SHRI. S.D. RANPISE	INSTRUCTOR	M.Com, PG Dip. Tourism
10	MRS. I.B. ABHANG	INSTRUCTOR	B.Sc, D.M.L.T.
11	MRS. S.G. SHENAI	F.T.T.(MARATHI)	M.A., B.Ed, Ph.D.
12	SMT. V.G.MESHRAM	F.T.T.(ENGLISH)	M.A.B.Ed

NON-TEACHING STAFF

SR. NO.	NAME OF THE TEACHER	POST	QUALIFICATION
01	SHRI. R.D. DIGHE	JR. CLERK	B.Com
02	SHRI. H.G. WARE	PEON	9th
03	SHRI. M.L. WAGHMARE	PEON	2nd

क्षेत्रीकरणात विभागात सन २०१७-१८ या वर्षात राबविलेले उपक्रम.

- दि. ३०.०६.२०१७ रोजी महाविद्यालयातील ॲटोमोबॉर्डल टेक्नॉलॉजी, इलेक्ट्रिकल टेक्नॉलॉजी व इलेक्ट्रॉनिक्स टेक्नॉलॉजी, इलेक्ट्रिकल टेक्नॉलॉजी व इलेक्ट्रॉनिक्स टेक्नॉलॉजी या अभ्यासक्रमाकरीता 'भारती एअर टेल लिमिटेड' च्या (डी.टी.एच.) विभागामार्फत ६७ विद्यार्थ्यांच्या मुलाखती घेण्यात आल्या व विद्यार्थ्यांना नोकरी देण्यात आली. यावेळी भारती एअर टेल विभागातील मा. श्री. गोपाळ सूर्यवंशी कस्टमर सर्विसेस हेड (महाराष्ट्र व गोवा राज्य) हे उपस्थित होते.
- दि. ५.०७.२०१७ रोजी प्रसिद्ध मा. श्री. सुरेश कोते. व्यवस्थापकीय संचालक लिंजत पापड लिमिटेड यांचे 'मी कसा घडलो' या विषयावर व्याख्यान झाले.

३. दि. २७.७.२०१७ रोजी मा. श्री. अरुण नरके, माजी अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक 'गोकुळ दूध' यांचे व्यवसायाचे व्यवस्थापन या विषयावर व्याख्यान झाले.
४. दि. ११.८.२०१७ रोजी मा. श्री. मकरंद टिळू यांचे जल व्यवस्थापन या विषयावर महाविद्यालयातील विद्यार्थी व शिक्षक यांकरिता व्याख्यान झाले.
५. दि. १.९.२०१७ रोजी मा. श्री. उदयन इंदुलकर ज्येष्ठ इतिहास तज्ज्ञ यांचे 'आपले सांस्कृतिक पर्यटन' या विषयावर ट्रुरिज्ञम व हॉस्पिटॅलिटी मैनेजमेंट या विद्यार्थ्यांकरिता व्याख्यान झाले.
६. दि. १९.९.२०१७ रोजी मा. श्री. राजकुमार चोरडिया व्यवस्थापकीय संचालक प्रविण मसालेवाले समूह यांचे 'मी कसा घडलो' या विषयावर प्रकट मुलाखत घेण्यात आली.
७. दि. २७.९.२०१७ रोजी मा. जयंत म्हाळगी, व्यवस्थापकीय संचालक 'गिरीवन उद्योग समूह' यांचे 'प्रवास गिरीवन' या विषयावर पर्यटन दिनानिमित्त व्याख्यान झाले.
८. दि. २.१२.२०१७ रोजी सौ. सरोज भडभडे यांचे 'आत्मविश्वास व संवाद कौशल्य' या विषयावर व्याख्यान झाले.
९. दि. २२.१२.२०१७ रोजी मा. श्री. वंदन नगरकर यांचे 'मी अनुभवलेले उद्योजक' या विषयावर व्याख्यान झाले व वर्षभरात झालेल्या स्पर्धांचा बक्षिस वितरण समारंभ मा. श्री. नगरकर यांच्या हस्ते पार पडला.

शिक्षकांविषयी विशेष माहिती :-

प्रा.सौ.सुजाता शेणई

१. गुरुनानक खालसा कॉलेज, माटुंगा आयोजित अकरावी मराठी कृतिपत्रिका उद्बोधन वर्गात शिक्षकांसाठी प्रशिक्षण, मार्गदर्शन व वक्ता म्हणून सहभाग. (२९ जुलै २०१७)
२. महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ आयोजित शिक्षकांसाठी प्रशिक्षण, तज्ज्ञ मार्गदर्शक म्हणून सहभाग. (२८ ऑगस्ट २०१७)
३. प्रकाशित लेखन - **शिक्षण संक्रमण – मे ते जून २०१७**
सासाहिक सकाळ – दिवाळी अंक २०१७
संचार, दिवाळी अंक २०१७
विचारभारती, ऑगस्ट – सप्टेंबर २०१७
४. साहित्यदीप प्रतिष्ठान व लायन्स क्लब, पुणे यांच्यातरफे आदर्श शिक्षक पुरस्कार.
५. ना. दा. ठाकरसी विद्यापीठाची पीएच.डी. पदवी प्राप्त (डिसेंबर २०१७)
६. साहित्यसेतू आयोजित ब्लॉग लेखन कार्यशाळा सहभाग.
७. महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, 'मुक्त विद्यालय' या योजनेत बारावी समकक्ष अभ्यासक्रम समितीत निवड.

कनिष्ठ महाविद्यालय क्रीडा विभाग

प्रा. ए. एस. नवगिरे

शैक्षणिक वर्ष २०१७-१८ महाराष्ट्र राज्य शासनाच्या क्रीडा व युवक संचालनालय, पुणे यांनी निर्देशित केल्याप्रमाणे आणि जिल्हा क्रीडा अधिकारी व पुणे महानगरपालिका (शिक्षण विभाग), पुणे यांच्या संयुक्त विद्यमाने प्रति वर्षाप्रमाणे विविध खेळांच्या जिल्हा स्तरीय स्पर्धा आयोजित करण्यात येतात.

सदर स्पर्धेत आपल्या महाविद्यालयाने वैयक्तिक व सांघिक खेळामध्ये सहभाग घेतला होता. सहभागी होण्यासाठी विद्यार्थी खेळाडूंची नाव नोंदणी करण्यात आली. जास्तीत जास्त विद्यार्थ्यांना सहभागी होण्यास प्रोत्साहन देण्यात आले.

नोंदणी केलेल्या विद्यार्थ्यांमधून जिल्हा स्तरीय शालेय क्रीडा स्पर्धेसाठी खेळाडूंची निवड करण्यात आली. खेळाडूंनी विविध स्पर्धेत सहभाग घेऊन जिल्हास्तर, विभागस्तर, राज्यस्तर आणि राष्ट्रीय स्तरावर महाविद्यालयाचे नाव उज्ज्वल केले

- विशेष प्राविष्ट्य**

- कु. धुरी साधवी आंतरराष्ट्रीय स्तरावर जलतरण स्पर्धेमध्ये सुवर्ण पदक मिळवून महाविद्यालयाचे नाव उज्ज्वल केले.
- * २०१७-१८ या वर्षी शिवछत्रपती क्रीडा संकुल बालेवाडी, पुणे येथे झालेल्या शालेय क्रीडा स्पर्धेत राज्य स्तरावर वॉटर पोलो स्पर्धेत महाविद्यालयाच्या खेळाडूंनी यश प्राप्त केले.
- * कु. निल पाटील यांच्या नेतृत्वाखाली महाविद्यालयाने जिल्हास्तर 'सी. के. नायडू करंडक' क्रिकेट स्पर्धेत तृतीय क्रमांक मिळविला.

- राष्ट्रीय स्तर प्राप्त केलेले खेळाडू**

- कु. धुरी साधवी – ११वी वाणिज्य : जलतरण २. कु. इंग्लॅ पुजा – ११वी विज्ञान : लॉन टेनिस

- राज्यस्तर प्राप्त केलेले खेळाडू**

१. कु. कार्लेकर विनायक – ११वी वाणिज्य : वॉटरपोलो	२. कु. जोशी प्रथमेश – ११वी वाणिज्य : वॉटरपोलो
३. कु. माईनकर कनद – ११वी विज्ञान : वॉटरपोलो	४. कु. अष्टपुत्रे अर्थव – १२वी वाणिज्य : वॉटरपोलो

५. कु. देव स्वराज –	१२वी वाणिज्य : वॉटरपोलो	६. कु. खवले सौरभ –	१२वी वाणिज्य : वॉटरपोलो
७. कु. भावे ध्रुव –	१२वी वाणिज्य : वॉटरपोलो	८. कु. बोडके अमित –	१२वी वाणिज्य : वॉटरपोलो
९. कु. धुरी स्वयंभु –	१२वी वाणिज्य: वॉटरपोलो	१०. कु. रितिका शिळमकर –	१२वी वाणिज्य : मैदानी स्पर्धा
११. कु. महांगरे शुभम –	११वी वाणिज्य: मैदानी स्पर्धा	१२. कु. निहाल तारु –	१२वी वाणिज्य : क्रिकेट

● विभागस्तर प्राप्त केलेले खेळादूळ

१. कु. साळुंके वैषणवी – १२वी वाणिज्य : मार्शलआर्ट

● जिल्हास्तर प्राप्त केलेले खेळादूळ

१. कु. पाटील नील –	१२वी वाणिज्य : क्रिकेट
३. कु. शुक्ल यशोधन –	११वी वाणिज्य : क्रिकेट
५. कु. चुंबळे कौस्तुब –	११वी वाणिज्य : क्रिकेट
७. कु. फटाले सन्मय –	११ वी वाणिज्य : क्रिकेट
९. कु. हरनाळे श्रेयश –	१२ वी विज्ञान : क्रिकेट
११. कु. कांकरिया सुमीत –	१२ वी विज्ञान : क्रिकेट
१३. कु. कांकरिया विनीत –	१२ वी विज्ञान : क्रिकेट

२. कु. घमंडे रुचिर – १२वी वाणिज्य : क्रिकेट

२. कु. रॉड्रिक्स शॉन –	११वी वाणिज्य : क्रिकेट
४. कु. श्रीखंडे सुहेल –	११वी वाणिज्य : क्रिकेट
६. कु. कांबळे तेजस –	१२वी वाणिज्य : क्रिकेट
८. कु. गायकवाड अभिनंदन –	११वी वाणिज्य : क्रिकेट
१०. कु. भारदवाज चिन्मय –	११वी वाणिज्य : क्रिकेट
१२. कु. राहिरकर कविर –	१२ वी वाणिज्य : क्रिकेट
१४. कु. कार्लेकर विनायक –	११ वी वाणिज्य : क्रिकेट

इ. ११ वी व १२ वी वाणिज्य व विज्ञान विभागाच्या आरोग्य व शास्त्रीय शिक्षणाच्या लेखी व प्रात्यक्षिक परिक्षा घेऊन एच.एस.सी बोर्डाच्या गुणदान पद्धतीने गुणदान देण्यात आले.

परिक्षा पद्धतीमुळे विद्यार्थ्यांच्या अंगी असणारे खेळाबाबतचे व आरोग्यबाबतचे गुणांचे परिक्षण करता आले त्यासाठी सर्व सहकाऱ्यांचे सहकार्य लाभले.

मराठवाडा मित्र मंडळ

सेवक कल्याण निधी, पुणे

श्री. रोहीदास शेडगे,
सेक्रेटरी

१ जानेवारी २००४ पासून संस्थेतील सर्व सभासदांनी एकत्र येऊन मराठवाडा मित्र मंडळ सेवक कल्याण निधीची स्थापना केली. सभासद प्रवेश फी ५०/- रु. भरुन सेवक कल्याण निधीचे सभासद हे प्रत्येक विभागातील कर्मचारी आहेत. आज आखेर २७० सभासद सेवक कल्याण निधीचे आहेत. सुरुवातीच्या काळात सभासदांना कर्ज स्वरूपात रक्कम दिलेली आहे. ते सभासदांकडून समान २० हप्त्यांमध्ये परतफेड करून घेतले जातात.

सभासद कल्याण निधीचे गुंतवणुक निधी ३२,४५,२२०/- बत्तीस लाख पंचेचाळीस हजार दोनशे वीस रु. जमा आहे. मराठवाडा मित्र मंडळ सेवकांची सहकारी पतसंस्थेमध्ये रु. १५,०५,०००/- मुदत ठेव जमा आहे. मुदत ठेवीवर १०% व्याज मिळते. आज अखेर सभासदांना १०,८७,०२०/- रु. कर्ज वाटप बिनव्याजी केले आहे. सभासदांना दिपावली फराळ भेट दिली जाते.

सेवक कल्याण निधी मार्फत सेवकांच्या आजारपणात मदत, सेवकांची पत्ती, मुले, आई-वडील यांच्या आजारपणात देखील मदत करत आहे. सेवकांच्या मुलांना उच्च शिक्षणासाठी मदत देण्यात येत आहे.

सेवक कल्याण निधी मंडळ
संचालक मंडळ

अ. क्र.	सभासदाचे नाव	पद
१	प्रा. भाऊसाहेब जी. जाधव	अध्यक्ष
२	श्री. रोहिंदास डी. शेळगे	सेक्रेटरी
३	डॉ. मनोहर जर्नादन पाटील	संचालक
४	सौ. बसंती तानाजी फडके	संचालक
५	प्रा. अनिल वसंतराव भोसले	संचालक
६	सौ. रुतुजा अजिंक्य देशमुख	संचालक
७	सौ. शिल्पा अजय लाड	संचालक
८	श्री. विवेकानंद युवराज गायकवाड	संचालक
९	श्री. संजीव उपेंद्र अबोटी	संचालक
१०	डॉ. नासीर बाबुमियाँ शेख	संचालक
११	प्रा. पुरुषोत्तम मारुती डुंबरे	संचालक
१२	श्री. माणिक केशवराव निकम	संचालक
१३	श्री. प्रमोद सदाशिव गडसिंग	संचालक

व्यवस्थापक

१	श्री. हिरामण ढमढेरे
---	---------------------

मराठवाडा मित्र मंडळ **विद्यार्थी सहकारी ग्राहक** **संस्था मर्यादीत, पुणे**

प्रा. बी. ए. शिंदे, सेक्रेटरी

विद्यार्थ्यांना तसेच सर्व महाविद्यालयांना संस्थेच्या आवारात शैक्षणिक साहित्य, सुविधा स्वस्त दरात व तत्पर मिळाव्यात या हेतुने १९९२ साली विद्यार्थी सहकारी ग्राहक संस्था स्थापन करण्यात आली. ग्राहक संस्थेमार्फत विद्यार्थ्यांना “कमवा व शिका” या योजनेअंतर्गत काम करण्याची संधी देण्यात येते. ग्राहक संस्थेमध्ये काम करणारे सर्व जण आपल्या महाविद्यालयाचे विद्यार्थी आहेत.

ग्राहक संस्थेमध्ये सर्व महाविद्यालयांकडून तसेच विद्यार्थ्यांकडून सहकार्य मिळते. त्यामुळेच ग्राहक संस्थेची वाटचाल यशस्वीरीत्या होत आहे. ३१ मार्च २०१७ अखेर ग्राहक संस्थेमार्फत विक्री व झोरॉक्स मिळून एकूण रक्कम रुपये ५४,६९ लाख इतकी झाली आहे. ग्राहक संस्थेमार्फत यावर्षी आर्किटेक्चर व इंटिरिअर डेकोरेशनच्या विद्यार्थ्यांसाठी चांगल्या प्रतीच्या ड्रॉईंग साहित्याचे संच तयार करून स्वस्त दरात विकण्यात आले. एकूण २९० संचाची विक्री करण्यात आली. तसेच ३०,०००/- व्याप्त स्वस्त दरात सर्व कॉलेजच्या विद्यार्थ्यांना देण्यात आल्या. ग्राहक संस्थेमध्ये मानधन व पगार ५,९९,०५८/- देण्यात आला आहे. ग्राहक संस्थेचा निव्वळ नफा, २,२२,४२९/- झाला आहे. सन २०१७ साठी ग्राहक संस्थेला लेखापरीक्षण वर्ग “अ” मिळालेला आहे.

कर्वेनगर येथे ग्राहक संस्थेची दुसरी शाखा असून तेथे लागणाऱ्या सर्व वस्तु योग्य दरात पुरविण्यात येत आहेत. इंजिनिअरीग कॉलेजच्या विद्यार्थ्यांसाठी सर्व सोयी सुविधा संस्थेच्या आवारात मिळतात. सन २०१० पासून लोहगाव येथे एम.एम.आय.टी. कॉलेजमध्ये तिसरी शाखा कार्यरत आहे. लोहगाव येथे एम.एम.आय.टी. कॉलेजमध्ये तिसरी शाखा कार्यरत आहे. २०११ पासून काळवाडी येथे पॉलीटेक्नीक कॉलेज येथे चौथी शाखा सुरु केली आहे. झोरॉक्स व स्टेशनरीची सोय विद्यार्थ्यांना देण्यात आली आहे. विद्यार्थी, शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी यांच्या सहकार्याने व ग्राहक भांडाराच्या पदाधिकाऱ्यांच्या मार्गदर्शन व सहकार्याने तसेच प्राचार्य बी. जी. जाधव सरांच्या कुशल नेतृत्वाखाली जास्ती जास्त चांगली सेवा देण्याचा प्रयत्न करेल व वेगाने प्रगती करेल असा विश्वास वाटतो.

महाठवाडा मित्र मंडळ
विद्यार्थी सहकारी ग्राहक संस्था मर्या.
संचालक मंडळ

अ. क्र.	सभासदाचे नाव	पद
१	प्राचार्य श्री. बी. जी. जाधव	अध्यक्ष
२	प्रा. बी. ए. शिंदे	सेक्रेटरी
३	डॉ. एस. एम. देशपांडे	संचालक
४	प्राचार्य सौ. आर. आर. देसाई	संचालक
५	प्रा. सौ. प्रिती जोगळेकर	संचालक
६	प्रा. के. आर. पाटील	संचालक
७	डॉ. सौ. सुनिता पोखरणा	संचालक
८	प्रा. प्रदीप तांबे	संचालक
९	प्रा. एस. एम. एडके	संचालक
१०	प्रा. सौ. विशाखा वाघ	संचालक

महाठवाडा मित्र मंडळ
विद्यार्थी सहकारी ग्राहक संस्था मर्या.
संचालक मंडळ

रवारेदी समिती

१	डॉ. एन. बी. शेख	संचालक
२	प्रा. उदय सुर्यवंशी	संचालक
३	प्रा. के. बी. पवार	संचालक
४	प्रा. सौ. अर्चना गावडे	संचालक
५	श्री. व्ही. ए. सोळुंके	संचालक

प्रशासन समिती

१	डॉ. सौ. आर. बी. जाधव	संचालक
२	प्रा. आर. व्ही. खजुरे	संचालक
३	सौ. एस. पी. खेसे	संचालक

व्यवस्थापक

१	श्री. हिरामण ढमढेरे
---	---------------------

कर्मचारी

अ. क्र.	कर्मचार्याचे नाव	शाखा
१	कु. निलेश देवरुखकर	डेक्न जिमखाना
२	कु. अक्षय कुलकर्णी	डेक्न जिमखाना
३	कु. अरुण माने	डेक्न जिमखाना
४	कु. ओंकार पवार	डेक्न जिमखाना
५	श्री. विनायक सपकाळ	कर्वनगर
६	सौ. शितल सपकाळ	कर्वनगर
७	सौ. जयश्री शिंदे	लोहगाव
८	कु. गणेश गायकवाड	काळेवाडी

मराठवाडा मित्र मंडळ

सेवकांची सहकारी

पतसंस्था मर्यादीत पुणे

श्री. एस. एन. कदम
सेक्रेटरी

मराठवाडा मित्र मंडळ सेवकांची सहकारी पतसंस्थेची स्थापना ३० जुलै १९९६ रोजी झाली. मराठवाडा मित्र मंडळ संस्थेतील सर्व कायम स्वरूपी सेवकांनी एकत्र येऊन आपल्या आर्थिक गरजा भागविण्यासाठी एकमेकांच्या सहकार्यातून “विना सहकार नाही उधार” या मुलतत्वाचा स्विकार करून संस्थेची स्थापना केली. संस्थेचे अध्यक्ष प्राचार्य बी. जी. जाधव आहेत. सेक्रेटरी श्री. एस. एन. कदम आहेत. मराठवाडा मित्र मंडळ पतसंस्था २२ व्या वर्षात पर्दापण करत आहे. गेल्या २१ वर्षामध्ये पतसंस्थेने सर्व सभासदांना कमीत कमी व्याज दराने सतत कर्ज पुरवठा केला आहे. संस्थेचे भाग भांडवल २ कोटी ५१ लाख रु आहे. ठेवी १ कोटी ४० लाख रु आहे. संस्थेत राखीव निधी ३०,८७,७५० रु संस्थेकडे जमा आहे. संस्थेचा निव्वळ नफा २७,५६,००० रु झाले आहे.

सभासदांना दोन तासामध्ये पाच लाख पन्नास हजार रुपये कर्ज उपलब्ध करून देण्यात संस्था यशस्वी झाली आहे. आपल्या संस्थेचा ठेवीदारांना १ वर्षासाठी १०% व्याजदर, कर्जदारांना १२.५% व्याजदर आहे. शेर्सवर सभासदांना १२% लाभांश सलग १२ वर्ष देण्यात येत आहे. त्यामुळे कर्जदार, ठेवीदार दोन्ही वर्ग समाधानी आहे.

सभासदांची तातडीची गरज भागविण्यासाठी आकस्मिक कर्ज मर्यादा रु. २०,०००/- आहे. ५ मिनिटांमध्ये २०,०००/- रुपयांची गरज भागविणारी पतसंस्था असा लौकिक संस्थेने प्राप्त केला आहे. संस्था अडी-अडचर्णीना सभासदांना त्वरीत मदत करते.

संस्थेचे कर्ज वाटप ३.७० तीन कोटी सतत लाख पर्यंत झालेले आहे.

संचालक मंडळ		
अ. क्र.	सभासदाचे नाव	पद
१	प्राचार्य श्री. बी. जी. जाधव	अध्यक्ष
२	श्री. एस. एन. कदम	सेक्रेटरी
३	प्राचार्य डॉ. एम. डी. लॉरेन्स	उपाध्यक्ष
४	प्राचार्य डॉ. एम. जे. पाटील	संचालक
५	प्राचार्य श्री. एस. एन. सातपुते	संचालक
६	कु. व्ही. जी. मेश्राम	संचालक
७	सौ. आर. एस. गायकवाड	संचालक

संचालक मंडळ		
अ. क्र.	सभासदाचे नाव	पद
८	श्री.एफ.ए.फर्नांडीस	संचालक
९	श्री.आर.आर.पंडीत	संचालक
१०	सौ.एम.ए.अलोली	संचालक
११	श्री.बाजीराव आर. गुजले	संचालक
व्यवस्थापक		
श्री. हिरामण ढमढरे		

प्रियदर्शनी युवती मंच

प्रा. बसंती फडके

विद्यार्थीनीच्या सर्वांगिण विकासासाठी गेली २५ वर्षे कार्यरत असलेले व्यासपीठ. विविध क्षेत्रातील मान्यवरांचे जीवन त्यांनी पहावे, त्यांचे विचार ऐकावे, त्यांचा आदर्श घ्यावा यासाठी मंच प्रयत्नशील असतो.

एक दिवसीय सहसंवेदना जागृती शिबिर ८ जुलै २०१७

८ जुलै २०१७ रोजी, प्रियदर्शनी युवती मंचचे एक दिवसीय 'सहसंवेदना जागृती शिबिर' 'आपल घर' येथे संपन्न झाले. शिबीराचे उद्घाटन आपल घरचे संस्थापक अध्यक्ष मा. विजय फळणीकर यांच्या हस्ते झाले. समाजातील अनाथ, वंवित मुले, निराधार वृद्ध याप्रती आपलीही काही जबाबदारी आहे. याची जाणीव या भेटीने निर्माण झाली.

प्रमुख पाहुण्या कार्याध्यक्ष अंधश्रद्धा निमुर्लन समिती, नंदिनी जाधव यांनी सप्रयोग अंधश्रद्धा या कक्षा घातक असतात हे दाखविले. या व्याख्यानामुळे विद्यार्थीनीचा विज्ञानवादी दृष्टीकोन जोपासला गेला.

प्रियदर्शनी युवती मंचच्या शैक्षणिक वर्ष २०१७-१८ चे उद्घाटन १५ जुलै २०१७

या वर्षी १५ जुलै २०१७ रोजी प्रियदर्शनी युवती मंचच्या शैक्षणिक वर्ष २०१७-१८ चे उद्घाटन महाराष्ट्र युपीएसी टॉपर विश्वांजली

गायकवाड यांच्या हस्ते झाले. विद्यार्थ्यांशी संवाद साधताना त्या म्हाणाल्या "युपीएसी ही केवळ परीक्षा आहे. या परीक्षेत मी यश मिळवले, परंतु खरी परीक्षा पुढेच आहे. कोणत्याही परीक्षेला सामोरे जाताना मानसिक धैर्य आणि स्थिरता, ध्येयाबद्दलची स्पष्टता, अभ्यास करण्याची सवय आणि शारीरिक स्वास्थ या गुणांची नितांत गरज असते. कोणत्याही क्षेत्रातील पदवी घेताना त्या अभ्यासावर लक्ष केंद्रित करा. वर्तमान हातातून निस्तून जाता कामा नये. आपण स्वतःला नीट पारखून घेतले पाहिजे. कोणती विद्याशाखा आपल्याला जास्त आवडेल हे स्वतःला समजले पाहिजे. आई-वडील आणि इतर ज्येष्ठ व्यक्ती यांच्या सल्ल्याबरोबरच स्वतःच उटूदिष्ट स्वतः निश्चित करणे म्हणजे ध्येय होय. "

विद्यार्थीनी विचारलेल्या अनेक प्रश्नांना त्यांनी अतिशय मनापासून उत्तरे दिली. शास्त्र शाखेतील ऋचा सियाल आणि श्रद्धा खांडवे या विद्यार्थीनीचा एयर फोर्स मध्ये झालेल्या निवडीबद्दल सत्कार करण्यात आला.

वाचकमंडळ उद्घाटन शनिवार, १२ ऑगस्ट २०१७

वाचक मंडळाचे यंदाचे सातवे वर्ष असून या वर्षीचे वाचक मंडळाचे उद्घाटन लोकमतचे संपादक विजय बाविस्कर यांनी केले. संस्थेचे वृत्तपत्रविद्या विभागाच्या संयुक्त विद्यामाने हा कार्यक्रम घेण्यात

आला. 'आधुनिक माध्यमे आणि वाचनसंस्कृति' या विषयावर त्यांनी आपले विचार मांडले. ते म्हणाले, "वाचन हे सखोल आणि सर्वांगिण असले पाहिजे. आपल्या आजू बाजूला ज्ञानाचा सागर आहे. या ज्ञानभांडाराचे शब्द अक्षर, लेखन हे मूळभूत स्रोत आहेत. वाचन हे बुद्धिबळासारखं असतं, ज्याच्यामुळे आपल व्यक्तिमत्त्व चतुरस होत जातं. वाचनाला तौलनिक अभ्यासाची जोड दिली तर आपण अद्यावत होऊ शकतो. जीवन चांगल समजून घेण्यासाठी जीवन जाणिवा समृद्ध क्वायला हव्यात. या समृद्ध क्वायला वाचनातून आलेले चिंतन, मनन आणि प्रकटीकरण उपयोगी पडते."

वाचनाची पहिली पायरी श्रवण असते. अप्रतिम श्रवण करता येणे हे गरजेचे आहे. वाचनानंतरच तुम्ही एखादया विषयावर भाष्य करू शकता. भाष्य आणि विश्लेषण यातील फरक समजला पाहिजे. कालपरत्वे तंत्रज्ञान बदलत जाते. अधिक विकसित होत जाते. तंत्रज्ञान किंतीही बदलले तरी ज्ञान मूळभूत आहे. ज्ञानसंचित जोपासणे आणि विकसित करणे ही वाचकांची जगाबदारी आहे. वाचक मंडळाचा हेतू व उद्दिष्ट प्रथम वर्ष वाणिज्यची विद्यार्थीनी अक्षदा डेंगळे हिने सांगितली. सूत्रसंचलन प्रा. स्वप्नजा मराठे यांनी केले.

एक दिवसीय व्याख्यानमाला बुधवार, २९ नोव्हेंबर, २०१७

एक दिवसीय व्याख्यानमालेच्या पहिल्या सत्रात अपर उपआयुक्त सुषमा चव्हाण यांनी स्वातंत्र्य आणि सजगता या विषयावर आपले मनोगत व्यक्त केले. यात त्या म्हणाल्या "स्वातंत्र्याची दुसरी बाजू जबाबदारी असते. आई-वडील, शिक्षक, समाज आपल्याला स्वातंत्र्य देतात पण आजच्या पिढीला स्वातंत्र्य हवे असते. जबाबदारी नकोशी वाटते. चारित्र्य हे काचेसारखे असते. आपले चारित्र्य चांगले राखण्याची जबाबदारी ही आपलीच असते. आयुष्यात कोणत्याही क्षेत्रात काम करताना केलेल्या कामाचा पश्चात्ताप होता कामा नये. कारण पश्चात्ताप हा केलेल्या वाईट कामांमुळे होतो. पुढे ती वाईट गोष्टच पुनःपुन्हा आठवत राहते. म्हणून नेहमी 'बेस्ट टू बेस्ट' करण्याचा प्रयत्न करा. आजच्या पिढीच्या हातात मोबाईल असतो. पण सेलफी काढण ही विकृती ठरत आहे. या सोशल मिडियावर अधिक वेळ खर्च न करता स्वतःच्या ध्येयावर लक्ष केंद्रित करा. तुम्ही इतकेमोठे झाले पाहिजे की लोकांनी आपणहुन तुमच्याशी संपर्क साधायला हवा".

व्याख्यानमालेच्या दुसर्या सत्रात ज्येष्ठ कलावंत आणि मार्गदर्शन वंदन नगरकर यांनी 'सकारात्मक दृष्टिकोन आणि प्रेरणा' या विषयावर आपले विचार मांडले ते म्हणाले "कोणत्याही कामाचा आनंद घेऊन काम केल्यास कामाचा दर्जा उंचावतो. आपल्या मनात ८०% वेळा येणारे विचार हे नकारात्मक असतात. याला सकारात्मकतेत परिवर्तित करण्यासाठी मानसिक बळ फार मोठे असावे लागते. निरिक्षण करणे आणि कोणत्याही परिस्थितीत खचुन न जाणे हे फार महत्वाचे असते. स्वतः ला कधीही कमी लेखायचे नाही कारण परिस्थिती सात्याने बदलत असते. बदलत्या परिस्थितीस सामोर जाता आले पाहिजे. आपल्या विचारांचा आवका जेवढा मोठा तेवढे यश मोठे असते."

संस्थेचे कार्याध्याक्ष प्रा. बी. जी. जाधव यांनी प्रास्तविकात प्रियदर्शनी युवती मंचमागाची भूमिका व उद्दिष्ट स्पष्ट केली. पाहुण्यांचे स्वागत प्राचार्य डॉ. एम. डी. लॉरेन्स यांनी केले. तन्ची इंगवले या विद्यार्थीनीने प्रार्थनागीत तर नेहा पाठ्ये हिने पसायदान म्हटले.

३० डिसेंबर २०१७ रोजी युवती मंचचा सांस्कृतिक मेळा मोठ्या उत्साहात पार पडला. वैयक्तिक तसेच सामूहिक नृत्ये सादर करून विद्यार्थीनींनी वर्षाखिरची सायंकाळ संस्मरणीय केली. सामूहिक नृत्यात तन्ची भोसले व सहकारी यांनी प्रथम क्रमांक पटकाविला तर वैयक्तिक नृत्यात प्रथम क्रमांक तन्ची भोसले, द्वितीय क्रमांक मिताली सरदे आणि तृतीय क्रमांक उल्का तिलोके यांनी पटकविले. प्रियदर्शनी युवतीमंचच्या वतीने देण्यात येणारी पारितोषिके मिळविण्याचा मान खालील विद्यार्थीनांना मिळाला.

१. शैक्षणिक : पूर्वा रास्ते व सोनल शहा विभागून
२. सांस्कृतिक : इंदू थत्ते
३. क्रिडा : सिद्धी जाधव

युवतीमंचचे काम प्राचार्य डॉ. एम. डी. लॉरेन्स यांच्या मार्गदर्शनाने चालते. मंचच्या कामकाजाला डॉ. ज्योती गायकवाड, डॉ. सुनिता पोखरणा, डॉ. सुजाता शेणर्ह यांचे सहकार्य लाभते.

लैंगिक छळवाद विरोधी समिती

प्रा. बसंती फडके

लैंगिक छळवाद विरोधी समिती – या समितीच्या विद्यार्थ्यांसाठी चर्चा व कार्यक्रम आयोजित केले जातात. लैंगिक छळवाद म्हणजे केवळ शारीरीक छळ, त्रास, अत्याचार नव्हे तर मानसिक त्रास देणे, छेड-छाड करणे याचा समावेश देखील लैंगिक छळवादात हातो. विद्यार्थ्यांना या बाबात जागरुक करणे हा या समितीचा मुख्य हेतू आहे.

स्त्री पुरुष असा भेदभाव करणे, एक माणूस म्हणून दुसऱ्या व्यक्तीकडे बघण्या ऐवजी ती स्त्री आहे की पुरुष या भावनेतूनच त्या व्यक्तीकडे पाहणे हेच लैंगिक छळाचे मूळ कारण आहे.

समाजामध्ये, कुटुंबामध्ये जेव्हा स्त्री पुरुष यांना समान दर्जा दिला जाईल, समान वागणूक दिली जाईल. तेव्हांच लैंगिक छळवाद कमी होईल.

दिनांक १३ जानेवारी २०१८ रोजी लैंगिक छळवाद विरोधी समिती आणि अभिव्यक्ती यांच्या संयुक्त विद्यमाने ‘स्त्री पुरुष समानता’ या विषयावर एक परिसंवाद आयोजित केला होता. या परिसंवादात प्रथम एक ध्वनिचित्र फीत दाखविली गेली आणि नंतर चर्चा झाली. विद्यार्थ्यांनी चर्चेत सहभाग घेऊन मते मांडली. घरात, समाजात लहानपणापासून मुलगा, मुलगी असा भेदभाव केला जातो.

कामाची विभागणी करताना देखील समान कामा ऐवजी की मुलांची कामे ही मुलींची कामे अशी वाटणी होते साहिजिकच यामुळे सदोष मानसिकता निर्माण होते. मुले नकळत मुलींना कमी आणि दुर्योग दर्जाचे समजू लगताता. तर मुलींच्या मनात न्यूनगंड निर्माण होतो.

या परिसंवादात ऋतुजा सोनावणे, प्रणिता राऊत, गायत्री लोढा, प्राजक्ता शिंदे, सुधीर कांबळे या विद्यार्थ्यांनी आपली मते आग्रहपूर्वक मांडली.

परिसंवादात अभिव्यक्तींच्या कल्याणी आणि पूनम यांनी मार्गदर्शन केले. स्त्री आणि पुरुष हे समान आहेत. जन्मापासून कोणीही कोणत्याही कामात वाकबगार नसतो. योग्य प्रकारे शिक्षण दिल्यास सर्वांना सर्व कामे येऊ शकतात. एक माणूस म्हणून आर्थिक दृष्ट्या प्रत्येकाने स्वावलंबी असले पाहिजे तसेच सर्वांना सर्व आवश्यक कामे आली पाहिजेत. कोणतेही काम करण्यात कमीपणा नाही असा संदेश या परिसंवादाच्या निमित्याने विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहचला.

लैंगिक छळवाद विरोधी समिती कामकाज प्राचार्य डॉ. एम. डी. लॉरेन्स यांच्या मार्गदर्शनाने तर डॉ. सुनिता पोखरणा, डॉ. सुजाता शेणई यांच्या सहकाऱ्याने चालते.

स्मार्ट गर्ल -

To be happy To be strong

पुणे जिल्हा परिषदेने दिनांक २७,२८ नोव्हेंबर २०१७ रोजी सर्व महाविद्यालयांना 'स्मार्ट गर्ल' To be happy To be strong या कार्यशाळेचे प्रशिक्षण दिले. त्यानुसार आपल्या महाविद्यालयातून प्रा. स्वाती बर्वे, प्रा. लक्ष्मी अय्यर, प्रा. ज्योती साहू व प्रा. दिपाली कापरे यांनी प्रशिक्षण घेतले व आपल्या महाविद्यालयातील ११० विद्यार्थिनींना दिनांक २५ जानेवारी २०१८ रोजी ज्ञानेश्वर हॉल मध्ये प्रशिक्षण दिले.

कार्यशाळेचे उद्घाटन करताना प्राचार्य डॉ. एम. डी. लॉरेन्स यांनी "समाजातील विकृत मानसिकतेला तोंड देण्यासाठी आमच्या विद्यार्थिनींनी प्रत्येक क्षणी सतर्क असले पाहिजे आणि म्हणूनच या कार्यशाळेची गरज आहे ". असे नमूद केले. उपप्राचार्य प्रा. जी. के. ओसवले यांनी विद्यार्थिनींना प्रशिक्षण घेऊन जीवनात स्मार्ट होण्याचा सल्ला दिला.

विद्यार्थिनी, त्यांचे वय, वयानुसार शरीरात होणारे बदल, त्यांना भेडसावण्याच्या समस्या, मुर्लीवर होणारे अत्याचार, स्वसंरक्षणाची गरज, घरातील संवाद, नाती इत्यादी अनेक विषयावर या कार्य शाळेत चर्चा झाली विद्यार्थिनींना केंद्रस्थानी ठेवून त्यांच्या सर्वांगिण विकासासाठी प्रयत्न करणे व त्यांना स्मार्ट बनवणे हा या कार्यशाळेचा प्रमुख उद्देश होता. विद्यार्थिनींनी स्वतःला

ओळखून, समजून घेऊन सक्षम कर्से बनावे हे प्राध्यापिका स्वाती बर्वे यांनी 'स्वतःला ओळखू – सक्षम होऊ' या मंत्राद्वारे पटवून दिले. प्राध्यापिका लक्ष्मी अय्यर यांनी 'माझे गुण-माझी ताकद' व 'स्वतःला जपू-निर्भय होऊ' या मंत्राद्वारे स्वतःच्या क्षमतेची व स्वसंरक्षणाची जाणीव करून दिली. प्राध्यापिका दिपाली कापरे यांनी 'निरोगी संवाद-निरोगी नाती' या मंत्राने विद्यार्थिनींना मंत्रमुग्ध केले तर प्राध्यापिका ज्योति साहू यांनी जबाबदारीने वागू-स्वातंत्र्य मिळवू' स्वतंत्र होऊ-जबाबदार होऊ' 'मैत्रीमध्ये मस्ती/मजा पण परिणामाची बाळगू तमा' या मंत्राद्वारे जबाबदारी व उत्तम चारित्र्याची ओळख करून दिली.

विद्यार्थिनींनी मिळालेले सर्व मंत्र आत्मसात करून स्वतःला आनंदी व स्मार्ट बनवण्याची शपथ घेतली. कार्यशाळा शैक्षणिक परंतु खेळीमेळीच्या वातावरणात पार पडल्याचे मत प्राचार्य डॉ. एम. डी. लॉरेन्स व उपप्राचार्य जी. के. आसवले यांनी व्यक्त केले. या कार्यशाळेसाठी विद्यार्थिनी व सर्व प्राध्यापकांचा उत्सूर्त सहभाग होता.

प्रा. एस. एम.बर्वे
प्रा. लक्ष्मी अय्यर
प्रा. ज्योती साहू
प्रा. दिपाली कापरे

‘वाटचाल ‘स्वयंसिद्धा’ होण्याच्या दिशेने स्वयंसिद्धा युवती संमेलन - वर्ष ७ वै

प्रा. सौ. माधुरी पवार (वरिष्ठ वाणिज्य विभाग)
स्वाती गवळी (द्वितीय वर्ष वाणिज्य)

या वर्ष ‘स्वयंसिद्धा युवती संमेलन’ दिनांक ६ डिसेंबर ते ९ डिसेंबर २०१७, या दरम्यान शारदाबाई पवार महिला महाविद्यालय बारामती येथे आयोजित केले होते. या महाविद्यालयाचे प्राचार्य र. बा. देशमुख आणि प्रा. आर. एस. लोहकरे, विद्यार्थी विकास अधिकारी यांची प्रेरणा या संमेलनास सतत असते. आपल्या महाविद्यालयातून २० विद्यार्थीनींची निवड करण्यात आली. दिनांक ६-१२-२०१७ रोजी मा. उत्तम कांबळे यांच्या उपस्थितीत उद्घाटन समारंभ झाला. ‘त्यांच्या मते, मुलींना प्रथम स्वतःला ओळखता आले पाहिजे. सर्वश्रेष्ठ स्त्री हीच जगाची सत्य निर्मिती होय. ती इतिहास घडविते.’ ज्ञान हे जगण्याच्या रणांगणामध्ये युद्ध करून मिळवावे लागते. ‘वाचन हे अंतबाहीय जग बदलून टाकते’ आपण आपल्या आयुष्याच्या वाटचालीत जे जे काही करतो, त्यातील प्रत्येक गोष्टीचा मतितार्थ स्वतःला समजला पाहिजे, जीवन जगत असताना स्वतःचा चेहरा निर्माण करता आला पाहिजे. आणि हीच संधी आज ‘स्वयं सिद्धा युवती संमेलन’ या उपक्रमाद्वारे मिळणार आहे. अखेरीस ते म्हणतात,

‘ऐसा वैसा मत समझो यारो।

कहानियाँ नही हकीकित लिखते है हम।

जहाँ ठहरती है दुनिया,

वहाँसे शुरु हो जाते है हम।

प्रथम सत्रामध्ये मा. नविन काळे सरांनी ‘आकाशाचे खांब-नविन

काहीतरी.....’ या विषयावर मार्गदर्शन केले. दुसऱ्या सत्रामध्ये मा. डॉ. आशिक जळक यांनी ‘कुमारीकांच्या आरोग्य समस्या’ या विषयावर बहुमोल असे मार्गदर्शन केले.

या दिवशी तिसऱ्या सत्रामध्ये मा. भावेश भाटीया सरांनी ‘अंधारातून प्रकाशाकडे : कथा एका अवलिया उदयोजकाची’ या विषयावर तसेच मा. विनायक पाचलग, पुणे यांनी ‘लेट्स बी रॅशनल विथ सोशल मीडिया’ या विषयावर मार्गदर्शन केले. यानंतर त्या दिवशीच्या शेवटच्या सत्रात आमच्या महाविद्यालयातील विद्यार्थीनींनी ‘माझ्या महाविद्यालयाचा सर्वोत्कृष्ट उपक्रम-‘प्रियदर्शनी युवती मंच’ यांचे सादरीकरण केले.

दिनांक ८-१२-२०१७ रोजी ‘मी युथ आयकॉन म्हणजे माझी सर्वोत्कृष्ट कामगिरी या विषयावर ही स्पर्धा झाली. मा ऋदिमा व्होरा राष्ट्रीय खेळाडू – वेटलिफ्टिंग, यांची दिलखुलास मुलाखत हे या सत्राचे आकर्षण होते.

मा. रोहितदादा पवार - अध्यक्ष अँग्रीकल्चर डेव्हालपमेंट, बारामती यांची ‘राज.....’ या विषयावर विद्यार्थीनींना बहुमोल मार्गदर्शन केले. त्यांच्या मते “लक वगैरे काही नसते”. काहीतरी बनण्यासाठी अफाट कष्ट करावे लागतात. मुलींनो, आयुष्यात कधीच घाबरु नका स्वतंत्रपणे व्यक्त व्हा. एकदा का घाबरलात तर आयुष्यात काहीच करु शकणार नाही.

मा. केतन गावंड-मुंबई यांनी 'युनिक ऑफिलीटी' या विषयावर आणि मा. यजुर्वेद महाजन- जळगाव, सरांनी 'उत्तुंग भरारी घेऊयात' या विषयावर मार्गदर्शन केले.

या दिवसाचा शेवट अखेरीस हितगुज आणि कॅम्पफायर – सहभागी सर्व विद्यार्थीनींनी पार पाडले.

दिनांक ९-१२-२०१७ रोजी सागर रेड्डी (आनाथांचा नाथ) अध्यक्ष - एकता निराधार संघ, मुंबई यांनी स्वतःच्या आयुष्यातील संघर्षमय अनुभव निःसंकोचपणे सांगितले. त्यांच्या या वक्तव्यातून विद्यार्थीनींना बरेच काही शिकायला मिळाले.

समारोपाचा कार्यक्रम मा. इंद्रजित देशमुख आणि मा. राजेंद्र पवार यांच्या उपस्थितीत पार पडला.

सुनियोजीत 'युवती संमेलन' हे याचे वैशिष्ट्य होय. मुलींमधील नेतृत्व घडावे, वेगवेगळ्या क्षेत्राची ओळख व्हावी या उद्देशाने 'स्वयंसिद्धा संमेलनाचे' आयोजन दरवर्षी करण्यात येते.

स्वाती नंदकुमार गवळी

द्वितीय वर्ष वाणिज्य

आज मी खूप समाधानी आहे. तीन दिवसांपर्यंत झालेल्या या संमेलनाचा मागेवा घेतला तर मला जाणवले ते असे की, मला स्वतःलाही स्वतंत्र अस्तित्व आहे. अर्थक प्रयत्नाने मला हे सिद्ध करायचे आहे. मला काहीतरी विशेष असे बनायचे आहे. आपण

कधी? केव्हा? जन्म घ्यायचा हे जसे आपल्या हाती नाही. तसेच या जगाचा निरोप केव्हा घ्यायचा हे देखील आपल्या हाती नाही. परंतु आपल्याला जे काही आयुष्य मिळाले आहे ते कसं जगायचं? हे तर आपल्या हाती आहे ना! म्हणून आयुष्य हे चित्रपटासारखं वाटल पाहिजे 'मरावे परि किर्तीरुपी उरावे' अशी काहीतरी खूण आपल्या पाठीमागे राहिली पाहिजे.

आज येथून बाहेर पडताना माझ्या दोन हातांच्या मुठीमध्ये कितीतरी प्रश्न भरून घेतले आहेत. मला माहिती नाही मी कोण आहे? काय आहे? पण एक दिवस मी निश्चितच अपार कष्ट करून स्वतःला सिद्ध करणार आणि 'स्वयंसिद्धा' हे नाम धारण करणार.

या काळात मला माझ्या आईची आठवण झाली नाही. कारण आमची काळजी घेणाऱ्या मा. सौ. सुनंदाताई पवार विश्वस्त, औंग्रेकल्वरल डेव्हलपमेंट ट्रस्ट, बारामती. येथे होत्या.

या सर्व अनुभवातूनच खूप काही शिकायला मिळाले. मला सुनंदाताई विषयी एवढच लिहावे वाटते.

'आम्हाला धावण्याची ओढ
तुमच्या काळजासखोर
आमची आकाशाची झेप
तुमची चिमुकली साथ
साऱ्या जगाहूनी श्रेष्ठ
आपलं हे सुंदर नातं'

A Report on workshop on Intellectual Property Right and Case Study Effective pedagogy for Teaching and Learning

Our college in collaboration with Internal Quality Assurance Cell IQAC of Savitribai Phule Pune University had recently organized one day workshop on-Intellectual Property rights 27th February 2018 and faculty development program on case study—An effective Pedagogy for teaching and learning on Thursday 1st March 2018.

As intellectual property rights is gaining more importance in the functioning and performance of modern day organization. The (NAAC) National Assessment and Accreditation Council UGC and also the recognized universities have realized the fact and consistently encouraging and motivating all the affiliated colleges to be fully aware of the rights of the copywrite, -importance of patents and registration of trade marks for protecting and safeguarding the intellectual property rights furthermore the skillful and wiser application and effective use of intellectual property rights curtails future conflicts, friction, difference of opinion, misunderstanding litigations. There was overwhelming response for the workshop as 75 participants from various colleges and management institutions in and around Pune city, Pimri, Chinchwad, Nashik and Ahmednagar actively participated in it. Twenty participants presented their views and share their ideas on new trends in Intellectual property rights. We organized this workshop with twin objectives of using IPR and also help our institution to score maximum weightage for IPR metrics in criteria three in NAAC.

Dr. M.D. Lawrence principal of Marathwada Mitra Mandal's College of Commerce was convenor, Prof Kalpana Viadya co-ordinate and anchored the program. We have also conducted a faculty development program as per revised guidelines of NAAC on case studies in management as an effective pedagogy for teaching and learning. NAAC is insisting and emphasizing more on experiential learning and participative learning methods so as to have more interesting, interactive, and informative teaching learning process.

The up gradation of teaching skill through case study method was another objective for conducting this faculty development program. The FDP on case study in management ensured and enhanced logical and step by step method to design and develop a case to understand the significance of case studies in teaching learning process and to make clinical examination of different alternatives available and to develop essential skills to critically analyze and solve the case successfully.

We have received very positive and proactive response of 68 participants from different colleges of Pune, Nashik and Ahmednagar. There was fruitful interaction among the participants with regards to adopt the case methods and developing the fact for the solution of the case with general consensus.

शिक्षणाची गंगा विद्यार्थ्यांपर्यंत पोचावी ही खरी आंतरिक इच्छा कार्याध्यक्ष भाऊसाहेब जाधव

मुलाखतकार- डॉ.सुजाता शेणई

मराठवाडा मित्रमंडळाचे कार्याध्यक्ष आणि वाणिज्य महाविद्यालयाचे माजी प्राचार्य भाऊसाहेब जाधव यांच्या दीर्घ व अतुलनीय शैक्षणिक कार्याबद्दल त्यांना 'युनिव्हर्सिटी ऑफ साऊथ अमेरिके' कडून नुकतीच मानद डी.लिट पदवी प्रदान करण्यात आली. प्राचार्य म्हणून महाविद्यालयाचा केलेला विकास, विद्यापीठीय पातळीवर शैक्षणिक कार्यात घेतलेला सहभाग, संस्थात्मक कार्याची उचललेली जबाबदारी, अन्य सामाजिक कार्यात घेतलेला सहभाग, गरीब विद्यार्थी शिक्षणापासून वंचित राहू नये यासाठी केलेले प्रयत्न या सा-याचा पदवी प्रदान करताना विचार करण्यात आला. या निमित्ताने सरांशी संवाद साधला व त्यांनीही मनमोकळी उत्तरे दिली

- सर, सर्वप्रथम आपले अभिनंदन. आपल्या मनात आता कोणत्या भावना आहेत ?
- * आनंद तर नक्कीच आहे, कारण गेली ३०-३५ वर्ष अविरत मी काम करत आहे. हे काम करताना पुरस्कार किंवा पदवी याचा विचार न करता विद्यार्थी आणि त्यातही गरीब, होतकरू विद्यार्थी शिक्षणापासून वंचित राहणार नाही याची काळजी जास्त घेतली. संस्थेच्या माध्यमातून ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांना, आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल असलेल्या विद्यार्थ्यांना कमी शुल्क आकारून पण शैक्षणिक मदत देत राहिलो त्यामुळे माझ्या या यशात संस्थेच्या पदाधिका-यांचा, शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचा-यांचा आणि कुटुंबातील सदस्यांचा फार मोठा वाटा आहे. डी.लिट. पदवी मिळाल्यामुळे या क्षेत्रात आणखी काम करण्याची उमेद वाढली आहे.

- सर, आपली स्वतःची शैक्षणिक जडणघडण कशी झाली ?
- * जडणघडण म्हणाल तर माझं जन्मगाव लातूरमधील सेलू-जवळगा. वडील गोविंदराव जाधव आणि आई इंदिरा जाधव यांच्या संस्कारात आणि कुटुंबातील वारकरी संप्रदायाच्या परंपरेत माझी जडणघडण झाली. प्राथमिक शिक्षण तोंडार येथील विद्यामंदिरात तर माध्यमिक शिक्षण रेणापूर मधील जिल्हा परिषदेच्या शाळेत झाले. उच्च शिक्षणासाठी लातूर मधील दयानंद कॉलेज ऑफ आर्ट्स, कॉमर्स ॲप्णड सायन्स महाविद्यालयात, खरं तर शास्त्र शाखेत प्रवेश घेण्यासाठी गेलो, पण खिंशात केवळ वीस रुपये असल्याने वाणिज्य शाखेत प्रवेश घेतला. ही संधी आहे असं मानलं आणि चांगला अभ्यास करून तत्कालीन विद्यापीठाच्या परीक्षेत पहिला आलो. पदव्युत्तर शिक्षण पुण्याच्या बी.एम.सी.सी. महाविद्यालयात पूर्ण करून पुन्हा लातूरला गेलो. मन मात्र तिथे रमले नाही. पुन्हा पुण्यात आलो. पुण्यातील अण्णासाहेब मगर महाविद्यालयात प्राध्यापक म्हणून रुजू झालो.
- मराठवाडा मित्रमंडळ संस्थेशी आपले नाते कसे प्रस्थापित झाले ?
- * पुण्यातील पुणे जिल्हा शिक्षण मंडळाच्या अण्णासाहेब मगर महाविद्यालयात प्राध्यापक म्हणून कामास सुरुवात केली. बारा वर्षे प्राध्यापक म्हणून तिथे काम केले. त्याचवेळी एक नवीन संधी १९८६ मध्ये चालून आली. खरे तर ती संधी नाही, आव्हान होते. मराठवाडा मित्रमंडळ वाणिज्य

महाविद्यालयाची मूळतमेढ रोवायची होती. डेक्न परिसरात आजूबाजूला असलेल्या नामांकित महाविद्यालयांच्या शेजारी हे नवे महाविद्यालय विकसित करायचे होते. ही आव्हान वजा जोखीम पत्करली आणि वाणिज्य महाविद्यालय सुरु झाले. प्राचार्य म्हणून जबाबदारी स्वीकारली आणि या महाविद्यालयाला नामांकित महाविद्यालय म्हणून नाव मिळवून घायचे हे मनाशी ठरविले. छोट्याशा जागेत असलेली माझी केबिन, अगदी मोजका प्राध्यापक आणि सेवक वर्ग, सगळी कामे करण्याची सगळ्यांची असलेली तयारी आणि सुरुवातीला किमान गुणवत्तेचे असलेले विद्यार्थी या सा-यासह सुरु झालेले एम.एम.सी.सी आजही आठवते आहे. जिद्द, कामावरची निष्ठा, मेहनतीची तयारी, दूरदृष्टी आणि सर्वांना सांभाळून काम करण्याची माझी पद्धत पाहून असेल पण संस्थेने माझ्यावर प्राचार्यपदाची जबाबदारी सोपवली असावी, असे आज म्हणावेसे वाटते.

- आपल्या प्राचार्यपदाच्या काळात आपण विविध उपक्रम राबवलेत, त्यासंबंधी काय सांगाल ?
- * मी प्राचार्य असताना हुंडा या विषयावर सुरु केलेली आणि अजूनही पंचवीस वर्षांहून अधिक काळ खंडित न झालेली राज्यस्तरीय वकृत्व स्पर्धा आहे. ही सुरु करण्यामागचा उद्देश इतकाच की विद्यार्थी हे भावी नागरिक आहेत त्यांनी या समस्येवर सखोल विचार करायला हवा. वरिष्ठ महाविद्यालयासाठी सलग बारा वर्ष केंद्रीय मूल्यमापन पद्धत व अकरावीची केंद्रीय प्रवेश प्रक्रिया राबवून जणू आदर्श घालून दिला, राष्ट्रीय मूल्यांकन व प्रमाणीकरण परिषद, बेंगलूरुकडून नेंक करून घेणारे पुण्यातील पहिले एकशाखीय महाविद्यालय म्हणून एम. एम. सी.सी.गणले गेले. पुनर्मूल्यांकनात ए श्रेणी संपादणारे आणि सावित्रीबाई पुणे विद्यापीठाकडून बेस्ट कॉलेज पारितोषिक प्राप्त करणारे महाविद्यालय, बेस्ट इन्स्टिट्यूशन इन व्होकेशनल एज्युकेशन हा एन.सी.इ.आर.टी.चा व्होकेशनल विभागास मिळालेला पुरस्कार ही महाविद्यालाच्या सर्वांच्या मेहनतीची पावती वाटते. पुरुषोत्तम करंडक, हरि विनायक करंडकासह क्रिकेटमध्ये सलग तेरा वर्ष डेक्हिड करंडक पटकावला. आज शैक्षणिक, सांस्कृतिक व क्रीडा क्षेत्रात आमचे विद्यार्थी राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय स्तरावर चमकत आहेत. यशाची उतुंग शिखरे महाविद्यालयाने सर केली याचा अभिमान आणि आनंद आहे.एम.एम.सी.सी.चे प्राचार्यपद सलग एकवीस वर्ष सांभाळले पण कधी संप किंवा उपोषण किंवा अन्य कोणत्याही अनुचित गोष्टी घडल्या नाहीत. कोणाबद्दलची कटुता कधी ठेवली नाही व मलाही कधी कोणी हेतुपुरःस्सर त्रास दिला असे आठवत नाही.
- संस्थेचे कोषाध्यक्ष ते कार्याध्यक्ष हा प्रवास कसा होता ?

- * खरं तर शैक्षणिक संस्थेचा पदाधिकारी आणि महाविद्यालयाचा प्राचार्य अशी दुहेरी काम करण्याची संधी फार कमी जणांना मिळते. ही संधी मला मिळाली हे माझं भाग्यच. हे करताना बारा तासांपेक्षा जास्त वेळ काम केलं. संस्थेला माननीय शंकरराव चव्हाण व माननीय विलासराव देशमुख यांसारख्यांचं मार्गदर्शन लाभलं. त्यांनी केलेले मार्गदर्शन आणि कार्यकारिणी सदस्यांनी दाखविलेला विकास यामुळे संस्थेची प्रगती करता आली. वसतिगृह, वाणिज्य याबोरेच अभियांत्रिकी, पत्रकारिता, औषधनिर्माणशास्त्र, विधी इ. महाविद्यालयांची निर्भिती झाली. सर्व महाविद्यालये आणि काळेवाडीला असलेली शाळा गुणात्मक दृष्ट्या कोठेही कमी नाही.
- आपण सामाजिक क्षेत्रातही कार्यरत असता, त्याविषयी काय सांगाल ?
- * आपण समाजाचे देणे लागतो, हे मी कधीही विसरू शकत नाही. मी शैक्षणिक क्षेत्रात काम करत असल्याने गरीब, होतकरू मुलांना फी कमी केली, आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल व गावाकडून आलेला विद्यार्थी शिक्षणापासून वचित राहणार नाही यासाठी झटक राहिलो. ज्येष्ठ सामाजिक कार्यकर्त्या सिंधुताई सपकाळ यांच्या ममता बाल सदनमधील २०० विद्यार्थ्यांना सलग बारा वर्ष दिवाळीत मामाच्यचा गावाची सफर घडवली. डॉ. अर्पण देशमुख यांच्या आभाळ्याया या वृद्धाश्रमाला आणि विजय फळणीकर यांच्या आपलं घरला नित्य मदत पुरवली. हुंडा या सामाजिक समस्येवर गेली २६ वर्षे वकृत्व स्पर्धा घेतली जात आहे. या सामाजिक उपक्रमांना राबविष्यामागची भूमिका इतकीच होती की या सा-याला मानवी चेहरा मिळावा, मानवी शाश्वत मूल्ये जोपासली जावीत .. याशिवाय पुणे विद्यार्थी सहाय्यक समिती व पुणे अंध शाळा , सकाळ इंडिया सोशल फौंडेशन व निवांत अंध मुक्त विकासालय अशा कितीतरी संस्थांना आमचे सहकार्य लाभते.
- भविष्यात कोणत्या योजनावर काम करण्याची तयारी सुरु केली आहे ?
- * वय वाढले तरी उत्साह कायम आहे. शिक्षण आणि समाज ही क्षेत्रे मला नेहमीच खुणावतात. यात अजून भरपूर काम करायचे आहे. ग्रामीण भागातून पुण्यात येणारा विद्यार्थीवर्ग फार मोठा आहे. त्यांच्या डोऱ्यात आशा आणि मनात भविष्याची स्वप्न असतात. त्यांच्यासाठी काम उभारायचे आहे.शिक्षणाशिवाय प्रगती नाही हे सूत्र त्यांच्या मनावर बिंबवायचे आहे. एक मुलांगी शिकली तर कितीतरी पिढ्या शिकतात, कुंटुंबाचा सर्वार्थने विकास होतो. या माझ्या यशात माझ्या कुंटुंबाचाही फार मोठा वाटा आहे. अनेकांच्या सदिच्छा आणि आशीर्वाद मला लाभले आहेत, त्यात मी समाधानी आहे.

प्राचार्य भाऊसाहेब जाधव मित्रमंडळ गौरव समिती, पुणे

सन्मानपत्र

प्राचार्य भाऊसाहेब जाधव

प्राचार्य भाऊसाहेब गोविंदराव जाधव हे शिक्षण आणि सामाजिक क्षेत्रातील तेजांकित दीपस्तंभ! गरीब, होतकरु विद्यार्थी ते अनाथ, दिव्यांग आणि वृद्धांपर्यंत मदत पोहोचवण्यासाठी सतत कार्यशील असणारं संवेदनशील व्यक्तिमत्त्व! प्राध्यापक, प्राचार्य ते मराठवाडा मित्र मंडळ संस्थेचे कार्याध्यक्ष ही यशाची बहरत गेलेली कमान, संस्थेच्या संख्यात्मक व गुणात्मक विकासावर घेतलेली अविरत मेहनत आणि विविध सामाजिक, सांस्कृतिक समितींमधून केलेली लोकोपयोगी कामे याची औचित्यपूर्ण दखल घेत 'युनिवर्सिटी ऑफ साउथ अमेरिका' कडून मानद डी.लिट पदवी नुकीवीच आण्यास प्रदान करण्यात आली. या विशेष आनंदात सहभागी होण्याची आणि आपला कार्यगौरव करण्याची संधी प्राचार्य भाऊसाहेब जाधव मित्रमंडळ गौरव समितीस लाभत आहे. हे आम्ही आमचं भाष्य समजतो.

लातूरमधील सेलू-जवळगा हे आपलं जन्मगाव, गोविंदराव जाधव आणि इंदिरा जाधव यांच्या संस्कारात आणि कुटुंबातील वारकरी संप्रदायाच्या परंपरेत आपली जडणघडण झाली. प्राथमिक शिक्षण तोंडार येथील विद्यामंदिरात तर माध्यमिक शिक्षण रेणापूर्मधील जिल्हा परिषदेच्या शाळेत झालं. उच्च शिक्षणासाठी आपण लातूरमधील दयानंद कॉलेज ऑफ आर्ट्स, कॉर्मस अण्ड सायन्स महाविद्यालयात वाणिज्य शाखेत प्रवेश घेतला. पदव्युत्तर शिक्षण पुण्याच्या बी.एम.सी.सी. महाविद्यालयात पूर्ण करून आपण लोगेच शिक्षण क्षेत्राचे वारकरी झालात. ज्ञानाची दिंडी विद्यार्थ्यांपैत नेणारे विद्यार्थींप्रिया प्राध्यापक ही आपली दयानंद वाणिज्य महाविद्यालय, लातूर व हडपसर-पुणे येथील अण्यासाहेब मगर महाविद्यालयातील पहिली ओळख! एकच एक काम कराणे हे आपल्या बहुआयामी व्यक्तिमत्त्वात नसल्याने १९८१ पासून मराठवाडा मित्रमंडळ संस्थेचं काम करण्यास आपण सुरुवात केली. जिद्द, कामावरची निषा, मेहनतीची तयारी, दूरदृष्टी, मधुर वाणी आणि सर्वांना सांभाळून काम करण्याची आपली पद्धत पाहून संस्थेन आपल्यावर १९८६ मध्ये प्राचार्यपदाची जबाबदारी सेपवली. आपण वाणिज्य महाविद्यालयाला अशी ओळख निर्माण करून दिलीत की आज एम.एम.सी.सी.त विनेश मिळऱ्यां हे विद्यार्थ्यांना अभिमानास्पद वाटतं. आपल्या प्राचार्यपदाच्या कारकिर्दीत हुंदा एक सामाजिक समस्या या विषयावर सुरु केलेली आणि पंचवीस वर्षांहून अधिक काळ होऊनही खंडित न झालेली राज्यस्तरीय वकतुत्स्वर्धा, वरिष्ठ महाविद्यालयासाठी सलग बारा वर्ष केंद्रीय मूल्यमापन पद्धत व अकारावीची केंद्रीय प्रवेश राबवून घालून दिलेला आदर्श, राष्ट्रीय मूल्यांकन व प्रमाणीकरण परिषद, बैंगलूरुकडून नॅक करून घेणारं पुण्यातील पहिलं एकशाखीय व पुनर्मूल्यांकनात ए श्रेणी संपादणारं आणि सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाकडून 'बेस्ट कॉलेज' पारिताविक प्राप्त करणारं आपलं वाणिज्य महाविद्यालय, बेस्ट इन्स्टिट्यूशन इन व्होकेशन एज्युकेशल हा एन.सी.इ.आर.टी.चॉ व्होकेशनल विभागास मिळालेला पुरस्कार, पुरुषोत्तम-हरि विनायक करंडकासाह क्रिकेटमध्ये डेविड करंडकावर नाममुद्रा उमटवत यशाची उतुंग शिखरं महाविद्यालयान आपल्या मार्गदर्शनाखाली सर केली.

वाणिज्य शाखेबरोबर विज्ञान, विधी, पत्रकारिता, अभियांत्रिकी, औषधनिर्माण शास्त्र आणि तंत्रनिकेतन या महाविद्यालयांची निर्मिती करून त्यांनाही नामाकित महाविद्यालयांच्या श्रेणीत आणून ठेवण्याचं आपलं कौशल्य शब्दातीत आहे. फ्रान्स, जर्मनी, स्विर्टझर्लंड येथील शैक्षणिक संस्थांसह ऑक्सफर्ड युनिवर्सिटी आणि लंडन स्कूल ऑफ इकॉनॉमिक्स यांना भेटी देऊन तेथील शिक्षण पद्धतीचा आपण अभ्यास केला, ज्याचा लाभ या भूमीतील विद्यार्थ्याना झाला पाहिजे ही आपली भूमिका होती.

सामाजिक क्षेत्राकडे आपली ओढ असल्यानं ज्येष्ठ सामाजिक कार्यकर्त्या सिंधुताई सपकाळ यांच्या ममता बाल सदनमधील अनाथ मुलांना सलग बारा वर्ष 'मामाच्या गाव' ची सफर घडवली. अनेक गरीब, होतकरु विद्यार्थ्यांना आर्थिक मदत केली. भावी पिढीची संवेदनशीलता जपली जावी यासाठी महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना वृद्धश्रमांना भेटी देण्यास प्रवृत्त केले. विजय फलणीकरांचं आपलं घर आणि मराठवाडा मित्रमंडळ यांच्यामध्ये क्रांतुबृद्ध निर्माण करून दिले. दिशा परिवार, विद्यार्थी साहाय्यक समिती, पुणे अंदं शाळा, आभाळ्याया वृद्धश्रम, तोरणा राजगड परिसर अनाथाश्रम, वनस्थळी, प्रिज्म फॉन्डेशन, सेवाधाम वृद्धाश्रम, सकाळ इंडिया सोशल फॉंडेशन, विद्या सहकारी बँक व निवांत अंदं मुक्त विकासालय अशा किंतीतीरी संस्थांमध्ये आपण काम केळे. या संस्थांना मदतीचा हात देताना दातृत्याचा भाव नाही की मोरेपण्याचा आव कधी दिसला नाही.

आपल्या शैक्षणिक व सामाजिक कार्याची दखल घेत आपल्याला राष्ट्रीय निर्माण सुवर्णपदक, भारतीय विकास रत्न पुरस्कार, मराठवाडा भूषण पुरस्कार, मणिरत्न शिक्षण पुरस्कार व मानाचे इतर अनेक पुरस्कार लाभले आहेत. या दीर्घ कामगिरीमार्गे मोलाचा आशीर्वद आणि विश्वास लाभाला तो मा. शंकरराव चव्हाण, मा. विलासराव देशमुख, मा. हणुमंतराव मुंगळे, मा. स. म. गर्ग, मा. मांगवराव सूर्योदामी, मा. शिवाजीराव गणगे, प्राचार्य एम. टी. पवार, सी.ए.मा.एन.टी. किटेकर, मराठवाडा मित्रमंडळ कार्यकरिती सदस्य, डॉ. अरुण निगवेकर, डॉ. के. पी. सोनावणे, डॉ. प्र. चिं. शेजवलकर, डॉ. सी.जी.वैद्य आणि प्राचार्य बी.एम. नावाडे यांचा!

आपल्या विस्तारलेल्या कार्यक्षेत्राला अधिक उंची प्राप्त झाली ती आपल्याला लाभलेल्या सुविद्य व सुसंस्कृत सहचारीणी डॉ. रंजना जाधव यांच्या सहकारायमुळे! शिक्षक ते ग्रंथपाल हा व्यावसायिक प्रवास आणि प्राप्त केलेली विद्यावाचस्पती ही पदवी यांच्या यशाची चढती कमान होय. आपल्या तीन उच्चशिक्षित कन्या या तर आपल्या यशाची मोरपिसेच आहेत. आपली पुढील कारकिर्दी अधिक उज्ज्वल होवो व आपणांस निरोगी दीघायुष्य लाभो हे सुयश चित्तित आम्ही आणांस हे सन्मानपत्र देत आहोत. आपण याचा स्वीकार करावा ही विनंती.

आपले विनीत

प्राचार्य भाऊसाहेब जाधव मित्रमंडळ गौरव समिती, पुणे
शनिवार दिनांक २१ एप्रिल २०१८

लैंगिक छळवाद समिती

1

2

स्वयंसिद्धा

3

4

5

1 स्त्री पुरुष समानता या विषयावर आयोजित परिसंवादात बोलताना अभिव्यक्तीच्या 'पुनम'

2 लैंगिक छळवाद समिती ध्वनीचित्रफीत विषयी मत व्यक्त करताना विद्यार्थिनी

3 स्वयंसिद्धा – युवती संमेलन 'शारदाबाई पवार महिला महाविद्यालय बारामती'

4 Arrange by - Agriculture Development Trust, Baramati, MMCC - Girl Students with 'Mrs. Sunanda Pawar', Trustee at Baramati for "Swayamsiddha Workshop"

5 Tejashri Mhetre - T. Y. B.Com, Got 'Manachi Dhaal' for English Presentation from Mr. Nagraj Manjule- Marathi Film Director

PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS DEPARTMENT SENIOR COLLEGE

1

2

3

4

5

6

- 1 महाराष्ट्र फुटबॉल मिशन १ मिलियन निमित्ताने आयोजित फुटबॉल स्पर्धेमध्ये सहभागी झालेले महाविद्यालयाचे विद्यार्थी व प्राध्यपक वर्ग
 - 2 योगादिना निमित्त आयोजित कार्यक्रमामध्ये सहभागी झालेले विद्यार्थी व प्राध्यपक वर्ग
 - 3 वार्षिक पारितोषिक वितरण समारंभामध्ये शैक्षणिक क्षेत्रामध्ये विशेष प्राविष्य मिळविणाऱ्या विद्यार्थीनीचा सत्कार करताना मा. श्री. सतिशकुमार खडके मुख्य कार्यकारी अधिकारी PCNTDA
 - 4 वार्षिक पारितोषिक वितरण समारंभामध्ये दिल्ली क्षेत्र विशेष प्राविष्य मिळविणाऱ्या श्री. नितीन सुरेंद्रांगा सत्कार करताना मा. डॉ. मिलींद जगताप Chief Mentor & Chairman Softhard Automation Pvt. Ltd, Pune
 - 5 वार्षिक पारितोषिक वितरण समारंभामध्ये संस्कृतिक विभागामध्ये विशेष प्राविष्य मिळविणाऱ्या विद्यार्थीचे पारितोषिक डेव्हून सत्कार करताना मा. श्री. प्रसाद अवकानवरु, अधिक्षक गुरुंते अन्वेषण विभाग पुणे.
 - 6 वार्षिक पारितोषिक वितरण समारंभामध्ये पुणे शहर विभागीय क्रीडा समिती आयोजित डेव्हीड करंडक क्रिकेट स्पर्धेमध्ये उपविजयी
- झालेल्या संघाला पारीतोषिक देताना मा. डॉ. मिलींद जगताप, मा. सतिश कुचार खडके व मा. श्री. प्रसाद अवकानवरु

BBA(CA) AND B.SC

1

2

3

4

5

6

1. T.Y. BBA(CA) student sharing experience on farewell day
2. Core team member of Annual event Pegasus
3. Beauty & Beast competition

4. Instrument-Djembe African Drum
5. Performing Maharashtra Folk Dance
6. Students performing Skit

Wordsmith

LIFE IS BEAUTIFUL

Keerthi Achary
(S. Y. B.Com)

Sometimes life can be sad, and that's ok life has its ups and it has its downs. All the problems you face in your life will make you stronger than before. Life can be changed and it must be changed for better. Just think of joy, peace, love, purity. Never think or talk negatively. Do not allow anyone to kill your joy. Throw out all hatred greed, falsehood, selfishness from your life.

Sometimes we have to give things, in order to get something. In order to become a strong person we have to be willing to leave behind what makes us feel most comfortable or what makes us feel most safe and in order to find true love we must become somebody who is willing to put other before ourselves. All the good that you do in the world will come back to you in some way or the other. When you look for happiness, you are not likely to find it. When you lose yourself you find the lord himself you realise then that true happiness is in self realisation. This miracle will happen in your life too when you accept the will of God.

One should try to find the meaning of his life because once you find that it puts you in your power place. We should use the abilities, talents, gifts given to us by life to pursue our dreams because if we die today - what dreams? What abilities? what talents? what gifts? will die with you... Try to do things that will make you feel happy that will make you feel more comfortable; otherwise it will create an emptiness in you and will make you feel unworthy. The only way to keep oneself happy is not by sticking to gadgets but the spending more and more time with your near and dear one with your family and friends.

All that has happened has happened for better, all that happens now is the better that can happen and all those will happen in the future will also be for good purpose. Sometimes our problems seem so big and it may seem like its the end of the world, but if you look at other peoples live end of the world, but if you look at other peoples lives who don't have as much opportunity as us who have it worse than us and at that time it makes our problem seem so much smaller. And if we are willing to lend hand to those who are struggling more than us it may change the course of your life and the universe will pay back you in such a way that you have never imagined. And the most important thing-Don't compare your life to others because no comparison between the Sun and the Moon they shine when it's their time.

India ranks second in the World with an estimated population of 1.267 billion (2014) out of which more than 430 million of people are people between the ages of 15-34 years of age which is about 35% of the population of the country. The median age of the country population is currently 26.6 years which makes the country the highest youth population in the World. It is the best potential chance for us to make an impressive economic and social progress by meeting. The needs and aspiration of the youth by defining a better future in form of jobs and other income possibilities. This not only shorts India's future for socio-economic progress but also experience can act as a bridge to gap differences between the target that the country needs to achieve the Millennium Development Goals (MDGs) and work for the future unframework on MDG's which is intended to be launched next year in 2016-17.

There is an immediate need to look into it and bring a holistic change in the education system of the country. There should be way of bringing the industry and academia to create skilled and employed graduates from the colleges the education in the country should be made intellectually challenging and should questions assumptions rather than based on the role memorization technique and orthodoxy.

CHALLENGES FOR INDIANS EDUCATION SYSTEM OF INDIA

Amarendra Raddi
(M.Com)

· There are lots of flaws in the education system, it is time to take bold and visionary steps. The biggest flaw and challenge is that it incentivizes memory over the originality of the student. The goal and policy of the new education system should be on creating entrepreneurs, artists, thinkers and writers to create knowledge based economy rather than prevailing low quality service provider country in the world we are turning to be.

The number of youth employment. Skill mismatch and suicides due to academic or parental pressure need not to be related because they are very well known to us. Every year the market churns out millions of graduates in the market

who do not have proper skill sets required by the country. India is the home of maximum number of engineering colleges in the world, but it has not been able to translate into much technological innovation.

Below are the major challenges faced by education system in India.

1. More than 80% of schools in India are managed by the government. Private schools are very expensive and are not affordable by the poor.
2. Most of the villages in India do not have proper schools, which makes the students to travel few kilometers to attain their education.
3. The biggest challenge that lies within the education system in India is the quality of education that is been delivered to the students, as most of the education that is been delivered to the students, as most of the education that is delivered in India is generally theoretical nature and lacks practical aspect.
4. Lack of funds, the colleges in India lack funds they don't have enough funds to enhance the quality of education and hence lacks infrastructure.
5. The teachers are not paid adequately, as they work hard.
6. It is the mentality of the Indian families that more and more of the family should earn, little kids are sent out to earn instead of completing their basic education.

As we are a developing nation, we still have scope to overcome these challenges with efforts and government intervention where needed. As India has the largest population its my personal opinion. The skilled population should employ more and more in the small-scale as it would help reduce unemployment.

FEARLESS WOMEN

Revati Arge
(S. Y. B.Com)

The road to success paved with tests,
So, you've got to be at the top from the rest,
Leave everyone behind & just be the best!

Be a woman who builds the firm with the
bricks thrown at you,
Get the success which no one really knew!

Be the woman of your words,
And Feel Free to Fly like the birds,
Cherish all your dreams,
And be on the spotlight that beams!

Be an inspiration,
Always stay in action,
Live the life you want,
And never say you can't!

Stay open to the challenges,
Cause you're the one going to be looked upon,
Be fearless in the pursuit of what sets
your soul on fire!

BE A WINNER

Nikhil Chopade
(T. Y. B.Com)

Winners make commitments,
"losers make promises"
Winners say, "Let's find out"
Loser say, "Nobody Knows,"
Winner say, "There is a better way"
Loser say, "It's the way it's always been done"
Winner are always involved in the answer,
losers are always part of the problem,
Winner know there is still much to learn,
Loser want to be considered or expect,
Before knowing how little is known,
Winner learn from their mistakes,
"They never quit; for quitters never win".

CHALLENGES AND COMPLEXITIES IN THE WORLD OF EDUCATION

**Kajal Shelar
(F. Y. B.Com)**

Today education plays a very important role in one's life. We can see that a person who has a good educational background gets a good job. Also many parents struggle to put their children in the best school so that they can get the best education.

But today we can see that the education given to the students is theoretical and not practical. That's why today's children are not enjoying studying. Schools and colleges must take this into consideration. The educational system must also make some changes in the education. Schools and colleges must give practical knowledge to their students so that their interest in the field of education increases. Schools and colleges must hold some visits like field visit, industrial visit, etc. So that the students will get more knowledge. Because of practical education students will enjoy to learn and also their performance will improve.

Today we are seeing that many of the schools and colleges have adopted e-learning. Through e-learning teachers are very easily able to teach the students. But we can see that such e-learning programmers are in the cities and not in the remote areas. There are still some children who do not get good education. These children also have dreams to achieve but due to some or the other problem they cannot achieve because of lack of education. The government should make it a rule that education must be the right of each and every child. If we want our country to be developed, than everyone must be given good education.

In today's world, if we have to survive in this competition, then we should have good education. This is actually a big challenge for us because the one who has good education survives in the competition.

When all the people,
Begin to take the same way,
When asked the reason to follow,
They have nothing to say.

If you are left to follow them
When you don't want to,
Just ignore all the voices
And listen to the voice in you.

Follow your heart,
Wherever it takes.
Just consider the decision,
You heart maker.

Ignore those,
who don't come along?
Ignore the voices,
That say, "You are wrong"!

LISTEN TO THE VOICE IN YOU !!

**Shreya Rajderkar
(Std. XII)**

Are several ways,
But just listen,
To what your heart says.

Forget the people,
They don't really come,
In spite of them cursing you,
Learn to done!

It's not that everyone agrees,
With what you do,
But, just follow your HEART,
And listen to the voice in you!

CHANGING FACE OF INDIAN SPORTS

Charuta Khadilkar
(T. Y. B.Com)

The history of sports informs a great deal about social changes and about the nature of sport itself. In the current era, as technology changes at an exponential rate, As we move into the era of robotics, Machines, the future of sports seems even more disrupted and also it raises the questions at different levels.

Sometimes, there is changes made in rules and regulations. New rules and regulations are adopted. For e.g. In cricket, rules for one day international (ODI) by allowing only four instead of five fielders outside the 30 yard circle after the mandatory field restriction. Same changes as like made in August 2006, the Badminton World Federation or BWF, changed the laws of Badminton in order to add extra excitement to the game. The traditional 15 points format has been replaced with 21 points format.

Now-a-days sportsmanship, team spirit are the important components of sports. Sports, today are governed by many laws. Ethics and morality are an integral part of sports. However, sometimes they are beyond the realms of set laws, sometimes there are some legal or illegal issues involved in it.

We can see the changes made in stadium over the

Past decades, People favour to go in the stadium to see the live sports game. And how it can be seen through using of internet. The new technique spidercam is also used. Spidercam is a system that enable film and television cameras to move freely over a predetermined area. It is typically use in the playing fields of sports like cricket, football or tennis court. Since 2003, Spidercam is bringing an entirely new remote viewing experience to sports lovers around the world. Sometimes we can see that cricket match in theaters. In the year 2010, Indian cricket lover saw IPL matches in theaters for the first time some of the theaters even added cheerleaders, music to give if the stadium-like feel. Also they had two separate compartments for supporters of different teams to give the fans the ultimate stadium like sporting experience.

On the other hand star sports has launched its subscription service to let people watch sports on their mobile phones or tablets while on the move. This is of great help to sport lovers who miss action due to being the transit.

At last, technologies like virtual reality and advanced sensing mechanisms allow people to experience sports . In future, technology might allow people to become part of the sporting action.

B. K. S. IYENGAR

Valbhavi Gaikwad
(T. Y. B.Com)

Bellur Krishnamachar Sundararaja Iyengar (14th December 1918-20th August 2014), better known as B.K.S. Iyengar, was the founder of the style of Yoga known as "Iyengar yoga" and was considered one of the foremost yoga teachers in the world. He was the author of many books on yoga practice and philosophy including Light on Yoga, Light on Pranayama, Light on the Yoga Sutras of Patanjali, and Light on life. Iyengar was one of the earliest students of Tirumalai Krishnamacharya, who is often reflected to as "the father of modern yoga". He has been credited with popularizing yoga, first in India and then around the world.

B.K.S. Iyengar was born into a poor Sri Vaishnava Iyengar family in Bellur, Kolar District, Karnataka, India. He was the 11th of 13 children (10 of whom survived) born to Sri Krishnamachar, a school

teacher, and Sheshamma when Iyengar was five year old, his family moved to Bangalore. Four years later, the 9-years old boy lost his father, who died of appendicitis.

Iyengar's home town, Bellur was in grip of the influenza pandemic at the time of his birth, and an attack of the disease left the young boy sickly and weak for many years. Throughout his childhood, he struggled with malaria, tuberculosis, typhoid fever, and general malnutrition. My arms were thin, my legs were spindly, and my stomach protruded in an ungainly manner, he wrote "My head used to hang down, and I had to lift it with great effort".

In 1934, his brother-in-law the yogi Sri Tirumalai Krishnamacharya asked the 15-years-old Iyengar to come to Mysore. So as to improve his health

through yoga practice. There Iyengar learned asana practice, which steadily improve his health. Krishnamachaiya had Iyengar and other students give Yoga demonstration in the Maharaja's court at Mysore, which had a positive influence on Iyengar. Iyengar considers his association with his brother-in-law a turning point in his life saying that over a two-year period "he (Krishnamachaiya) only taught me for about ten of fifteen days, but those few days determined what I have become today!"

in 1937, Krishnamachaiya sent Iyengar to pune at the age of eighteen to spread the teaching of yoga. Iyengar spent many hours each day learning and experimenting with various techniques.

He taught yoga to several noted personalities, including Jiddu Krishnamurti, Jayaprakash Narayan, and Yehudi Menuhin He taught Sirsasana (Head Start) to Elisabeth, Queen of Belgium when she was 80. Among his other devotees were the novelist Aldous Huxley, the actress Annette benging, the film maker Mira Nair and the designer Donna Karan as well as prominent Indian figures including the cricketer Sachin Tendulkar and the Bolywood actress Kareena Kapoor.

In 1952, Iyengar befriended the violinist Yehudi Menuhi. Mehuhin gare him the break that transformed Iyengar form a comparatively obscure Indian yoga teaches into as international guru. Because Iyengar had taught the famous philosopher Jiddu Krishnumurti, hew was asked to go the Bombay to meet Menuhin, who was known to be interested in yoga. Menuhin said he was very tired and could spare only five minutes. Iyengar told him to lie down in Savasana (lying on his back), and he fell asleep. After one hour Menuhin awake refreshed and spent another two hour with Iyengar. Menuhin came to believe that practicing yoga improved his playing, and in 1954 invited Iyengar to Switzerland. At the end of the that visit, he presented his yoga teacher with a watch on the

back of which was inscribed, "To my best violin teacher, BKS Iyengar" from then on Iyengar visited the west regularly and schools teaching his system of yoga sprang up all over the world. There are now hundreds of Iyengar yoga centres.

Iyengar made his first visit to the United Stated in 1956, When he taught in Ann Arbor, Michigan and gave several lecture-demonstrations.

In 1966, Iyengar published first book light on Yoga. It eventually became an international best seller. As of 10 October 2005, it has been translated into 17 languages and sold three million copies. Light on Yoga was followed by titles on pranayama and aspects of yoga philosopher Iyengar authored 14 books.

In 1975, Iyengar opened the Ramamani Iyengar Memorial Yoga Institute in Pune, in memory of his late wife. He officially retired form teaching in 1984 but continued to be active in the world of Iyengar Yoga, teaching special classes, giving lectures and writing books Iyengar's daughter, Geeta and son, Prashant, have gained international acclaim as teachers.

3 October 2005 was declared as "B.K.S. Iyengar Day" by San Francisco City's Board of Supervisor. Anthoropoligist Joseph S. Alter of the University of Pittsburgh Stated that Iyengar " has by far had the most profound impact on the global spread of yoga. In June 2011, he was presented with a commemorative stamp issued in his honour by the Beijing branch of China post. There are now over over thirty thousand Iyengar yoga students in 57 cities in China.

The noun " Iyengar" is defined by oxford Dictionaries as "a type of Hatha yoga focusing on the correct alignment of the body, making use of straps, wooden blocks, and other objects as aids in achieving the correct postures".

DEPRESSION : DON'T BOW TO IT, FIGHT IT

**Rashmi Zagzde
(S. Y. B.Com)**

Depression a word often our society relates to mentally unstable people. But when top actresses like Depika Padukone confessed about going through depression suddenly the lights turn to it what is ti, who suffers, how it is cured.

Let me clear depression is not a disease neither it should be a away of life. It is a part of life sometimes perhaps!.

Depression is constant feeling of being numb. You wake up in morning just to go back to bed again. Where every thought is a battle, every breath a war. And many of us suffer from it but cannot confess but people are afraid to do so because we give them a tag, poke jokes on them.

But we must remember " You have to fight through some bad days to earn the best days of your life. " So when emotionally : You're

done mentally : you're drained and physically : You smile just give it a thought whether you really deserve this life depressed life?

If you have watched the 'Dear Zindagi' movie you come to know life is beautiful, worth living. so be a warrior, seek personal and medical help, do physical exercise but get out of that darkness. Knowingly, unknowingly 350 million people suffer from depression according to WHO in today's busy life.

And it is becoming a serious illness, also a cause of many suicides.

There may be many reasons to be sad but you need just one reason to laugh to your heart. So don't bow to it, fight it. Say to yourself " Hey little fighter soon things will be brighter".

ENTREPRENEURSHIP AND ROLE OF WOMEN IN IT

Swati Dede
(F. Y. B.Com)

We believe in the power of women to change their lives, their communities and the world. Yet too many women are prevented from enjoying their full human rights because of poverty discrimination, violence & in equality. Women Entrepreneurs in India. Women Entrepreneurs can not only contribute to the GDP, but can also play a key role in addressing societal challenges. In India, a large percentage of women enterprises are Micro Enterprises that women undertake as a forced economic activity.

Apart from a few high profile female founders, women do not see too many women entrepreneurs in their lives that they can look up & learn from. Even as India continues its rapid economic growth, women in the country struggle against discrimination and in equality.

A British Council study on the social enterprises landscape in India revealed that in India revealed that in Comparison to male-led social enterprises, Female -led Social enterprises tend to focus on improving the lives of women and on education and literacy. They were also more likely than male-led Social enterprises to address the needs of children and person with disabilities. Many women led social enterprises work on empowering women and solving women specific issues.

In India, a large percentage of women enterprises are micro enterprises that women undertake as forced economic activity. These micro enterprises can be classified into farm and off-farm enterprises. They rarely achieve scale & serve only to barely sustain the women entrepreneurs & their families.

In rural India, traditionally, a lot of women primary producer can be classified as entrepreneurs for instance, a dairy farmer who supplies milk to a nearby dairy or household is an entrepreneur. But family responsibilities, traditional social norms and the established patriarchal structure mean that these women entrepreneurs have limited exposure to the outside world. This restricts their mobility & makes them dependent on intermediaries to reach the market or achieve scale. In many situations, the solutions are available & the main hindrance is the entrepreneurs lack of knowledge and inability to access the solution.

For instance, the Stand Up India Scheme, launched by the Govt. of India, aims to facilitate bank loan of Rs. 1 crore to at least one Scheduled Cast (SC) or Scheduled Tribe (ST) and one woman beneficiary per bank branch for setting up a green field enterprise in trading services or manufacturing sector. But many women entrepreneurs, even more so rural women entrepreneurs, are not able to access schemes like this, due to lack of awareness.

Across the world, the main deterrent to women entrepreneurship is the lack of confidence and skills and difficulty in accessing entrepreneurial knowledge. Women Entrepreneurs can not only contribute to the GDP, but can also play a key role in addressing societal challenges. However, the number of women entrepreneurs in India remains relatively low. We want to see a world where every woman can determine her own life. We work alongside local women led organisations to provide women with opportunities to learn, earn an income and lead the change they want to see.

FOOTBALL AN ENRAGING SPORT IN INDIA

Dhruv Shah
(F. Y. B.Com)

Football like cricket has its first origins in the British empire. Football today is one of the most played watched games in the whole world, because of its simplicity. Charles good year was the first one to make a soccer ball using rubber in 1855.

Since then it grew rapidly in other countries so much that it was even played between Germany and England in WWI. The now known famous FIFA was also formed, despite this happening throughout world football never took root in India as much as other countries, there were several factors for this Swami Vivekanand also played football when he was a child and he was excellent at it.

Football never started properly in India because of certain factors like independance struggle the tyranny of British Empire etc But India once qualified in 1950 for a World Cup and Olympics in 1948 but the FIFA banned barefoot playing hence India couldn't continue anymore. Since then football waned in India and other sports mainly Cricket took over. It was overshadowed and hidden in plain sight. The I-League of Football was not held in high

regards as compared to Cricket.

But now since last few years there have been efforts of revitalize, rejuvenate restart Indian Football. The ISL League has been started in 2014 and it has attracted the interest of public Having 10 clubs it has captured attention of 10 major cities in India. Since India has football following fan bases this effort was an instant hit and it encouraged everyone to play Football.

This league brought in Legends of other countries which were known throughout the World to play in India. Recently India even won the bid to host and conduct the U-17 World Cup of Football. It was again huge event as it was one including India. All of this has helped to establish Football as a sport in India. Now it has conquered the interest of youth and in time it will gain more popularity be better known and compete with other heavy weights of the sport.

I am confident and believe that India will truly be an excellent addition in the World of Football and as an India lets make it our goal.

The word entrepreneurs has french origin. It originated during the Middle Ages when the term entrepreneur was applied to " the man in charge of the great Architectural works, castles and Fortifications, public buildings, abbeys and Cathedrals" it means to undertake a business activity or simply to start a business. The four key elements that have an impact on the business are :

- Innovation
- Risk taking
- Vision
- Organising skills

Even as India continues its rapid economic growth, women in the country struggle against discrimination and inequality but it is said that a british council study on the social enterprise landscape in India revealed that in comparison to male - led social enterprise, Female - led - enterprises tend to focus on improving the lives of women and on education and literacy. There were also more likely than male - led Social enterprises to address the needs of children and persons with disabilities. many women led social entrepreneurs work on empowering women and solving women specific issues.

Women entrepreneurs in India : Women Entrepreneurs can not only contribute to the GDP, but also can play a key role in addressing societal challenges. However, the number of women entrepreneurs in India remains relatively low

"Only 14% of Entrepreneurs in India are Women !!!"

In India, a large percentage of women enterprises are micro enterprises that women undertake as a forced economic activity. They rarely achieve scale and serve only to barely sustain the women entrepreneurs and their families. In rural India, a lot of women primarily producers can be classified as entrepreneurs. In many situations, the solutions are available and the main hindrance is the entrepreneur's lack of knowledge and inability to access the solution for instance, The startup India Scheme, launched by Govt. of India, aims to facilitate bank loans of Rs. 10 lakh- Rs 1 Crore to at least one Scheduled Caste (SC) or Scheduled Tribe (ST). But many women Entrepreneurs, and even more so rural women entrepreneurs, are not able to access schemes like this, due to lack of awareness.

Women faces a lot of challenges in a world of Entrepreneurship. Across the world, the main deterrent to women entrepreneurship is the lack of confidence and skills and difficulty in accessing entrepreneurial knowledge in India, there are four reasons for women choosing to become entrepreneur.

- Imaginative
- Hard Workers
- Persistant
- Desire to take risk

Women holds to explore and optimize which could create new jobs and economic environment among her fellow beings. Across the globe generations of women from different background show very encouraging sign of entrepreneurship spirit. Over 200 million women are employed across all industry sector, with half of this number in developing countries. Women Entrepreneurship is expanding around the world now. Today's women are taking more and more professional and technical degrees to cope up with market head and are flourishing as designers, manufacturers, exporters etc. Majority of them are dynamic in the leadership style management and are capable of contribution much more and are interested to keep their knowledge up to date.

ENTREPRENEURSHIP : ROLE OF A **WOMEN**

Shreyas Davajekar

MY EXCHANGE YEAR

Kadambari Bhujbal
(Std. XI)

One might have heard how a moment or how a day has changed their life forever. 'A year' changing my life forever sounds a bit strange, doesn't it? But it is true. Every day was a different experience, every day I learnt something new, everyday was another page in my diary that I would always keep in my locker, because the moments in those pages are more precious to me than any diamond or platinum jewelry. 5 months down the line, I still think about my exchange year with tearful eyes. But those tears are not of sorrow or regret; the fact that how much my exchange year has changed me, for the better, fills my eyes with water. I still remember that day, the day I came back home and told my parents about AFS.

It was end of June 2015 when I first came to know about this organization called AFS. AFS offers intercultural learning experiences through study abroad, language learning, gap year, volunteer and host family programs. I remember my mom's reaction when she first came to know that I was interested in going on an exchange program to USA. She was surprised, but my father was very clear about it. He said, "No problem, we support you. Go for it". I opted for a scholarship, and went through a yearlong selection process before I was awarded the scholarship. I came to know that I was one of the top 40 students who were going to

represent India after my 10th board exams. I still remember my reaction when I received the email, I was literally jumping and all my family members were proud of me. Happiness and pride in my parents' eyes is all I have ever wished for.

After a couple months of my selection, I got an email about my host family. Mom, dad, sister, 2 dogs and cat, in West Palm Beach, Florida...could not have been happier. And then finally the day came, when I was going to leave my family, my house, my city, my country and travel abroad. A dream come true? OFCOURSE. I was all excited to go to US, meet my host family, experience new culture, and be the 'youth ambassador of my country'. All excited to meet my host family, I could hardly sleep for 2 hours the previous day, in the Hilton Hotel in DC. I landed in West Palm Beach, and my host dad welcomed me with a warm hug. And there, my journey began...

Being an exchange student is definitely not a piece of cake. You go through lots of ups and downs. I always thought that I could easily live without my parents for one year, but no, I was wrong. It was hard, to be away from my family. But that's exactly what exchange year is all about. Language was never a problem for me, but accent definitely was. I had a very strong Indian accent. On my goodbye party on the last day, my host dad asked my friends about their first impression about me. One of my friend said, "I was controlling not to laugh on her accent". So yes, the struggle was for real. I was not used to all the slang language, the accent, the pale food (eating peanut butter and jelly for every lunch, wasn't easy), different lifestyle, different education system, basically everything was different. So it took me couple of months to adjust to all the new things, and my host parents supported me throughout this time. Once I came to know how things work, I pulled my socks up and decided to do something different. Every year 40 students get selected from India to go on this particular program. How could I be different? My dad once told me before leaving, "Getting selected is not a big deal, what you do after going there is what matters". Every opportunity that knocked my door, I grabbed it.

I was part of a club called FBEA (Future Business Leaders of America), through which I was selected for public speaking competition. I came 2nd on the district level and was qualified for states, which was in Orlando, where I came 6th. Then there was an

essay writing competition among all the exchange students who were placed in US, who came from 40 different countries. I was among the top 100 who got selected for a conference in Washington DC. Then we had a project competition wherein my organization gave a scholarship to only 10 people to go to Baltimore for 4 days, I was one of them. I also got certified as Microsoft office specialist in Word, Excess, PowerPoint, and Access. Apart from all this, I had 100 hours of community service and a perfect 4.0 GPA. People ask me how did I manage to do all of these things in one year? The answer I give is because I wanted to be different.

My exchange year increased my confidence, taught me how to live without your family, gave me friends from all over the world. Today I have best friends from: USA, Brazil, Puerto Rico, Canada, Ghana, Pakistan, Bangladesh, Italy, Germany, Indonesia, Egypt, Romania, South Africa, Palestine etc etc., literally from more than 30 countries. During my exchange year I travelled a lot, I went to Miami, Fort Lauderdale and Saint Augustine beaches, Universal Studios in Orlando, NASA in Cape Canaveral, Key West (southernmost point of US), Washington DC and Baltimore. The more you travel the more you learn.

Today when I look back, there is probably NOTHING that I would want to change in my exchange year. It has changed me forever, for the better. I got an opportunity to go beyond my small world of just my family, friends and school into this massive world. My exchange year gave me another family; people say that you are lucky if you have both your parents, I consider myself to be super lucky to have 4. It has been more than 5 months and I still remember the smell of the morning coffee my dad made, the taste of my mom's hot soup which she used to make for me when I was sick, my sister's hug, my best friends' laugh, I remember everything and one day I will go back, go back to my second home. Home is not necessarily where you live; it's a place where your heart is.

I can never be complete, because half of my heart will always be in Florida. It's hard to imagine how one year could change you so much, but in my case, it definitely did.

MY EXCITANGE YEAR WAS NOT JUST A YEAR IN MY LIFE; IT WAS LIFE IN A YEAR.

THE GOLDEN WAYS OF LIFE!!! HAPPY THOUGHTS

Bhagyashri Shivkar
(T. Y. B.Com)

- The most selfish one letter word 'I' Avoid it.
 - The most satisfying two letter word 'We' use it.
 - The most Poisonous three letter word 'Ego' Kill it.
 - The most used four letter word 'love' Value it.
 - The most Pleasing five letter word 'Simple' Keep it.
 - The fastest spreading six letter word 'Remove' Ignore it.
 - The hardest working seven letter word 'Success' Achieve it.
 - The most enviable eight letter word 'Jealousy' Distance it.
 - The most powerful nine letter word 'Knowledge' Acquire it.
 - The most essential ten letter word 'Confidence' Have it.
 - So friends, don't be negative, be always positive. Don't think that I am alone, because one thing is always with you. i. e. your confidence and when it dies there is nothing in your life.
 - Watch your thoughts they become your words,
Watch your words they become your actions,
Watch your actions they become your habits,
Watch your habits they become your character,
So friends, build character and win confidence.
- Happy thought!

MOTHER INDIA

Sakshi Kamble
(S. Y. B.B.A.)

"What makes you merry, My Mother?" I asked. "Is it those Himalayan mountains covered with white blanket.

Or those boundless blues touching your feet?"

She answer imperturbably,

" No my dear, My happiness is a metaphor to my cheeky children's cheerfulness.

And the truth that every Indian endures and the loyalty that they seek for."

" What makes you melancholy, My Mother?"

" Is it all the dirt and filth that surrounds you.

Or the merciless killing of human and humanity".

" No, my child. The beggars and lepers that are sleeping on the street.

And the old grandparents crying for their children's love",

she replied painfully.

" Which people I should recall everyday My Mother?"

" Is it those corrupted politicians that are born to destroy and to be destroyed Or the people who faithfully serve the economy of another country?"

" You should recall those great martyrs who were

born to die and
to die for their own, very own
who dedicated their life to make your future your
own,"
she replied proudly.

"Now, can you tell me, my daughter?
What Indians have forgotten
these day, for which
They will have to pay dearly someday?"

" My Mother, now Indians are looking
for good faces and skin
That will fade and wrinkle one day.
They forget to look for a loyal heart
That will miss and think for them
everyday".

On this Day,
We all promise to India's soul,
Never to forget the sacrifice of martyrs
And to defy and fight to the bitter end.
Have gleaming eyes looking at
India once again as
A heaven, a place of golden birds.

INCREASING TREND OF ONLINE SHOPPING

**Anamika
(MJMC - II)**

Online and offline are two separate words. The trend of online shopping is increasing day by day. Shortage of time and attractive offers are the two main factors boosting the online shopping. Books, electronic items, accessories, apparels, tickets almost all the products that are available in the market can be purchased from online stores.

Online shopping was not so popular in India because of the fear of being cheated but the rate is increasing day by day, from last 2 to 3 years. According to a survey conducted most people think that online stores are not reliable and avoid doing transactions due to fear of online theft. We are expecting a big change in next generation. Online shopping is getting very popular among young folks.

Big companies like Flipkart, Jabong, Mantra, Amazon, Homeshop, Ebey are some popular online stores offering products with high discount and the discount attract the most to buyers. They are not just

offering discount they provide a facility of returning the product within same days if found defective. People prefer these online sites because at place they have all the brands with all the size and colours with the receivers.

According to Google, India has more than 100 million internet users, out of which around half opt for online purchases and the number is growing every year. Even traditional retailers are also looking at the online shopping space for growth. This online shopping has affected the traditional way of shopping a lot. In the traditional shopping, one has to leave home and walk to a particular location in order to buy what one wants. The online shopping is typically done at home or office from a mobile or laptop, which is easier for the buyer and time saving and this shows the bright future of online shopping.

WORTH OF BEING

**Shambhavi Patil
(Std. XI)**

1. We don't need anything or anyone but ourselves to validate our worth.

The stars will still glow even if no one steps to praise it. Rivers will still continue to flow even if no one acknowledges them.

If no one recognises you, you must still continue to grow. We are made of the same elements as these beautiful forms, we are absolutely beautiful and tremendously strong just by being.

The beauty of life lies in itself

2. With every destroying instance, a beautiful thing is created.

A broken heart sprouts a stronger and beautiful soul. A dying star explodes into thousands of miles of radiating colours, and heightens the everlasting darkness of space.

For the most harmless things, can seem the most perfect.

CINEMA IN ITS STUDIO ERA

Aditya Patil
(Std. XII)

The Cinematographer & the First moving Pictures :

The Lumiere Brothers, Augustie Marie Louise Nicolas (1862-1954) & Louis Jean (1864-1948) from Lyon in France were among the first film makers in history. They patented & improved the gadget called "Cinematographer".

The cinematographer was radically different from Thomas Alva Edison's kine to scope, which was single person viewing peepshow. The cinematographer was a three in one viewing machine, Camera, Processor & Projector . The moving pictures it produced could be viewed by many viewers at the same time.

It is interesting to know & note that before Lumiere

Brothers representative Maurius Sestiers presented the world's first moving "Wonders of the world" at Bombay's Watson hotel, at Kala Ghoda on 7 July 1897, the Lumieres gave their first paid public screening on 26 December 1895 at Salon Indian du Grade cafe in Paris.

In this programme ten short films " Workers leaving the Lumiere factory" " The gardener" "Baby's breakfast", each having a duration of nearly 36 to 49 seconds and all silent Most of these films were also shown in Bombay. All these films were shot outdoors.

Film making being so difficult those days Lumieres humongously committed forwards making the film industry a dreamy success. A grand salute to the originators of today's majestic entertainment world of films.

THE INTELLECT IN HUMAN CONSCIOUSNESS

Aditya Patil
(Std. XII)

The intellect is the faculty of soul that judges thought & determines its quality, it's ethnic purity, it's truth fullness, its appropriateness, whether it is necessary might or wrong. The intellect is backed by the conscience. In fact the conscience empresses if self by the intellect. If you have a positive thought, The intellect should approve it & allow it to be put into practice. If a feeling of doubt accompanies the positive thought, the intellect should take it into account & remove that doubt before the thought gets corrected' into action. When the faculties of mind are pure & strong & they co-operate in Harmony; they support one another & there is no inner conflict.

If the intellect is weak the mind feels confused & it will generate many improductive things & thoughts there will be, an inner conflict & in the end, the intellect will lose, because the power of influence of intellect is less. Then the intellect will not have the power to prevent them from going into action. Actions will be performed that are negative or improductive in opposition to the conscience & they will as a result create negative habits. If the quantity of intellect is good the capacity & quality of intellectual processes through which you perceive & / me reality will be higher. If the intellect is dead & puny you will differentiate what is real & authentic from what is unreal & false. You will be able to judge whether a situation is beneficial or waste full, useful or use less. The word misunderstands closes of our relationships. It indicates the quality of my mind, consciousness or even conscience hasn't been sufficiently lean to establish real report between myself and others. THINK POSITIVE FOR YOURSELVES & OTHERS.

Connect

THE RISE OF SOCIAL MEDIA

Mogal Vitthal
(F. Y. B.Com)

New media, or what we more commonly refer to as digital or social media, involves the internet in some form or the other. It refers to online methods using the internet as a platform for promoting various products. Social media marketing, which is growing everyday with the ever-evolving technology, includes social networking sites like Twitter, Facebook, You Tube, search engine optimization (SEO), search engine marketing (SEM), blogs, content marketing, email marketing etc. Many of the components of new social media have been already around for some time now. Due to improved technology, it has gained prominence and popularity in the recent years. It is a comparatively inexpensive compared to the traditional media and its success is gauged by long-term measures.

Traditional Media VS Social Media:

Now that we know what exactly traditional and new social media is, let us concentrate on the basic differences.

- In traditional media, the concept of networking is absent. There is no scope for further discussion and subsequent improvement; what is published once cannot be changed immediately. In new social media, there is constant scope for improvisation, change and immediate improvement.

- As opposed to traditional media, new media uses "pull" strategy meaning it encourages two-way conversation and is highly interactive. The new social media provides ample scope and space for discussion. The consumers can interact with one another and give valuable feedbacks, which is indeed helpful in the long run.
- The publication time for a new social media is very less as compared to the traditional media. With a click of the mouse, one can publish and disseminate the desired message around the world. Thus, the area of coverage is vast in negligible time. In case of traditional media, the major drawback is that its broadcasting speed is significantly large.
- It is interesting to note that irrespective of the above mentioned differences, the traditional and new social media has the same goal of keeping the consumer well informed about its product. Both the media provides information that are tediously collected after long research work, drafted dexterously and are subjected to stringent proofreading. It also caters to similar set of consumers. But superior technology has smoothed these processes and has given the new social media an edge over the traditional media.

Traditional Media's Battle for Survival in Wake of New Social Media

Consumer has become less receptive to both audio and visual marketing advertisement in the traditional media. Commercials can be skipped easily by changing the television or radio channel banner ads can be blocked, billboards ignored. Traditional media has, hence, become ineffective compared to the new social media.

With the changing taste, needs and demands of the consumers, marketing strategies and techniques has also changed and evolved for good. The changing time and needs have given birth to the new and

innovative digital marketing methods. As a result, the popularity and demand for the traditional media has waned considerably over the period. Advanced technology and increased internet access has given new media an edge over its traditional counterpart.

Many experts believe that new media will one day completely take over the traditional media. We must concede that technology has made the social media a better tool for marketing and advertising. This is the reason new media might take over the old media with the rampant use of technology, as witnessed from the ease of advertising. One cannot deny the fact that the future of advertising in the new social media.

Standing tall on the mountainous slopes of the Konkan region, I breathe with pride the fresh air and the warmth of the newly watered soil. The first rain has been a boon for me and my baked and cracked skin. Ah! Those hot summer days! They send a shiver down my spine. Birds around me would be so happy in the mornings to welcome the sun and a new day but by midday, they would all retire in their cozy nests, away from the sun's glare.

I have no other place to go except to be on the slopes, holding the soil in place and watching the day break and sun set. No other similar friend in the vicinity to talk to me and hear me talk of my thoughts.

"I long to go out and play, and sway my arms to the music, all day. How I wish I could also jump with joy and run like the lanky boy." The Konkan Express passes me by everyday. The train is such an elegant piece of man's creation! With such dignity and majestic stature, the train breezes past the landscape, bringing life to all and I swell with pride just waving at it. That's life. Life is indeed strange, I can only stand and wave!

I AM MAGNIFICENT

Dr. Swapna Kolhatkar

What is it that pulls me down? Why not I climb mountains and cross the rivers? The greens and browns are sure for me, but why not I wish for the reds and blues of thee?

It is only when something holds me for support and climbs up and up, that I feel happy to have lent support. It is only when something grows near me that I find a friend and a companion. I am indeed happy to have them and the trains moving past me everyday. They whistle and huff and puff and I feel lucky to be there waving at so many passengers.

Life is indeed beautiful and I am also a part of it. So many souls look around to get a glimpse of the beautiful landscape and exclaim in delight, "wow! Such a magnificent tree!" Yes. Indeed I'm the big and beautiful tamarind tree. Kids love to come and have the sour fruit. I bear with dignity their attempts at getting the fruit. Its so nice to feel wanted and at the same time want all to come to me, build homes on my branches and sing to the world. Mother nature has always been fascinating to me.

(Ref : <http://swapnakolhatkar.blogspot.in>)

WE AND WOMEN

Asst. Prof. Teja V. Dighe
(M. Com, LL.M)

Pandit Jawaharlal Nehru had once said, "To awaken the people, it is the women who must be awakened." "Once she is on the move, the family moves, the village moves. The nation moves."

Women empowerment will help to rebuild the society and will take the nation on the path of greater development. Women and men are equal in every sense of word as is depicted in Hindus where Lord Shiva has taken the form of 'Ardha Narishwar' giving a message to the society that women and men are in no capabilities different from each other. In no way are women inferior to men. We in our culture resemble women as god whether it be goddess Laxmi, Saraswati or Durga. "Behind every successful man there is a woman". Not only in the case of a man but this saying stands for the functioning of the whole world. She is said to be the ultimate strength and support, someone who is the most dedicated, supportive and behind the success of an individual (men) in the family.

Women prefer to share and care more, she would discuss and figure out a solution for a problem which they face by discussing it with her friends and family members. She is emotionally more dependent and possess emotional mind when compared to that of men which makes them to be more successful women in the world today. They tend to be more group-oriented. Teamwork can be the most efficient if there are women team leaders or women members in the teams in any organisation. Their patience and sincerity at workplace while taking work related decisions can work wonders for attaining the goals that the organisation has set.

There are legislations framed for women out of which some are listed below:

- Commission of Sati (Prevention) Act, 1987
- Dowry Prohibition Act, 1961
- The Prohibition of Child Marriage Act, 2006
- The Special Marriage Act, 1954
- The Hindu Marriage Act, 1955

- Immoral Traffic (Prevention) Act, 1956
- Indecent Representation of Women (Prohibition) Act, 1986
- The Maternity Benefit Act, 1961 (Amended)
- The Medical Termination of Pregnancy Act, 1971
- The Equal Remuneration Act, 1976
- The Protection of Women from Domestic Violence Act, 2005

There are certain articles laid down under our constitution which enumerate provisions for empowering women in India:

- Right to Equality before law for all persons (Article-14)
- Prohibition of discrimination on grounds of religion, race, caste, sex or place of birth (Article 15(I))
- However, special provisions may be made by the state in favors of women and children Article 15(3).
- Equality of opportunity for all citizens relating to employment or appointment to any office under the state (Article 16)
- State policy to be directed to securing for men and women equally the right to an adequate means of livelihood (Article 39(a); (v) equal pay for equal work for both men and women (Article 39(d)).
- Provisions to be made by the state for securing just and humane conditions of work and maternity relief (Article 42).
- Promotion of harmony by every citizen of India and renouncement of such practices which are derogatory to the dignity of women-Article 51A(e).
- Reservation of not less than one-third of total seats for women in direct election to local bodies, viz; Panchayats and Municipalities (Articles 343(d) and 343 (T)).

Through these laws women can surely improve their economic and social status in the society.

Chapter VIII of The National Food Security Bill, 2011 mentions about women empowerment wherein it is being stated that women of eighteen years of age or above to be head of household for purpose of issue of ration cards.

There are innumerable articles displaying successful women entrepreneurs which make me feel proud to be women but through this article I also intend to depict a completely opposite picture of the

society towards women. We observe in our day to day life how women become victimized by various social evils. According to a survey conducted nearly 17 percent of Indian working women face sexual harassment at their workplace. Through this article I also wish to put forth points which deal with human trafficking specifically trafficking in women which is an offence as per laws of our country.

Men and women both have always been victims of trafficking, but the primary victims worldwide are women trafficked for sexual exploitation. Women may become victims of trafficking when they seek assistance to obtain employment, work permits, visas and other travel documents. Traffickers prey on women's vulnerable circumstances and may lure them into crime networks through deceit and false promises of decent working conditions and fair pay. Women answer job advertisements for positions abroad such as waitresses, nannies, only to find themselves held against their will and forced into prostitution. But under international law, governments are obligated to protect their citizens from being trafficked, through programs that aim at prevention and the protection of victims.

In order to create a sustainable world, we must begin to Empower Women. Thus, the attainment in the field of income / employment and in educational front, the scenario of women empowerment seems to be of utmost importance so that they are not exploited from the society. Until women are given the same opportunities that men are, entire societies will be destined to perform below their true potentials. The best way of empowerment is perhaps through inducting women in the mainstream of development. Women empowerment will be real and effective only when they are endowed income and property so that they may stand on their feet and build up their identity in the society. This will surely be possible with the help of education, awareness, safety and support and strict implementation of programmes and Acts to curb the mal-practices prevalent in the society. The Empowerment of Women has become one of the most important concerns of 21st century not only at national level but also at the international level. Government initiatives alone would not be sufficient to achieve this goal. Society must take initiative to create a climate in which there is no gender discrimination and women have full opportunities of self decision making and participating in social, political and economic life of the country with a sense of equality.

Mathematics Department

Largest Known Prime Number Discovered

Mrs. Sushma Deshmukh,
Mrs. Rupali Kulkarni
(Science Jr. College)

Highlights :

- Jonathan Pace has discovered the largest known prime number, having 23,249,425 digits.
- Pace has been hunting for big primes with GIMPS (Great Internet Mersenne Prime Search) over 14 years.

An amateur scientist has discovered the largest known prime number calculated by multiplying 77,237,917 twos, & then subtracting one.

On December 26, 2017 Jonathan Pace - a 51 yr. old electrical engineer in the US-stumbled on to the largest known prime number, having 23,249,425 digits.

The new prime number also known as M77232917, is nearly one million digits large than the previous record prime number in a special of extremely rare prime numbers known as Mersenne primes.

Mersenne prime is a prime number that is one less than a power of two. They were named for the French Monk Marin Mersenne who studied these numbers more than 350 years.

The primarily proof for the new prime number took 6 days of non-stop computing.

To prove there were no errors in the prime discovery process, the new prime was independently verified using four different programmes on four different hardware configurations.

M77232917 is the 50th Known Mersenne Prime ever discovered & are each increasingly difficult to find.

Credit for this prime goes not only to Pace but also the thousands of GIMPS volunteers.

If

$$\begin{array}{ccc} \text{Cylinder} & + & \text{Cylinder} \\ & + & \end{array} = 24$$

$$\begin{array}{ccc} \text{Cylinder} & + & \text{Cross} \\ & + & \end{array} = 25$$

$$\begin{array}{ccc} \text{Cross} & - & \text{Trapezoid} \\ & - & \end{array} = 8$$

$$\begin{array}{ccc} \text{Cylinder} & + & \text{Cross} \\ & + & \end{array} + \text{Trapezoid} = ?$$

... ans = 34

ENVIRONMENT CHALLENGES

Priyanka Naik
(F. Y. MJMC)

The Natural Environment, commonly referred to simply as the environment, includes all living and non-living things occurring naturally on Earth.

The natural environment includes complete ecological units that function as natural systems without human intervention, including all vegetation, animals, micro organisms, soil mocks, atmosphere and natural phenomena that occur within their boundaries also part of the natural environment is universal natural resources and physical phenomena that lack clear-cut boundaries, such as air, water and climate.

We live in a time when the environment is in danger it is important to protect it, to maintain the eco systems. Plant life, Animal life, and people all depend on each other. An unhealthy environment disturbs the eco systems. the air and water if we do not want to protect the environment we should be then ready to suffer the circumstances and thus happens environmental pollution. Which is one of the main threats of our planet it can destroy the living environment and endangers human existance on Earth.

No doubt the economy finds many benefits in technological development however toxic emissions due to the work of factories, transportation, construction sites pollute the environment substantially. As the environment pollution is a bread topic costing of many sub issues. A clean environment protects healthy living failure to protect and save the environment increases the introduction of contaminant & conflicts that cause pollution. Thus, we should present pollution. Saving the environment saves the future generation. The people present today will not live forever. Therefore they should leave the environment habitable and consened in a way that the future generation with appreciate it.

We are blessed to enjoy the one set of sunrise and sunset, beautiful beaches, the forests, Jungles and wildlife. The question, therefore is would one not want the future generation to enjoy the remarkable wonders enjoyed today? making saenties today for presenting harm to the environment eliminates dangers that future generation will endure.

The environment safe quads bio diversity it is the existence of variations of animals, plants and other living things in the world bringing about uniqueness and beauty to the ecosystem.

Destruction of the environment through, for instance, human enrichment negatively influences bio diversity by causing loss of habits of different animals and living things, climate change and pollution of soil, air and water. The need to save the environment requires urgently every single day, the population continues to disintergate the environment by introduction various pollutant it is simple to implement various pollutants is it simple to implement various measures that protect it, as in the end, the people assure benefits.

The growth of population and technological progress have imprints on the ecoloquent stage of earth. The extraction of natural sources, work of factories and plants and other products of human activity result in various environmental problems.

The pollution of water, air and sound have extremely negative effects of pollution include acid rain detremental diseases illness of people animals, the global warming. The environmental pollution is the global problem that calls for radial actions for environment protection and rehabilitation more than that the problem should be resolved on a global level by the united efforts of the Global community . The future of our previous environment the most effective way of sustaining the environment has been an enduring controversial argument some believe that te only way of saving the environment is by considering it sacred and leaving it untouched, which melates to John Muir's idea of preservation.

The best policy to sustaining the Environment is by gaining as Edward O Wilson explains in the solution , an "environmental ethic " that will make people feel responsible what is taken from it. On the whole the major environment problems can be divided into following categories over population, Pollution, Deplataion of resource , Global changes, War

" INDIAN BIOLOGIST"

Prof. Archana Kamthe
(Jr. College)

"Birbal Sahani"

(14th Nov. 1891 - 10th April 1949)

Birbal Sahani was an Indian paleobotanist also studies the fossils of the Indian Sub continent. He also took an interest in geology and archeology. He founded Birbal Sahani institute of Palacobotany at Lucknow in 1946. His major contribution were in the study of the fossil plants of India & in plant evolution. He was also involved in the establishment of Indian Science education and served as the president of National Academy of Science , India and as an Honorary President of the International Botanical Congress.

Sahani worked on living plant species including Nephrotropsis, Niphobolus, Taxus, Psilotum examined their evolutionary trends and geographical distributions. His ability to apply theory to observations and make hypotheses based on observations were especially influential on his students when examining wood remains from Harappa, he noted that they were of conifers and inferred that the people there must have had trade links with people in mountains where conifers could grow. He recorded foreign pollen in the ovules of living Ginko Biloba and noted in the new phytologist, the problem with assuming that Fossil Pollen in ovules belonged to a single species.

He also described Glossopteris in details & identified differences between the flora of India and Australia with that of China and Sumatra.

Sahani was recognised by several academies and institutions in India and abroad for his research. He was elected a fellow of the Royal Society of London (FRS) in 1936, the highest British Scientific honour awarded for the first time to an Indian botanist. In 1948 he was elected an Honorary Member of the American Academy of Arts and Science Maulana Abdul Kalam Azad, Minister of Education in 1947 offered the post of secretary to the Ministry of Education to Sahani. The Birbal Sahani Gold Medal for students to botany was instituted in his memory. A bust of Sahani is placed in the Geological Survey of India in Calcutta.

"Har Gobind Khorana"

(9th January, 1922 - 9th Nov. 2011)

Har Gobind Khorana was an Indian American biochemist, while on the faculty of the University of Wisconsin, he shared the 1968 Nobel Prize for physiology or Medicine with Marshall W. Nirenberg and Robert W. Holley for research that showed the order of nucleotides in nucleic acids, which carry the genetic code of the cell and control the cell synthesis of proteins.

Khorana and Nirenberg were also awarded the Louisa Gross Horwitz Prize from Columbia University in the same year. Born in the British India, Khorana served on the faculties of three Universities in North America. He became a naturalized citizen of United States in 1966 and received the National Medal of Science in 1987.

Khorana was the first scientist to chemically synthesize Oligonucleotide. This achievement in the 1970s, was also the world's first synthetic gene.

He extended long DNA polymers using non-queous chemistry

and assembled these into the 1st synthetic gene, using polymerase and ligase enzymes that link pieces of DNA together as well as methods that anticipated the invention of polymerase chain reaction (PCR). The custom-designed widely used in Biology labs for sequencing, cloning and engineering new plants and animals and are integral to the expanding use of DNA analysis to understand gene-based human disease as well as human evolution. In addition to sharing the Nobel prize, Khorana was elected as a foreign member of the Royal Society in 1978. The University of Wisconsin - Madison, the Government of India and the Indo-US Science and Technology forum in 2001 created the Khorana program jointly. The mission of the Khorana program is to build a seamless community of scientists, industrialists and social entrepreneurs in the United States and India. Har Gobind died on 9th Nov. 2011 in United States.

Shubha Tole

Born August 1967

Shubha Tole is an Indian neuroscientist, Professor and Principal Investigator at the Tata Institute of Fundamental Research in Mumbai, India. Her research involves investigating the development and evolution of the mammalian brain and she has won many accolades for her work. She is famous for having discovered a gene that is crucial for the formation of cortex of the brain winning the Infosys prize in the life sciences category in 2014. However, Tole's work does not end in her lab. She is dedicated to fostering an appreciation and application of the sciences in students through public outreach talks, posting about scientific issues and topics on the internet and mentoring pre and post-doctoral students. She is also a member of various scientific groups and societies.

Shubha Tole was born into a prolific scientific family in August 1967. After her basic education, Tole decided to go on to study life sciences and biochemistry at St. Xavier College in Mumbai for her M.S. and Ph.D. degrees. Dr. Tole came to the US to complete them at California Institute of Technology. Tole then decided to do post-doctoral research at the University of Chicago. In 1999 after spending more than a decade on her education in the US, Tole moved back to India and began work at Tata Institute of Fundamental Research, where she is today. Her work today involves the investigation of how the developing brain comes to be and she has published many papers and written blogs targeted to a younger audience.

Dr. Tole received Swarnajayanti fellowship from the Department of Science and Technology of the Government of India (2005), the National Women Scientist award from the Department of Biotechnology of the Government of India (2006), the Research award for Innovation in Neuroscience (RAIN award) from the Society for Neuroscience United States (2008) and Shanti Swarup Bhatnagar Award (2010). In 2014 Dr. Tole was awarded the prestigious Infosys prize of 55 lakhs rupees for her work done to involve in the formation of IITM campus.

Education is a tool in society that has become a very crucial part of our lives. We Although, our education system seems sufficient right now, one always wonders how it can get even better in the future. However, I think a major change in future education is going to be, and is still happening through computers. The changes in the education system in India should consist of both short-term and long-term solutions Interrelated changes in social culture and the political system all these areas are necessary to push India towards faster growth and development.

- **Changes**

- **Update Sources of Information**

This kind of doctrine method worked in the past because of the limited access to the knowledge base. Today, however, there are numerous learning materials that are available in various forms and through various means.

- **Shift Towards Interactive Learning**

A shift towards more interactive learning where the students are given time to digest audio-visual materials on their own,

- **Explore New Methodologies of Teaching**

Online videos are pre-assigned to students so that they can study the materials ahead of time at home. When they get to the classroom, they are given the chance to apply the lessons in problem-solving activities and actual work.

The necessary changes in the education system in India cannot materialize without key action from various sectors of society.

- **Complexity**

- Exams, Marks, Percentage, Grades**

A student is measured with his or her academic grades or percentages. Lab experiments, practicals are there as part of the curriculum but they don't have that much value in the education. Talent cannot be measured by marks so we need to have the different measurement system which can measure the talent, skills and hidden potential of the student. Every kid is special, they all have gifted but with a different gift, the education system we just focus on the academic part, text books knowledge only.

2. Train the Trainers

Indian education system does have a big problem of quality teachers. In rural primary schools, we hardly see the talented staff, and this even happens in universities. University appoints ad-hoc lecturers,. Primary schools, high Schools, universities, colleges recruit the teaching staff which is not so good compared to other country's standards. These are the people who are going to shape the upcoming generation We cannot blame the system completely for its failure.

3. Lack of infrastructure

Approximately 95.2 per cent of schools are not yet compliant with the complete set of RTE infrastructure.

4. Gender issues

There are many hurdles in education of unprivileged sections of society like women, SC, ST and minority

5. Costly higher education

get chances of higher education still he misses out because of lack of economical resources.

6. Inadequate government Funding

v How to solve these problems?

1. Adoption of technology

Effective use of technological tools in teaching has many benefits. It will solve the many problems of infrastructure, quality

2. Teacher training

Teachers' training remains one of the most chaotic, neglected and deficient sectors of India's vast education system.

3. Quality education

Education provided should meet needs of student

4. PPP model

Public-Private sources and to encourage the active participation of the private sector in national development. It is more forcefully advocated when public resources are projected to be inadequate to meet needs.

5. IES

An All India Education Services should be established which will decide the policies of education in consultation with educationalist.

CHALLENGE AND COMPLEXITIES IN THE HIGHER EDUCATION SYSTEM IN INDIA

Mrs. Prilee Garbhe
(Dept. of Computer Science)

India's huge population of young people might be considered its biggest strength. Unfortunately, India is far from having its act together when it comes to how to educate these young people. Government data suggests that only one out of every seven children born in India goes to college.

All our leaders and educators are trying to get over this problem but, find themselves unable to do so. And this all is happening due to our sick and insufficient education policies. And when our policies fail, we curse to others like population is washing our efforts and corruption has eaten up our system etc..

In this context when we talk about education and its contemporary issues, we should first discuss that what challenges and issues do we have in contemporary world and before this we should discuss that what are the aim and objectives of our education and then we should search the reason of it. The first aim of our education was all round development of a child , but it is quite apparent that all round development is like a day dream because the current system is not developing even a single ability in the child.

Father of the Nation, Mahatma Gandhi once said, "By education I mean all round drawing out of the best in child and man body, mind and spirit."

Our national poet, great philosopher and follower of naturalistic approach of education somewhere wrote that, the highest education is that which does not merely give us information but makes our life in harmony with all existence."

The main challenges of contemporary Indian education are as follow.

- **Unsatisfaction of youth:** Teachers are unable to satisfy the youth by their knowledge and methods of teaching their knowledge level and education system is not providing the satisfaction and due to this the youth stands against the teachers and system.
- **Discipline in schools and colleges:** This reason is given of our so called leaders and social contractors. Who instigates the youth time to time for their own benefits.
- **Unemployment:** Some of our educators think that now this problem is an issue for education system but when a youth looks his or her brother or sister unemployed even after getting bachelor or post graduate degree , they are unemployed, this give the birth to a revolt.
- **Education is not for knowledge:** Our education guides students to get good marks not to get knowledge our teachers emphasis on the marks or how they will complete their syllabus not on

providing new knowledge to students. But education is for knowledge and that should be our target.

- **Poverty:** Our education system is facing to this problem. Nowadays the cost of getting education is very high so poor of our society find themselves lost in getting education.
- **Political unwillingness :**A great challenge for our education system. Politicians think that they got five years to fulfill their wishes. Matters of education are just kept in pending.
- **Casteism:** It creates a wall between lower class and upper class.
- **Dearness and Privatization of education:** Fee of colleges and schools is rising day by day with public schools raising their fee structure in every session but the wages of laborer is not increasing at the same speed. So poor people find themselves unable in admitting their children in those schools. And government schools do not compete with the public schools.
- **Unawareness of teachers:** Unawareness of teachers about the methods and techniques of teaching. A teacher needs to polish his /her knowledge day by day.
- **Character of teachers:** A teacher is the only person who can change the direction of the society. He is the center point of any education system. This influences much our

Complexities:

Higher education systems, including in the developing world, are complex both in qualitative and quantitative terms. Quantitatively, these systems involve a large number of interacting

components that are sensitive. The interacting components include access to secondary education, institutions of various sizes, the local, state and federal governments, financial stakeholders, human resources, employment opportunities, student data including economic backgrounds,

academic quality, prior training, etc. aspects which include, for example, the quality of primary and secondary institutions and students, socio-cultural norms and traditions, perception of higher education, immigration trends, job markets, political infrastructure, etc.

A famous educationist Richard Shaull has said the lines

“Education either functions as an instrument which is used to facilitate integration of the younger generation into the logic of the present system and bring about conformity or it becomes the practice of freedom, the means by which men and women deal critically and creatively with reality and discover how to participate in the transformation of their world.”

CHANGING FACE OF INDIAN WOMEN

Asst. Prof. Meenal Kabra
(BCA Dept)

"Honey, I'm home", now doesn't have a gender influence to it, but only few decades ago it referred to the man of the house coming home after a long day of work and greeting his wife. It was the time when women were used to have the second place in the family and were compelled to keep themselves within the four walls of the house. They had no rights to speak, learn and educate themselves. Women had only presence in the kitchen and taking care of house and children. Women were expected to cook food and eat only after the men; female literacy rate was an alarmingly low, very few were allowed into the public space. Women had only the role of a 'good wife' to play and if a woman ventured out to work, she was seen as a bad woman, going against societal norms. With time, a lot has changed and today we see the changed face of society in India.

Perhaps the most change is the role of women in Indian society – their existence, their worth, their contributions, their opinion – all are finding an important room in the speech today. Now a days it's a bit different, most of the women are full-time employed and have all the rights as of men, this was no miracle but the result of struggle and sacrifice of many great personalities over these decades and the effect of civilization on the society. The worth of civilization can be judged by the place given to all the women in society.

Today one of the greatest factors that justify the greatness of Indian culture is the honorable place granted to women. It is no longer sufficient for a woman to be typecast into the role of a home maker or of a passive, silent observer. Today most of the women are educated and are making their way in various fields and proving themselves. The fact is that increasingly

women are carving out a space for themselves in various fields and this change is observable and it is not just in urban segments of the country but is also filling into the rural area of our nation.

Equality for women has been talked about since decades and more women are moving in the direction of finding their voices and asserting their thoughts, beliefs and values. All this began with some bold steps of some great personalities. Raja Ram Mohan Roy started a movement against the inequality and subjugation. The contact of Indian culture with this movement brought improvement in the status of Indian women. The another factor responsible for women empowerment was Mahatma Gandhi's encouragement to women to participate in the Freedom Movement and as a result women were treated with respect and had chances to make their dreams come true. Savitribai Phule is credited with laying the foundation of education opportunities for women in India Since then Indian women had proved themselves in every other field, it may be Indira Gandhi as the first female Prime Minister of India or it may be Mithali Raj as the present captain of Indian Women cricket team, It may be Kalpana Chawala as the first female astronaut of Indian origin to fly in space or It may be Mary Kom as five times World Boxing Champion. They all have a great impact on society and made the world even large for women.

Talking about today's condition our society has made immense progress and women play an important role in this progress. It may be as a great business startup for multinational company or contributing in a small scale business or even joining a small office. Women made their journey a

life lesson for many. It's always an inspiration for the society not because of what they have achieved but because of how they have achieved. No path was easy for them but still they conquered every obstacle and made impossible possible and made everyone believe that if you have true spirit there's no mountain you can't climb and there's no ocean you can't swim. Women like Arundhati Roy, Anita Desai, Kiran Desai, Shobhaa De, Jhumpa Lahiri can put any other writer to shame. In the field of cinema, actress like Rekha, Smita Patil, Shabana Aazmi, Vidya Balan and Konkona Sen are such names who don't play feminized roles, but have asserted themselves over this male-dominated realm. In the field of Politics, from Indira Gandhi to Shiela Dixit, Uma Bharti, Jayalalithaa, Vasundhra Raje and Mamata Banerjee, women are making their presence felt.

Today, the modern woman is smart and self-sufficient to be called as a superwoman. Women are now fiercely ambitious and are proving their metal not only on the home front, but also in their respective professions. There is a slow and steady awareness regarding giving the women their dues, and not mistreating them, seeing them as objects of possession. Despite progress, the very fact that women, along with being achievers, also are expected to fulfil their roles as wives or mothers,

prioritising home against anything else. The journey of women from kitchen to the office, from saree to blazer and the journey from uncertainty to the surety of success is marvelous. It wasn't easy at all but full of obstacles and offense and many other things that one can only think of. Today every women is independent in her own way if not economically then at least mentally, if not physically but at least emotionally. In spite of the amelioration in the status of women some people in the society still have narrow minded thoughts about women and are still tied up to some old and ruthless rituals.

Women in India are coming up in all spheres of life. They are joining the universities and colleges in large numbers. They are entering into all kinds of professions like engineering, medicine, politics, teaching, etc. A nation's progress and prosperity can be judged by the way it treats its women folk. As compared to the past, women in modern times have achieved a lot but in reality they have to still travel a long way.

"It is impossible to think about the welfare of the world unless the condition of women is improved. It is impossible for a bird to fly on only one wing."

— Swami Vivekananda

MY WORLD, MY MOTHER

Nikhil Chopade
(T. Y. B.Com)

Infinite Happiness
ever lasting memories.....
Unending Emotions.

When I dream of her,
My heart stops to think!
Why is reality miles away?

She takes my breath away,
Her fragrance fills my heart.

Her caring eyes, like twinkling gems,
leave a frail deep down my heart,
Her smile, brighter than the sun,
Makes me forget we are miles apart.

I can hear her melodious voice,
Echoing in my eyes once again,
I walk down memory lane,
filled with evergreen memories!

Thought strike me like lighting bolts
If only I had wings to fly out and reach to her!
just to feel the warmth of her never ending love.

These memories are always cherished
And kept inside a chamber deep inside my heart
and the key to it lies with her.

Her thoughts stay lively,
Forever in my heart,
As fresh as ever...
And that lady guys
Is none other then
"My World, "My Mother"

BIGWIG WOMEN OF INDIAN SPORTS

Dr. Mukti Bapna

India has been producing superstars in the field of athletics and sports. Their splendid victories widen and brighten the prospects of female sport persons in India. Sports women bringing laurels to the nation has not just been a matter of pride for Indians but also encouraged girls to break the gender stereotypes and take up sports. Here are some Indian sportswomen who are currently making India proud -

P.T.Usha won four gold medals and one silver medal in the track and field events of the 1986 Asian Games. She was also awarded the trophy for the Best Athlete in the world. She is often called the "queen of Indian track and field". She is nicknamed as the Payyoli Express.

Karman Malleswari wrote yet another golden chapter in Indian sports history by becoming the first Indian woman to win an Olympic medal. She bagged a bronze in the 69 kg category of the weight-lifting championship at Sydney Olympics in 2000.

Anju Bobby George became the first Indian medalist at the World Athletics Championships, when she took the long jump (6.70 m) bronze in Paris in 2003. She holds the current Indian national record in long jump with her personal best of 6.83 meters.

Bula Choudhury is a swimming champion, the first woman to cross all the seven seas, and recipient of the prestigious Arjuna Award and Padma Shri. She also crossed the English Channel twice and is truly the embodiment of women's physical and mental strength.

Alisha Abdullah is a bike racer. She is the first Indian female National Racing Champion. She participated in her first race which was the JK Tyre

National Racing Championship in 2004.

Tania Sachdev is an Indian chess player, who holds the titles of International Master (2008) and Woman Grandmaster (2005). By virtue of becoming the eighth Indian Woman Grandmaster, Tania was given the prestigious Arjuna Award in 2009.

Sonika Kaliraman represented India in wrestling in the 2006 Asian Games. She is often referred to as the first Indian wrestler and has been covetted with the Bharat Keshari title.

Sania Mirza ,the tennis star of India, who was formerly ranked World number 1 in women's doubles, is also widely known for her charming looks.. She has displayed perfection in all her games and this has led to her winning of the Padma Shri award in 2006.

Sharmila Nicollet represented India at the Asian Games in Doha in 2006 and Asia Pacific Junior Golf Tournament. She switched to professional golf in 2009 when she was just 18 years old and became the youngest Indian golfer to qualify for Ladies European Tour.

Prachi Tehlan gained recognition after playing as the captain of the Indian Netball team in the Commonwealth Games in 2010 that was held at New Delhi. She led the Indian team to win the first medal in 2011 South Asian Beach Games.

Dipika Pallikal Karthik, the Indian squash player was the first ever Indian to grab a spot in the top 10 PSA Women's Rankings. She came into limelight after consecutively winning three WISPA tour titles which escalated her rank to 13.

Dipika Pallikal is the first squash player from India to have climbed into the top 20 positions in the

WSA ratings. This girl won 3 WISPA tour titles in the year of 2011. She attained the best ranking at 10th position in 2012. She was also a semi-finalist in Australian Open.

Saina Nehwal is also known as the golden girl of Indian badminton. She has reached the zenith of sports by making it to the top three badminton players in the world. Her career began in 2012 where she shot to the 5th position in the World Badminton players list. She has won the Swiss Open Grand Prix Gold, Thai Open Grand Prix Gold, and the Indonesian Open Super Series. Her claim to fame was winning a bronze medal at the Olympics.

Geeta Phogat is an Indian freestyle wrestler who won India's first gold medal in wrestling at Commonwealth Games (2010). She is the first Indian sportswoman to qualify for the Olympic Summer Games. This tough go-getter has won a gold medal in the Wrestling FILA Asian Olympic Qualification Tournament that took place in Almaty, Kazakhstan in 2012. In 2013, Geeta Phogat won a bronze medal in Asian Wrestling Championship in Doha.

Deepika Kumari, an ace archer, has a rating of World No. 2. This superstar won a gold medal at the 2010 Commonwealth Games in the category of women's individual recurve event. Deepika finished at the 8th position during the London Olympics, 2012.

MC Mary Kom is also known as the "Million Rupee Baby" in India. Five time world champion and Olympic bronze medallist Mary Kom captured everyone's heart with her first Asian Games gold medal in the women's 48-51 kg boxing in 2014.

Captain of Indian Women's cricket team for ODI

and Tests, Mithali Dorai Raj the only woman to score more than 6000 runs in ODIs and to score consecutive seven 50s in ODIs. In the year 2003, Mithali Dorai raj received the Arjuna Award and in 2015, she was awarded Padma Shri.

PV Sindhu is the rising star in the world of badminton PV Sindhu is the national champion and has been a semi-finalist at the Malaysian Open. She recently won a silver medal at 2017 - BWF World Championships and is the first Indian woman to win 2017- Korean Open Super Series. She has already carved a niche for herself in the world of sports after her performance in the London 2012 Olympics.

Saikhom Mirabai Chanu has lifted a new world record of 194kg - 85kg snatch and 109kg clean-and-jerk - to lift gold at the World Weightlifting Championships in Nov 2017, becoming only the second Indian weightlifter after Karnam Malleswari to achieve that feat.

Kanchanmala Pande, becoming the first ever Indian to win a gold medal at the World Para Swimming Championship held in Mexico in Dec, 2017.

These Indian sports and athletics women continue to have an ever lasting impact in their respective games through their marvelous skills and tricks. In fact these athletes work very hard to gain pride for the country and have successfully escalated to the crests of success in their respective games. Amazing performance by women has captured the public imagination. More and more female have booked game changing performance in recent years, winning fans and inspiring girls to excel in sports and make it as their career. Although there is still much to be done for women in sports in India at all levels is looking better than ever.

AS SIMPLE AS THAT.....

Aniruddha Mali
(S. Y. B.Com)

Precious be your thoughts,
Gracious looks take the smile,
you ought not for that knot,
you only seek her for while.

Towards the smile & shy,
forwards my world has only you,
With your hand & fly,
With the sight & admire only you.

Thresholds are carried by them,
The way is waiting for destination,
All the features mix and match with same,
My head holds high for observation.

You never know you have me,
you get to know when & let you that,
The fact is driven with me,
And & say.. As simple as that...

GRADUATION

Nikhil Chopade
(T. Y. B.Com)

Graduation is a
time to remember
and a time to dream

a time to look back
and a time to reach forward

a time for songs of laughter
and a time for tears of joy

a time for letting go
and a time for discovering
hopes and dreams that are yet unborn

a time to say good-by to yesterday
and a time to greet tomorrow
with courage

a time for loving hearts together
and a time to celebrate all that you are

and all that you may become

FRIENDSHIP

Arti Chouhan
(MJMC - II)

Friendship is like oil
it makes your life fun smoothly

Friendship is like fuel
without which you can't drive

Friendship is like a compass
without which you'll be lost

Friendship is like a pinch of salt
it makes your life tasty

Friendship is like a desert
it completes your life

Friendship is like an Umbrella
it keeps you dry in the rain

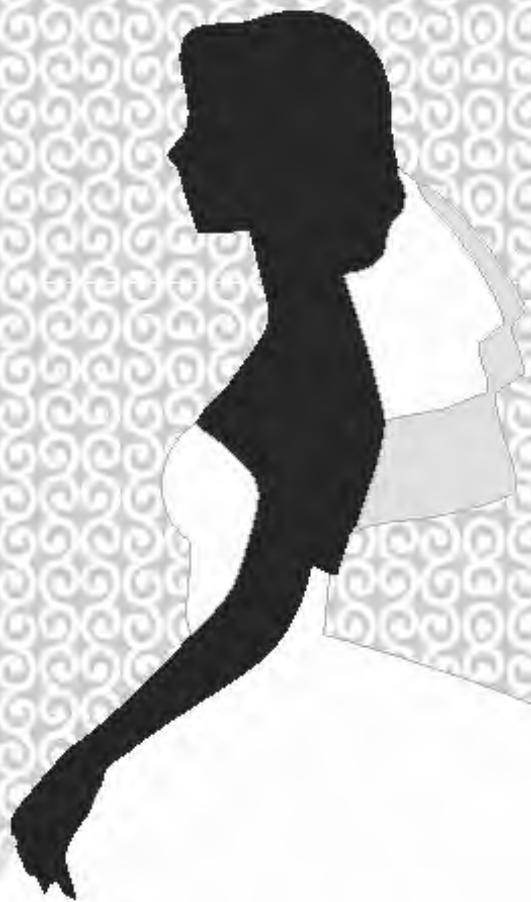
Friendship is like shade
it protects you from sunny days

Friendship is the reel of Camera
without which you can't roll

Friendship is the Soul of body
without which you'll die

Friendship is like perfume
It leaves its essence in your life

Friendship is Something
without which your life is meaningless

संपदने मायबोलीची

भारतीय महिलांच्या बदलता चेहरा

मळवी खंडारे
(एफ.जाय. बी.कॉम)

महिला स्वतःच्या अस्तित्वाची जाणीव कल्पन देण्यासाठी आज प्रत्येक कोऱ्यात पुरुषांच्या खांधाला खांदा लावून काम करत आहेत. त्यासाठी तिथ्या अंतरमनापासून येणारा आल्यायिशवास आणि थाडस हे तिळा पाठबळ देत आहेत. आजही जगातील महिलांना विविध कोऱ्यात जासे की, सामाजिक, धार्मिक विधी, ईशान्यिक, आर्थिक व सांस्कृतिक अशा प्रत्येक कोऱ्यात निर्णय घेण्यास त्यांना दुस्यम स्थान दिले जाते. महिला सक्षमीकरणाची समीक्षा ही मानवाधिकाराच्या नजरेतून करण्याचे काम पंचायतराज करत आहे. बिंजिंग मध्ये जागतिक स्तरावर संपन्न झालेले ४ दे जागतिक संमेलनाचे घोष दाख्य होते, “महिलांच्या दूरीतून जागाकडे पहा”. महिला सक्षमीकरणात सवारी महिलांची बाब म्हणजे तिला माणूस म्हणून जगण्याची संधी देऊन तिला तिचे व्यक्तिमत्व विकासित करण्यात समाजातून प्रोत्साहन मिळावे. महिला सक्षमीकरणाचा अर्थ महिलांना भीक नको आहे. कोणाची दया नको आहे, तर त्यांना पुरुषांप्रमाणे समान संधी देवी आहे आणि यासाठीच महिलासक्षमीकरण महत्वाचे उरते.

महिला सक्षमीकरणाची प्रक्रिया देणाने सुरु आहे. महिला सक्षमीकरण ही संकल्पना महिला विकासाच्या संदर्भात रुढ झाली आहे. पावलो फ्रिरे यांनी सर्व प्रथम ही संकल्पना उपयोगात आणली “महिलांना सबलन करणे आणि त्यांना समान हळ व संधी देणे हेच यापांगील तत्त्व आहे”. स्थानिक स्वराज्य संस्थामध्ये महिलांसाठी ३३ टक्के जागा राखीव ७३ वी घटना दुर्दृश्यी इ. स. १९४० मध्ये करण्यात आली. तसेच महाराष्ट्रामध्ये स्वयं सहाय्यता बघत गटाच्या माध्यमातून महिलांच्या विकासाला एक नवी दिशा मिळाली आहे.

“महिला सक्षमीकरण द्वारणजे दुर्बलता नह करणारी, स्त्रीच्या शरीर मानव बुद्धीमुद्द्यो स्वत्त्वाची जाणीव व स्वतः बद्ध जागरूकता निर्माण करणारी व त्यादृष्टीने स्वयंविकासासाठी प्रवृत्त करणारी व त्यादृष्टीने एक केलेली संकल्पना होय”.

ब्रिटिश सत्तेच्या स्थापनेनंतर भारतीयांना पाश्चात्य ज्ञान, संस्कृतीची ओळख झाली. प्रशासनाचा व्याप सांभाळण्यासाठी भारतीयांना तयार करण्याच्या उद्देशाने शिक्षणाची सुरुवात ब्रिटिशांनी केली. बुद्धिवाद, स्वातंत्र्य, समता यांना महत्त्व आले. यावर आधारित सामाजिक बदलाला प्रारंभ झाला. स्त्रियांवरील अन्याय दूर व्हावेत, त्यांना सामाजात समानता, पुरुषांच्या बरोबरीचे स्थान प्राप्त करण्यासाठी त्यांनी प्रयत्न केले. स्त्रियांना प्रथम शिक्षण दिले पाहिजे हे ओळखूनच स्त्री शिक्षणावर भर देण्यात आला. त्यामुळे आधुनिक काळातील स्त्रीची जडण-घडण होऊ लागली. समाजाचा आधार असलेली स्त्री पुरुषाच्या बरोबरीने मुक्ती लढा व समतेचा लढा देण्यात सज्ज झाली. त्यामुळे महिलांनी जे सामाजिक योगदान दिले आहे त्याचाही विचार व्हायला हवा.

महाराष्ट्रातील स्त्रीमुक्तीआंदोलनाची अग्रणी, पहिली स्त्री शिक्षिका व पहिली मुख्याध्यापिका सावित्रीबाई फुले यांनी मुर्लीच्या शिक्षणासाठी अनेक प्रकाराचा त्रास सहन केला. पती निधनानंतर त्यांनी सत्यशोधक समाजाचे कार्य केले. विधवा पुनर्विवाह घटवून आणणारी सभा स्थापन केली. त्यामध्ये हळदी कुंकू, समारंभ, रसपान, प्रौढ स्त्रियांचे शिक्षण आणि स्त्रियांवर होणारा अन्याय या विषयांवर चर्चा व उपाय सूचवले जात असत. तसेच आत्माराम तर्खडकर यांनी आपल्या तिन्ही मुर्लीना शिक्षण दिले. अन्नपूर्णा ही विलायतेत शिक्षणासाठी जाणारी पहिली महाराष्ट्रीय महिला होती पंडिता रमाबाई यांचे स्त्री सुधारणेसंदर्भात कार्य मोलाचे समजले जाते. स्त्रियांच्या उन्नतीसंदर्भात शिक्षण प्रसाराचे कार्य केले. भारतातील शिक्षण पद्धतीत पुनर्संचना करण्यासाठी कार्य केले. भारतातील शिक्षण पद्धतीत पुनर्संचना करण्यासाठी १८८३ मध्ये हंटर कमिशन समोर रमाबाईंनी साक्ष नोंदवली. मार्च १८८९ 'शारदा सदन' नावाची मुंबई येथे शाळा सुरु केली. स्त्रियांमध्ये पंडिता रमाबाई यांच्यानंतर प्रभावी कार्य करणारी प्रमुख महिला म्हणून रमाबाई रानडे यांचा उल्लेख केला जातो. अमेरिकेत जाऊन वैद्यकिक्य शास्त्रातील पदवी मिळवणारी देशातील पहिली महिला आंनदीबाई जोशी होत्या.

भारतीय संस्कृती विकासाच्या इतिहासाची पाने उलगळून पाहिली तर एक गोष्ट लक्षात येते की, पूर्व कालखंडात स्त्री ही पुरुषांच्या बरोबरीची होती, मध्ये कालखंडात ती वासना आणि विटंबनेची प्रतिक बनली आणि उत्तर कालखंडात गुलामगिरीच्या पाशात स्त्री अडकली गेली. स्त्रियांचे आजच्या समाजातील स्थान काय याचा विचार केला. तर एक गोष्ट लक्षात येते की, मातृसत्ताक कुंतुंब पद्धतीत जिथे घरातील सर्व अधिकार महिलांकडे आहेत, तिथे स्त्री-पुरुष नात्यांमध्ये मात्र महिलांना एकत्र पुरुषांच्यासाठी पुरक मानलं गेलं किंवा देवत्वाच्या सोनेरी पिंजऱ्यात तिला बंदिस्त करण्यात आलं, एक माणूस म्हणून आम्ही स्त्री कडे कधी पाहिलं नाही हे ही वास्तव आहे.

लहानपणी बाप, तरुणपणात नवरा आणि म्हातारपणी मुलगा या तीन कक्षांमध्ये महिला बंदिस्त झाल्या. राधा, वाढा, उषी काढा

यातून व चूल आणि मूळ यातून स्त्री बाहेर पडली नाही. काळ बदलला तशी परिस्थिती बदलली. आज विविध क्षेत्रात महिला आपल्या कार्यकर्तृत्वाचा ठसा उमटवतांना दिसत आहेत. मात्र एकीकडे ही परिस्थिती असतांना आमच्या देशात सार्वजनिक ठिकाणी स्त्रियांसाठी स्वच्छतागृह नाहीत, ही परिस्थिती आहे. पूर्वीची स्त्रीची प्रतिमा आता विस्ताराली असली तरी सामान्य गृहिणीपासून डॉक्टर, शिक्षिका, कायदेतज्ज्ञ, लेखिका, पत्रकार, अभियंता या क्षेत्रातही अस्तित्वासाठी स्त्रीयांना संघर्ष करावा लागतोय. आजचे स्त्रीयांचे समाजातील स्थान याचा वास्तवतेने विचार केल्यास.

यत्र नार्यस्तू पुज्यन्ते.

रमन्ते तत्र देवता

असे सांगणाऱ्या संस्कृतीत "स्त्री जन्मा ही तुझी कहाणी-हृदयी अमृत नयनी पाणी" अशी परिस्थिती आहे. बीड जिल्हा हा स्त्री-भ्रून हृत्या ह्या प्रकरणात देशात गाजला, ही परिस्थिती का आली याचाही विचार व्हायला हवा. स्त्रीकडे आम्ही उपभोग वस्तू म्हणून पाहिले. त्यामुळे तिचे समाजातील स्थान डळमळीत झाले. महिलांवरील अत्याचार वाढले, हुंड्यासारख्या प्रथेने आमच्या समाजात पाय घटू रोवले. मुलांची होणे म्हणजे मुलीच्या बापासाठी जीवाला घोर निर्माण झाला. आणि आजारापेक्षा उपचार भयानक या उक्तीप्रमाणे महिला अत्याचार, हुंड्याची समस्या या बाबत उपाय शोधण्यापेक्षा मुलांची होऊ न देणे हा पर्याय निवडण्यात आला.

समाजात आज स्त्री राजकारण, समाजकारण, अर्थकारण, साहित्य, कला, क्रीडा या सगळ्या क्षेत्रात मुक्तपणे संचार करत आहे. तिच्या पाऊलखुणा, पदचिन्ह विविध ठिकाणी उमटत आहेत. प्रतिकूल परिस्थितीवर मात करत स्त्रियांनी समाजातील आपले स्थान निर्माण केले आहे.

पुरुषांनो एवढं करून दाखवा!

अखेत्रचा अश्रु

पौर्णिमा जाधव
टी. वाय. बी. कॉम

कित्येक आले कित्येक गेले
विशिष्ट वेगाने खाली उत्तरले
काही वेळाने दुःख ओसरले
दुःखा सोबत सगळे संपले
देवाचा तो खेळ होता
त्याच्यासारखा गुणी नव्हता
माझ्या दुःखापेक्षा
तो जास्त दुःखी होता
कारण तो एकटाच राहिला होता

मराठी भाषा जगेल का?

वेता कोङ्कणी
(टी.वाय.बी.कौम)

हानेश्वरांनी उडुकुलेडी जेवा लिंकणीची असेही गिरे घरील
सेव्हे झोहे, ती नाही नवाटी भाषा. नवाटीच उजिभ्यां
गोळेची लेणी जोड उडुकुलेडी अलेक्झ नास्तें लिंकणीची
जिवऱ्या उहीलाटी हातभाज खावणा अशी नाही नवाटी भाषा.

मुळातच मराठी भाषा जगेल का? असा प्रश्न मला कधीच पहल नाही. आपल्या महाराष्ट्राची लोकसंख्या बाबा कोटी आहे. त्यापैकी आठ ते नऊ कोटी लोक रोजच्या व्यवहारात मराठीचा वापर करतात. मुळातच आपला विकसनशील देशात राहतो. प्रगतीचा आलेख उंचावत असला तरी आजही हातावर पौट असणारे असंख्या लोक आहेत. त्यांची मुळे मराठी भाष्यमारात शिकवाता आणि आपल्या रोजच्या वापरात, व्यवसायात जे लोक मातुमांडेचा वापर करतात ती भाषा नक्कीच टिकून राहते. आजही साहित्य संमेलनाला होणारी गर्दी पाहता भाषेच्या संवर्धनाविषयी जवाही काळजी वाढता नाही. तेथे ग्रंथ विक्रिलाही मोठा प्रतिसाद मिळतो. तेथील पुस्तक विक्रेत्यांकवृन् समाधान व्यक्त केले जाते. पुण्यात आप्या बळवंत चौकसारख्या ठिकाणी पूर्वीच्या साथ्या दुश्शनांनी कात टाकली आहे. नवीन स्वरूपात आलिशान दुकाने आता उभी आहेत.

पुस्तक विक्री जोगात सुरु असणे हे त्या भाषेला काहीही काळजी कराऱ्याचे कारण नसल्याचे मुख्य लक्षण आहे. समाजातील एका अति सचिं वर्गाला भात्र गैरिसमज बाबगायला आवडतात, जे लोक मुळीच वाचता नाहीत, तेथे दारदांचाला ओलताना पुस्तके खपत नाहीत. आपल्या भाषेचे काम होणार? असे बोलताना दिसतात,

पुस्तके ठेवायला जागा नाही, मुळे मराठी वाचत नाहीत, पुस्तके महाग आहेत अशी न पटणारी कारणे हे लोक कुणीही न विचारता कायम देत राहतात. या लोकसंख्या आलिशान पलेंट किंवा इंगल्यामध्ये सर्व गोईसाठी जागा असते. एकाच घरात तीन दूरदर्शन संघ ठेवायला जागा असते. फक्त पुस्तकांसाठीच नसते, यांची मुळे मराठी वाचत नाहीत असे हे लोक घणतात. पण त्यांनी लहानपणापासून मुलांसमोर किंती पराठी पुस्तके ठेवली? बोक्या सातबंडे, फास्टर फैण, वि. वि. जोकीची थमाल पुस्तके यांनी मुलांना दाखवली का? मात्रपाणा आपल्याला नीट येत नाही ही काय अभिमानाने सांगायदी गोष्ट आहे?

माणूस विचार ज्या भाषेत करतो ती खरं तर त्याची भाषा म्हणायला हवी. ज्या भाषेत आपण बोलतो त्याच भाषेत स्वाभाविकपणे विचारही करणार, त्यामुळे महाराष्ट्रात राहणाऱ्या मराठीच नाही तर अन्य भाषिक माणसांची भाषाही मराठीच म्हणायला हवी. जे कोणत्याही वाचनालयाचे सभासद नाहीत, ज्यांच्या घरात पेपरसुद्धा इंग्रजीच येतो, ज्यांनी कोणतेही चांगले मराठी पुस्तके ऐपत असूनही वाचले नाही अशा लोकांची तर कीवच वाटते. ज्या लोकांमुळे आपली भाषा टिकून राहणार आहे त्यांनी काही गोष्टींचा विचार करण्याची गरज आहे.

जर्मन लोकांकडून एक गोष्ट शिकण्यासाठी आहे, ते एकही परकीय शब्द त्यांच्या भाषेत वापरत नाहीत. असे शब्द जर प्रचलित झाले असतील तर ते त्यासाठी प्रतिशब्द शोधतात. स्वातंत्र्यवीर सावरकरांनी असे अनेक शब्द मराठी भाषेत रुजवले आहेत. भाषेच्या संवर्धनासाठी काही गोष्टी जाणीवपूर्वक कराव्या लागतील शुद्ध बोलणे, लिहिणे, दोन मराठी माणसांनी विनाकारण ऐकमेकांशी इंग्रजीतून न बोलणे अशा गोष्टी करणे सहज शक्य आहे. आपल्या देशात दक्षिणेकडील राज्यांमध्ये ही गोष्ट सर्वांनी अंगिकारली आहे. त्यांच्याकडे ही त्यांची मुळे इंग्रजी माध्यमांच्या शाळेत शिकतात, परंतु स्वतःच्या भाषेतील पुस्तकेही वाचतात. त्यांच्या दरवाजावर आलेला विक्रेता हा त्यांच्या भाषेत न बोलता एकही वस्तू विकू शकणार नाही. आपल्याला ही गोष्ट थोडी अतिरेकी वाटेल, पण आपण ही गोष्ट न केल्यामुळे आपल्याकडे दहा वर्ष राहणारा दुसऱ्या राज्यातील व्यक्ती आपली भाषा शिकत नाही. बोलत नाही, कारण भाषा न शिकताही त्या व्यक्तिचे काही अडत नाही. आपली प्रिय मराठी भाषा जगेल का? याची मला चिंताच नाही, पण त्याचे योग्य संवर्धन होणे आवश्यक आहे. परदेशातही महाराष्ट्र मंडळे स्थापन करून जाणीवपूर्वक मराठी भाषा व सण पुढील पिढीपर्यंत पोहचवले जात आहेत. ही अभिमानाची गोष्ट आहे. मराठी माझी भाषा, अभिमानाने सांगेन मी मराठी बदलल्ये प्रेम, या मातीत रुजवेन मी.

हरवलेली पाखरे

उषा हनवते

(टी. वाय. बी. कॉम)

हरवलेली पाखरे येतील का पुन्हा भेटायला
गेलेले दिवस येतील का पुन्हा सजवायला
एकत्र राहून खूप हसलो, खेळलो
शेवटच्या दिवशी मात्र रडलो
पाहिलं आपण ऐकमेकांच्या डोळ्यात सजवलेत गाव
कधीचं विसरु नका आपल्या मित्र-मैत्रिनीचं नाव

जगाच्या कानाकोपाच्यात कुरेही जाऊ
ऐकमेकांना काही सेकंदासाठी आठवून पाहू
खरचं हरवलेली पाखरे येतील का पुन्हा भेटायला
आठवणीतील ते दिवस पुन्हा येतील का सजवायला
आयुष्यात खुप कॉम्प्रामाईज केलं
फक्त एकाच ठिकाणी मनासारखं
जगायला मिळालं, हसायला मिळालं
ते म्हणजे आपले मित्र मैत्रिणी सोबत

आयुष्यात जर मित्रच भेटले नसते
तर कधीच विश्वास नसता बसला
की अनोळखी माणसे सुद्धा
रक्ताच्या नात्यापेक्षा खूप जवळचे असतात.

बदलेली दुनिया

योगेश शिंदे

(एस. वाय. बी. कॉम)

देवा दुनिया आता बदलत चालली आहे,
माणूसच माणसाचा जीव घेत आहे.
स्वतःच्या जातीलाच तो नष्ट करत आहे, खरं सांगतो...
माणसात माणूसकी आता उरलेलीच नाही,
देव माणसात आहे हे अजून कळलेलंच नाही...

दुःखात मात्र तुझी आठवण होते,
नकळत ओठांवर तुझेच नाव येते,
सुखाच्या क्षणी तुझे भान देखील राहत नाही,
देव माणसात आहे हे अजून कळलेलंच नाही...
होतास तू मंदिरात म्हणून पूजा अर्चा करत होतो,
येता जाता अनधिकृत मंदिराची नोटीस मात्र वाचत होतो,
करायला तुझी आरती आता मंदिरेच उरले नाही,
देव माणसात आहे हे अजून कळलेलंच नाही...

देवा दुनिया आता ऑनलाईन झाली आहे,
तुझे देखील सोशल मीडिया वर अकाऊंट तयार कर,
पाठवला जर कधी मेसेज तर रिप्लाय मात्र जरुर कर,
देव सगळं पाहत असतो...

त्याला मेसेज करण्याची गरजच पडत नाही,
देव माणसात आहे हे कधी कळलेलंच नाही...

आजची ख्री व देशातील परिस्थिती

भाष्यकारी शिवठर
(टी.बाय. बी.कौण)

आज आपल्या भारत देशात नवनवीन तंत्र विकसित झालेली आहेत. तसेच आज देश स्वतंत्र होऊन ७० वर्षे उल्लऱ्यु गेलेली आहेत. आपल्या देशात प्रत्येक निकापी पुरावर काम करता असेलले विज डोळ्यासमोर उभे होते. पण आता हे विज कदललेले आहे. सर्वच क्षेत्रात सियां काम करीत आहेत; तसेच त्यांच्यावर टावलेली जबाबदारी त्या उष्मरित्या पार पाहत आहेत. तद्या, पुराव पोस्टमनच्या ठिकापी रुग्णी ही पोस्टमनचे काम अतिशय चांगल्या प्रकारे करीत आहेत. तरी आज या देशात स्त्रीला कभी लेखले जाते आहे. प्रत्येक क्षेत्रात स्त्रीला हे प्राधान्य दिले गेले तर ती प्रत्येक पुरुषाच्या मानाने सोने केल्याशिवाय राहणार नाही. व्यवसाय प्रशिक्षणाने सर्वांना संधी मिळेल.

आज २१व्या शतकाकडे वाढवाल करताना तरण-तरुणी सध्या नवीन तंत्रीत आहेत. त्यांना भविष्यकालीन जीवनाची घोडीही काळजी नाही. जर एखाद्या मुलाचे लग्न ठरता असेल तर तो मुलाचा वधु मंडळीकडे अशी मागणी करतो की, “मला तीन ते चार लाख रुपये हुंदा मिळाला तरच लग्न करमार, तसेच १५ ते २० तोके सोने देत असाळ तरच पुढीची बोलणी करण्यासाठी आमध्या घरी या, नाही तर येऊनकन्हा”, असे स्पष्टपणे सांगण्यात येते.

जर ज्या मुलीची आर्थिक परिस्थिती विकट असेल तर त्या मुलीचे आई-वडील वुल्फुन एवढी संपत्ती गोळा करणार? तसेच पूर्वीच्या काळात ज्या सियांचे पती स्वर्गवासी बुध्यचे त्या सियांनी त्यांच्यावरोबरच त्या चितेवर झोपून आत्महत्या करायची. हा प्रकार काही वर्षांपूर्वी आपल्या देशात यालत होता. यालाच ‘सर्ती जाणे’ असे संबोधले जात असे. पुढे पुढे काही वर्षांनी ज्या ज्याचे पती स्वर्गवासी झाले वी, त्यांना दुसरा विवाह करायची परवानगी नक्हती, तसेच रंगाची वसे परिधान करायची नाहीत. फक्त पांढरेच वस्त्र परिधान करावण्याचे, गळ्यात मांगळसूत्र घालायचे नाही व हातात बांगळ्या घालायच्या नाहीत, अशी पद्धत सुरु झाली.

या अन्यायाला वाचा फोडण्याचे काम थोर समाजसुधारक राजा राममोहन रॉय, महात्मा ज्योतिबा फुले आणि इतरांनी केलेले दिसून येते. आपल्या देशात आज कितीतरी अशा कर्तृवान स्त्रिया होउन गेल्या की, ज्यांनी स्त्रियांवर होणारा अत्याचार बन्याच प्रमाणात कमी केलेला दिसून येतो. या स्त्रियांमध्ये इंदिरा गांधी, मदर तेरेसा, सावित्रीबाई फुले, सरोजिनी नायडू यांची नावेही आपल्या डोळ्यासमोर तात्काळ येऊन जातात. आजच्या स्त्रियांनी मुख्यत्वेकरून सावित्रीबाई फुले यांचा आदर्श डोळ्यासमोर ठेवून जीवनाचे ध्येय हे निश्चित केले पाहिजे. कर्तृवान स्त्रियांमध्ये झाशीच्या राणीचे नाव प्रथम घ्यावेसे वाटते, कारण झंगजांबरोबर तलवारीने लढलेली स्त्री म्हणून तिचा इतिहासात नावलौकिक आहे. आज आपण जर वर्तमानपत्र पाहिले तर पहिल्या किंवा दुसऱ्या पानावरच अतिशय क्लूर अशा बातम्या पहायला मिळतात एकतर्फी प्रेमातून मुलीचा खून, प्रेमासाठी जाळून मारले, प्रेमाला नकार म्हणून भरादिवसा चौकात खून अशा कितीतरी बातम्या आपणांस पहायला व ऐकायला मिळत आहेत. हे सर्व होत असताना तेथील पुरुष मंडळी काय करत होती? असा प्रश्न पडेण साहजिकच आहे; पण ह्या प्रकाराला आळा घालण्यासाठी शासनाने काही तरी चांगले असे ठोस पाऊल उचलेले पाहिजे. असे वाक्य प्रत्येकाच्या तोंडी असते, हे बरोबर आहे आणि ही वस्तुस्थिती आहे. अशा प्रकाराला आळा घालण्यासाठी मुलींना कराटेचे प्रशिक्षण दयायला पाहिजे आणि तसा शासनाने अधिकारही दिला आहे. आजही स्त्री ही कशातच मागे राहिलेली नाही.

आपला देश हा आता पूर्णपणे साक्षर होणे गरजेचे आहे. काय वाईट? काय चांगले? हे आता सामान्य व्यक्तींना कळू लागले आहे. त्यामुळे तिला व्यावहारिक ज्ञानाची जाणीव होवू लागल्याने ती व्यक्ती आपला संसार अगदी चांगल्या पद्धतीने करण्याचा प्रयत्न करीत आहे.

आज स्त्रीने व पुरुषाने एकत्र विचार करून हा मोडक्या संसाराचा गाडा सावरला पाहिजे. आजचे स्त्री व पुरुष हे दोघेही हा संसाराचा नादुरुस्त गाडा दुरुस्त करून आपला मोडलेला संसार परत थाटण्याचा प्रयत्न करणार आहेत व हा गाडा ओढण्यासाठी व तयारीला लागलेले आहेत.

आता शेवटी एवढेच सांगावेसे वाटते की, आज कुठलीही स्त्री मागे राहिलेली नाही. ती पुरुषासमान काम करत आहे. सांगेल ती कर्तव्य पार पाडत आहे. आज स्त्रियांच्या आरक्षणाचे प्रमाण हे ५०% झालेले आहे. आज म्हणेल ते काम स्त्री हसतमुखाने करीत आहे. म्हणून आजची स्त्री ही हवाई, जल व पायदळ या क्षेत्रात आपल्या कर्तृत्वाची ओळख पटवून देत आहे.

आव्युष्य म्हणजे अजून काय असाव?

स्वाती गवळी (एस.वाय. बी.कॉम)

आयुष्य म्हणजे अजून काय असाव.

आयुष्य म्हणजे एखादया नदीकाठी एकांतात येऊन बसाव.

आयुष्य म्हणजे वाच्याचच्या झुळकेप्रमाणे वहाव.

आयुष्य म्हणजे पावसात चिंब भिजाव.

आयुष्य म्हणजे मनसोक्त हसाव.

आयुष्य म्हणजे मन हलकं होईपर्यंत रडाव.

आयुष्य म्हणजे खुप धावताना थोड थांबवाव.

आयुष्य म्हणजे विस्कटलेल्या नात्यांना सावराव.

आयुष्य म्हणजे काळोख्या अंधारात आशेचा किरण शोधाव.

आयुष्य म्हणजे सूर्यासारख तेजस्वी चमकाव.

आयुष्य म्हणजे एखादया झाडाखाली शांत बसाव.

आयुष्य म्हणजे कधीतरी स्वतःला शोधाव.

आयुष्य हे कदाचित असच असाव.

जे कोणालाही माहीत नसाव

दुरवरुन खुणावणार

नंदनवनासारखं...

शिक्कवण

पौर्णिमा जाधव
टी. वाय. बी. कॉम

बोलणार असाल तर विनप्र बोला
मोठे होणार असालतर ज्ञानाने मोठे व्हा

पिणार असाल तर ज्ञानरूपी अमृत प्या
थांबणार असाल तर मनाला चुकीच्या
रस्त्यावर जाताना थांबवा

भेटणार असाल तर सदगुरुंना भेटा
निवडणार असाल तर चांगले गुण निवडा

परमेश्वराजवळ जायचे असेल तर
श्रद्धापूर्वक सदगुरुना शरण जा

मानवता धर्म पाळा
भुतदया हीच परमेश्वरी सेवा

तुम्ही जगा, दुसऱ्याला जगवा
स्वप्नात सुद्धा दुसऱ्याचे वाईट चिंतू नका

देव नाही देव्हान्यात

देविका नागरकर
(टी.वाय. बी.कॉम)

आज समाजात मोत्ता प्रमाणात लोक आळळून येतात की, जे रोज निमित्पणे देवाची भक्ती करतात. सकाळ, संध्यकाळ, तिन्ही सांगेला त्यांची भक्ती शाळून असते. यात घुकीघेही असे काही नाही. पण खरव आशा प्रकारे भक्ती करून काय देव आपल्याला भेटेठो? नेहुनी देवाची भक्ती करणारे लोक देवाला देवतात किंवा आपल्या देव्हान्यात शोधत असतात, या आशाने की देव आपल्याला कधीना कधी भेटेलेव. यासाठी ते यिविध आश्रमात जातात नको त्या ढोऱी साधू महाराजांची पूजा करतात आणि देवावर श्रद्धा ठेवण्याएवजी अंधश्रद्धेला बळी पडतात.

मुळात आपण देवाला मंदिरात किंवा कोणत्या तरी साधू महाराजांमध्ये शोधण्याएवजी माणसांमध्ये शोधले पाहिजे. बरेच लोक देवाची सतत पूजा करत असतात. थोडकथात काय तर देवाची स्तूती करतात पण दैनंदिन जीवनात मात्र बरेचदा एखाद्या चांगल्या कामासाठी सुद्धा माणसांची स्तूती पण शब्दांनी करीत नाही. देवाची कितीही स्तूती केली मात्र माणसांमध्ये देव पाहता आला नाही तर काय फायदा! आज माणूस माणसांची स्तूती करण्यात का बरे एवढा कंजूस शाला आहे. एखाद्याची स्तूती करणे लांबच तर माणूस त्याला काहीतरी वाईट बोलून समोरच्या अल्पीचा अपमान करून आपण स्वतः किती महान है सिद्ध करत असतो. दुसऱ्याच्या दुःखातून आपण आपला आनंद मिळवण्याचा प्रयत्न करीत असतो खरेतर दुसऱ्याच्या आनंदातून आपण आनंद मिळविला तर आपल्याला एक केंगाळाच आनंद मिळेल.

मुळ्य म्हणजे आपले आचरण, अंतःकरण आपली वृत्ती शुद्ध असणे अत्यंत आकर्षक आहे. दाढात माणसाला देव दिसतो मात्र माणसांमध्ये देव दिसत नाही. म्हणूनच म्हणतात ना

देव देव्हान्यात नाही, देव देवालयी नाही,

देव अंतरात नांदे, देव दाही दिशा कौंदे,
देव आभाळी सागरी, देव आहे चराचरी,
देव शोधुनिया पाही, देव सर्वाभूर्ती ठायी.

संतानी सांगित्याप्रमाणे देव सृष्टीच्या कणाकणात सामावलेला आहे. गोरगरीबांच्या अश्रुमध्ये मनाने खचून गेलेल्या आत्म्यात भुकेले व्याकुळ व मदतीसाठी आवाज देणाऱ्यामध्ये देव अंतर्भूत असतो. अशा माणसांची मदत करून त्याचे दोन अश्रू पुसून आपण जर त्यांना आनंद देण्याचा प्रयत्न केला तर त्या मिळणाऱ्या आनंदातून आपल्याला देव नक्कीच भेटेल. दुसऱ्याच्या मदतीत व प्रामाणिकपणातच देव आहे. गरजू माणसांना मदत करणे, दुसऱ्यांना आनंदित करणे, निःस्वार्थपणे प्रेम करणे, भूतदया हीच तर खरी देवाची खरी पूजा थोडक्यात देव देवाचात नाही तर निःस्वार्थ माणाच्या मनात, दुसऱ्याच्या आनंदात, चांगल्या कामात आहे.

मनोगत श्राहिदाचे

सुरज मदने
(एम. कॉम)

देशाच्या रक्षणासाठी
सिमेवरती लढलो हातो,
स्वाभिमानी बाणा टिकवण्यासाठी
शहिद होऊन पडलो हातो.

डोळ्यामध्ये स्वप्न होते
विजयी भारत करणारे
भारत विजयी झाला परंतु
डोळेच नव्हते पाहणारे.

तिरंग्याच्या मानासाठी
बंदूक घेऊन लढलो होतो,
तोच तिरंगा अंगावरती
घेऊन कबरेत पडलो होतो.

सळसळ करत्या रक्तासह मी
शपथ घेतली रक्षणाची
शरीर जमिनीवर पडले तरीही
खुमखुमी कमी ना या आत्म्याची.

घईन जन्म या देशातच
या देशाचा सेवक मी
मरेन पुऱ्हा देशासाठी
शहिद सैनिक बोलतोय मी...

श्रावण

मृणमयी जोगळेकर
(टी. वाय. कॉम)

सर सर सर, हासत, लाजत, नाचत,
सणांचा राजा श्रावण आला !

निसर्गसौंदर्य हिरवळ वाढवत,
आनंदाचे क्षण सोबत घेऊन श्रावण आला !
नववधूना माहेरी नेण्यास श्रावण आला !

उन – पावसाचा लपंडाव घेऊन,
सुख समृद्धीचे क्षण वाढवत श्रावण आला !

जुन्या रुढी–परंपरा, पद्धती, सणांच्या
कहाण्या सांगत,
भावा – बहिणीच्या प्रेमाचे बंधन घटू
करत श्रावण आला !

बालगोपाळांना मोहून टाकण्यासाठी
गोपाळकाला घेऊन श्रावण आला !

आला आला श्रावण आला !
म्हणूनच गड्यांनो स्वागत करुया

ज्याची वाट पाहतो तो श्रावण आला !

भावान महावीर राज्यसत्रीय उक्त्रत्व स्थान, कोल्हापुर

अग्रवान महाकीर्ति नानवतेचा दीपस्तंभ

शैलज शहा
(टी. बाय. बी. कॉम्प)

कोपडीतीक बलालगणार्दी बातमी बाढळी की मन गरिबल जाते. या अकरणाचा निकाळ लगाला चाचा, तिथा नशधमाना फाळांची शिखाही देयपात आली. परंतु मुमात ऊसे प्रकाश होताराच क्षा? कसा मनात प्रश्न निमणि होतो. आज समाजात अहिसे ऐवजी हिंसा बाढळी. बापूंचा देशात डाकूंची संख्या बाढळी, नीती ऐवजी उनीती माजायला लगाली, धराएकजी आधर्म दिसायला लगाला. अशा वेळी आज मानवता कुछेतरी लोम पावत चालली थाहे, अशी छाती पटदो, का महावीरांच्या वैष्णव विपासांची आउवज येते. चिनाविडीक झालेल्या समाजात ठोकगवून पाहुतो, तेहुा प्रह्ल फडतो, चाचा तो एकाहि शर्य, खगाला प्रेम अर्पविं हे वज्र चाच्य सत्थात उत्तराहे काहे क्व?

मिळानो, भावान महावीरांच्या दिवारांची एक मिणमिजती पणती घेऊन आज मी विषय योडतोय – ‘अग्रवान महावीर : नानवतेचा दीपस्तंभ’

विषयाचा उक्तपोह करताना भला अज्ञान, अनिती, हिंसांच्या काळात्मुळे मैघांनी हाताकूल गेलेला आजाचा सामाज आणि यातून गारे काढण्यासाठी भावान महावीरांच्या लिंगारांचा दीपस्तंभ या दोन गोळींचा भेळ घालणे बरोबर वाटायला लागते. मानवता मृणजे माणुसकीचे वर्तन. माणसाने माणसासोबत माणसासारखे वागणे मृणजे माणुसकी. सूर्य ढावतो, तेहा तो अंधार दूर बनतो ल्याच प्रमाणे, दीपस्तंभ मृणजे जसा उंच स्तंभाकीक दिवा की जो आपल्या प्रकाशाने सर्वकूप पसरलेला अंधार नह करतो. इवार्थ, अंधक्रदा, दहशात्याद, संफर्ती, अज्ञान, अनितीच्या अंधारात माणुस हठाका हख्यून गेला आहे की, महावीरांच्या लिंगांच्युद्घाता, अहिंसेचा नंदादैप कायमचाच अस्ताला जातो की काय आणी भीती बाटायला लागते.

मनुष्याने आपले नैतिक स्वातंत्र्य अवाधित राखाऱे, असा मोलापा संदेश देणारे जैन धर्मशास्त्रील २४ वे तीर्थीकर वर्धमान महावीर यांनी तुलारी,

निर्भयता, नम्रता, त्याग या गुणांना प्रमाण मानले. प्रथम त्यांचे नाव वर्धमान होते, परंतु महान विचारांमुळे, कार्यामुळे त्यांना महावीर मृष्टले गेले. सत्य अहिंसा, अस्तेय जगात शांतता प्रस्थापित करण्यासाठी 'सत्य' महत्वाचे आहे. सगळेच सत्याच्या मार्गाने चालले तर संघर्षच होणार नाहीत. म्हणून तर आपल्या देशाचे ब्रीदवाक्य ही 'सत्यमेव जयते' आहे. महात्मा गांधीनी ही याचा स्वीकार केला. सत्येचे महत्व सांगताना महावीर म्हणतात 'तं सच्चं भयवं' म्हणजे सत्य हेच भगवान आहेत. नेहमी सत्य बोलावे पण त्याच बरोबर आपल्या बोलण्यामुळे इतरांचे मन ही दुखावले जाणार नाही, याची ही आपण काळजी घ्यावी, असा मोलाचा संदेश त्यांनी दिला.

अहिंसा 'अहिंसा परमोर्धर्म' अहिंसेचा संदेश देताना भगवान महावीर म्हणतात 'जगा आणि जगू दया' महावीरांच्या अहिंसेचे शास्त्र वापरून महात्मा गांधीनी भारत देशाला स्वातंत्र्य मिळवून दिले.

अस्तेय या महाव्रतानुसार कोणतीही वस्तू असो, मग ती लहान किंवा मोठी विचारल्या शिवाय होऊ नये.

ब्रम्हर्चय हे उत्तम तप, नियम, ज्ञान, दर्शन, चारित्र्य, संयम आणि विनय यांचे मूळ आहे.

उपरिग्रह या महाव्रतानुसार, आवश्यकतेनुसारच वस्तूंचा संग्रह करावा. महावीरांनी स्वतः असीम संपत्ती धन, दौलतीचा त्याग केला. माणसाने मनुष्यधर्मालाच अमृत मानावे, ज्या पैशाच्या मागे धावत आहे, तो तरी वास्तवात विषय आहे, असे ते म्हणतात. त्याग, प्रेम, करुणा, सदाचार, सयंम हे त्यांच्या प्रवचनाचे सार आहे.

येथे मला एक मुद्दा सांगायचा आहे की, या महावीरांच्या सर्व विचारांची गरज आहे. असे म्हणायची नेमकी वेळ संयोजकावर का आली? विचार केला आणि लक्षात आले २१ व्या शतकात जगात स्पर्धा वाढली जिकण्यासाठी लोकांमध्ये इश्या निर्माण झाली. त्यामुळे तिरस्कार वाढला लोकांमध्ये प्रेम, मानवता, आपुलकी संपली आणि हिंसा होऊ लागली. आज समाजात हिंसेची अनेक उदाहरणे पाहायला मिळतात. जसे की अंधश्रद्धा निर्मूलनासाठी कार्य करणारे नरेंद्र दाभोळकर, गोविंद पानसरे यांची हत्या, मुंबई येथील ताज हॉटेल व पुण्यातील जर्मन बेकरी येथे झालेला दहशतवादी हल्ला, निर्भया बलात्कार प्रकरण दिल्लीतील प्रदयुच्छ हत्या प्रकरण अशा अहिंसेचा पाढा वाचत जाईल तितका कर्मीच पडेल.

धर्माच्या नावाखाली दंगली हिंसाचाराने थैमान घातले आहे. धर्मश्रेष्ठत्वावरून मानवजातीच्या कल्याणाचा बुरखा पाघरून मिरवणारे संत, महंताचा वावर वाढला आहे. ज्यांनी आपल्याला जन्म दिला, हे जग दाखवले, त्यांनाच आज वृद्धाश्रमात ठेवले जाते. वडिलोपार्जित संपत्ती मिळवण्यासाठी भाऊ-भावाच्या जीवावर उठला आहे, आपल्याला जे हवे आहे ते मिळवण्यासाठी काही ही

करण्याची तयारी लोकांमध्ये आहे. मग ती हिंसा ही का असेना!

रस्त्याकडे अन्नाचा तुकड्यांसाठी लेकर तडफडून मरायला लागले, त्यावेळी शेजारच्या बिअरबारवर मात्र विद्युत रोषणाई झळकताना दिसायला लागली, ज्यांच्या हाती संस्कारांची शिदोरी असे गुरु तरी आता वर्तमानपत्रात पानोपानी कुणाच्या भूमिकेत दिसतात? सर्वासमक्ष द्रोपदीचे वस्त्रहरण होताना उघड्या डोळ्यांनी पाहणारा समाज आज ही वर्तमानात तसाच आहे. यावरून संस्कारांचा दीप मंदावला आहे, हे कळते आणि मन ही म्हणून लागते -

बाजार सभ्यतेचा भरला खरा।

निघाले विक्रीत सुसंस्कार।

ज्ञान, रंजन सुखाच्या नावाखाली

निघाली ही वरात विकृतीची

भगवान महावीरांनी वयाच्या ३०व्या वर्षी असीम संपत्ती, धन दौलतीचा त्याग करून तपश्चर्या केली. परंतु आजच्या युगात एकतर्फी प्रेमातून मुलीने नकार दिल्यावर तिच्यावर ॲसिड हल्ला केला जातो, म्हणजे युवकांमध्ये त्यागाची भावना नाही.

आज आपण आपापसात झगडत आहोत. कधी धर्म, कधी जात, कधी भाषा, कधी धन, कधी उच्च निच्छता कारणीभूत ठरते. त्यामुळे आपल्यामध्ये एकता नाही. परंतु भगवान महावीरांच्या मनात कोणत्याही धर्माबद्ध राग, द्वेष नव्हता. त्यांच्या दृष्टीने कोणत्याही धर्माचा का असेना त्याचे कल्याण करणे हाच उद्देश होता. धर्म तो असतो, जो विषमता दूर करतो, समता प्रस्थापित करतो. धर्म तो आहे, जो सगळ्यांचे कल्याण करतो.

एलफिस्टन स्टेशनवर झालेल्या चेंगराचेगरीत जो तो स्वतःचा बचाव करण्यासाठी मानवी देहावर पाय ठेवून जीव वाचवण्याचा प्रयत्न करत होता. मग मला सांगा माणूसच माणसाचा राहिला नाही, मग मानवता कुठे दिसतो? अर्थात पायदळी मानवता तुडवली जात आहे. यासाठीच मानवतेच्या दीपस्तंभाची आज गरज आहे.

आज समाजात साने गुरुजींची जागा नाने गुरुजींनी घेतली आणि नाने गुरुजींची जागा शाने गुरुजींनी घेतली कुसंस्काराची, अत्याचाराची, भ्रष्टाचाराची, गटारंगंगा युगान युगे सुरु असताना कवी कुसुमाग्रज सुद्धा बोलून गेले,

जखम आईच्या हृदयातली

युगेयुगे ही वाहत आहे।

गांधी, बुद्ध न महावीर आले

तरीही ती तशीच वाहे ॥

म्हणूनच म्हणावे लागेल झाला असेल सूर्यास्त पण अंधार पडला नाही. आणि हाच सूर्यास्तापूर्वीचा उजेड तुम्हाला आम्हाला प्रज्वलित करावा लागेल. म्हणूनच या मातीतून वर्धमान महावीर,

राजे शिवाजी निर्माण व्हावे लागतील. आजच्या शिक्षणातून बालकवींची फुलराणी, भा. रा. तांबेच्या जीवनविषयीचा दृष्टीकोन, वर्धमान महावीरांचे आचार विचार शिकवणे गरजेचे आहे. मानवतेचा दीप प्रज्वलित करण्यासाठी आजच्या युवापिढीने सुबोधातून बोध आणि बोधातून आत्मबोध घ्यावा हीच अपेक्षा.

आजही समाजात काही लोक हे महावीरांच्या विचार..... वाटवाल करतात. त्यांनी तरी आपल्या सदगुणांच्या प्रकाशाने इतर सर्वांनाही प्रकाशमान करावे. कारण हिरा जरी धुळीत पडला तरी अंधाराची किरण तो कधीच परावर्तित करीत नसतो.

आजच्या समस्त मानव जातीला एकतेच्या, विश्वबंधुत्वाच्या अहिंसेच्या विचारांचा परिस्पर्श होऊन त्यांचे विचार सत्यात उत्तरले पाहिजे. त्यांच्या तत्वज्ञानाला कृतीशीलतेची जोड दिल्यास सुखी समृद्ध जीवनाचा प्रत्यय येईल, यात शंकाच नाही. फिनिक्स पक्ष्याप्रमाणे राखेतून उठून वर्धमान महावीरांच्या विचारांची माळ गळ्यात घातली पाहिजे.

जगाच्या शांततेसाठी भगवान महावीरांचे विचार अनमोल आहेत. अहिंसा हे तर एक वरदानच आहे. समाजातील विकृती दूर करण्यासाठी भगवान महावीरांच्या विचार हे दीपस्तंभच आहेत. म्हणूनच महावीरांचे उपदेशांचे आचरण केले तर

दुःख सांगूरे कुणाला
पाणी डोळ्यात आटले
असे म्हणणारा माणूस आनंदाने गाऊ लागेल
नवल सांगूरे कुणाला
दुःख सारे हेटले
महावीरांच्या उपदेशाने
उंच शिखर लाभले

कल

योगेश शिंदे
(एस. वाय. बी. कॉम)

सपने तो सच होते हैं लेकिन
उसे पुरा करना आसान नहीं होता।
पैदल चलते राहीं को मंजिल,
तय करना आसान नहीं होता।
क्यों की,
कल को देखने वाला हर आदमी
भगवान नहीं होता ।

कल के बारे में सोचते सोचते,
हम आज को भूल जाते हैं।
न जाने किन-किन पलों से
हम युँ ही मुकर जाते हैं।
सागर में डुबकी लगाने वाला,
हर आदमी पास नहीं होता,
क्यों की,
कल को देखने वाला हर आदमी
भगवान नहीं होता।

वक्त के साथ साथ हम भी गुजर जायेंगे
किसे पता कौन सी मंजिल
हम हासिल कर पायेंगे ।
मुसिबत के बिना जीवन आसान नहीं होता,
क्यों की,
कल को देखने वाला हर आदमी
भगवान नहीं होता।

जिंदगी दो पल की है यारों
जीते रहना चाहिए,
हर लम्हे हर पल को जीवन में
समाते रहना चाहिए।
काश...
कल को देखने वाला तरीका
हमारे पास भी होता
लेकिन क्या करूँ...
कल को देखने वाला हर आदमी
भगवान नहीं होता।

प्रवासवर्णन

धनशज गोळके
(पम. झे. पम. सी.)

दंडीची सुरुवात नुकतीच हाली होती. या थेंड वातावरणात दुल्हेतरी ट्रेक ला जावे असा आम्हा भिजाऱ्या मनात विचार आला, ठरले.... ट्रेकसाठी आम्ही जागा शोधू लागलो. आणि आम्हाला कलावंतीच दुर्घाषी माहिती भिजाली. मोठे चढण, सर्वात वर एक उभा कातळ आणि गावतील चवदार जेवण असे आम्ही ऐकले. या दुर्घाषी माहिती नसल्याने आम्ही साद सहादी. या ट्रेक ग्रुपकसून जाप्याचे नवीनी केले. कलावंतीच हा कर्तव्य जबळ प्रयगळ जिल्यातील दुर्घा. या दुर्घाचे मुख्य आकर्षण म्हणजे माध्यावरील सुळळा आणि तिथे जाण्यासाठी कोरण्यात आलेल्या दाढी पायऱ्या. कलावंतीच दुर्घा हा प्रबळ गळाचा टेहळणी दुर्घा आहे. या दुर्घाची उंची २९०० फूट असून या दुर्गाला उंगी असेही म्हटले जाते. रविवारी लकाळी आम्ही मुप बरोबर निघालो. जाण्यासाठी अंदाजे २.३० तास वेळ लागला. पुणे-मुंबई दुर्गाती मार्गावरून आम्ही खोपोली फाटा घेत कर्तव्यला पोहचलो. पुढे थोळ्याच वेळात आम्ही दुर्घाच्या पायऱ्याला आसणाऱ्या ताकुरवारी या बेस गावी पोहललो. गावी पांक करून आणि नाई करून आम्ही ट्रेकला सुरुवात केली.

सुरुवातीचा स्तरा तसा साळक आणि सोया आहे. साधारणता: ३० मिनिटे पालून ज्ञान्यावर खारा ट्रेक सुरु होतो. मुख्य वर्षा सौम्हून आपल्याला जंगलाची बाट धरावी लगते. दुर्घावर जाण्यासाठी मध्ये एक छोटे पठार आहे. ते पार करेपर्यंत तसा काही त्रास होत नाही. पण पुरुष सर्व रस्ता चढणाचा आहे. माती, लिंबू सरबत आणि काकडी घेऊन बसलेले दिसतात. इथून एकेदिकमणी तरी आपण याचा आस्वाद घ्यावा करार ती घव काही निराळीव आहे. मुख्य चढण सुरु होतना एक छोटेसे गव आहे. इथे उत्तम जेवणाची सौम्य घपलवू आहे. जाताना तुम्हाला तुमच्या पसंतीचे जेवण

इथे सांगावे लागते. गावातून पुढे गेल्यावर ठिसूळ दगड आणि झाडे यांनी भरलेला रस्ता आहे. साधरणत: २० मिनिटे हा भाग पार करण्यासाठी लागतात. पण वरुन आधीचे लोक खाली येत असतील तर वेळ जास्त लागू शकतो. वर गेल्यावर मुख्य कातळ सुरु होते. याचा कातळावर अतिशय सुंदररित्या पायच्या कोरण्यात आल्या आहेत. वर जाताना अतिशय सावध रहावे लागते. एकावेळेस एक जण वर व एक जण खाली येऊ शकेल इतकीच जागा या पायच्यावर आहे. दोन्ही बाजूला खूप दरी. पण यामुळे एक वेगळीच मजा येथे आपल्याला अनुभवता येते. साधारणत: १० मिनिटे चढून गेल्यावर समोरच एक कातळी सुळका आहे. त्यावर एक भगवा आपल्याला फडकताना दिसतो. त्या सुळक्यावर चढण्यासाठी एक अतिशय अरुंद अशी दगडी फट आहे. यातून वर जाणे तसे जिकरीचेच. पण वर गेल्यावर तिथून दिसणारा निसर्ग सौंदर्याने भरलेला आहे. या सुळक्यावर समोरच प्रबळ गड दिसतो. इथे अंगावर शहारे आणणारा वारा आणि खोल दरी यामुळे या ट्रेकचे आणि वर येताना केलेल्या मेहनतीचे सार्थक होते.

वर चढून पोटात कावळे ओरडत होते. आम्ही सर्व भराभर खाली गावात आलो. इथे शाकाहारी व मांसाहारी असे दोन्ही पदार्थ मिळतात. आम्ही मांसाहारावर ताव मारला. तिथली तांदूळाची भाकरी, रस्सा, आणि भात याची चव आजही माझ्या तोंडाला पाणी आणते. पोटभर जेवून आम्ही जरा आराम केला आणि परतीच्या प्रवासाला लागलो. साधाणत: १ तासात आम्ही पुन्हा पायथ्याशी पोहचलो. गाडी तयारच होती. सर्व गाडीत बसलो आणि पुण्याकडे निघालो. येताना सर्व दमलो असल्याने झोपलो होतो.

हा ट्रेक करताना एका गोटीचे अतोनात वाईट वाटले ते म्हणजे दुर्गाची अवस्था. दुर्गावर येणाऱ्या पर्यटकांनी येथे ठिकठिकाणी प्लास्टिक टाकले आहे. पाण्याच्या बाटल्या आणि खाण्याच्या पाकिटांचा खच येथे आहे. आपणच आपल्या इतिहासाचा अपमान करत आहोत असे मला वाटले.

आयुष्य म्हणजे काय असतं
देवाने दिलेलं एक देणं असतं
कस जगायच, काय घडवायचं
ते आपल्या हातात असतं...

आयुष्य म्हणजे काय असतं
आयुष्य हे स्वःलिखित पुस्तक असतं
हा... मात्र ते सांभाळून लिहायचं असतं
कारण चूक पुसायला इथे साधन नसतं.

मला कळालेल्या आव्यूष्याचा अर्थ

सायली गोरड
(टी. वाय. बी. कॉम)

आयुष्य म्हणजे काय असतं
आयुष्य एक सुवर्णसंधी असते
स्वतःला सिद्ध करण्याची
धडपडलात तरी उभ राहणं सोडायच नसतं

आयुष्य नुसतं सुखदुःखाचं पॅकेज नसतं
प्रेमाचं सोंग करारे अनेक असतात
पण स्वतःवर प्रेम करत दुसऱ्यालाही जपणं
यातचं खर सुख असतं

कोलमळून पडण्यासाठी आयुष्य नसतं
दिलखुलास जगणं हे मनाचं तारुण्य असतं
दुसऱ्याचा आनंद मन मोहून टाकतो
ऋणवेल जपणं म्हणजे खर आयुष्य असतं

कोण म्हणतो भृष्टाचार संपूर्ण शक्त नाही?

श्रेया फुलसुंदर
(एस. वाय. बी. कॉम)

अमेरीकेतील ८-९ महिन्याच्या वास्तव्याने दोन महान लोकशाहीतील फरक जाणवला. एकात सामान्य मनुष्याला केंद्रबिंदू मानलेले आहे. सामान्य मनुष्याच्या मूळभूत गरजा व इतर जास्तीत जास्त गरजा मागविण्याचा व तो सुखी रहावा यासाठी सामान्य मनुष्य कोण हा मोठा प्रश्न निर्माण केलेला आहे.

हजार वर्षांच्या गुलामीनंतर सुद्धा आपला देश स्वतंत्र करता आला, संस्कृती जतन करता आली त्यासाठी हजारो लोकांनी हौतात्म्य पत्करावे लागले. परंतु दुर्देव या देशाचे की, मिळालेले स्वातंत्र्य जतन करता आले का? आपण जे जीवन जगत आहोत त्यास खरेच स्वातंत्र्य म्हणता येईल का?

६५ वर्षापूर्वी मिळालेले स्वातंत्र्य, मिळाल्यानंतर निर्धर्मी व लोकशाही प्रणालीचा स्वीकार करण्यात आला. अमेरिकेत प्रत्येक प्रेसिडेंटच्या काळात लोकशाहीची त्यावेळेनुसार व्याख्या प्रचलित आहे. परंतु आपल्या देशात लोकशाहीची कोणतीच व्याख्या पाहण्यात किंवा वाचण्यात कधी आली नाही. येणार कुटून? कारण लोकशाहीचा पुरस्कार केला परंतु लोकशाही खाच्या अर्थाने अस्तित्वात आणण्यात कोणत्याच सरकारने अद्यापर्यंत प्रयत्न केलेला नाही किंवा चुकुनही त्याचा उच्चार कधी केलेला नाही. लोकशाहीची अब्राहम लिंकनची व्याख्या लोकांचे, लोकांसाठी, लोकांनी केलेले राज्य म्हणजे लोकशाही ही जगात सर्वसामान्य आहे. या व्याख्येनुसार आपल्या देशातील लोकशाही या व्याख्येत कुठेच असत नाही.

लोकांनी ५ वर्षात निवडणुकीत एकदा प्रतिनिधी निवडून दिले की, लोकशाहीच्या व्याख्येच्या ५ वर्षांसाठी शेवट झाला म्हणून समजा. निवडणुकीसाठी लागणारा काळ म्हणजे लोकशाहीचा काळ तो असून असून किती असतो. फारतर ५ गुणिले ३६५ दिवस मध्ये ५-६ तास.

बाकीच्या काळात कोणकोणत्या शाही चालतात. त्यांना एकच नाव देणे अवघड आहे, परंतु लोकशाही तर नक्कीच नाही.

८-९ महिन्याच्या अमेरिकेतील अभ्यासाने हे निश्चित केले की, आपल्या देशात लोकशाहीची व्याख्या पूर्ण झालेले नाही फक्त व्याख्या पूर्ण केल्याने संपूर्ण शकतात. लोकशाहीची व्याख्या पूर्ण करणे म्हणजे लोकांना लोकशाहीचा म्हणजे मतदानाचा असणारा पूर्ण हक्क देणे म्हणजेच पूर्ण मालकी हक्क देणे म्हणजे मत देण्याचा हक्क, नकाराधिकाराचा हक्क, परत बोलविण्याचा हक्क कायमचा बहाल करणे. मतदानाचा हक्क दुसरे तिसरे काही नसून त्यांना दिलेली एक जादूची कांडी आहे. परंतु ती कांडी जादू तेव्हाच दाखवू शकेल जर तिच्यात जादूई शक्ती असेल, ती नेहमीच चार्ज असेल व जर ती नेहमीच चार्ज असेल तर तिची शक्ती, तिचा प्रकाश काय करू शकणार नाही? करोडो अशा जादूच्या कांड्या एकच वेळेस जर प्रज्ञलित असल्या तर त्या पार्लमेंटच विधानसभेच्या भिंती हलवून सोडल्या शिवाय राहणार नाहीत, भ्रष्टाचाऱ्यांच्या खुर्च्यांच्या तंगझऱ्या तोडून टाकतील, त्यांच्या पायाखालची जमीन निघून जाईल. त्यांना कळून येईल की, आपले दिवस भरलेले आहेत, या देशाचा खरा राजा झोपेतून जागा होत आहे.

थोडक्यात या जादूच्या कांड्या ज्या भ्रष्टाचाराच्या राक्षसाने ६५ वर्षांपासून सामान्य मनुष्याला सळोकीपळो करून सोडलेले आहे. त्याला सहज देशातून बाहेर घालवू शकतात. करोडो लोकांची एकच आरोळी लोकशाहीची व्याख्या पूर्ण करा किंवा लोकशाही आहे सिद्ध करा. जनतेला सर्व यातना पासून मुक्त करू शकतो. कारण सरकार हे सिद्ध करूच शकत नाही व त्याच्याकडे हा हक्क बहाल करण्या शिवाय दुसरा पर्यायच असू शकत नाही. येथे बाप दाखव नाहीतर श्राद्ध कर अशी परिस्थिती सरकारची होऊन जाणार. एखाद्या महान देशभक्ताने जर ही पताका खांद्यावर घेऊन जनतेला विश्वासात घेऊन जर हा मंत्र उच्चारला, प्रोत्साहित केले तर पडलेली ठिणगी देशाला बदलायचे महान कार्य करू शकते.

रामलिला मैदानावर जनलोकपालचे बिल पास करून घेण्यासाठी आण्णांच्या उपोषणाने सर्व भारत हलवून सोडला होता. परंतु त्यात पुष्कळ मुद्दे असल्यामुळे सरकार त्याची हवा काढण्यात यशस्वी ठरले. त्यांना आपल्या खुर्चीपुढे सर्व काही नगण्य वाटत आलेले आहे. ज्याचा परिणाम आज आपण अशा परिस्थितीला पोहोचलेलो आहोत व हिच पद्धत चालू राहिली तर पुन्हा कधी खरी गुलामी येईल सांगणे अवघड आहे. जादूची कांडी वाचल्याशिवाय समजणार नाही.

भारतीयांनो खडबडून जागे व्हा व एकाच आरोळीने भारताला बदलून टाका. तुम्हीच मालक आहात या देशाचे हे भ्रष्टाचाऱ्यांना दाखवून द्या. लोकशाहीचा जादूच्या कांडीचे हक्कदार आम्ही आहोत व त्या करोडोंच्या संख्येत आहेत. आम्ही आपल्या देशात आणखी भ्रष्टाचार खपवून घेणार नाही!

नार्सिस्सस आणि 'सेलफी'

संतोष शेण्ड
(विभागप्रमुख – वृत्तविद्या विभाग)

नार्सिस्सस ही ग्रीक साहित्यातील व्यक्तिरेखा. नार्सिस्सस हा राजा खूप देखणा होता. पण स्वतःच्याच प्रतिमेच्या तो प्रेमात पडलेला होता. तो महालात असेल तर सतत स्वतःला आरशात पाहात असे. जर उद्यानात गेला तर जलाशयातील स्वतःचे प्रतिबिंब निरखत बसे. तो स्वप्रतिमा-प्रेमी होता. सध्याचे 'सेलफी' वेड पाहिल्यावर या नार्सिस्ससची आठवण येते. जगभरात हे नार्सिस्सस किती असतील? 'गुगल' ने केलेल्या एका जागतिक सर्वेक्षणनुसार ॲङ्ग्राइड सिस्टिम वापरणाऱ्यांकडून प्रतिदिन साधारण नऊ कोटीहून अधिक सेलफी घेतले जातात. मोबाईलवर छायाचित्रे घेणे आता खूपच सोपे झाले आहे. त्यामुळे मोबाईल वापरणारा छायाचित्रे घेऊ लागतो. पण आतापर्यंत समोरचे छायाचित्र घेणारे आपण कधी 'सेलफीश' झालो हे आपल्यालाही कळले नाही. 'नेल्सन' या संरथेने गेल्या वर्षांच्या सुरुवातीला जगभरात केलेल्या एका पाहणीत, मोबाईल कॅमेच्याद्वारे काढल्या जाणाऱ्या एकूण छायाचित्रांपैकी साठ टक्के छायाचित्रे ही फ्रंट कॅमेच्याने, म्हणजेच सेलफीसाठी काढण्यात आलेली असतात, असे आढळले.

'सेलफी' हा शब्द तसा जुना आहे. एका ऑस्ट्रेलियन न्यूज वेबसाईटने 'सेलफी' हा शब्द प्रथम २००२ मध्ये वापरला होता. मात्र २०१२ नंतर हा

शब्द इतका वापरला गेला की, हा शब्द 'वर्ड ऑफ द इयर' म्हणून ऑक्सफर्ड इंग्लिश डिक्शनरीने २०१३ मध्ये जाहीर केला. राजकीय नेत्यांमधेही 'सेल्फी' काढणे हा प्रेमाचा भाग बनले. दोन राजकीय 'सेल्फी' विशेष चर्चेत राहिले. अमेरिकेचे तत्कालीन अध्यक्ष बराक ओबामा यांनी ब्रिटन व डेन्मार्कच्या पंतप्रधानांसमवेत डिसेंबर २०१३ मध्ये घेतलेला 'सेल्फी' अमेरिकन प्रसारमाध्यमांत चर्चेचा बनला. त्यानंतर पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी चीनचे पंतप्रधान ली किंग यांच्याबरोबर २०१५ मध्ये घेतलेला 'सेल्फी' सर्वांत शक्तिमान सेल्फी म्हणून गाजला.

'सेल्फी'च्या चर्चेबरोबरच त्याच्या अर्थकारणाचीही चर्चा जोरात सुरु आहे. स्वप्रतिमेच्या प्रेमाला खतपाणी घालण्याचे काम केवळ मोबाईल कंपन्याच नव्हे तर सोशल मिडियांशी संबंधित कंपन्याही घालत आहेत. सेल्फीशी निगडित साधनसामग्रीचे अर्थकारण २०२५ मध्ये ६.४ अब्ज डॉर्लर्सपर्यंत पोहोचलेले असेल, असा अंदाज आहे.

स्वप्रतिमेच्या प्रेमात पडलेल्यांना अपघात होण्याचे प्रमाणही लक्षणीय आहे. मनुष्यबळ विकास मंत्रालयाने जाहीर केलेल्या माहितीनुसार, २०१४ ते २०१६ या तीन वर्षात देशभरात ७६ जण सेल्फी काढण्याच्या नादात प्राण गमावून बसले. सेल्फी काढण्यासाठी केले जाणारे टोकाचे साहस व बेसावधपणा ही या अपघातामगील मुख्य कारणे आहेत.

सेल्फीच्या या वाढत्या प्रेमामुळे साहजिकच 'सेल्फी' हा नवमाध्यमांसाठी अभ्यासाचा विषय बनला आहे. पुण्यात नोव्हेंबर-डिसेंबर २०१७ मध्ये एक पाहणी करण्यात आली. या पाहणीत मोबाईलवरून काढलेल्या छायाचित्रांपैकी प्रमाण सत्तर टके आढळले. याचाच अर्थ असा की, पुण्यात मोबाईलवरून काढलेल्या दहा छायाचित्रांपैक सात छायाचित्रे सेल्फी असतात. अर्थात यातही ग्रुप सेल्फी काढण्याचे प्रमाण अधिक आहे.

पुण्यातील १६ ते ४५ वर्ष वयोगटातील शंभर प्रतिसादकांची पाहणी केली. यात पन्नास स्त्रिया व पन्नास पुरुषांचा समावेश होता. या सर्वेक्षणातील काही रोचक बाबी पुढीलप्रमाणे.

- फ्रंट कॅमेर्याचा उपयोग करून, म्हणजेच सेल्फी काढलेली छायाचित्रे - ७० टके.
फक्त स्वतःचे छायाचित्रे - ४० टके
ग्रुपचा सेल्फी - ६० टके
- संपूर्ण ग्रुपला एका फ्रेममध्ये बसवण्याची समस्या ८७ टके लोकांना वाटते. (यातही ३५ ते ४५ वयोगटातील ७० टके लोकांना ही समस्या वाटते)

- सेल्फीमध्ये चेहरे नीट न येण्याची समस्या ३६ टके लोकांना वाटते. (यातही २५ ते ४५ वयोगटातील ६७ टके लोकांना ही समस्या वाटते)
- प्रतिदिन सेल्फी काढणाऱ्यांचे प्रमाण स्त्रिया - ५८ टके
पुरुष - ४२ टके
- वयोगटानुसार प्रतिदिन सेल्फी काढणाऱ्यांचे प्रमाण १६ ते २५ - ५९ टके
२५ ते ३५ - २४ टके
३५ ते ४५ - १७ टके
- सेल्फी कोणाबरोबर कुटुंबीय, मित्र, सहकारी - ८९ टके
एकटे असताना - ६६ टके
महत्वाच्या ठिकाणांसमोर, कार्यक्रमाच्या ठिकाणी - ६३ टके
- ग्रुप सेल्फीचे औचित्य कौटुंबिक कार्यक्रमात - ८३ टके
मित्रमळींच्या मेळ्यात, कार्यालयीन कार्यक्रमात - ८३ टके
प्रवासात - ६७ टके
पार्टीच्या - ४९ टके
मित्र-सहकाऱ्यांबरोबरची छायाचित्रे सोशल मिडियावर टाकण्यासाठी - २८ टके
- व्यक्तिगत नवा अनुभव सांगण्यासाठी सोशल मिडियावर अपलोड - ८२ टके
- चांगला सेल्फी मिळवण्यासाठी एकाहून अधिक सेल्फी काढण्याचे प्रमाण - ९७ टके
कारणे - छायाचित्रातील पाश्वर्भूमी व्यवस्थित टिप्पण्यासाठी - ४४ टके
सर्वांना एकाच फ्रेममध्ये टिप्पण्याच्या प्रयत्नांसाठी - ६७ टके
योग्य प्रकाशासाठी - ६७ टके
- चांगला सेल्फी कोणता ?
बोलके डोळे - ११ टके
उजळ कांती - ९ टके
नितळ कांती - १४ टके
देखणा चेहरा - २१ टके
वाइड अँगल - २४ टके
सर्व बाबींची सुस्पष्टता - २१ टके

छात्र ख्यालों के मयूरपंच

प्रतिभाशाली महिला

वर्धमान जाती है
कमज़ोर १५ वर्षीय

एक समय था जब हमारे समाज में महिलाओं को हमेशा से घर और बच्चों से जुँगी जिम्मेदारियाँ को सम्मानने तक ही सीमित रखा जाता था। फिर समय ने अपनी कम्बखत बदली और आज महिलाएं हर क्षेत्र में अपनी प्रतिनिधि कम लोहा बना रही हैं। पुरुष प्रधान कहे जाने वाले हमारे समाज में आज महिलाएं पुरुष के कंधे से

कंधा मिला कर चल रही हैं। केवल यही नहीं महिलाओं ने सफलता के नए कीर्तिमान स्थापित किए हैं। उन्होंने न केवल स्वयं को साक्षित किया है, बल्कि आधुनिक समाज में अपनी महत्वपूर्ण भूमिका भी दर्ज की है। आज ऐसा कोई क्षेत्र नहीं जहाँ महिलाएं काम नहीं करती हैं। वे हर क्षेत्र में समर्पित हैं।

समय बदला, समाज बदला, बदल रही है नारी की भूमिका। घर का घूला थोका सम्मानने वाली यह नारी उसी परिवार का सबसे अहम हिस्सा बनकर उभरी है। जहाँ परिवारों में पहले अहम फैसले हुमेशा अकेले पुरुष लेते थे, आज उन्हीं फैसलों में महिलाओं की भागीदारी भी जड़ी है। नेशन कहमारे देश में पितृसत्तात्मक समाज है लेकिन वहीं बात करें अगर वेद्य राज्य की तो वहाँ परिस्थितियों बिलकुल डूसके उल्ट हैं, वहाँ माँ ही घर की पुरुखिया होती है।

इतिहास के पन्ने उठाकर देखें तो महिलाओं के अधिकारों और उनके जीवन स्तर में सुधार लाने के लिए कई समाज सेविकाओं ने अपना योगदान दिया। जैसे महिला अधिकार कार्यकर्ता रमाबाई रानजे, कवियत्री पंडिता रामाबाई, सावित्रीबाई फुले जिन्होंने अंग्रेजों के शासन काल में महिलाओं के अधिकारों के लिए आवाज उठाई। आज के परिवेश को देखें तो इन सभी की मेहनत सफल होती दिखाई देती है। हमारा ये नव भारत, नाईटांगल ऑफ इंडिया यानि कवियत्री और स्वतंत्रता सेनानी सरोजनी नाथ, लौला राय, लिजय लक्ष्मी पंडित सुचेता कृपलानी जैसी और भी कई अद्भुत प्रतिभाओं की देन हैं।

आज महिलाओं ने स्वयं को हर श्रेणी में बेहतर साक्षित किया है। फिर चाहे वो राजनिती हो, खेल का मैदान हो या तकनीकी क्षेत्र। सबसे पहले अगर नात करने राजनिती के भैत्र की तो सबसे पहला नाम आता है हुमारी पूर्व राष्ट्रपती श्रीमती प्रतिभाताई पाटील जी

का। उनके योगदान की जितनी भी तारीफ की जाए कम है। उन्होंने साक्षित कर दिखाया है कि एक महिला न सिर्फ घर-परिवार बल्कि देश तक की कमान सम्मानने में सक्षम है। उनके राष्ट्रपति बनने के बाद आज भारतीय महिलाओं में राजनीती के क्षेत्र में उत्साह देखा जा सकता है। आज वहीं सूखा में

महिलाएं इस क्षेत्र में बढ़-चढ़कर भाग ले रही हैं।

हमारे देश की पहली महिला आई, पी. एस ओफिसर विल्सन बेटी, जिन्हें देख आज भी हर भारतीय का सच्चाई और न्याय पर विश्वास और बढ़ जाता है। १९४५ में उन्हें महिला विरोमणि पुस्तकार और लोड्स ऑफ द ह्यूर की उपाधि से सन्मानित किया गया। इसके अलावा उन्हें बुमन ऑफ द ह्यूर, माहब ऑफ इंडिया अवॉर्ड से सन्मानित किया गया।

बात हो प्रतिभाशाली महिलाओं की तो भला हम स्वर्गीय कल्पना बाबला का उदाहरण लिए दिना कैसे रह सकते हैं। भारतीय मूल की पहली अन्तरिक्ष यात्री जिन्होंने अपने नासा के पहले मिशन में १०.४ मिलियन किलोमीटर का सफर लय किया। उनकी इस उपलब्धि ने हर भारतीय का सिर गर्व से ऊंचा कर दिया।

वहीं बात करें आगर खेल के मैदान की तो सबसे पहले जुबान में नाम आएगा टेनिस प्लेयर सानिया मिर्जा का। अर्जुन अवार्ड और पदमश्री से सन्मानित इस प्लेइंग का खेल में अलग ही बदला है। इसके अलाया पी. टी. उषा के योगदान को भी अनदेखा नहीं किया जा सकता। जो महिला खिलाड़ी आज खेल के मैदान में अपनी प्रतिभा दिखा रही हैं उन सब की आदर्श यह हैं।

एक नारी के हमारे समाज में उनके रूप देख सकते हैं। इन सभी रूप में महिलाओं ने अपनी भूमिका सच्चाई और इमानदारी के साथ बेहतरीन रूप से निभाई है इसमें कोई शक नहीं। आज की नारी का जीवन सिर्फ एक अधीग्नी, माँ या बेटी के रिश्तों तक ही सिपीत नहीं। वह स्थूल की पहचान बनाते हुए सफलता की बुलंदियां छू रही हैं। उनकी भूमिका न सिर्फ उसके परिवार में बल्कि समाज में भी बदल रही है।

भारतीय फौजी - एक शोरदिल

आर्थिक गढ़ा
कला १९८१

“कल्प-कल्प बढ़ाए जा,
खुशी के गीत गाए जा
ये जिंदगी है कौम की,
तू कौम से बनाए जा।”

ये गाने के बोल कितने भाव दर्शाते हैं? एक फौजी भाई की याद दिलानेवाले ये बोल हैं। आज आगर हम सुरक्षित हैं तो सिर्फ और सिर्फ आँखों में तौल लाले खड़े मेरे फौजी भाईयों की बजह से नामुकिन को मुमकिन करने वाले शुरवीर हैं हमारे भारतीय फौजी। हसलिए दुनिया के सबसे लंचे युद्धक्रेत्र जो पुरे संसार में सियाचिन लोधियर के नाम से भी प्रसिद्ध हैं पर भी आज वो तैनात हैं। देशभक्ती के सर्वोच्च कर्तव्य निपाता हैं एक फौजी। वक्त आनेपर देश के लिए जान देने के लिए तैयार हैं फौजी और यही बात उसे आप इन्सान से अलग बनाती हैं क्योंकि आज आगर आप किसी बस या ट्रेन से जाए तो मुश्किल से आपको कोई खुदसे बैठने के लिए जगह देगा, लेकिन आज एक फौजी बिना हमसे किसीको भी नजाने अपनी मौत्यवान जान देने के लिए तैयार हैं।

एक फौजी ना किसी धर्म का और ना ही किसी जात का होता है, वो है तो सिर्फ और सिर्फ भारत माँ का सुपुत्र होता है। बहुत-से फौजी भाई हैं जिनकी कहानियां आपके सामने चोमटे खड़े कर देंगी लेकिन एक बात यकीन से कहता हूँ की आपको उनपर गर्व महसूस होगा। भारतीय आर्मी दुनिया की तिसरी जबड़ी सुख्ता संस्था है पर्योक्त इस प्यारे भारत देश से झटना लगाव होता है कि आगर जान देने की भी नीबत आए तो खुशी-खुशी दे देंगे। आज हमारे भारत के शुरवीरों को मुश्किल से कोई जानता होगा, इसका बड़ा

दृश्य होता है कि हमने वह देश में शुरवीरों का माहूष बस बुझ दिनों के लिए ही होता है। अरुण खेत्रवाल, मेजर सौभी, फिल्ड मार्शल सेंप मनीकर्णी इन बहादुरों को शायद की अपने में से कोई जानता होगा सभी लोग नहीं। सचिन टेंडुलकर, मिल्खा सिंह हन्हें तो सब जानते होंगे तो यही बात कि सबसे जादा ठेव पहुँचती है।

अभी जॉन पॉल जोन्स का एक संदेश आद आया “I have not yet begun to fight!” जिसका अर्थ है मैंने अब तक लड़ना शुरू ही नहीं किया। आगर आप किसी फौजी से मिलने जाओगे तो उसकी आँखों में खुशी के साथ-साथ नभी भी दिख जाएगी। आप किसी ग्रिकेट मैच को देखते बक्त हमारे संघ का कोई खिलाड़ी बाद ना हो इसकी प्रार्थना करते हैं तो अभी रोज सुबह उठने के बाद एक फौजी भाई के सलामत के लिए प्रार्थना करके देखो आपकी यह प्रार्थना बहुत से फौजी भाईयों की जान बचाने की क्षमता रखती है। आज आगर २ करोड़ लोग भी यह प्रार्थना हर दिन करते तो यकीन के साथ कहता है उससे पैदा सकाहात्मकता की बजह से हर एक फौजी भाई सही-सलामत अपने घर जा पाएगा।

एक फौजी जो बस १८ साल की उम्र से कठीन परिक्षम करके देश की सेवा में लगा जाता है, उसके लिए क्या हम हतना भी नहीं कर सकते। जागो और गंभीरता को समझो। आओ देश के लोकों के गुल गाए चले, उसका होसला बढ़ाते चले।

तू शेर-ए-हिन्द आगे बढ़
पत किल्से तू अब उप
काटके दुर्घनो का चर
तू काम दे जनाए जा।

भारतीय नारी का बदलता रूप

मानसी बडाई
(कक्षा १२वीं)

प्राचीन युग से लेकर आज के आधुनिक युग तक भारतीय नारी का रूप काफी परिवर्तित हो गया है। प्राचीन युग की भारतीय नारी के कपड़े, हाव-भाव, रहन-सहन, बात करने का तरीका, काम की जिम्मेदारी, घर संभालने का तरीका तथा आधुनिक युग की नारी का हाव-भाव, कपड़े, रहन-सहन, बात करने का तरीका, काम की जिम्मेदारी, घर संभालने का तरीका तथा अन्य जिम्मेदारीयों आदि बातों में काफी बदलाव दिखाई देता है।

संक्षिप्त में कहा जाए तो प्राचीन युग की भारतीय नारी और आधुनिक भारतीय नारी अपनी-अपनी जगह पर सही हैं। नारी का प्रास प्रथानाता, शहरीकरण, उद्योगानीती, राजनीती, बदलते कानून, शिक्षा में प्राप्ति, अंतर जातीय विषयाएँ आदि के कारण प्राचीन भारतीय नारी कहीं भी गई हैं जिस कारण भारतीय नारी का एक आधुनिक रूप हर्में देखने को मिलता है।

प्राचीन काल की नारी एक ऐसी लड़ी थी, जो अपने बजूद को खो कर अपने पति, बच्चे तथा समुराल के लिए हर दौज का त्याग कर देती थी। घर का काम, पति तथा सास-ससुर की सेवा, बच्चों का पालन-पोषण, रुद्धी परंपराओं का पालन करना, पति की सेवा तथा घर-गृहस्थी संभालना यही प्राचीन भारतीय स्त्री का जीवन था। वह स्त्री अपना भवपन मूलकर अपनी शादी कर समुराल बढ़ा जाती और फिर पति की सेवा, घर-समुराल के काम, बच्चों को उन्नत देना तथा उनका पालन-पोषण करना यही प्राचीन स्त्री का काम तथा यही उसका जीवन और यही उसकी पहचान थी।

आधुनिक काल की भारतीय नारी एक ऐसी लड़ी है, जो अपने बजूद को कायम रखने के लिए सब कुछ अद्यत कुछ भी करने को तैयार है। वह घर का काम कर बाहर कमाने के लिए भी जाती है। बच्चों को दैशार कर स्कूल भी भेजती है, घूमा-फिराकर अपनी जिंदगी के मजे भी लेती है, पति की बराबरी भी करती है, लड़कों के कंधों - से - कंधे मिलाकर चलती है, सोशल मिडिया पर भी अपना जलवा लिखाने में पीछे नहीं रहती। आधुनिक युग में नारी के कपड़े विदेशीय संस्कृति की देन है। मोबाइल का उपयोग बढ़ने से भारतीय नारी का रूप पूर्ण रूप से बदल गया है। अपने कर्तृत्व से पीछे न हटने वाली, लड़कों से बराबरी कर सभी बातों में लड़कों को पीछे छोड़ने वाली आज की लड़ी है। आधुनिक युग में सिर्फ कुछ छोटे-छोटे गाँवों में ही प्राचीन भारतीय नारी देखने को मिलती है, फिर भी उसमें आधुनिक युग की कुछ झलक दिखाई देती है।

प्राचीन युग की भारतीय नारी रुद्धी-परंपराओं के लिए अपनी जान भी देती थी और अब आज आधुनिक युग की भारतीय नारी विधवा हो जाने पर दुसरी शादी कर लेती है। अपने बच्चों की देखभाल कर अपनी जिंदगी का यजा लूटती हुई जिंदगी जी लेती है। आधुनिक युग की भारतीय नारी रुद्धी-परंपराओं का पालन कर अपने जीवन की लकीर को तोड़ने से अच्छा परंपराओं को तोड़कर उससे मिली आजादी से अपनी जिंदगी के मजे लूटना उचित समझती है।

संक्षिप्त में कहा जाए तो प्राचीन युग की भारतीय नारी एक रूप से संस्कारी, परंपराओं को मानने वाली, सभी का आदर करने वाली, लड़कों और अपने में फर्क समझने वाली, आदर करने वाली, बड़ों का सुनने वाली थी। जो अब परंपराओं को तोड़ने वाली, जिसी का आदर न करने वाली, लड़कों और अपने में फर्क न समझने वाली, तेज, किसी का न सुनने वाली में बदल गई है।

अंत में यही सही है कि जिन्होंने हुए बदलाव कुछ-कुछ अच्छे हैं, और कुछ-कुछ बुरे हैं। कुछ बदलाव हमारी परंपराओं की क्षास का कारण भी है।

सोशल मीडिया का युवकों पर होने वाला प्रभाव पूर्व परिणाम ...।

अंकिता शास्त्री (कक्षा १२वीं)

आज का युग सोशल मीडिया के अधिकारों और चमत्कारों का युग है। जीवन के प्रत्येक क्षेत्र में सोशल मीडिया ने क्रांति कर दी है।

बिजली की खोज विज्ञान यानी सोशल मीडिया की एक बहुत बड़ी सिद्धिः है। बिजली आज हमारा भोजन पकाती है। सोशल मीडिया यानी तरह तरह की जानकारी मिलने वाला यंत्र। अनेक काल-कारखाने उसी की शक्ति से चलते हैं। हमारे अधिकांश काम बिजली पर ही निर्भर है। सचमुच, बिजली का यह अधिकार आज के द्वाग में कल्पनाह सिद्ध हुआ है। सोशल

मीडिया के यातायात- संबंधी अधिकारों ने विश्व को छोटा करा दिया है। रेल, मोटर, जलयानों और दहाई जहाजों के जरिए आज हम हुजारों कि, गी. की गात्रा देखते ही कर सकते हैं। समाचार या प्रसारण-संबंधी वैज्ञानिक का अनुसरन वैज्ञानिक के सोशल मीडिया का अधिकार भी बहुत अद्भुत है। ई-मेल के द्वारा पलभर में विश्व के विभिन्न भी कोने में समाचार मैजे जा सकते हैं।

सोशल मीडिया से काफी मनोरंजन मिलता है। सिनेमा यह एक सोशल मीडिया की ही अनुपम देन है। इसका उपयोग मनोरंजन के साथ शिक्षा के लिए भी होता है। सोशल मीडिया के द्वारा देश-विदेश के दूर्शर्य को हम घर बैठे देख सकते हैं। मीडियो द्वारा तो हम जान चाहें जब नन्दपांद फिल्म या अन्य कार्यक्रम देख सकते हैं। विकिरस्का के क्षेत्र में सोशल मीडिया यानी विज्ञान या वैज्ञानिक चमत्कारों में आमूल परिवर्तन कर दिया है। यू.ट्यूब से अनेक जानकारी हासिल की जा सकती है। एकस-रे द्वारा शरीर के भीतरी भागों की छीन-बीन की जा सकती है। इन के प्रसार और प्रचार में इससे बहुत सहायता मिलती है। सचमुच सोशल मीडिया मनुष्य के लिए बरदान सिद्ध हुआ है।

सचमुच सोशल मीडिया के चमत्कार अद्भुत है। सोशल मीडिया मानवजाति के लिए बरदान सिद्ध हो सकता है, शर्त हतानी हो है कि उसका उपयोग मानवहित के लिए किया जाए। एक तरफ उसकी सच्चाई भी है और दूसरी तरफ कुछ भी। लेकिन उसका

उपयोग बहुत संभालकर विद्या जाला तो मनुष्य को अच्छा है या युवकों को अच्छा है। आजकल बहुत सारे अप (Application) आए हैं। What's up, Face book, Instagram वौरा लेकिन उसका उपयोग ध्यान से और संभाल कर करता युवकों की जिम्मेदारी है। आजकल के युवक उसमें हतने पूल मिल गए हैं कि पुछिए ही मत। उनको खाने की भी सूद नहीं छली। सभी ध्यान अपने स्मार्ट फोन में ही लगा रहता है। आज के युवक योवाईल में इतने गुप्त हो गए हैं कि, उनका ध्यान आस-पास के लोगों के तरफ भी नहीं

रहता।

पुराने जमाने लोग शक्तिशाली पवं तंदुरस्त थे बल्कि आज के जमाने छोटे छोटे बच्चों को बचपन में ही नबर दाला गौंगल लगता है। उसका कारण ये है कि वह युवक रध घंटे मोबाईल में व्यस्त हैं, और मोबाईल की लाईट उनकी आँखों को बम्जोर कर देती है।

और एक परिणाम ये है कि, आजकल सभी युवक घर में बैठकर ही अपने सहेलिओं के साथ या मित्रों के साथ बात करते हैं। लेकिन उसका कुछ भी उपयोग नहीं। हम मित्रों को मिलने के लिए उनसे बात करने लिए उसका घर जाते तो हमारी थोड़ी बहुत (Exercice) योगा भी हो जाती है, बैठ-बैठ कर पैर नहीं काम करते फिर अनेक रोगों की जड़त होती है। हमारा चलना फिल्मना बंद हुआ है। सिर्फ एक जागृ बैठकर हमारा आंग शरीर कुछ सालों बाद जल्द ही बम्जोर होगा। ये तो कुछ भी नहीं अब हमारे आनेवाली पीढ़ी कैसी होगी मालूम नहीं।

सिंके के दो पहलुओं की तरह सोशल मीडिया के भी दो पहलु हैं - लाभ और हानि। सोशल मीडिया से लाभ उतना हमारी समझदारी पर निर्भर करता है। आज की स्थिती में सोशल मीडिया की जरूरत नहीं ऐसा नहीं लेकिन जरूरत से जुनकार नहीं किया जा सकता। परंतु उसकी 'आति' नहीं होनी चाहिए।

आदिवासी समाज

बाबा भगवान्
(१८८०-१९५८)

कलम का पेढ़ मौं कलमाई का प्रतीक है और आदिवासी समाज यह संस्कृति निसर्गपूजक है। ऐसा प्रतिपादन ज्येष्ठ साहित्यका मौहन लंडे हन्तोने व्यक्त किया है।

‘आदिवासी’ शब्द का प्रयोग किसी भौगोलिक भेत्र के उन निवासियों के लिए किया जाता है, जिनका उस भौगोलिक भेत्र से इन हितिहास में सबसे पुराना संबंध रहा हो। परंतु संसार के विभिन्न मैं जहाँ अलग-अलग धाराओं में अलग-अलग भौतिकों से आकर लोग लंडे हों उस विशिष्ट भाग के प्राचीनतम अथवा प्राचीन निवासियों के लिए भी इस शब्द का उपयोग किया जाता है। उदा. हिंदून आमेशीका के आदिवासी कहा जाते हैं। और प्राचीन साहित्य में दस्यु, निषाद आदि के रूप में जिन विभिन्न प्रजातियों समूहों का उल्लेख किया गया है।

उनके दृष्टिकोण समसामयिक भारत में आदिवासी माने जाते हैं। आदिवासी के समानार्थी शब्दों में हिंडिजिनस, देवाज, मूल निषादी, जनजाति, वनवासी जंगली, गिरीजन आदि प्रचलित हैं। इनमें से हर एक शब्द के पौछे सामाजिक और राजनीतिक संदर्भ हैं। आदिवासी लोगों का जीवन सरल सादा होता है।

आदिवासी समाज एक ऐसा समाज है कि इस समाज के लोग जंगल वन में रहते हैं। उन्हें कौनसा भी भय नहीं होता। आदिवासी समाज की संस्कृति एक महत्वपूर्ण संस्कृति मानी जाती है। आदिवासी लोगों का जीवन यह कन, जंगल और पशुपक्षी से संबंधित होता है। आदिवासी लोग जंगल में स्थायिक होते हैं। आदिवासी लोग कुलसाया, कलमजाई, दुर्गाबाई, वरसूबाई, कलसूबाई, निसर्ग और पशुपक्षी इन सब कों प्राचीन काल से पूजते आ रहे हैं। इन आदिवासी समाज की संस्कृती बहुत प्राचीन काल से प्रचलित है।

प्राचीन काल से आदिवासी के प्राचीन घर में खल पाया जाता है। खल एक प्रकार का भस्तर्क पिसले का सिलबन्ध हातो है। जिसमें आदिवासी लोक अपनी उपयुक्ता की चीजे पीसा करते थे, जिसमें मिर्च, भस्तर्क, हल्दि, लहसुन, नमक आदि भस्तर्क मिक्स करके पीसे जाते हैं।

आदिवासी समाज के विविध कार्यक्रम होते हैं। इन कार्यक्रम में से हमें एक आद्धा संदेश भिन्नता है। आदिवासी समाज यह भीमाशंकर इस परिसर में स्थायिक है। इस परिसर में हमें बहुत आदिवासी लोग हमें लिखा है देते हैं। इनके जंगलों, बनों में विविध प्रकार के कार्यक्रम करके वह अपना मनोरंजन करते हैं और आनंदित रहते हैं।

हमें आदिवासी समाज की फ़ैला, लेक्षीत, इनका सूखन परिवार और निरीक्षण करने की जरूरत है। भूमिका, जंगल, वन, हन सबसे जु़ब्द आदिवासी लोगों का जीवन होता है। अधिकतर आदिवासी संस्कृति के प्राथमिक धर्मालय पर जीवनशायल बसते हैं। वे सामान्यतः बैत्रीय समूहों से रहते हैं और उनकी संस्कृति अनेक दृष्टियों से स्वयंपूर्ण रहती है। इन संस्कृतियों में ऐतिहासिक जिज्ञासा का अभाव रहता है। नामर संस्कृति से दूर और अलिंग रहनेवाले संबंधित प्रदेश के मूल के रहिवासी भूलभू आदिवासी, बहुत आदिवासी लोग यह गढ़ वाले पर्वतों पर रहते हैं। इन को गिरीजन बोला जाता है। एक-एक आदिवासी जमात एक विशिष्ट भूमिका में रहती है और वह भूमिका भौतिक के दृष्टि से प्रगत समाज के प्रदेश के निसार छोटा होता है। एक-एक आदिवासी जमात वह एक-एक विशिष्ट भाषा और बोली होती है।

आदिवासी भेत्र और समाज में निसर्गपूजा और जामू इन क्रिया में बहुत महत्व होता है। आदिवासी लोग प्राणी, बैल इन के माध्यम से देती करते हैं। आदिवासी लोग अलंकार पेहनते हैं और उनके साथ वह अपना शरीर भी गौंदते और डग देकर उसमें अला-अला चित्र भी निकालते हैं।

आदिवासी संस्कृति यह एक प्राचीन संस्कृति है, ऐसा माना जाता है। वे सामान्यतः बैत्रीय समूहों में रहते हैं और उनकी संस्कृति अनेक दृष्टियों से स्वयंपूर्ण रहती है। इन संस्कृतियों ने ऐतिहासिक जिज्ञासा का अभाव रहता है तथा उपर की धोड़ी ही पौदियों का दशार्थ इतिहास फ़ूमशः विश्वदातियों और पौषाणिक कथाओं में मिल जाता है। सीमित परिधि तथा लघु जनसंख्या के कारण इन संस्कृतियों के रूप में स्थिरता रहती है। किसी एक काल में होनेवाले सांस्कृतिक परिवर्तन अपने प्रभाव एवं व्यापकता में अपेक्षाकृत सीमित होते हैं।

इस आदिवासी समाज को बहुत लोगों ने विरोध किया परं यह समाज कभी भी हिंसा न हासा। ऐसे समाज के लोग हमें सब समाज ने दिखाई देते चाहिए। आदिवासी लोग सामान्य लोगों की तरह ही अपना जीक्षण जीते हैं। पर हनका जीवन जंगल, पशुपक्षी, प्राणी इनसे निगड़ित होता है। यह निसर्गपूजक आदिवासी समाज को मेच सलाम।

एक तौर एक समाज।
सारे आदिवासी एक समाज ॥

शहीद भगत सिंह

पुष्प लाली
(कक्षा १२ वी)

सरदार भगतसिंह का नाम अमर शहीदों में प्रमुख रूप से लिया जाता है। भगतसिंह का जन्म २८ सितंबर १९०७ को पंजाब के जिला लायलपूर में आग गांव (जो आजी पाकिस्तान में है) के एक दैशमक्त सिख परिवार में हुआ था, जिसका अनुच्छूल प्रभाव उन पर पड़ा था। उनके पिता का नाम सरदार विश्वन चिंह और माता का नाम विद्यावती कौर था।

भगतसिंह के जन्म के बाद उनकी दादी ने उनका नाम 'मागो वाला' रखा था जिसका भटाला होता है, 'अच्छे भाष्य वाला'। बाद में उन्हें 'भगतसिंह' कहा जाने लगा। वह १४ वर्ष की आयु में ही पंजाब की क्रांतिकारी संस्थाओं में कार्य करने लगे थे। डी.ए.वी. स्कूल से उन्होंने नौकी भी परीक्षा उत्तीर्ण की। १९२३ में इंटरनीडिएट की परीक्षा पास करने के बाद उन्हें विवाह वर्षण में बांधने की तैयारीया होने लगी तो वह लाहौर से भागकर कानपुर आ गए। फिर देह की आवादी के लिए जिस साहस के साथ शक्तिशाली गिटिश सरकार का मुकाबला किया, वह युवकों के लिए हमेशा ही एक बहुत बड़ा आदर्श बना रहे थे।

भगतसिंह को हिंदू, जदू, पंजाबी तथा अंग्रेजी के अलावा बांगला भी आती थी। जो उन्होंने बटुकेश्वर दत्त से सीखी थी। जेल के

व्यक्त किया था।

अमृतसर में १३ अप्रैल १९१९ को बुध जालियांवाला बाग हत्याकांड ने भगतसिंह की सोच पर इतना गहरा प्रभाव डाला की लाहौर के नेशनल कॉलेज की चढ़ाई छोड़कर भगतसिंह ने भारत की आजादी के लिए नौजावान भारत सभा की स्थापना की।

काकोरी कांड में रामप्रसाद बिस्तिल सहित ४ क्रांतिकारियों को फांसी और १६ अन्य को कारावास की सजा दी गई। इससे बैचेन होकर भगतसिंह ने चन्द्रघोषर आजाद के साथ उनकी पार्टी हिन्दुस्तान रिपब्लिकन एसोसिएशन से चुड़ गए और उसे एक नया नाम दिया, 'हिन्दुस्तान सोशलिस्ट रिपब्लिकन एसोसिएशन' इस संगठन का उद्देश्य सेवा, त्याग और पौड़ा छोल सकने वाले नवयुदक तथा वक्तव्य बनाया था।

हम इससे यह सीख गिलती है कि अपने जिंदगी का एक उद्देश्य होना चाहिए और वह पूरा करने के लिए किसने भी कह हो वह करने ही चाहिए।

सच कहूँ अब येरा यही
दिल नहीं लगता है...

अल्पावधी दुनिया में
कोई जिंदा जलता है,
तो किसीको जिंदा
जलाया जाता है।

दिन दहुँ इस दुनिया में
अत्याचार होता है,
यह देखकर सरकार राज
अर्थ मुंदकर सोता है।

झलने बड़े देश में
जासिर ही ऐश बनता है,
लोटा गरीब भज बूढ़ी से
उर-उर के मरता है।

पता नहीं आज की जनता पर
अपना बश नहीं चलता है,
लोकतंत्रवाले इस देश में
इन्साफ कहीं मिलता है।

सच कहूँ अब येरा यही
दिल नहीं लगता है...

सच कहूँ अब मेरा यही
दिल नहीं लगता है...

सच कहूँ

लाली हिंदू
(कक्षा ११वीं)

सोशल मीडिया एक बिमारी

श्रावणी गुजर
(कक्षा ११वीं)

चेहरे पे फेसबुक सी रैनक है
दिल बहँटाप हुआ जा रहा है।
समाज से कटकर,
इंसान सोशल हुआ जा रहा है

आजकाल के हमारे जैसे युवाओं की यही हालत है। सामने बैठे इंसान से बात करने से ज्यादा हमें सोशल मीडिया पे अपडेट रहना अच्छा लगता है। हाँ, चार लोगों के साथ बैठकर भी लोगों के साथ नहीं होते। सभी लोग अपने अपने फोन में बात करने में व्यस्त होते हैं। हमें सामने बैठे दोस्त से ज्यादा ऑस्ट्रेलिया और लंडन के फेसबुक के दोस्त अच्छे लगते हैं। सामने बैठे दोस्त से बात करने से ज्यादा फेसबुक पर बात करना हमें अच्छा लगता है। लेकिन असल में जब हमें जरूरत होती है तो एक दोस्त काम नहीं आते। मुसिबत के बक्त काम न आये ऐसे लाख दोस्त भी किस काम के? हमें सोशल मीडिया से अलग होकर जरा सामने बैठे लोगों से भी बात करनी चाहिये। वर्हीं लोग मुसिबत में हमारी मदद करते हैं। हमारे जन्मदिन पर फेसबुक पर हमें बहुत लोग बधाईयाँ देते हैं। लेकिन किन लोगों को सच में हमारा जन्मदिन याद होता है? और हम तो बड़े खुश होते हैं कि इन्हें लोगों ने हमें बधाईयाँ दी। हमारा जन्मदिन सब में तो सिर्फ हमारे परिवार को और हमारे सच्चे दोस्तों को याद होता है। हमें सोशल मीडिया से टाईम निकाल के इन लोगों को भी बक्त देना चाहिये।

एक इंडियन सर्वे में ऐसा पता चला है कि अधिकतर युवा लोग सोशल मीडिया पर ज्यादा भरोसा करते हैं। यह सर्वे फोर्टिस्ट हेल्थकेअर के मेंटल हेल्थ एंड बिहेवियर के विभाग से हुआ है। इस सर्वे में ऐसा भी सामने आया कि १३-१८ के उम्र के लोगों में ज्यादा बीमारी का और ज्यादा मोटापे का प्रमाण पाया गया है। युवा लोगों में फोन पर खेलने का प्रमाण ज्यादा है, इसिलिए वो लोग मैदानी खेल कम खेलते हैं। मोटापे की वजह से लोगों को बहुत सी बिमारियों का सामना करना पड़ता है। आजकल के युवाओं में

मधुमेह और हाई ब्लड प्रेशर का प्रमाण ज्यादा पाया गया है। सोशल मीडिया के कारण शरीर पर भी बहुत बुरा असर होने लगा है।

एक इच्छा से कुछ नहीं बदलता,
एक निर्णय से थोड़ा कुछ बदलता है,
लेकिन
एक निश्चय से सबकुछ बदलता है।

यह सब ध्यान में रखकर हमें इन सबसे बचने के लिये मैदान पर खेलने जाना चाहिये। लोगों के साथ बक्त बिताना चाहिये। सोशल मीडिया जितना अच्छा है उतना बुरा भी है यह हमें समझना चाहिये और आगे होने वाले परिणामों से बचना चाहिये।

जिस तरह सोशल मीडिया के दुष्परिणाम वैसे ही अच्छे परिणाम भी है। हम हमारे देश के बार भी अच्छे दोस्त बना सकते हैं। ऐसा कहा जाता है कि आज दुनिया में सफल होने के लिए मनुष्य को जागतिक स्तर का सामान्य ज्ञान होना चाहिए। समय के साथ चलने में सोशल मीडिया हमारी बहुत मदत करता है।

हमें अन्य देशों में चल रहे विविध वैज्ञानिक संशोधन, साथ ही जागतिक बाजार की तरक्की के बारे में पता होना चाहिए। आजकल किसी भी क्षेत्र में जाओ हमें हर क्षेत्र का ज्ञान होना जरूरी है। सोशल मीडिया की वजह से हम पुरे संसार में अच्छे मित्र बना सकते हैं। साथ ही सोशल मीडिया की वजह हम देश के बाहर हो रही कुछ महत्वपूर्ण घटनाओं के बारे में जान सकते हैं। हमे अगर कोई बात अच्छी ना लगे तो हम उसके विरुद्ध पुकार लगा सकते हैं। अगर वह बात सही होती है तो बाकि लोग भी हमारी आवाज के साथ उनकी आवाज जोड़ देते हैं और इस तरह से कई बदलाव हो सकते हैं। सोशल मीडिया से कई परिवारों को उनके परिवार के खोए हुए सदस्य वापस मिल गए हैं। सोशल मीडिया से कई क्रांतियाँ भी हुई हैं।

सोशल मीडिया हमारे जीवन में बहुत महत्वपूर्ण स्थान रखता है पर उसका अति उपयोग टालना चाहिए।

लडाई हुई शरीर के अंगों मे,
शुरुआत कर दी पैरों ने जमके,
धमक कर बोले पैर गड़के,
चाहे लाना हो लझू या पेढा,
न जाने हर जगह हम क्यों भटके॥

सहकार

कुनाल शेवाळे

पैर बोले जोर-जोर से,
हम चीजें ढूँढकर लाते दूर से,
हाथ उसे थाम लेतें झट से,
मुँह चट कर जाता हैं फट से॥

पैरों ने चलना रोक दिया,
अपना काम छोड़ दिया,
पैरों की देखी औरो को सुझी,
उनकी बुदूधि अज्ञान से बूझी ॥

सभी अंगों ने ठान लिया,
काम करने से इनकार किया,
शरीर की दशा सुस्त सी,
अंगों को हुई बैचनी सी॥

तब पेट जोर से हसकर बोला ,
सहकार से खुलेगा बैचैनी का ताला,
सभी ने मिलकर मार्ग निकाला,
खाना बनाकर पेट में डाला॥

भारतीय नारी का बदलता रूप

अक्षता झेंडे

(११वीं सायन्स)

“खूप लड़ी मरदानी, वो तो झाँसी वाली रानी थी।”

यह कहावत आपने सुनी होगी। क्या यहीं सिर्फ नाहीं की पहचान है? मदर टेरेसा, किरन बेदी, कल्पना चावला, इंदिरा गांधी, सावित्रीबाई फुले यह नारी के अलग-अलग चेहरे हैं। प्राचीन काल में नारी का बहुत शोषण होता था। बचपन में लड़कियों की शादी करना, पति के मृत्यु के बाद केश वपन करना, या पति के साथ सती जाना। इतरा सेहकर भी नारी सब कुछ सहती थी। वो अशिक्षित थी। उनके अंदर आत्मबल नहीं था। वो निडर नाहीं थी। अन्याय के विरुद्ध आवाज उठाने के लिए सक्षम नहीं थी। इसीलिए उनका बार बार शोषण होता था।

आज की बदलती हुई नाहीं कठिन समय में भी नहीं डरती और संकट का मुकाबला करती हैं। आज की नाहीं पुरानी पिढ़ी की तुलना में बहुत आगे बढ़ चुकी है। सब क्षेत्रों में चिकित्सक, इंजीनिअर, ज्योतिषी, अंतरिक्ष यात्री, आर्किटेक्चर, पुलिस अधिकारी, लेखक इस सब क्षेत्रों में आगे जा चुकी हैं। नारी के बिना पुरुष का कोई अस्तित्व नहीं है। वो माँ, बहन, पत्नी, बेटी ये सब रिश्ते वह अच्छी तरह से निभाती हैं। एक स्त्री अपने पती के लिए, अपने बेटे के लिए, अपनी कुलपरंपरा के लिए अपना सब कुछ उन पर कुर्बान करती हैं। आज की नाहीं पुरुषों के साथ कंधे से कंधा मिलाकर आगे बढ़ती हैं। आज की नाहीं अंतर्राष्ट्रीय स्तर पर खेल में आगे जा चुकी हैं, जैसे सानिया मिर्जा, साइना नेहवाल, इतना ही नहीं आज की नाहीं दंगल में भी आगे जा चुकी है। आज की नारी अपने अधिकारों के लिए संजक होने लगी हैं। आने वाले समय में भारतीय सरकार द्वारा महिलाओं के लिए उनके कार्यक्रम एवं योजनाओं का संचालन हो रहा है।

सोशल मीडिया पर घटक

राहूल गोदुखडे

(एफ. वाय. ज्यु. कॉलेज)

आज का यह वैज्ञानिक युग मोबाईल, इंटरनेट और सबसे महत्वपूर्ण सोशल मीडिया से भरा हुआ है। इस सोशल मीडिया से लोग पास तो जरुर आ गए हैं, लेकिन जो लोग हमारे दिल के बहुत करीब हैं; जैसे कि हमारे माता-पिता, भाई-बहन उनके साथ बात करने के लिए भी हमारे पास समय नहीं है।

फेसबुक, टिकटर, व्हॉट्सॅप से मिलों दूर बैठे दोस्त से हम बात कर सकते हैं। इंटरनेटद्वारा किसी भी चीज की जानकारी निकाल सकते हैं; लेकिन इस सब लाभों का इंसान गलत तरीके से इस्तेमाल कर रहे हैं। आज-कल अकाउंट हॉकिंग, फेक अकाउंट्स, जैसे सायबर काइम आए-दिन बढ़ रहे हैं। हर एक व्यक्ति इस सोशल मीडिया का आदी हो गया है। लोग घंटे-घंटे मोबाईल तथा कम्प्युटर पर लगे रहते हैं।

इस सोशल मीडिया की वजह से युवा पीढ़ी को बहुत हानियाँ पहुँच रही है। सोशल मीडिया की वजह से मैदानी खेल का नामोनिशान मिट गया है। ‘ब्लू शार्क’ जैसी गेम की वजह से बहुत से लोग डिप्रेशन में चले गए हैं और कुछ लोगों ने आपनी जान गँवाई हैं। इस सोशल मीडिया की वजह से बहुत से सारीरिक हानियाँ भी होती हैं; जैसे चश्मा लगाना, पीठ दर्द, मानिसक संतुलन खोना, आदि।

सोशल मीडिया युवकों के जिंदगी का अन्न, वस्त्र, और घर जैसा चौथा मूलभूत घटक बन गया है। उन्हें सोशल मीडिया से बाहर निकालकर बाहरी दुनिया भी देखनी चाहिए।

सोशल मीडिया का युवकों पर होनेवाला परिणाम

क्या है यह सोशल मीडिया?

और क्यों पड़ी है पैछे दुनिया?

सोशल मीडिया है एक बिमारी

पर इकट्ठा करती है दुनिया सारी।

इसकी प्रगती का कारण है युवक
जिसके है हम सिर्फ दर्शक।
दिन-राज होते हैं हम इस पे
सुनाते हैं सबको हमारे किस्से ॥

बिना मिले, मिल जाते हैं हमारे यार
फोटो डालते हैं “हमारी नई कार!”
घंटे इसपर जाते हैं गुजर,
पर नहीं हटती है हमारी नज़र॥

पढ़ाई से हट जाता है ध्यान
इसी में बसी है हमारी जान।
इस पर देखते हैं हम टी. वी.,
मैच, हिन्दुस्तान बनाम कीवी॥

तरुष वर्मा
(विज्ञान-कक्षा ११वीं)

सोशल मीडिया देता है कभी दुख,
तो कभी देता है सुख।
इस सुख का भरना पड़ेगा भारी दाम,
और यही होगा अंतिम परिणाम॥

मेरे सपनों का भारत

ओम चव्हाण
(कक्षा : ११ वी)

भारत एक बहु, भाषिक, सांस्कृतिक और धार्मिक देश माना जाता है। मेरे सपनों का भारत वो भारत है जो पिछले शताब्दी से भी जादा गीत से प्रगति करे और जलद ही विकसित देशों में से एक बन जाए। और कुछ क्षेत्रों हैं जहां भारत देश को बेहतर बनने के लिए ध्यान देना चाहिए।

जैसे कि:

१. शिक्षा और रोजगार

मेरे सपनों का भारत एक ऐसा भारत होगा जहां हर नागरिक शिक्षित और हर किसी को योग्य रोजगार मिलेगा और हमारे राष्ट्र में शिक्षित लोगों की संख्या जादा हो जो कि हमारे भारत का विकास होने से कोई नहीं रोक सकता।

२. जाति और धार्मिक मुद्दे

मेरे सपनों का भारत देश एक ऐसा भारत होगा जहां लोगों को जात या धर्म पर भेदभाव नहीं किया जाएगा। लोगों ने जात और धर्म के मुद्दों को हटाकर के हमारे राष्ट्र को मजबूत करने में जुट जाना चाहिए।

३. औद्योगिक और तकनीकी विकास

भारत ने पिछले दशकों में औद्योगिक और तकनीकी विकास दोनों को देखा है। लेकिन यह विकास अभी भी दुसरे देशों के बराबरी से नहीं है।

मेरे सपनों का भारत तकनीकी क्षेत्र के साथ-साथ दुसरे क्षेत्रों में तेजी से प्रगति करना चाहिए।

४. भ्रष्टाचार

हमारे देश में बहुत भ्रष्टाचार है और यह दिन-ब-दिन तेजी से बढ़ रहा है। आम आदमी प्रष्ट राजनेताओं के हाथों पीड़ित हैं जो केवल स्वार्थी उद्देशों को पूरा करने में लगे रहते हैं।

मेरे सपनों का भारत भ्रष्टाचार से छुटकारा पाएगा। यह एक ऐसा देश होगा जहां लोगों की भालाई सरकार का एकमात्र उद्देश्य होगा।

५. लिंग भेद

यह देखना अत्यंत दुखदायी है कि जीवन में खुद को साबित होने के बाद भी महिलाओं को अब तक पुरुषों से कम माना जाता है। मेरे सपनों के भारत में कोई लिंग भेदभाव नहीं होना चाहिए। और यह पुरुषों को और महिलाओं को बराबर का स्थान दिया जाना चाहिए।

मेरे सपनों का भारत एक ऐसा देश जहां लोग खुश आनंदी और सुरक्षित हो। और आपने अच्छे और सुखी जीवन का आनंद लेते रहेंगे।

कुछ करके दिखाओ

श्रेयस कांबले
(कक्षा ११वी)

“कुछ करके दिखाओ” कुछ करके दिखाओ
ये जीवन मिला है इसमें नए सपने सजाओ।

हम आए हैं यहाँ, न अपनी मर्जी से
फिर कैसे चले जाएँ, खुद की खुदगर्जी से ?

बहुत कुछ हे देने को, इस समाज को,
बहुत कुछ हे लेने को, इस समाज से।

इस मनुष्य योनि में, अपनी पहचना बनाओ,
जो भी मिला है, उसे औरों के संग बाँटते जाओं।

पैदा होने पर, माँ-बाप सोचा करते हैं,
हाँ यही करेगा, हमारा नाम रोशन।

पीढ़ी दर पीढ़ी चलेगी, ये कहानी,
कि करके दिखाओ तुम भी, अपने खुन को गरम।

रोज कहते हैं सभी, कि दम है तो सामने आओ।
ताकत से नहीं, अपने दिमाग से, कुछ खेल जाओ।

आज जो मेहनत करेगा, वो कल मीठा फल चखेगा।
जो लड़खड़ा गया पहले कदम पर, वो उम्र भर फिर चल न सकेगा।

हर पल-पल में छिपी है, एक ज्ञान की लम्बी दास्तां,
उस दास्तां में ढूबते जाओ, और तय करो अपना रास्ता।

बहुत से विद्यार्थी हार जाते हैं, चलकर कुछ कदम,
दूट जाते हैं वो अक्सर, कहते हैं हमसे नहीं है दम।

हौसले अपने हो बुलंद, तो हार में भी जीत है,
जज्बा है कुछ करने का, तो हर घड़ी में प्रीती है।

रोज इन शब्दों को सुनकर, मन अब भरने सा लगा है,
“कुछ करके दिखाओ” ऐसे कटाक्षों से, ये जिस्म भी अब डरने
लगा है।

इल्लजा इतनी है समजा से, कि हमें भी सोचने का, एक मौका तो
दो,

हाँ दिखाएँगे करके हम भी कुछ, थोड़ा सब्र करना तुम भी सीख लो।

करके हम भी दिखाएँगे, इस युग में चमत्कार,
मत कहो “कुछ करके दिखाओ” नहीं है हम इतने भी बेकार॥

भारतीय नारी का बदलता रूप

शुभम सालेकर
(कक्षा : ११वीं)

स्त्री को मानव जीवन का आधार कहा जा सकता है। क्योंकि हर बड़े से बड़े विद्वान महापुरुष सभी का जन्म स्त्री के गर्भ से हुआ है। स्त्री ईश्वर के द्वारा बनाई गई एक अमृत्यु देन है।

एक समय था जब हमारे समाज मे नारी को हमेशा से घर और बच्चों से जुड़ी जिम्मेदारीयों को संभालने तक ही सीमित रखा जाता था। समय गुजरते-गुजरते नारी आज पुरुष के कंधे से कंधा मिलाकर चल रही है। हर क्षेत्र मे आगे बढ़कर देश का नाम रोशन कर रही है। आज ऐसा कोई क्षेत्र नहीं है जहाँ महिलाएँ यशस्वी नहीं हैं।

आज के युग मे हमें नारी का बदलता रूप दिखाई देता है। बच्चों को संभालने वाली अब परिवार का अहम हिस्सा बन रही है। पुरुष के साथ चलकर वह निर्णय लेने में भी भाग लेती है।

आज महिलाओंने स्वयं को हर श्रेणी मे बेहतर साबित किया है। आश्चर्य की बात है महिला अब राजनीती मे भी सहभाग लेने लगी है। उसका सबसे बड़ा उदाहरण है पहिली महिला राष्ट्रपति प्रतिभा पाटील। उनसे ही प्रेरणा लेकर आज कल की महिला समाजविकास में राजनीति मे पुरुषों से कंधा मिलाकर साथ चल रही है।

पोलीस के क्षेत्र मे भी महिलाओं का सक्रीय सहभाग है। देश की पहिली महिला आय. पी. एस किरण बेदी है। निवृत्त होने पर भी समाज के लिए वह कार्य कर रही है इसके साथ उन्होंने नशे को मुक्त करनेवाली नशामुक्ती केंद्र उभारी है।

इस तरह अलग-अलग क्षेत्रों मे कामयाब होने वाली महिलाओं की बहुत सारे उदाहरण हैं जैसे की सानिया मिर्जा, कल्पना चावला, पी. टी. उषा ये सभी महिला खिलाड़ी आदर्श रहे हैं।

परिवार की पहचान हमेशा से ही उसके पिता या पति के नाम से हो रही है, लेकिन समय के साथ चलकर नारिया अपनी खुद की पहचान बनाने लगी है। आज के नारी का जीवन माँ, बेटी या पत्नी इतने तक ही सीमित नहीं है। वे सफलता की बुलंदियाँ छू रही हैं। आज के नारी का बदलता रूप उसके खुदके परिवार को ही नहीं बल्कि समाज को भी बदल रहा है। उन सभी ने अपने देश का ध्वज गर्व से लहराया है।

कई छोटे - छोटे गावों में स्त्रियों को सभी अधिकार नहीं मिल रहे थे। उन्हें अधिकार मिलने लगे हैं। बदलते समय के साथ चलकर नारी सुशिक्षित, जिम्मेदारी एवं स्वतंत्र्य नागरिक बन चुकी हैं।

सोशल मीडिया

गायत्री बादल

(विज्ञान - कक्षा ११वीं)

सोशल मीडिया है मेरा नाम

सबको खुश रखना है मेरा काम।

पर मेरी एक शिकायत है आपसे

मेरा इतना भी इस्तेमाल ना किजीए,

अपने आप से ही ना हो जाए इतने दूर

और खामोशीयों के जंगल मे हो ना जाए गुम।

इसलिए आप करलो खुद पर काबु

और रख दो मुझे बाजु।

खाते समय में मुझे इस्तेमाल ना किजिए

खुद खानेके अलावा मुझे ना खिला दीजिए।

सोशल मीडिया है मेरा नाम

सबको खुश रखना है मेरा काम।

पिता

आदर्श पितळे

(विज्ञान - कक्षा ११वीं)

पिता जीवन है, संबल है, शक्ति है

पिता सृष्टि के निर्माण की अभिव्यक्ति है।

पिता उंगली पकड़े बच्चे का सहारा है

पिता कभी कुछ खट्टा, कभी मीठा है।

पिता पालन है, पोषण है, परिवार का अनुशासन है,

पिता धॉस से चलने वाला प्रेम का प्रशासन है।

पिता रोटी है, कपड़ा है, मकान है

पिता छोटे से परिदे का बड़ा आसमान है।

पिता से ही बच्चों के ढेर सारे सपने हैं

पिता है तो बाजार के सारे खिलौने अपने हैं।

पिता से परिवार में प्रतिपल राग है

पिता से ही माँ का बिंदी और सुहाग है।

नारी शक्ती

निशांत भुमकर
(कक्षा : १२वीं)

“पुरुष जिसके बिना असहाय है, ऐसी है नाही कभी ममता की
फुलवारी, तो कभी राखी की क्यारी है नारी
सृष्टि जिसके बिना थम जाए, ऐसी है नारी, पुरुषों की पूरी भीड़
पर अकेली भारी है नारी, जो सृष्टि को जलाकर राख करदे
ऐसी चिंगारी है नाही”

नारी का ऐसा वर्णन जगह-जगह पर दिखाई देता है। नाही एक ऐसा रूप है जो समाजजीवन में परिवर्तन लाने की ठान है। पुराने जमाने में नाही को इतना महत्व नहीं देते थे, खाना पकाना और बच्चों को संभालना इतना ही काम नारी का है, ऐसे मानते थे। लड़कियों को पढ़ाई करने के लिए कोई नहीं भेजता था। उनको कोई मान-सन्मान नहीं दिया जाता था। कभी-कभी दहेज के कारण ऋनी को पीटा जाता था या जलाकर मार दिया जाता था। उसको जरा सा भी महत्व लोग नहीं देते थे।

पर जैसे काल में परिवर्तन हो गया। वैसे नारी का जीवन भी सफल बन गया। आज नारी खुदके पैरों पर खड़ी है। आदमीयों के साथ कंधे से कंधे मिलकार काम कर रही है। आज ऐसा कोई क्षेत्र नहीं जहाँपर नारी का अस्तित्व नहीं है। वह घर तो संभालती है और नौकरीपर भी जाती है। दोनों काम करके वो थक जाती है। फिर भी परिवार की खुशी के लिए वह कुछ भी करने को तैयार हो जाती है। आज लड़कियाँ स्कूल में जाती हैं, पढ़ती हैं और नौकरी भी करती हैं। इंटरनेट की माध्यम से आज के नारीने बहुत प्रगती की है। आँसमान को छुने की ताकद उसमें है।

अब नारी होशियार हो गयी है। पुरे राष्ट्र की सुरक्षा करने की जिम्मेदारी भी नारी लेती है। पहले नारी को सिखाना पाप माना जाता था पर अब उसको जरुरी माना जाता है।

नारी के इस बदलते रूप को देखकर हमारा पुरुष समाज देखते की रह जाता है। ये देन हैं ‘सावित्रीबाई फुले’ इनकी। उनके प्रोत्साहन के कारण ही आज नारी सबल हो गयी है। खुदके पैरों पर खड़ी है। समाज की प्रगती और विकास नारी की शक्ति पर निर्भर है।

“नारी एक ऐसी शक्ती है,
जिसे कोई नहीं समझ सकता है।
जो आँसमा की ऊँचाई पर बैठी है,
वो भारतीय नारी है॥”

ऐसा रूप भारतीय नारी का दिखाई देता है। जिसके बदलते रूप के कारण देश प्रगती अवस्था में है। क्यों कि एक ऋनी अगर पढ़े तो उसका पूरा परिवार ज्ञानी हो जाता है। जो देश की आर्थिक सुधारणा के लिए जरुरी है। देश और समाज का विकास ऋनी के विकास पर टिका है।

इसलिए जिस मार्ग पर भारतीय नारी चल रही है, वही उसके जीवन का सफल बनाने के लिए उपयुक्त है।

सोशल मीडिया एक घातक समस्या

शुभम सालेकर
(विज्ञान - कक्षा ११वीं)

आज हमारा भारत देश प्रगति की और बढ़ रहा है। भारत एक प्रगतशील देश है। लोग हर क्षेत्र में प्रगती कर रहे हैं। देश का हर एक व्यक्ति उच्चल भारत का सपना देख रहा है। ऐसा कहाँ जाता है कि, भारत में युवकों की संख्या बहुत हैं। यह भारत देश की ताकत और जान हैं। क्योंकि, युवकों में काम करने की अमार्याद ताकत होती है। मन में सफल बनने का ध्यास और आत्मविश्वास है।

युवक सफलता पाने के लिए उत्सुक होते हैं। अगर हमें अपने मंजिल तक पहुँचना हो तो कई समस्या आती है लेकिन हमें उस समस्या को दूर करना चाहिए। भारत में सबसे बड़ी सोशल मीडिया ने युवकों को पागल बना दिया है। फेसबुक, व्हॉट्सॅप डिविटर, इ. इन अपने मंजिल के रास्ते से दूर हो रहे हैं।

आज सोशल मीडिया एक जहर बन चुका है, वह लोगों को मानसिक रूप से मारता है। लोगों का आधा दिन उस सोशल मीडिया में जाता है। उससे लोगों के दिमाग पर बुरा असर होता है। वैज्ञानिकों ने कहाँ है कि सोशल मीडिया की वजह से लोगों का मन और दिमाग कमजोर होता है। मोबाईल, लैपटॉप से आनेवाली किरणों की वजह से लोगों की आँखों पर परिणाम जोता है।

आज छोटे-छोटे बच्चों से लेकर बड़े लोगों के पास मोबाईल हैं। अगर हम ध्यान से अवलोकन करे कि हम मोबाईल में अपना कितना समय बरबाद करते हैं तो आपको समझ में आएगा कि हम सोशल मीडिया का कितना अमर्यादित वापर करते हैं। सोशल मीडिया की वजह से लोगों को कई समस्या का सामना करना पड़ता है। सोशल मीडिया इतना तेज काम करता है कि वह दुनिया को एक सेकंद में इधर से उधर कर सकता है। सोशल मीडिया ऐसी बीमारी है जिसे कोई भी दवाई नहीं है। इससे दूर रहने के लिए मन पर नियंत्रण होना बहुत जरुरी है।

इस तरह सोशल मीडिया यह दुनिया की सबसे बड़ी बीमारी है। हमें अगर जिंदगी में कुछ करना हो तो सोशल मीडिया से दूर रहना पड़ेगा। हर चीज को एक मर्यादा रहती है अगर हम उस मर्यादा से आगे गए तो नुकसान हो सकता है। इसीलिए सोशल मीडिया से दूर रहने में ही भलाई है।

साहित्य, भाषा और समाज

प्रा. आदिनाथ शेषराव भाकड

साहित्य और भाषा समाज के प्रमुख अंग होते हैं। साहित्यकार अपने भावना एवं विचारों के माध्यम से समाज का दृष्टा और सृष्टा कहलाता हैं तो भाषा मनुष्य के विचारविनिमय का प्रमुख साधन होती है। भाषा में ध्वनि, शब्द, वाक्य को प्रमुखता दी जाती है। संसार के ज्ञान को प्राप्त करने के लिए भाषा महत्वपूर्ण साधन है। भाषा यह मनुष्य की अर्जित संपत्ति है, वह मनुष्य को जन्मजात प्राप्त नहीं होती।

भाषा और साहित्य के अध्ययन का प्रमुख उद्देश ही समाज को एक नई दिशा देने का होता है। भाषा के अध्ययन का मुख्य प्रयोजन लिखना और बोलना है। भाषा बोलना और लिखना एक कौशल है। इसे प्राप्त करने के लिए मनुष्य को हरदम श्रवण करना, बोलना या लिखना अनिवार्य शर्त होती है। भाषा का प्रयोग दो रूप से होता है—एक लिखित और दूसरा मौखिक। लिखित रूप में पढ़ना और खिलना तो मौखिक रूप में सुनना और बोलना महत्वपूर्ण होता है, जिससे हमें साहित्य और समाज के बारे में पता चलता है।

साहित्यपर भाषा एवं समाज का बड़ा है। साहित्यकार साहित्य की अभिवृद्धि के लिए एवं समाज में परिवर्तन लाने के लिए भाषा का प्रयोग करते हैं। साहित्य की रचना अलग-अलग भाषाओं में की जाती है। साहित्यकार जिस प्रांत में रहता है उस प्रांत की भाषा में वह अपना साहित्य लिखने का प्रयास करता है। साहित्यकार अपने प्रांत से जुड़ा होने के कारण वहाँ के समाज से निगड़ित बातें उसे मालूम होती हैं, वह उन बातों को साहित्य में चित्रित करने का प्रयास करता है क्योंकि उस साहित्यकार का वहाँ की भाषापर निश्चित रूप से प्रभुत्व होता है, जो समाज के लिए महत्वपूर्ण है।

साहित्य और समाज का घनिष्ठ संबंध है क्योंकि समाज ही साहित्य को जन्म देने का काम करता है। मनुष्य निरंतर अभ्यास करने के बाद ही विद्वान बनता है। उसी प्रकार साहित्यकार जब साहित्य लिखता है तो वह साहित्य समाज में घुलमिल जाता है और समाज का विकास होता है। निश्चित रूप से वहाँ साहित्य समाज को प्रेरणा देने का काम करता है।

साहित्य लिखते समय साहित्यकार समाज के अनेक पहलुओं को देखकर लिखने का प्रयास करता है। अपने मन की भावनाओं को उजागर करने का प्रयास करता है। फिर भी वही साहित्यकार सच्चा और आत्मसंयमी हो सकता है जो अपने मन को काबू में रख सकता है। उसके साथ ही उसका पूरा व्यवहार सहानुभूतिपूर्ण और निष्पक्ष होना चाहिए जो समाज के लिए महत्वपूर्ण हो।

साहित्य निर्माण करते समय कभी-कभी साहित्यकार के मन में अविचार आ जाते हैं तो वह साहित्य अविचारी बनता है। जो समाज के लिए विघातक होता है। समाज को अगर हमें विकास की ओर ले जाना है तो साहित्य को विकास की ओर ले जाना और उसकी

समृद्धि की तरफ ध्यान देना होगा। भाषा और साहित्य यह दो पहलु ऐसे हैं जो समाज को विकास की कगार पर ले जा सकते हैं। जिसके लिए विघातक साहित्य से हमें बचना है।

समाज में जात, धर्म, वर्ण, दरिद्रता को लेकर विचित्र एवं खेदजनक स्थिति हमें दिखाई देती हैं। जिसे साहित्य दूर करने का प्रयास कर रहा है। साहित्य में ही वह शक्ति मौजूद है जो समाज में परिवर्तन ला सके। साहित्य ने ही समाज में चल रही बहुत-सी-रुढ़ी-परंपरा, अनिष्ट प्रथा, रीतिरिवाज को उखेड़ दिया है।

भाषा और साहित्य प्रत्येक दृष्टिकोण से महत्वपूर्ण है। भाषा हर पीढ़ी से दूसरी पीढ़ी को बताने का काम करती है। समाज के विभिन्न प्रसंगों का लेखाजोखा भाषा बनाती है। साहित्य से विभिन्न बातें पाठक के सामने आ जाती हैं। भाषा मनुष्य को सृजनशील एवं प्रभावशाली बनाने का काम करती है। जो समाज के लिए महत्वपूर्ण हो क्योंकि साहित्यकार जो साहित्य का सृजन करता है वह साहित्य मनुष्य को अलौकिक आनंद देता है। साहित्य में दुख एवं सुख दोनों रूपों का सृजन साहित्यकार करता है। उस समय समाज में चल रहे सुख का ही वर्णन वह करेगा तो दुःख के बारे में कौन सोचेगा? इसलिए साहित्यकार शिक्षे के दो पहलुओं की तरह दोनों का ही वर्णन साहित्य में करता है जिसके कारण साहित्य को समाज का दर्पण हा जाता है।

साहित्य को अब मीडिया के माध्यम से समाज के सामने लाने का भी प्रयास हो रहा है। उदा. शेक्सपीयर का 'हेम्लेट', प्रेमचंद का 'गोदान', अमृता प्रीतम का 'पिंजर' आदि। उसी प्रकार देवकीनंदन खत्री का उपन्यास 'चंद्रकांता' को भी 'सिरियल' के रूप में समाज के सामने दिखाया। तब यह उपन्यास पढ़ने के लिए बहुत सारे लोगों ने हिंदी भाषा सिखी। इसका मतलब यह कि, साहित्य का समाजपर बहुत गहरा प्रभाव रहा है।

निष्कर्षत: साहित्य और भाषा हमारे जीवन के विभिन्न घटकों को व्यवहारिक रूप से प्रभावित करते हैं। भाषा जब समृद्ध होती है तो उसमें सृजन किया गया साहित्य भी समृद्धि पाता है। वहाँ साहित्य समाज को भी समृद्धि देने का निश्चित प्रयास करता है।

मुझे भी दुनिया देखने दो !

वैष्णवी जगताप
(कक्षा ११ वी)

जब-जब जन्म लेती है बेटी,
खुशियाँ साथ लाती है बेटी।

घर की सब चहल-पहल है बेटी,
जीवन में खिला कमल है बेटी।

मिट्टी की खुशबू-सी होती है बेटी,
घर की राजदार होती है बेटी।

त्याग और समर्पण सिखाती है बेटी,
जिनके पास नहीं है बेटी।

नये नये रिश्ते बनाती है बेटी।
एक नहीं दो वंश चलाती है बेटी,

फिर गर्भ में क्यों मार दी जाती है बेटी।
बेटी की कीमत उनसे पूछो,

जिनके पास नहीं है बेटी।

Deutsche Filmindustrie

Ishan Medhekar
Std. XI

Wir alle sehen Filme. Aber wieviele von uns wissen über die deutsche Filmen. Hier sind die Information zu den Deutschen Filmen. Die Deutsche Filmindustrie stammt aus der zeit vordem ersten Weltkrieg. seit 1910 gab das 1000 betriebskinos.

Henny poten und Asta Nielsen waren die ersten großen Filmstars in Deutschland. Der erste Deutsche Film war ein Dokumentarfilm mit den Namen 'Akrobatisches Potpourri.'

Post diese Deutsche Filmindustrie reichte viele Filme Zum 'Akademie Preis' oder die 'Oskars' ein. Einige der bemerkenswerten Filme sind :

1. Die Blechhrommel (1979) 'The Tin Drum'
2. Nirgendwo in Afrika (2002) 'Nowhere in Africa'
3. Der Untergang (2004) 'Downfall'
4. Das Leben der Anderen (2006) 'The lives of others'

Mein Garten

Mein Garten ist sehr schön.
Es gibt viele bunte Blumen dort.
Ich habe mit meinem Vater die
Pflanzen gegossen,
Am Abend sitze ich dort oft und
lese einen Krimi.
Der Geruch von den roten Rosen ist angenehm.
Mein Garten sieht schön aus und Es macht mir
frisch und froh.

Ayush Kothari

Zungenbrecher

Arpita Brahme Std. IX

Am zehnten zahnten
um zehn uhr zehn
zogen zehn zahme
Ziegen zehn Zentner
Zucker zum Zoo

Achts alte Ameisen
Assen am abend
Ahanas.

Bierbraver Bauer
Braut Braunes Bier.

Nickende Nichten und
wippende Fichten

Chinesisches Schiisselchen,
Chinesisches Schule.

Drei dicke dumme
Damen donnern durch
Das dicke doofe Dorf,

Fakten über Deutschland

Kajal Shelar
F. Y. B.Com

Die jüngste Milliardär in Deutschland
ist die Deutsch Prinz Albert II von
Thurn und Taxis hier in Regensburg.

Im moment, Deutschland ist Europas
Stärksten Wirtschaft.

Deutschland hat eine Reihe wichtiger
Natürlichen Ressourcen wie Kupfer,
Nickel, Erdgas, Uran und Kohle

Deutschland ist in den Prozess der
Auslaufen Kernkraftwerke.

Über 100 Deutsche ausgezeichnet
wurden den Nobel preis für ihre Feld,
einschließlich albert Einstein, geboren
in Deutschland.

Fußball ist die beliebteste Sport in
Deutschland

Wer bin ich?

Nidhi Sahana
Siddha Tambolkar
Std. XI

1. Ich habe viele bänke, studenten, Lehrer, und Lehrerin. Wer bin ich?
* Schule
2. Ich bin in der Wissenschaftslabor und mache viele Forschung gern. Wer bin ich?
* Wissenschaftler
3. Ich Schreibe viele Bücher. Wer bin ich?
* Schriftsteller
4. Ich habe viele Blätter und Blümen. Wer bin ich?
* Bäume
5. Ich komme nach Dienstag und vor Donnerstag. Wer bin ich?
* Mittwoch

Deutschunterricht, Meine Familie

Pinal Shah
S. Y. BBA (IB)

Ja, das ist meine Familie, was ist eigentlich Familie, die man natürlich bekommt. Nein, ich denke nicht So. Für mich sind meine Freunde meine Familie. Familie bedeutet, wo es liebe und Sorgen füreinander gibt und meine Freunde sind sehr liebvoll. Nur seit einem Jahr haben wir uns kennengelernt. Aber die Beziehung ist sehr stark Zuerst waren wir freunde, dann sind wir eine Familie geworden.

Ich verbringe viel Zeit mit ihnen. In deutschunterricht diskutieren wir über viele Themen auf Deutsch und wir versuchen immer miteinander auf Deutsch zu sprechen. Deutsch macht mir spaß. Ich bin sehr glücklich mit ihnen. Jeder soll solche Familie bekommen.

Ruchita Supakale
Std. XI

Der Freimarkt in Bremen erstmals 1035 veranstaltet, ist eine der ältesten Messen in Deutschland. Mit mehr als 4 Millionen Besuchern. Mit mehr als 4 pro Jahr gilt es auch als größtes Festival in Norddeutschland. Es wird 17 Tage lang in den letzten Zwei Wochen in Oktober gefeiert, was sich von Freitag bis Sonntag des Festivals. Highlight ist der am 2. Samstag des Festivals stattfindende am 16th Oktober 1035 verlieh Kaiser Konrad II der Stadt Bremen die Meuse. In den ersten Jahrhunderten war es ein Freier-Markt für einen Tag am 9. Oktober.

M	N	L	W	V	A	C	B	O	I	G	B	F	T
T	A	S	C	H	E	N	R	E	C	H	N	E	R
D	K	L	A	V	I	E	R	T	D	H	M	V	A
E	O	A	K	P	D	B	H	N	K	T	N	I	S
U	I	M	S	L	T	B	S	R	D	A	O	A	C
T	O	P	F	J	N	G	U	E	I	S	P	T	E
S	I	E	R	A	K	G	O	C	V	S	G	M	O
C	C	N	R	T	V	A	B	H	H	E	B	I	K
H	I	S	A	L	T	B	M	N	K	C	M	L	F
D	L	V	P	I	D	E	I	E	A	F	H	C	V
V	U	O	S	B	N	L	K	R	R	B	O	H	A
I	K	C	L	D	E	U	T	S	M	A	L	T	R
L	H	D	N	A	F	R	C	N	E	U	I	B	O

Amruta Shah
Rujuta Desai
Std. XI

1. Lungen
2. Topf
3. Kameramann
4. Gepäck
5. Th-schmetterling
6. Blis
7. Tasse
8. Kuli
9. Tech
10. Müllbeh.
11. Reis
12. Klammer
13. Buch
14. Foto
15. Deutsch

Sommer

Abhishek Parkar
Std. XI

Sommer, Sommer,
ist fast hier,
zeit für spaß,
Und Schwimmen hier,

Ausflüge zum Strand,
sind immer so lustig
Enttag der Baseballs,
und spiele, in denen wir laufen.

Sommer, Sommer,
ist fast hier,
Ich kann es kaum er-warten,
Lass uns einen großen Jubeln geben!

Ein Freund

Sejal Desarda
Std. XI

Ein Freund ist Jemand, und den wir uns wenden
wenn unser Geist einen Anzug braucht. Ein freund
ist jemand, den wir schätzen. Freundschaft ist ein
Geschenk.

Ein freund ist jemand, der unsere füllt lebt mit
Schönheit, Freude und Ammut.

Ein freund macht die welt, die wir leben, an einem
besseren und glücklicheren Ort.

Gebet

Nayon Mall

Herr! schicke, was du willt,
 Ein Liebes oder Leides,
 Ich bin Ver gütig, das beides
 Aus Deinen Händen quillt.

Wollest mit freuden
Und woltest mit Leiden
Mich nicht überschlitzen!
Doch in der Mitten
Liegtholdes Bescheiden

Rätsel

Ketki Chilla

1. Dieses Wort Vier Buchstaben wird Kürzer, wenn sie zwei Buchstaben hinzufügen
* Kurz
2. Was hat Zähne, Kann aber nicht essen?
* Kamm
3. Ich habe Städte, aber keine Häuser, Wälder, aber keine Bäume, Flüsse, aber ohne wasser, was bin ich?
* Karte
4. Was ist es, je mehr du wegnimmst, desto größer wird es ?
* Loch
5. Was solltest du behalten, nachdem du es jemand andrem gegeben hast?
* Versprechen

Dom Fest

Prajakta Kuber
F. Y. B.Com

Hamburger Dom ist eine große Feste.

Es ist gehalten heiligen geistfeld im zentrum von Hamburg, Deutschland.

Es gibt drei festen pro Jahr das ist im sommer, regnerischen und im winter.

Es ist die größte und längste feste in Deutschland.

Es zieht etwa zehn Millionen Besucher pro Jahr.

Hamburg feiert das feste seit dem 14 Jahrhundert.

Es ist die open-Air-Spaß feste im

Norden von Deutschland

Es bringt die ganze Familie für Feen Wheels, Achterbahn, Konzerte und F-euerwerk.

Es ist auch bekannt als Volksfest.

do not strive
to be like
the KINGS
keep
my son, keep
BLESS

Proverbs

Vijay Mahagovind
Std. XI

- Hard work never hurt anyone.
(Arbeit macht das Leben süß)
- Failure makes smart.
(Aus Schaden wird man klug)
- First Think, then act.
(Erst denken, dann handeln)
- You have to take things the way they come.
(Man muss die Dinge nehmen, wie sie kommen)
- Actions say more than words.
(Taten sagen mehr als Worte)
- Practice say more than words.
(Übung macht den Meister)
- The cheapest is always the most expensive.
(Das Billige ist immer das Teuerste)

the horse is made ready for the
sight. let your heart hold fast
honor the LORD with your wealth and with the first fruits
do not swerve to the right or to the left
for a ransom, walk straight
on to the place where you are destined.

Own.

a good name
whoever

Gaurav Nahata
S. Y. BBA (IB)

ViSi Technik in Miniformat

Das videophone ist Handy, digital - videokamera und scanner in einem Gerät. Zusammen mit dem Speichermodul supershelve 108 haben Sie eine Dokumentations und Kommunikations zentrale in Miniformat für Unterwegs und zu Hause.

Das Kleine Ding fürs Geschäft

Mit dem video phone sagen Sie ganz einfach zu Ihrem Kunden "Ja, dann schauen wir mal!" und schon sieht er Ihr Angebot auf dem 3,4" LCD - Bildschirm, perfekt präsentiert in Bild und Ton. Dokumente scannen Sie mit der eingebauten Kamera und schicken Sie per Modem als Text oder Bild auf Ihren Arbeitsplatz Computer.

Das Kleine Ding für die Familie

Sie fragen Ihre Frau und Ihre Kinder "Wollt ihr euch mal selbst sehen?" Na klar wollen Sie. Die Zeit der langweiligen Dia-Vorträge ist vorbei: Die Videokamera in Ihrem Video Phone hält die Erinnerungen fest und bringt sie auf Ihren Fernseher, lebendig in Bild und Ton.

OUTSTANDING ACHIEVEMENTS IN SPORTS

Miss Siddhi Jadhav (F. Y. B.com)

Represented 42nd Senior National
Tenni-Koit Championship held at
Cuttack - Odisha

Shri Chetan Sapkal (S. Y. B.com)

Represented 22nd Senior National
Badminton Championship organised by
All India sports council of the Deaf held at
Ranchi - Jharkhand

Miss Disha Jadhav (T. Y. BCS)

Represented HH Sherikka Fatima Bint
Mubarak Women's Inter National 10 Mrts.
Air Rifle (JRW) shooting Championship
held at CARID - EGYPT

Shri Yash Kshirsagar (F. Y. B.com)

Represented Maharashtra Cricket Team
(Under - 19) Coach Bihar Trophy

Shri Atman Pore (F. Y. B.com)

Represented Maharashtra Cricket Team
(Under - 19) Coach Bihar Trophy

REPRESENT OF OUR STUDENTS AT THE INTER UNIVERSITY LEVEL TOURNAMENT

Shri Atharva Patil (F. Y. B.com)

Represented Savitribai Phule Pune University
in Inter University Cricket Tournament
held at Bhopal (MP)

Miss Payal Deshmukh (T. Y. B.com)

Represented Savitribai Phule Pune University
in Inter University Net Ball Tournament
held at Menglor

PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS DEPARTMENT, SENIOR COLLEGE

REPRESENT OF OUR STUDENTS AT THE INTER UNIVERSITY LEVEL TOURNAMENT

Shri Shubham Sutar (M.Com)
Represented Savitribai Phule Pune University
in Inter University Soft Ball Tournament
held at Phagwara
Sport Prize Award of Rs. 3000/-

Shri Kedar Nangre (T. Y. B.B.A.(CA))
Represented 3rd time Savitribai Phule
Pune University in All India Inter University
Boxing Tournament held at Chandigarh Punjab
Sport Prize Award of Rs. 5000/-

Shri Anirudha Mayekar (F. Y. B.com)
Represented Savitribai Phule Pune University
in Inter University Badminton Tournament held
at North Maharashtra University, Jalgaon

Shri Rishabh Deshpande (F. Y. B.Com)
Represented Savitribai Phule Pune University
in Inter University Badminton Tournament held
at North Maharashtra University, Jalgaon

Shri Paras Gawali (S. Y. B.Com)
Represented Savitribai Phule Pune University
in Inter University Cricket Tournament
held at Bhopal (M.P.)

Shri Dhiraj Phatangare (S. Y. B.Com)
Represented Savitribai Phule Pune University
in Inter University Cricket Tournament
held at Bhopal (M.R.)

Shri Vinay Patil (P.G.D.B.F)
Represented 3rd time Savitribai Phule
Pune University in Inter University
Cricket Tournament held at Bhopal (M.P.)

Shri Viraj Ranwade (F. Y. B.Com)
Represented Savitribai Phule Pune University
in All India Inter University Wrestling
Competition held at Rohtak

Miss Shweta Borude (F. Y. B.Com)
Represented Savitribai Phule Pune University
in Inter University Foot Ball Tournament held
at Gwalior (M.P.)

PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS DEPARTMENT, SENIOR COLLEGE

REPRESENT OF OUR STUDENTS AT THE INTER UNIVERSITY LEVEL TOURNAMENT

Shri Nitin Surate (M.Com)
Represented 3rd time Savitribai Phule Pune University in Inter University Yoga Tournament held at Bhuvneshwar - Odisha

Shri Shivam Pednekar (S. Y. B.Sc)
Represented Savitribai Phule Pune University in Inter University Foot ball Tournament held at Bhopal (M.P.)

Miss Vaishnavi Gandhi (S. Y. B.B.M)
Represented 3rd time Savitribai Phule Pune University in All India Inter University Archery Tournament held at Bhuvneshwar - Odisha Sport Prize Award of Rs. 7000/-

Shri Hruitivik Ambekar (F. Y. B.Com)
Represented Savitribai Phule Pune University in Inter University Badminton Tournament held at North Maharashtra University, Jalgaon

Shri Rishi Shukla (T. Y. B.Com)
Represented Pune City Zone in Inter Zonal Basket Ball Tournament held at Pune

Shri Satish Kasle (T. Y. B.Com)
Represented Pune City Zone in Inter Zonal Cross Country Tournament held at Trimbakeshwar

Shri Satish Panadiwar (M.Com)
Represented Pune City Zone in Inter Zonal Ball Badminton Tournament held at Rahuri

Shri Samarth Havre (F. Y. B.Sc
(Computer Science)
Represented Pune City Zone in Inter Zonal Fencing Tournament held at Pune

Miss Rutuja Alhat (F. Y. B.Com)
Represented Pune City Zone in Inter Zonal Ball Badminton & Hand Ball Tournament held at Rahuri & Junner

MARATHWADA MITRA MANDAL

TOPPERS

JUNIOR COMMERCE

Shri Rishabh Deshpande
XII 90.92% H.S.C. Board Feb / March 2017

Miss Nikam Ashlesha
XI 89.85%

Shri Baldota Bhawain
Scored 100/100 in Book Keeping
& Accountancy HSC Board March 2017

Miss Deshpande Swarali
2nd in HSC Board Japanese subject and
Recipient of Board Award of Rs. 1000/-

SCIENCE TOPPERS

Miss Dhongde Neha
XI 85.69%

Shri Kawade Atharva
90.92% in HSC Exam

MARATHWADA MITRA MANDAL

TOPPERS

Shri Shigvan Akshay

Topper in Vocation wing
XI 84.26% March 2017

Shri Sharma Sanjeev Kumar

Topper in H.S.C. Board Exam with 79%

Shri Kulkarni Akshay

PGDBF - 2017

SENIOR - COMMERCE

Miss Lunawat Siddhi

F. Y. B.Com 80%

Miss Shah Sonal

S. Y. B.Com 76.5%

Miss Purva Raste

S. Y. B.Com 76.5%

Miss Kulkarni Shalaka

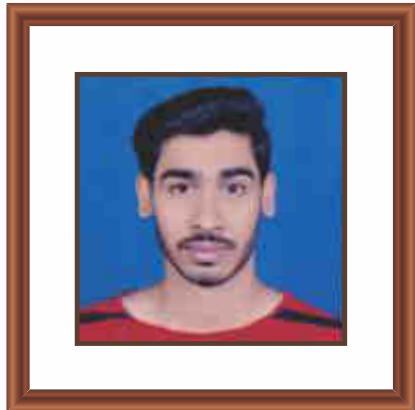
T. Y. B.Com 79.33%

MARATHWADA MITRA MANDAL

TOPPERS

BBA (CA)

Shri Bihani Jai
F. Y. BBA (CA) 77.7%

Miss Singh Sanjana
SY BBA(CA) 80.7%

Yogini Mahajan
TY BBA (CA) 78.95%

BSC (CS)

Shri Pal Sajatan
FY B.Cs 81.63%

Miss Patil Mayuri
SY B.Cs 79.5%

Vasundhar thakur
TYB.Sc (CS) 78.10%

MJMC

Anuksha Biswas with 'O' Grade

M COM

Gargi S. Lele 77.5%

MARATHWADA MITRA MANDAL

TOPPERS

BBA

Miss Kukreja Ankita
FY BBA

Shri Shendkar Vaibhav
S. Y. BBA

Miss Deshmukh Mithila
T. Y. BBA

BBA-IB

Miss Mali Nayan
F. Y. BBA - IB

Miss Shetty Shravya
S. Y. BBA - IB

Shri Wengule Lalit
T. Y. BBA - IB

MAHARASHTRA MITRA MANDAL
JUNIOR COLLEGE OF COMMERCE

राष्ट्रीय
खेळांकू

नांव : धुरी साध्वी
क्रीडाप्रकार : जलतरण

नांव : महांगरे शुभम
क्रीडाप्रकार : मैदानी स्पर्धा

नांव : इंगळे पूजा
क्रीडाप्रकार : लॉन टेनिस

राज्यस्तर
खेळांकू

नांव : देव स्वरद्ध
क्रीडाप्रकार : वॉटर पोलो

नांव : खवले सौरभ
क्रीडाप्रकार : वॉटर पोलो

नांव : कार्लेकर विनायक
क्रीडाप्रकार : वॉटर पोलो

नांव : महांगरे शुभम
क्रीडाप्रकार : मैदानी स्पर्धा

नांव : शिळीमकर रितीका
क्रीडाप्रकार : मैदानी स्पर्धा

MAHARASHTRA MITRA MANDAL

JUNIOR COLLEGE OF COMMERCE

राज्यस्तर खेळाडू

नांव : धुरी स्वंयभू
क्रीडाप्रकार : वॉटर पोलो

नांव : भावे ध्रुव
क्रीडाप्रकार : वॉटर पोलो

नांव : जोशी प्रथमेश
क्रीडाप्रकार : वॉटर पोलो

नांव : माईनकर कनाद
क्रीडाप्रकार : वॉटर पोलो

नांव : बोडके अमित
क्रीडाप्रकार : वॉटर पोलो

विभागीय क्रिडा स्पर्धा

नांव : सौरभ रुचिर घमंडे
क्रीडाप्रकार : क्रिकेट

MASS COMMUNICATION

1

2

3

4

5

6

7

- 1 Department Fest- LA Journaliste
- 2 Faculty of MJMC with eminent journalist P. Sainath
- 3 Guest Lecture by Bindu madhav khire on LGBTI
- 4 GUEST LECTURE BY Mr. Vijay Bawiskar

- 5 Students Visiting BORI
- 6 MJMC Students at PIFF 2018
- 7 Guest Lecture by MR.Gopal Joshi

BBA AND BBA (IB)

1

2

3

4

5

6

1. Ms. Dia Maheshwari won the first prize in business plan competition at COMM FEST 2017 organized by Abeda Inamdar College of Commerce
2. Piyush Nagori from TYBBA-IB won the clean and Clear Fresh face of the year 2017-2018
3. Siddhi Pedwal and team Second prize in Natraj karandak-Drama competition Baramati
4. Visit of SYBBA SYBBA-IB students to agro tourism Saswad
5. Indo Global Chamber of Commerce, Industries & Agriculture
6. Group discussion

SENIOR COMMERCE NSS

1. Mrs. Manjiri Dhamankar Guiding students in Youth week
2. NSS Students at goodluck chowk creating awareness on 31 Dec 2017
3. NSS students doing yoga at NSS camp
4. NSS Students performing street play at NSS Camp
5. Prof. Sushil Gangane and Prof. Amol Chaudhari motivating students to use bicycle and reduce pollution
6. Prof. Sushil Gangane and Prof. Amol Chaudhari Planting trees @ NSS Camp

SENIOR COMMERCE

1

2

3

1. MMCC Commerce Department in collaboration with Dr. Alegaonkar International Testing Centre, pune organized pre-interview test for IIInd Year and IIIrd year students.
2. MMCC Commerce college and Pune city Police in association with 'Anendvan' Senstha organized "International Day against Drug abuse and Illicity Trapichig on 26th June 2017
3. Guru Pournima and World Population Day, Dated on 11th July 2017 organized by Marathwada Mitra Mandal Commerce Department

SENIOR COMMERCE

1. Patriotic Singing and Dance Competition Organized by Marathwada Mitra Mandal college of commerce on 14th August 2017

2. Alumni Association Meet 2017

3. Rolling trophy winner of elocution competition "Dowry on evil practise"

JUNIOR COMMERCE

1

2

3

- 1 कनिष्ठ वाणिज्य महाविद्यालयाने आयोजित केलेल्या ग्राहकदिनाच्या कार्यक्रमात विद्यार्थ्यांच्या स्टॉलला भेट देऊन परीक्षण करताना परीक्षक
- 2 कनिष्ठ वाणिज्य महाविद्यालयातील सांस्कृतिक विभागाने आयोजित केलेल्या 'कलाविष्कार' कार्यक्रमात नृत्य व नाटिका सादर करताना विद्यार्थी
- 3 हिंदी दिवसाची माहीती देताना प्रा. एस. एम. बर्वे

JUNIOR COMMERCE

1

2

3

1 To be happy To be strong कार्यशाळेत नाट्याभिनय करताना विद्यार्थिनी

2 New year greeting to principal sir on behalf of Junior college by Miss Kundan Doshi - who won first prize in Greeting Competition

3 कनिष्ठ वाणिज्य महाविद्याल्याच्या वार्षिक परितोषिक वितरण समारंभात अहवाल वाचन करताना उपप्राचार्य प्रा. जी. के. आसवले

1

2

3

4

5

6

1. Mr. Ganesh Hingmire delivering lecture on Geographical Indication
2. Eminent speaker for Intellectual Property Right
3. Dr. Sanjay Kaptan addressing on "Case study an effective pedagogy in teaching"
4. Dr. M. D. Lawrence conducting workshop on "how to analyses a case"
5. Dr. Bindoo Ronald enriching on Copyright and Trademark
6. Dr. Shirish Limaye enriching on new teaching methodology

Marathwada Mitra Mandal's College of Commerce

University ID: (PU/PN/C/068/1986)
202/A, Deccan Gymkhana, Pune - 411004.

- E-mail : principal@mmcc.edu.in
- Website : www.mmcc.edu.in